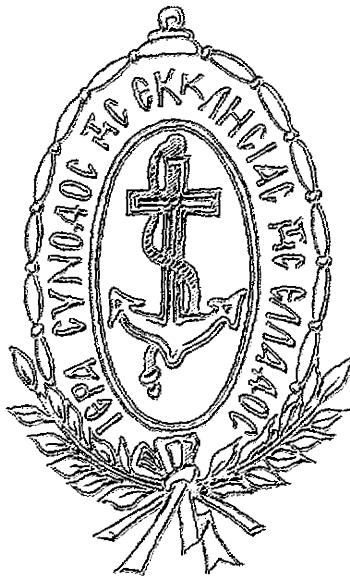

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΤΟΣ ΟΘ' – ΤΕΥΧΟΣ 12 – ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2002
ΑΘΗΝΑΙ

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ίω. Γενναδίου 14 – 115 21 Ἀθήναι
Τηλ.: 010-72.72.253. Fax 010-72.72.251
<http://www.ecclesia.gr>
e-mail: contact@ecclesia.gr

Ἐκδίδεται

Προνοία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

ὑπὸ τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
τῆς Ἐπικοινωνιακῆς καὶ Μορφωτικῆς
Ἑπιχειρήσεως τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος

Διευθυντῆς τοῦ Κλάδου Ἐκδόσεων
Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Σαλῶνων
Θεολόγος

Ἀρχιγραμματεὺς τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Διευθυντῆς Συντάξεως τοῦ Δελτίου
Εὐάγγελος Δ. Θεοδώρου

Ὁμότ. Καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν
Τακτικὸν μέλος τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

Ἀρχισυντάκτης
Κωνσταντῖνος Χολέβας

Τμῆμα Συντάξεως
Ἐπιμέλεια ὕλης, διόρθωσις δοκιμῶν
Χρήστος Γ. Καραγιάννης, M.Th.

Φωτογραφίες
Χρήστος Μπόνης

Τυπογραφεῖον
ΕΚΔΟΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ ΛΙΒΑΝΗ ΑΒΕ
Σόλωνος 98 – 106 80 Ἀθήνα
Τηλ.: 010-36.61.200. Fax 010-36.17.791
<http://www.livanis.gr>

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδούλου, Ἐόρτιο Μήνυμα πρὸς τὸν Παναγιώτατον Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην κ. Βαρθολομαῖον	843
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδούλου, Ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις 2002	844
Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδούλου, Ἐπ' Εὐκαιρίας τῆς Παγκοσμίου Ἡμέρας κατὰ τοῦ AIDS	846

ΟΜΙΛΙΑΙ

Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν Χριστοδούλου, «Ἄτυπη μετανάστευση: μιὰ πρόκληση γιὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς μετανάστευσης καὶ ἀσύλου»	847
Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, «Μικρὰ Ἀσία: Ἡ γῆ τῶν Πατέρων ἡμῶν»	852

ΚΗΡΥΓΜΑ

Μητροπολίτου Χαλκίδος, κ. Χρυσοστόμου, Κατὰ τῆς θείας Λειτουργίας ἐπὶ τῆς μνήμῃ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ	860
---	-----

ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΙ ΛΟΓΟΙ

Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. Νεκταρίου	863
Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ	870

ΤΟ ΑΡΘΡΟΝ ΤΟΥ ΔΙΕΥΘΥΝΤΟΥ ΤΗΣ ΣΥΝΤΑΞΕΩΣ

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, Διαλεκτικαὶ σχέσεις Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ (Σχόλια σὲ αἰτιάσεις μουσικοσυνθέτου)	876
---	-----

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Κωνσταντίνου Χολέβα, Ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ ἐξελίξεις στὸ Κυπριακὸ	881
--	-----

ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ

Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου Παπαθανασίου, Τὰ Ἀρσάκεια σχολεῖα, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ Πρύτανης	883
---	-----

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

	885
--	-----

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ - ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

	892
--	-----

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

	898
--	-----

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

	918
--	-----

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ἀριστομένους Ματσάγγα, Περιεχόμενα «ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ» τοῦ ἔτους ΟΘ' (2002)	922
--	-----

ΜΗΝΥΜΑΤΑ

**ΕΟΡΤΙΟΝ
ΜΗΝΥΜΑ ΠΡΟΣ
ΤΟΝ
ΠΑΝΑΓΙΩΤΑΤΟΝ
ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ
ΠΑΤΡΙΑΡΧΗΝ
κ. ΒΑΡΘΟΛΟΜΑΙΟΝ**

(Αθήνησι
τῇ 10ῃ Δεκεμβρίου 2002)

Παναγιώτατε καὶ Θειότατε Ἀρχιεπίσκοπε Κωνσταντινουπόλεως, Νέας Ῥώμης καὶ Οἰκουμενικῆ Πατριάρχᾳ, ἐν Χριστῷ τῷ Θεῷ λίαν ἀγαπητὲ καὶ περιπόθητε ἀδελφεῖ καὶ συλλειτουργῆ τῆς ἡμῶν Μετριότητος, κύριε **Βαρθολομαῖε**, τὴν Ὑμετέραν Θειοτάτην Παναγιότητα ἐν Κυρίῳ κατασπαζόμενοι ὑπερήδιστα προσαγορευόμεν.

Ἴδου ὁ κλίνας οὐρανοὺς καὶ ἐν Παρθένῳ οἰκήσας, προέρχεται σαρκὶ τεχθῆναι, καθὼς γέγραπται, καὶ ὁ Δεσπότης παραγέγονε τῆς δεσποτείας τοῦ ἀλλοτριοῦ ἀπολυτρούμενος ἡμᾶς καθυπαχθέντας τῇ φθορᾷ. Ὁ δεσμῶν ἀπολύων ἡμᾶς τῆς ἁμαρτίας, σπαργάνοις εἰλίσσεται, ὁ περιβάλλον πόλον ἐν νεφέλαις, ἐν φάτνῃ τίθεται βρέφος, ὀρώμενος ὁ πρὸ αἰῶνων Θεός. Νῦν δὲ πεπλήρωται τοῦ Ἡσαΐου ἡ πρόρρησις, ὃς Πνεύματι Ἁγίῳ τὴν τοῦ Χριστοῦ σάρκωσιν γνούς, ἐμφανῶς προλέγει ὅτι Παιδίον ἐκ Παρθένου γεννᾶται εἰς ἀναγέννησιν ἡμῶν ὁ τῷ Μωϋσεῖ ἐν βᾶτῳ λαλήσας Μεγάλῃς Βουλῆς Ἄγγελος, οὗ ἡ ἀρχὴ ἐπὶ τοῦ ὄμου αὐτοῦ. Ὁ ἀχώρητος χωρεῖται καὶ ὁ ἀόρατος ὁρᾶται, ἵνα τὰ ἐπίγεια εἰς οὐράνια μεταβάλλῃ καὶ τοὺς ἁμαρτωλοὺς εἰς ἁγίους μεταποιήσῃ. Ὡ ἀπειρος εὐσπλαγχνία Θεοῦ! Ὡ ἀνέκφραστος σοφία καὶ ὑψος δυσανάβατον ἀνθρωπίνους λογισμοῖς!

Τὸ Μέγα τοῦτο τῆς σωτηρίας Μυστήριον ἐν κατανύξει βαθεῖα ἀναλογιζόμενοι δοξάζομεν τὸ ἄπειρον Αὐτοῦ ἔλεος, δι' οὗ ἡμᾶς τοὺς ὄντας νεκροὺς τοῖς παρπτώμασιν ἠγάπησε, συζωοποιήσας ἡμᾶς Αὐτῷ. Ὁμολογοῦντες τὴν Χάριν, κηρύττομεν τὴν εὐεργεσίαν, καὶ τὴν ἐν Χριστῷ σωτηρίαν ἡμῶν εὐφροσύνως πανηγυρίζοντες ἐν ἀγαλλίασει ψυχῆς, τοῖς ἐν Χριστῷ ἀδελφοῖς ἐγγύς τε καὶ μακρὰν ἑορτίῳ ἀσπασμῷ προσαγορευόμεν. Τῇ δὲ καθ' Ὑμᾶς Ἀγιωτάτῃ Μεγάλῃ τοῦ Χριστοῦ Ἐκκλησίᾳ, Ὑμῖν τε, τῇ, θείᾳ βουλῇ, Σεπτῇ καὶ σεβασμοποθήτῳ Κορυφῇ Αὐτῆς, τῷ εὐαγεῖ Κλήρῳ καὶ θεολέκτῳ Λαῷ ἀδελφικὸν καὶ ἐγκάρδιον διαβιβάζομεν ἀσπασμόν, δεόμενοι, τοῦ δι' ἡμᾶς σαρκὶ νηπιάσαντος, ἵνα Ὑμᾶς διαφυλάττῃ ἀσινῆ καὶ ὑπέρτερον πάσης προσβολῆς τοῦ ἀντικειμένου εἰς ἔτη πολλὰ, τὸν δὲ νέον ἐπὶ θύραις ἐνιαυτὸν τῆς Αὐτοῦ χρηστότητος χαρίσῃται Ὑμῖν πεπληρωμένον πάσης ἀγαθωσύνης.

Ἐπὶ δὲ τούτοις καὶ αὐθις κατασπαζόμενοι τὴν Ὑμετέραν Παναγιότητα φιλήματι ἑορτίῳ διατελοῦμεν.

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος
† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

**ΜΗΝΥΜΑ ΕΠΙ
ΤΟΙΣ
ΧΡΙΣΤΟΥΓΕΝΝΟΙΣ
2002**

(3.12.2002)

Παιδιά μου,

«ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΤΗΝ ΠΡΙΝ ΠΕΣΟΥΣΑΝ ΑΝΑΣΤΗΣΩΝ ΕΙΚΟΝΑ». Ἡ φράση αὐτὴ τοῦ Χριστουγεννιάτικου Κανόνα περιγράφει μὲ χαρακτηριστικὴ λιτότητα τὸν σκοπὸ τῆς θείας ἐνανθρώπησης. Τὸ μυστήριο τῆς θείας ἀγάπης ἀδυνατεῖ βέβαια νὰ κατανοήσῃ ὁ ἀνθρώπινος νοῦς. Τὴν ἐξήγηση, ὅμως, τοῦ σκοποῦ του τὴν ἀποκωδικοποιεῖ ἡ φράση αὐτή. Γιατί ὁ Χριστὸς γεννιέται ὡς ἄνθρωπος; Γιὰ νὰ ὀδηγήσῃ τὸν ἄνθρωπο ἀπὸ τὴν πτώση στὴν ἀνόρθωση. Ὁ ἅγιος Γρηγόριος ὁ Θεολόγος θὰ σημειώσῃ ἐμφαντικά: «Καὶ ὁ πλουτίζων πτωχεύει. Πτωχεύει γὰρ ἵνα ἐγὼ πλουτίσω τὴν αὐτοῦ θεότητα. Καὶ ὁ πλήρης κενουταί... ἵνα ἐγὼ τῆς ἐκείνου μεταλάβω πληρώσεως». Ὁ Χριστὸς ἔγινε ἄνθρωπος προκειμένου ὁ ἄνθρωπος νὰ γίνῃ θεός, νὰ σηκωθῇ ἀπὸ τὴν οἰκτρὰ κατὰπτωσή του. Ἔτσι δικαιολογεῖται ἡ χαρμόσυνη ἀτμόσφαιρα, ποὺ κυριαρχεῖ στὶς καρδιές μας τοῦτες τὶς ὁμορφες μέρες.

* * *

«ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΤΗΝ ΠΡΙΝ ΠΕΣΟΥΣΑΝ ΑΝΑΣΤΗΣΩΝ ΕΙΚΟΝΑ». Θὰ διερωτηθῇ βέβαια κανεὶς βλέποντας γύρω του τίς οἰμογῆς τῶν ἀδικουμένων καὶ τὰ πάθη τῶν ἀδυνάτων σὲ ὅλο τὸν κόσμο, ἂν καὶ πῶς συντελέσθηκε τελικὰ μιὰ τέτοια ἐξανάσταση. Ἡ θανάσιμη ὁσμὴ τῆς ἀπαξίωσης τοῦ προσώπου, καὶ ἡ ἀένανη μὰ καὶ ἐν πολλοῖς ἀδικαίωτη ἀναζήτησις μέσα στὴν κοινωνία τῆς καταξίωσής του, προίκισαν τὸν καθένα μας μὲ πικρὲς ἐμπειρίες καὶ λογισμοὺς ἀπογοήτευσης, μπροστὰ στὴ δύναμη τοῦ κακοῦ καὶ τὸ θράσος τῶν ἰσχυρῶν. Ποίος τελικὰ κυβερνᾷ τὸν κόσμο; Ἡ πρόνοια τοῦ Θεοῦ, ὅπως πιστεύουμε καὶ ἡ ἀγάπη Του, ἢ ἀντιθέτως οἱ δαιμονικὲς δυνάμεις τοῦ μίσους καὶ τῆς ἀδικίας; Καὶ ἂν αὐτὲς τελικὰ διαφεντεύουν τὴ ζωὴ μας τότε ποῦ εἶναι τῆς ἔμφυχης εἰκόνας τοῦ Θεοῦ ἡ δικαίωση; Ἄλλαξε σὲ τίποτε ὁ κόσμος, ὅταν καὶ σήμερον ἐξακολουθεῖ νὰ εἶναι βουτηγμένος στὴν ἀποστασία καὶ τὴν ἀνομία;

* * *

«ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΤΗΝ ΠΡΙΝ ΠΕΣΟΥΣΑΝ ΑΝΑΣΤΗΣΩΝ ΕΙΚΟΝΑ». Τὰ ἐρωτήματα εἶναι ἀμείλικτα, ἰδίως, στὴν μετα-νεωτερικὴ ἐποχὴ μας, ποὺ ἄρχισε ἤδη νὰ θεωρεῖ τὸ μοντέλο τῆς χωρὶς Θεοῦ κοινωνίας ἀποτυχημένο καὶ ἀνταλλάξιμο. Μόνο ὁ λόγος τῆς ἀλήθειας τὰ φωτίζει ἱκανοποιητικά. Naί, ὁ Χριστὸς γεννιέται κάθε μέρα προσφέροντας σὲ ὅσους θέλουν τὴ σωτηρία. Σὲ ὅσους θέλουν. Γιατὶ εἶναι πολλοὶ ποὺ δὲν θέλουν. Αὐτοὶ προτιμοῦν νὰ αὐτονομηθοῦν ἀπὸ τὸ βλέμμα τοῦ Θεοῦ, νὰ βαδίσουν τὸ δικό τους δρόμο. Χωρὶς ἐλπίδα ἐξανάστασης, χωρὶς νοσταλγία ζωῆς αἰωνίου. Εἶναι δικαίωμά τους, ἔστω κι ἂν τυραννιοῦνται ἢ καὶ τυραννοῦν. Ὁ Χριστὸς γεννιέται γιὰ νὰ προσφέρει σὲ ὅσους τὸ ἐπιθυμοῦν πνευματικὴ πρωτίστως ἀνόρθωση, τὴ δυνατότητα θέωσής των. Καὶ μετὰ λύση στὰ ἐγκόσμια προβλήματά των. Ὁ ἄνθρωπος ποὺ παραμένει μακριὰ ἀπὸ τὸ Θεό, δὲν μπορεῖ νὰ γευθῇ τὰ δῶρα τῆς Βηθλεέμ.

* * *

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

«ΧΡΙΣΤΟΣ ΓΕΝΝΑΤΑΙ ΤΗΝ ΠΡΙΝ ΠΕΣΟΥΣΑΝ ΑΝΑΣΤΗΣΩΝ ΕΙΚΟΝΑ». Σήμερα ὁ λόγος αὐτὸς ἀκούγεται νοσταλγικά. Ὁ κόσμος γύρω μας χαλαίει. Ὁ ἄνθρωπος ἐξαχρειώθηκε καὶ παραπατάει. Μπροστά μας εἶναι ἢ τὸ χάος ἢ ἡ σωτηρία. Ἡ Ἐκκλησία προσφέρει θαλπωρὴ καὶ ἐλπίδα. Γιατί ἡ Ἐκκλησία δὲν ἐπιτελεῖ τὴν ἀποστολή της μὲ ὅσα πράττει ἢ λέγει. Ἀλλὰ μὲ ὅ,τι εἶναι. Καθένας ποὺ καταφεύγει σ' αὐτὴν γεύεται τὴν ἐστιότητα τῆς ἀσφάλειας, τὴ βεβαιότητα τῆς νίκης, τὴν παρηγορία στὶς θλίψεις, τὴν ἐνίσχυση στὸν ἀγῶνα. Μέσα σ' αὐτὴν ξαναβρίσκουμε τὸν χαμένο ἑαυτὸ μας, ἀναδια-

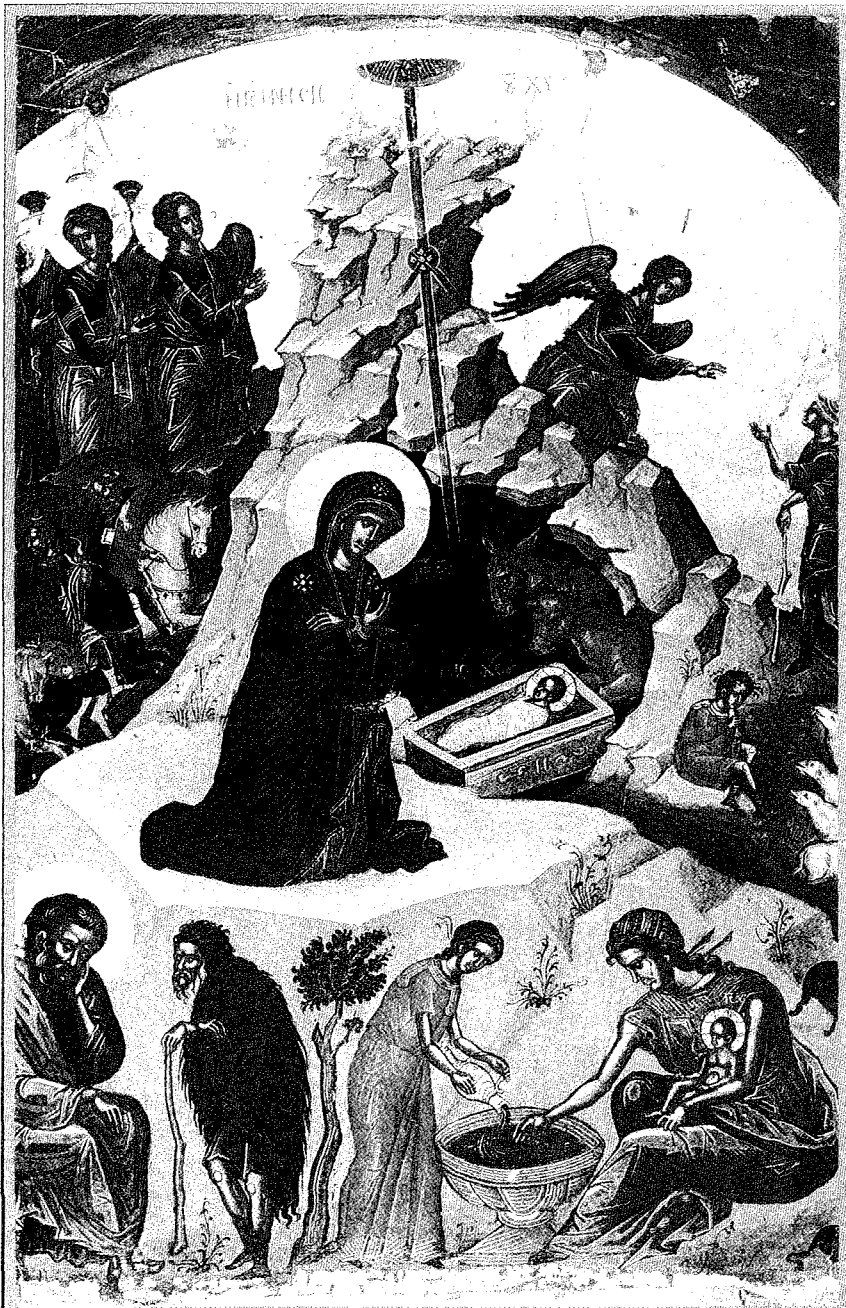
τάσσουμε τὴν διαλελυμένη φύση μας, ξαναζοῦμε τὴν ἐμπειρία τῆς ἀγάπης. Ὁ Χριστὸς ποὺ καὶ πάλι γεννιέται, μένει στὴν Ἐκκλησία διὰ παντός καὶ τὴν καθιστᾷ ἰατροεῖο παθῶν, χάριτος χορηγὸ, ἀφέσεως πάροχο. Ἐκεῖ πραγματώνεται ἡ ἀνόρθωση τῆς πεσμένης εἰκόνας μας. Αὐτὴ εἶναι τῶν Χριστουγέννων ἡ δόξα.

ΧΡΟΝΙΑ ΠΟΛΛΑ ΚΑΙ ΕΥΛΟΓΗΜΕΝΑ

Μὲ πατρικὲς εὐχὲς καὶ ἀγάπη

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Εἰκόνα, Ἡ Γέννηση, 1552. (Μουσεῖο τῆς Μονῆς)
Τὸ Μεγάλο Μετέωρο - Ἱστορία καὶ Τέχνη

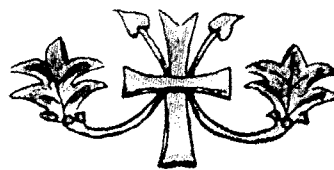
**ΕΠ' ΕΥΚΑΙΡΙΑ
ΤΗΣ ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΥ
ΗΜΕΡΑΣ
ΚΑΤΑ ΤΟΥ AIDS
(1 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002)**

Είλικρινά σεβόμαστε και συμπονούμε τοὺς πάσχοντες συνανθρώπους μας ἀπὸ τὴν ἀσθένεια τοῦ AIDS εἴτε αὐτοὶ βρίσκονται στὰ νοσηλευτικὰ ἰδρύματα εἴτε κάμνουν θεραπεία στὰ σπίτια τους. Τοὺς μεταφέρουμε τὴν ἀγάπη μας καὶ τὴν ὀλόθερμη εὐχή μας γιὰ γρήγορη ἀποκατάσταση τῆς ὑγείας τους.

Ἄλλὰ ἡ σημερινὴ Παγκόσμιος Ἡμέρα γιὰ τὴν ἀσθένεια τοῦ AIDS ἐπιβάλλει νὰ καταθέσουμε καὶ τὴν πνευματικὴ ἀποψη γιὰ τὴν λύση τοῦ προβλήματος καὶ τὴν ἐξαφάνιση τῆς μᾶστιγας αὐτῆς τῆς ἐποχῆς μας. Ἡ πνευματικὴ αὐτὴ θέση βρίσκεται στὴν τόσο ξεχασμένη λέξη ποὺ πολλοὶ δὲν τὴν ξέρουν ἢ τὴν ξέρουν καὶ δὲν τὴν λένε ἢ τὴν περιφρονοῦν ἢ ἀκόμη καὶ τὴν κρύβουν. Ἡ λέξη αὐτὴ εἶναι ἡ ἐγκράτεια. Ἐάν θέλουμε τὴν σοβαρὴ, ὑπεύθυνη, οὐσιαστικὴ καὶ δυναμικὴ ἀντιμετώπιση τοῦ ὄλου προβλήματος τῆς νόσου αὐτῆς, τότε μὴ δεῖτε ἀρνητικὰ τὴν ἀρετὴ αὐτὴ τῆς ἐγκράτειας. Ἀξιοποιῆστε τὴν καὶ θὰ δεῖτε γνησιότερη καταξίωση τῆς προσωπικότητάς σας γιὰτὶ ἡ ἐγκράτεια εἶναι «παθῶν ἀπαλλοτριώσις καὶ ζωῆς πνευματικῆς ἀρχή».

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ

ΟΜΙΛΙΑΙ

**«ΑΤΥΠΗ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗ:
ΜΙΑ ΠΡΟΚΛΗΣΗ
ΓΙΑ ΤΙΣ
ΕΥΡΩΠΑΪΚΕΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ
ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ
ΚΑΙ ΑΣΥΛΟΥ»
(IRREGULAR MIGRATION:
A CHALLENGE TO
EUROPEAN MIGRATION
AND ASYLUM POLICIES)**

(Ημερίδα που διοργάνωσαν από κοινού: Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος με φροεά ὀργανώσεως τὸ Κέντρον Συμπαραστάσεως Παλινοστούντων Μεταναστῶν τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ ἡ Διεκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπὴ γιὰ τοὺς Μετανάστες στὴν Εὐρώπη (CCME), 1 Νοεμβρίου 2002 στὸ Ἰδρυμα Γουλανδρη-Χόρν)

Τοῦ
Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου
Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος
κ. **ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ**

Ἐπιτρέψατέ μου καταρχὴν νὰ σᾶς καλωσορίσω καὶ ἐγὼ με τὴν σειρὰ μου στὴν χώρα μας καὶ στὴν Ἐκκλησία τῶν Ἀθηνῶν καὶ νὰ ἐκφράσω τὴν λύπη μου, διότι δὲν μοῦ ἦταν δυνατὸν νὰ βροῖσκομαι κοντὰ σας ἀπὸ τὴν ἔναρξη αὐτῆς τῆς Ἡμερίδος. Ἡ Ἐκκλησία μας ἐορτάζει σήμερα τὴν μνήμη τῶν Ἀγίων Ἀναργύρων, Κοσμᾶ καὶ Δαμιανοῦ, οἱ ὅποιοι ἦσαν ἱατροὶ καὶ ὀνομάζονται «Ἀνάργυροι» διότι προσέφεραν δωρεὰν τὶς ἱατρικὲς τοὺς ὑπηρεσίες πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς. Τὸ καθήκον με ἐκάλεσε νὰ λειτουργήσω εἰς τὸν Ναὸν τοῦ Νοσοκομείου «Γεννηματᾶ», καὶ ἐν συνεχείᾳ νὰ ὀμιλήσω πρὸς τοὺς ἱατροὺς. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ καὶ παρεκάλεσα τὸν Θεοφιλέστατο Ἐπίσκοπο Θερμοπυλῶν καὶ Καθηγούμενον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης κύριον Ἰωάννην νὰ με ἐκπροσωπήσει καὶ νὰ ἐκφράσει τὶς θερμές εὐχαριστίες μου πρὸς ὄλους τοὺς συντελεστὰς καὶ τοὺς Εἰσηγητὰς τῆς Ἡμερίδος αὐτῆς. Σᾶς εὐχαριστῶ καὶ προσωπικῶς γιὰ τὴν προθύμη ἀποδοχὴ τῆς προσκλήσεώς μου καὶ γιὰ τὴν πολύτιμη συμβολὴ τοῦ καθενὸς ἀπὸ Σᾶς στὴν ἐπιτυχία τοῦ σκοποῦ αὐτῆς τῆς Ἡμερίδος. Τὸν σκοπὸν αὐτὸν σᾶς τὸν ἐξήγησε ὁ Θεοφιλέστατος καὶ δὲν χρειάζεται νὰ τὸν ἐπαναλάβω. Σᾶς ἐλέχθη ἐπίσης ὅτι ἡ Ἡμερίδα αὐτὴ διοργανώνεται ἐν ὄψει τῆς ἐπικείμενης ἀναλήψεως τῆς Ἑλληνικῆς Προεδρίας στὴν ΕΕ καὶ με τὴν εὐκαιρία τῆς συγκλήσεως τῆς 15ης Γενικῆς Συνελεύσεως τοῦ CCME στὴν χώρα μας. Γιὰ ὅσους τυχὸν δὲν τὸ γνωρίζουν ἢ δὲν τὸ ἐνθυμοῦνται, αὐτὴ εἶναι ἡ δευτέρη Γενικὴ Συνέλευση τοῦ CCME στὴν Ἑλλάδα. Ἡ πρώτη ἦταν ἡ 7η Γενικὴ Συνέλευση ποὺ συνεκλήθη τὸ 1982 στὸ Διορθόδοξο Κέντρο τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης. Καὶ τότε προηγήθηκε Ἡμερίδα με θέμα τὸ ἐπίκαιρο γιὰ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη θέμα τῶν παλινοστούντων Ἑλλήνων ἔργατῶν ἀπὸ τὴ Δυτικὴ Εὐρώπη.

Στὰ 20 χρόνια ποὺ διέρρευσαν ἔκτοτε ἔχουν ἀλλάξει πολλά. Ἡ χώρα μας, μαζὶ καὶ με ἄλλες χώρες τοῦ εὐρωπαϊκοῦ Νότου, ὅπως ἡ Ἰταλία, ἡ Ἰσπανία καὶ ἡ Πορτογαλία, ἀπὸ δεξαμενὴ ἀντλήσεως καὶ «ἐξαγωγῆς» ἐργατικοῦ δυναμικοῦ, μετεβλήθη αἰφνιδίως, ἀπρόσμενα —καὶ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ καὶ ἀπροετοίμαστα—, σὲ χώρα ὑποδοχῆς μεταναστῶν, νομίμων καὶ ἀτύπων (irregular), καὶ μάλιστα σὲ μεγάλους ἀριθμοὺς καὶ ποσοστὰ ποὺ κυμαίνονται μεταξὺ 8% καὶ 10% τοῦ πληθυσμοῦ τῆς. Σύμφωνα με τὰ ἐπίσημα στοιχεῖα τῆς Ἐθνικῆς Στατιστικῆς Ὑπηρεσίας, ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος ἀνῆρχετο τὸ 2000 σὲ 10.964.020 ἄτομα. Ἐξ αὐτῶν 797.091 ἢ 7,27% τοῦ πληθυσμοῦ ἦσαν ἀλλοδαποὶ. Ἀνεπίσημα στοιχεῖα ἐκτιμήσεων τῶν ΜΚΟ ἢ τῆς ἐπιστημονικῆς Κοινότητος ἀναβιβάζουν τὸ ποσοστὸ τοῦ ἀλλοδαποῦ πληθυσμοῦ στὸ 10%.

Ὁ πληθυσμὸς αὐτὸς ἀρχικῶς συνεκροτεῖτο στὴ συντριπτικὴ του πλειοψηφία ἀπὸ ἄτυπους μετανάστες (τὰ ΜΜΕ τοὺς ἀποκαλοῦν καὶ ἔχουν καθιερώσει τὸν χαρακτηρισμὸ «λαθρομετανάστες»), οἱ ὅποιοι ζοῦσαν στὴ σκιά καὶ στὸ περιθώριο τῆς ἑλληνικῆς κοινωνίας καὶ ἀπερροφῶντο ἀπὸ τὴν παραοικονομία, ἀπὸ ἐκείνους τοὺς κλάδους τῆς οἰκονομίας ποὺ δὲν εἶναι αὐστηρῶς ρυθμισμένοι, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ὀλόκληρη τὴν Ἑλληνικὴ κοινωνία. Στὶς δύο μεγάλες, ἀξιεπαινες καὶ ἀρκετὰ ἐπιτυχεῖς εὐκαιρίες ποὺ προσέφερε γιὰ νομιμοποίηση ἡ Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση ἀνταποκρίθηκαν περίπου 600 χιλιάδες. Ὑπάρχει ὁμως καὶ σήμερα στὴ χώρα μας ἕνας σημαντικὸς, ἂν καὶ δύσκολο νὰ ἐκτιμηθεῖ στὸ μέγεθός του, ἀλλοδαπὸς πληθυσμὸς, ὁ ὅποιος γιὰ διαφόρους λόγους δὲν μπόρεσε ἢ δὲν θέλησε νὰ ἐπωφεληθεῖ τῆς εὐκαιρίας καὶ ζεῖ στὸ status τοῦ μὴ νομιμοποιημένου. Σὲ αὐτοὺς

θά πρέπει νὰ προστεθοῦν καὶ ὄσοι κατὰ δεκάδες ἢ καὶ ἑκατοντάδες σχεδὸν καθημερινῶς κατορθώνουν νὰ εἰσέλθουν στὴ χώρα μας ἀπὸ Βορρὰ ἢ ἔξ Ἀνατολῶν παρακάμπτοντας τὶς νόμιμες διαδικασίες εἰσόδου. Σὲ ἓνα μεγάλο ποσοστὸ οἱ μετανάστες αὐτοί, ἀνάμεσα στοὺς ὁποίους συγκαταλέγονται καὶ πολλοὶ δικαιούμενοι νὰ ζητήσουν ἄσυλο, ἀναγκάστηκαν νὰ καταφύγουν στὶς ὑπηρεσίες τῶν «λαθρεμπόρων τῆς μιζέριας», τῶν διακινητῶν καὶ δουλεμπόρων, οἱ ὁποῖοι, ὀργανωμένοι σὲ διεθνή δίκτυα, ἀσκοῦν ἀδίστακτα τὸ νέο αὐτὸ ὑψηλοῦ κέρδους καὶ χαμηλοῦ κινδύνου ἐπάγγελμά τους (their new high profit, low risk job). Φαίνεται δὲ ὅτι τὰ δίκτυα αὐτὰ γιὰ πολλοὺς λόγους ἔχουν ἐπιτυχία, ἀφοῦ παρὰ τὰ αὐστηρὰ μέτρα, τὰ ὁποῖα λαμβάνουν οἱ χώρες ποὺ ἔχουν ὑπογράψει τὴ Συμφωνία τοῦ Schengen, ἐπίσημοι ὑπολογισμοὶ ἀναβιβάζουν τὸν ἀριθμὸ τῶν μεταναστῶν ποὺ εἰσέρχονται παράνομα κάθε χρόνο στὴν Εὐρώπη σὲ 500.000, ἔναντι 680.000 μεταναστῶν ποὺ εἰσέρχονται νομίμως. Δὲν εἶναι ὑπερβολὴ νὰ ἰσχυρισθεῖ κανεὶς, ὅτι δὲν ὑπάρχει σήμερα καμία χώρα στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση ποὺ νὰ μὴν φιλοξενεῖ ἄτυπους μετανάστες. Ἡ Εὐρώπη σήμερα φαίνεται νὰ ζεῖ σὲ ἓνα φαῦλο κύκλο: Ὅσο αὐστηρότεροι γίνονται οἱ ἔλεγχοι τῶν συνόρων, τόσο περισσότεροι ἐπίδοξοι μετανάστες ἢ ἱκέτες ἀσύλου προσφεύγουν στὶς ὑπηρεσίες τῶν δικτύων διακινητῶν καὶ τῶν δουλεμπόρων. Καὶ ὅσο περισσότεροι ἀπὸ αὐτοὺς κατορθώσουν νὰ παρακάμψουν τὰ ἐμπόδια καὶ τοὺς ἐλέγχους, τόσο περισσότερο σκληραίνουν καὶ τὰ μέτρα τοῦ ἐλέγχου. Θύματα στὴν περίπτωσι αὐτὴ εἶναι οἱ γνήσιοι πρόσφυγες, ποὺ δυσκολεύονται ἢ καὶ κάποτε στεροῦνται ἐντελῶς τῆς δυνατότητος νὰ ἀσκήσουν τὸ θεμελιωμένο καὶ ἀπὸ διεθνεῖς συνθήκες ἐγγυημένο δικαίωμα αἰτήσεως ἀσύλου καὶ προστασίας, ὄσοι χάνουν τὶς περιουσίες τους καὶ τὰ τιμαλφά τους καὶ ἐνδεχομένως χρεώνονται ἐπιπλέον ἰσοβίως στοὺς δουλεμπόρους, καὶ φυσικὰ ὄσοι χάνουν καὶ αὐτὴ τὴ ζωὴ τους στὴν προσπάθεια νὰ φθάσουν στὴν ποθητὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας. Ἔχουν καταγραφεῖ περισσότερες ἀπὸ 3.000 ἀπώλειες συνανθρώπων μας τὴν τελευταία δεκαετία, ἐνῶ ἄγνωστος παραμένει ὁ ἀριθμὸς ἐκείνων ποὺ χάθηκαν, χωρὶς ποτὲ κανεὶς νὰ μιλήσει γιὰ αὐτοὺς.

Δὲν εἶναι λοιπὸν καθόλου παράδοξο τὸ γεγονὸς ὅτι τὸ θέμα τῆς σημερινῆς Ἡμερίδος εἶναι τὸ θέμα ποὺ ἀπασχολεῖ σήμερα, μὲ τὸν ἓνα ἢ τὸν ἄλλο τρόπο, ὁλόκληρη τὴν κοινωνία τῆς Εὐρώπης. Ἀπασχόλησε τὴν Ἰσπανικὴ

Προεδρία, ἀπασχολεῖ σήμερα τὴν Δανικὴ Προεδρία καὶ εἶναι βέβαιον ὅτι θὰ κληροδοτηθεῖ καὶ θὰ ἀπασχολήσει σοβαρῶς καὶ τὴν Ἑλληνικὴ Προεδρία.

Ἐμᾶς βεβαίως μᾶς ἀπασχολεῖ τὸ θέμα αὐτὸ ὡς Ἐκκλησία. Καὶ ὡς Ἐκκλησία ἔχουμε καθήκον νὰ ὑπενθυμίζουμε σὲ αὐτοὺς ποὺ χαράσσουν τὶς πολιτικὲς καὶ καθορίζουν τὶς τύχες τῶν ἀνθρώπων μερικὰ πιστεύματα καὶ ὀρισμένες ἀξίες, ἐπάνω στὶς ὁποῖες θεμελιώνεται ἡ πνευματικὴ ἱστορία, ἡ πολιτισμικὴ ἰδιοπροσωπία καὶ θέλουμε νὰ πιστεύουμε καὶ τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης. Στὴν προκειμένη περίπτωσι οἱ ἀξίες ποὺ μᾶς ἐνδιαφέρουν εἶναι ἡ ἀντίληψη ποὺ ἔχουμε γιὰ τὸν ἄνθρωπο καὶ τὴν κοινωνία του καὶ ὁ τρόπος μὲ τὸν ὁποῖο τοποθετοῦμεθα ἀπέναντι τὸν «ξένο».

• Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία κατανοεῖ τὸν ἄνθρωπο ὡς «εἰκόνα Θεοῦ» καὶ κατανοεῖ τὴν κοινωνία τῶν ἀνθρώπων κατὰ τὸ πρότυπο τῆς κοινωνίας τῶν προσώπων τῆς Ἁγίας Τριάδος ὡς σχέση ἀγάπης. Στὴν ἀγαπητικὴ αὐτὴ κοινωνία τῶν προσώπων δὲν ὑπάρχουν περιθώρια γιὰ τοὺς συνήθεις φραγμοὺς καὶ τὶς δυσμενεῖς διακρίσεις μὲ βάση τὸ φύλο, τὴν ἐθνικὴ ἢ κοινωνικὴ καταγωγή, τὴν οἰκονομικὴ κατάσταση καὶ τὴ θρησκευτικὴ πίστι. Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος στὴν πρὸς Γαλάτας Ἐπιστολὴ του (3,28) εἶναι σαφὴς καὶ κατηγορηματικὸς ὡς πρὸς τὸ θέμα αὐτό.

• Ὡς πρὸς τὴν στάσι μᾶς ἀπέναντι τὸν ξένο, ἐμεῖς ἐδῶ στὸν Νοτιο-Ανατολικὸ ἄκρο τῆς Εὐρώπης προσδιορίζομαστε ἀπὸ μιὰ διπλὴ κληρονομιά: τὴν κληρονομιά τῆς Ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τὴν κληρονομιά τῆς χριστιανικῆς μᾶς πίστεως.

• Ὁ ἑλληνικὸς πολιτισμὸς φημίζεται γιὰ τὴν ἀντίληψή του γιὰ τὸν ξένο, τὸν ἱκέτη, τὴν φιλοξενία καὶ τὴν ἄσυλία. Ὁ ξένος εἶναι φίλος καὶ ὁ ἱκέτης πρόσωπο ἱερό. Ὁ ξένος εἶναι προστατευόμενος τοῦ «Ξενίου Διός», καὶ ὁ ἱκέτης προστατευόμενος τοῦ «Ἰκεσίου» ἢ «Ἰκετησίου Διός». Τὴν ἱερότητα τοῦ ξένου ἐνισχύει ἡ ἀρχαία ἑλληνικὴ πίστι ὅτι πολλὲς φορὲς οἱ θεοὶ περιέρχονται μὲ τὴν μορφή ξένου τὶς πόλεις, γιὰ νὰ ἐλέγξουν αὐτοπροσώπως σὲ ποιὲς ἀπὸ αὐτὲς ὑπάρχει «ῦβρις» καὶ ἀθεοφοβία. Ὁ νόμος προέβλεπε ἀκόμη καὶ δίωξι ἐναντίον τῶν πολιτῶν ποὺ παρέβαιναν τὸ ἱερὸ καθήκον τῆς φιλοξενίας καὶ τῆς ἀσυλίας, τὶς γνωστὲς «δίκες κακοξενίας».

• Ἡ χριστιανικὴ μᾶς κληρονομιά εἶναι ριζοσπαστικότερη. Ὁ Χριστὸς γεννήθηκε ὡς πρόσφυγας, ἔζησε ὡς ξένος, μᾶς ἐδίδαξε μὲ τὴν παραβολὴ τοῦ Καλοῦ Σαμα-

ρείτου τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν πλησίον ποὺ ταυτίζεται μὲ τὸν ξένο, καὶ μᾶς διεβεβαίωσε μὲ τὴν περιγραφή τῆς Μελλούσης Κρίσεως ὅτι ἡ στάση μας ἀπέναντι στοὺς ξένους ἀνάγεται σὲ ἀποφασιστικῆς σημασίας κριτήριο γιὰ τὴ δικαίωση καὶ σωτηρία μας. Στὸν Χριστιανισμό ὁ ξένος δὲν τίθεται πλέον ἀπλῶς ὑπὸ τὴν προστασία τοῦ Θεοῦ, ὅπως συμβαίνει στὴν ἀρχαία ἑλληνικὴ θρησκεία μὲ τὸν Ξένιο Δία: ὁ ἴδιος ὁ Θεὸς ταυτίζεται μὲ τὸ πρόσωπο τοῦ ξένου! «Ξένος ἦμην καὶ συνηγάγετέ με» (Ματθ. 25, 35)· «ἐφ' ὅσον ἐποιήσατε ἐνὶ τούτων τῶν ἀδελφῶν μου τῶν ἐλαχίστων, ἐμοὶ ἐποιήσατε» (Ματθ. 25, 40). Καὶ ὁ Χριστὸς βεβαίως δὲν κάνει διακρίσεις στὸν ὀρισμὸ τοῦ ξένου. Ξένος καὶ πλησίον δὲν εἶναι μόνον ὁ ὁμόθρησκος, ὁ ὄμμαμος, ὁ συμπατριώτης, ὁ ὁμοϊδεάτης, καὶ ὁ «οἰκεῖος», ἀλλὰ καὶ αὐτὸς ποὺ εἶναι ἐντελῶς διαφορετικὸς ἀπὸ μᾶς. Αὐτὸς ποὺ πρεσβεύει διαφορετικὰ πιστεύματα, ἔχει διαφορετικὴ θρησκεία, ἀκολουθεῖ διαφορετικὴ ἰδεολογία, ἔχει διαφορετικὸ χρῶμα ἀπὸ μᾶς καὶ ἀνήκει σὲ διαφορετικὴ ἐθνότητα. Ἀπέναντι σὲ ὅλους αὐτοὺς ὁ Χριστιανὸς ὀφείλει σεβασμὸ πρὸς τὸ πρόσωπό τους, κατάφαση τῆς ἑτερότητός τους καὶ ἀναγνώριση τους ὡς ἰσοτίμων καὶ ἰσάξιων. Διότι ὅπως παρατηρεῖ ἓνας ἀνώνυμος σχολιαστὴς τοῦ Λευίτικου (Σχόλιο στὸ Λευιτ. 19, 33-34): στὸν Χριστιανισμό δὲν ἐπιτρέπεται ὁ ἄνθρωπος νὰ ὑποτιμᾶται καὶ νὰ ἀτιμάζεται ἐξαιτίας τοῦ τόπου τῆς καταγωγῆς του, ἀλλὰ πρέπει πάντοτε νὰ τιμᾶται γιὰ τὴν φύση του ὡς ἀνθρώπου («οὐ γὰρ ἐλαττοῦται ἄνθρωπος ἀνθρώπῳ διὰ τόπον, ἀλλὰ τιμᾶται διὰ φύσιν»). Οἱ Χριστιανοὶ δὲν θὰ πρέπει ποτὲ νὰ ξεχνοῦν τοὺς λόγους τοῦ Κυρίου ὅτι δὲν εἴμαστε τὰ μοναδικὰ Του «πρόβατα», ἀλλὰ ἔχει καὶ ἄλλα, τὰ ὁποῖα «οὐκ ἔστιν ἐκ τῆς αὐτῆς ταύτης» (Ἰωάννου 10, 16), καὶ ἐπομένως εἶναι πολὺ πιθανὸν καὶ φυσικὸ νὰ εἶναι καὶ διαφορετικὰ ἀπὸ μᾶς.

Οἱ ἀρχὲς καὶ ἀξίες αὐτὲς ἔχουν τεράστια σημασία γιὰ τὴν πρακτικὴ ἀσκηση τῆς διακονίας πρὸς τοὺς μετανάστες καὶ τοὺς πρόσφυγες ἰδιαίτερα σήμερα, ποὺ οἱ κοινωνίες καὶ τὰ πολιτικὰ κόμματα ἐρίζουν γιὰ τὸ εἶδος τῆς μεταναστευτικῆς πολιτικῆς ποὺ πρέπει νὰ ἀκολουθηθεῖ, ἰδιαίτερα μάλιστα μετὰ τὰ τραγικὰ γεγονότα τῆς 11ης Σεπτεμβρίου καὶ τὸ ἐντεινόμενο πρόβλημα τῆς διεθνούς τρομοκρατίας. Στὴν προσπάθειά τους νὰ καταπολεμήσουν τὴν τρομοκρατία, τὸ διεθνὲς ὀργανωμένο ἐγκλημα, τὸ δουλεμπόριο, τὴν σεξουαλικὴ καὶ ἄλλη ἐκμετάλλευση τῶν γυναικῶν καὶ τῶν παιδιῶν, ποὺ πρέπει ἀσφαλῶς νὰ παταχθοῦν καὶ ἂν εἶναι δυνατὸν καὶ νὰ ἐξαλειφθοῦν, οἱ

ὑπεύθυνοι γιὰ τὴν ἀσφάλεια καὶ τὴν ἐλευθερία μας, ἔχουν στρέψει τὴν προσοχή τους σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου σὲ μέτρα ἐλέγχου καὶ περιορισμῶν. Χωρὶς νὰ ἔχουμε καμία πρόθεση ἀναμίξεως στοὺς διακριτοὺς ρόλους ἀνάμεσα στὴν Ἐκκλησία καὶ τὴ Πολιτεία, ἅς μᾶς ἐπιτραπεῖ ἀπλῶς νὰ ἀναφερθοῦμε στὴν ἐμπειρία ποὺ ἔχουμε ἀποκομίσει ἀπὸ τὴν διακονία τῆς Ἐκκλησίας μας στὴ βάση: Ἡ ἐμπειρία αὐτὴ μᾶς διδάσκει ὅτι ἡ μέχρι σήμερα ἀκολουθηθεῖσα πολιτικὴ τῆς «μηδενικῆς μετανάστευσης» καὶ τῶν κλειστῶν συνόρων, οὔτε τὰ αἷτια τῆς μετανάστευσης καταπολεμοῦν, οὔτε τὴν μετανάστευση μπόρεσαν νὰ περιορίσουν. Συνέβαλαν, ὁμως, στὴν «μετάλλαξη» τῆς σὲ «λαθρομετανάστευση», προσέφεραν τὸ ἔδαφος γιὰ τὴν ἐμφάνιση καὶ τὴ δραστηριοποίηση τῶν διακινητῶν καὶ τῶν δουλεμπόρων, ἔκαναν τοὺς μετανάστες πιὸ εὐάλωτους ἢ τοὺς ἔρριξαν στὰ δίχτυα τοῦ διεθνούς ὀργανωμένου ἐγκλήματος, καλλιέργησαν σὲ πολλοὺς συμπολίτες μας τὴν λανθασμένη ἀντίληψη ὅτι κάθε μετανάστης εἶναι καὶ ἐγκληματίας, ὑποθάλλουν μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ αἰσθήματα ξενοφοβίας, καὶ ρατσισμοῦ, εὐτυχῶς στὴ χώρα μας ὄχι καὶ ἐκδηλώσεις ξενηλασίας καὶ ἀπειλοῦν τὴν συνοχὴ τοῦ κοινωνικοῦ ἰσοῦ μὲ τὴν δημιουργία μιᾶς τάξεως ἀνθρώπων, οἱ ὁποῖοι εἶναι καταδικασμένοι νὰ ζοῦν στὴ σκιά τῆς κοινωνίας, δὲν ἔχουν καμία δυνατότητα νὰ ἀσκῆσουν τὰ ἀνθρώπινα δικαιώματά τους, βλέπουν καθημερινῶς νὰ εὐτελίζεται ἡ ἀξιοπρέπεια τοῦ προσώπου τους, οἱ ἐλπίδες τους γιὰ μιὰ βελτίωση τῆς ποιότητος τῆς ζωῆς τους μὲ τὴ μετανάστευση νὰ διαφεύδονται, καὶ ὁ δρόμος ποὺ πῆραν μὲ τὴ μεταναστευτικὴ περιπέτεια προκειμένου νὰ ἐκπληρώσουν τὸ ὄνειρο τῆς ζωῆς τους, νὰ ζήσουν καὶ αὐτοὶ στὴν πολιτισμένη καὶ χριστιανικὴ Εὐρώπη συμμετέχοντας στὰ πολὺτιμα ἀγαθὰ τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος καὶ τῆς δικαιοσύνης νὰ τεματίζεται στὰ ἀστυνομικὰ κρατητήρια.

- Ἐπειδὴ εἶμαι βέβαιος ὅτι κανεὶς δὲν εἶναι εὐχαριστημένος ἀπὸ τὴν κατάσταση αὐτὴ καὶ πρὶν ἀπὸ ὅλα δὲν εἶναι ἱκανοποιημένοι οὔτε καὶ αὐτοὶ ποὺ ἀποφασίζουν μιὰ τέτοια πολιτικὴ καὶ πολὺ περισσότερο ὅσοι εἶναι ἀπὸ τὸ καθῆκον τους ὑποχρεωμένοι νὰ τὴν ἐφαρμοῦσιν

- Ἐπειδὴ ἀκόμη τὰ περιοριστικὰ μέτρα φέρνουν ὅλους ἐμᾶς ποὺ ἐργαζόμεθα στὸν χῶρο τῆς Ἐκκλησίας μπροστὰ σὲ διλήμματα καὶ σύγκρουση καθηκόντων, ἀφοῦ ἀπὸ τὴν μιὰ μεριὰ καλούμεθα ἀπὸ τὴν πίστη μας νὰ περιθάλψουμε ὅποιον ἔχει ἀνάγκη, καὶ ἐπομένως καὶ τὸν λαθρομετανάστη καὶ τὸν παράνομο, καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη ἂν τὸ πρά-

ξουμε παραβαίνουμε τὸν νόμο, συγκρούονται δηλαδή τὸ καθήκον μας πρὸς τὸ Θεὸν πὸν δὲν εἶναι διαπραγματεύσιμο γιὰ ὅσους πιστεύουμε, καὶ τὸ καθήκον μας νὰ εἴμεθα νομοταγεῖς πολίτες, ὅπως ἐπίσης τὸ ἐπιθυμοῦμε:

- Ἐπειδὴ τέλος, ἐνδιαφερόμεθα νὰ ζοῦμε σὲ μιὰ κοινωνία πὸν ἐξασφαλίζει καὶ προσφέρει τὶς προϋποθέσεις γιὰ μιὰ εἰρηνικὴ καὶ ἀσφαλὴ διαβίωση·

Θὰ ἐπιθυμοῦσα ὡς Ἐκκλησιαστικὸς Ἡγέτης νὰ διατυπώσω πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Κυβέρνηση δύο αἰτήματα, στὰ ὁποῖα ἡ Ἐκκλησία μας ἀποδίδει ἰδιαίτερη σημασία, μὲ τὴν παράκληση, ἐφόσον καὶ αὐτὴ τὸ κρίνει σκόπιμο, νὰ τὰ προωθήσει κατὰ τὴν Ἑλληνικὴ Προεδρία, γιὰ τὴν ὁποία ἀπὸ τώρα εὐχόμαι νὰ εἶναι ἐπιτυχής, στὸ μέτρο φυσικὰ πάντοτε τοῦ δυνατοῦ καὶ τοῦ ἐφικτοῦ, λαμβανομένου ὑπόψη τοῦ τεταμένου πολιτικοῦ κλίματος πὸν ἐπικρατεῖ αὐτὴ τὴ στιγμή στὴν Εὐρώπη:

- Τὸ πρῶτο αἶτημα εἶναι νὰ προσπαθῆσει ἡ Ἑλληνικὴ Προεδρία νὰ ἐπιφέρει μιὰ ἰσορροπία στὴν εὐρωπαϊκὴ πολιτικὴ γιὰ τὴ μετανάστευση καὶ τὸ ἄσυλο. Μὲ τὸ αἶτημά μας αὐτὸ δὲν ἔχουμε καμία πρόθεση νὰ ὑποτιμήσουμε ἢ νὰ ἀμφισβητήσουμε τὴ σκοπιμότητα καὶ χρησιμότητα τῆς πολιτικῆς τοῦ ἐλέγχου τῶν συνόρων. Συμφωνοῦμε ὅτι ἡ Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση θὰ πρέπει νὰ εἶναι σὲ θέση νὰ ἐλέγχει τὶς μεταναστευτικὲς εἰσοδούς. Κατανοοῦμε ὅτι τὸ Συμβούλιο δικαιολογημένα θεωρεῖ τὸν ἀποτελεσματικὸ ἔλεγχο τῶν ἐξωτερικῶν συνόρων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης ὡς ἐξαιρετικὰ σημαντικό. Συμμεριζόμεθα τὶς ἀνησυχίες γιὰ τὴν αὔξηση τοῦ δουλεμπορίου καὶ τοῦ ὀργανωμένου ἐγκλήματος, πὸν ὀδηγοῦν πολλὲς ἀνθρώπινες ζωὲς στὸ θάνατο, καὶ περισσότερες ἀκόμη στὴν ἐξάρτηση καὶ σὲ νέες μορφὲς δουλείας. Ἐρμηνεύουμε καὶ τὸ γεγονός ὅτι στὸ Laeken καὶ στὴ Σεβίλλη τὸ Εὐρωπαϊκὸ Συμβούλιο ἐπικέντρωσε τὴν προσοχὴ καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του κατὰ προτεραιότητα στὴν καταπολέμηση τῆς παράνομης μετανάστευσης καὶ τῆς δουλεμπορίας προσώπων, προκειμένου νὰ δώσει μιὰ περαιτέρω ὥθηση στὴν προσπάθεια δημιουργίας ἑνὸς χώρου ἐλευθερίας, ἀσφαλείας καὶ δικαιοσύνης στὴν Εὐρώπη. Ἀκριβῶς, ὅμως, γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ θὰ ἐπιθυμοῦσαμε νὰ δοῦμε τὴν Εὐρώπη νὰ ἀκολουθεῖ μιὰ πιὸ περιεκτικὴ, πιὸ ρεαλιστικὴ καὶ πιὸ ὀλοκληρωμένη μεταναστευτικὴ πολιτικὴ. Μιὰ πολιτικὴ πὸν δὲν ξεχνᾷ τὰ αἷτια πὸν ἐξαναγκάζουν τοὺς ἀνθρώπους νὰ ἐγκαταλείψουν οἰκείους καὶ οἰκεία καὶ νὰ τραποῦν σὲ φυγὴ ἀναζητώντας ἀσφάλεια γιὰ τὴ ζωὴ τους καὶ πορισμὸ τῶν στοιχειωδῶν μέσων ἐπιβίωσης σὲ ξένες καὶ κάποτε ἀφιλόξε-

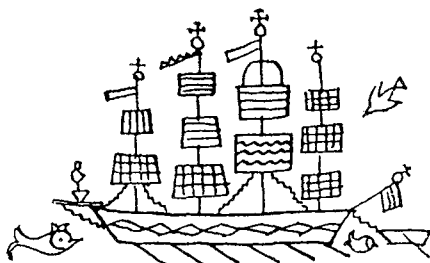
νες χώρες. Μιὰ πολιτικὴ πὸν δὲν παραμελεῖ τὴν ὑποχρέωση γιὰ τὴν κοινωνικὴ καὶ ὀικονομικὴ ἔνταξη, γιὰ τὴν ἐγγύηση τῶν θεμελιωδῶν δικαιωμάτων καὶ γιὰ τὴν ἐξασφάλιση τῆς ψυχικῆς ἰσορροπίας καὶ εὐεξίας τῶν ἡδη εὐρισκομένων καὶ διαβιούντων στὴν ἐπικράτεια τῆς ΕΕ μεταναστῶν ἀπὸ τρίτες χώρες. Μιὰ πολιτικὴ τέλος, πὸν θὰ λαμβάνει ὑπόψη τῆς καὶ τοῦτο: ὅτι αὐτὴ τὴ στιγμή ὑπάρχουν ἑκατοντάδες χιλιάδες μεταναστῶν, πὸν εἶναι διεσπαρμένοι σὲ ὅλες τὶς χώρες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης καὶ ζοῦν ὑπὸ ἓνα καθεστῶς, τὸ ὁποῖο ὁ νόμος ὀρίζει ὡς καθεστῶς παρανομίας. Πιστεύουμε ὡς Ἐκκλησία ὅτι εἶναι δυνατόν καὶ ὅτι θὰ πρέπει ἡ Ἐνωμένη Εὐρώπη νὰ ἀναζητήσῃ κάποια εὐκαιρία, ὥστε οἱ ἀνθρώποι αὐτοὶ νὰ ἀποκτήσουν ἐπὶ τέλος τὸ δικαίωμα νὰ ζήσουν μὲ ἀξιοπρέπεια καὶ ἐντιμότητα ὡς ἐλεύθεροι καὶ νομοταγεῖς πολίτες σὲ μιὰ ἐλεύθερη καὶ εὐνομούμενη πολιτεία. Ἡ ὑπὸ διαμόρφωση κοινὴ μεταναστευτικὴ πολιτικὴ τῆς Εὐρώπης πρέπει νὰ εἶναι ἀντάξια τῆς πολιτιστικῆς καὶ χριστιανικῆς ἰστορίας τῆς γηραιᾶς μας Ἠπείρου, ἢ ὁποία πρωτοστάτησε στὸν πνευματικὸ πολιτισμὸ καὶ χάρισε στὸν κόσμον τὴν ἔννοια καὶ τὴν ἀξία τοῦ ἀνθρωπισμοῦ, ὅπως ἐπίσης θὰ πρέπει νὰ συμφωνεῖ καὶ μὲ τὸ δράμα πὸν ἔχουμε ὄλοι μας γιὰ τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης.

- Τὸ δεύτερο αἶτημα σχετίζεται μὲ τὸ συζητούμενο αὐτὴ τὴν ἐποχὴ θέμα τῆς ἐπανεένωσης τῶν οἰκογενειῶν τῶν μεταναστῶν ἀπὸ τρίτες χώρες, πὸν διαμένουν νόμιμα στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση. Γιὰ μᾶς ὡς Ἐκκλησία ἢ Οἰκογένεια ἔχει κεντρικὴ σημασία γιὰ τὴν εἶναι τὸ λίκνο τῆς ζωῆς. Ἀλλὰ καὶ ἡ κοινωνία μας, ὅπως καὶ οἱ λοιπὲς κοινωνίες τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Νότου καὶ τῆς Βαλκανικῆς, δίνει μεγάλη σημασία στὸν θεσμὸ καὶ τὴν ζωὴ τῆς οἰκογενείας. Γιὰ τὸν μετανάστη ἢ παρουσία τῆς οἰκογενείας ἔχει πελώρια σημασία. Ἀποτελεῖ τὸ ἠθικὸ στήριγμά του καὶ ἐνδεχομένως τὸ μόνον ἀποτελεσματικὸ μέτρο γιὰ τὴν πρόληψη ἐνδεχόμενης παραβατικῆς συμπεριφορᾶς. Ἀκόμη σημαντικότερη εἶναι ἡ ἐπανεένωση τῶν οἰκογενειῶν, ὅταν σὲ αὐτὲς συγκαταλέγονται καὶ ἀνήλικα παιδιὰ. Οἱ ἐνήλικες ἔχουν τὴν ὀριμότητα καὶ τὴν δύναμη νὰ καταπνίξουν τὰ συναισθήματά τους καὶ νὰ περιμένουν. Δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὰ μικρὰ παιδιὰ. Εἶναι μεγάλη ἢ εὐθύνη πὸν ἀναλαμβάνει ὁ νομοθέτης, ὅταν ἀποφασίζει π.χ. ὅτι ἓνα ἀνήλικο παιδί θὰ πρέπει νὰ περιμένει πέντε χρόνια, δηλαδή τὸ ἓνα τέταρτο τῆς παιδικῆς του ζωῆς μέχρις ὅτου τοῦ ἐπιτραπῆ νὰ ξαναζήσει κοντὰ στοὺς γονεῖς του. Τὸ Κέντρο Συμπαράστασῆς Παλι-

νοστούντων Μεταναστών της Έκκλησίας μας βρέθηκε αντιμέτωπο με πολλά οικογενειακά δράματα και σοβαρά ψυχικά τραύματα έλληνικών οικογενειών παλινοστούτων από τη Γερμανία, που οι συνθήκες επέβαλαν το χωρισμό των παιδιών από τους γονείς τους. Πολλά από τα τραύματα αυτά δεν έπουλώθηκαν ποτέ. Το αίτημά μας είναι να συντομευθεί στο μικρότερο αποδεκτό διάστημα ο χρόνος άναμονής των ανηλίκων.

Έπιτρέψατέ μου να τελειώσω με μια γενικότερη έκκληση. Συζητούμε το θέμα της μεταναστεύσεως σε μια εποχή, κατά την οποία μακροχρόνια άνεργία, κοινωνικός και οικονομικός αποκλεισμός, φτώχεια και οργανωμένο έγκλημα τρομάζουν τις κοινωνίες της Ευρώπης και ευνουύν τις κάθε μορφής ρατσιστικές και ξενόφοβες αντιδράσεις σε βάρος των άλλοδαπών. Ακόμη και σε χώρες που μέχρι χθές διακρίνονταν για τα φιλόξενα αισθήματά τους, όπως η δική μας χώρα, αρχίζουν να εμφανίζονται ανησυχητικά δείγματα ξενόφοβης αντίδρασης. Η πολιτισμική μας κληρονομιά επιβάλλει την εξασφάλιση ενός αποτελεσματικού νομικού και θεσμικού πλαισίου για την προστασία των θεμελιωδών δι-

καιωμάτων των ξένων. Όμως, οι νομικές και θεσμικές ρυθμίσεις, όσο σημαντικές και αν είναι πράγματι για την κοινωνική ένταξη των άλλοδαπών, δεν είναι παρό μια από τις προϋποθέσεις και ένας από τους παράγοντες ένταξης. Για την αποτελεσματική καταπολέμηση των διακρίσεων σε βάρος των άλλοδαπών και την δυναμική κοινωνικο-οικονομική συσσωμάτωσή τους στην κοινωνία που επέλεξαν να καταφύγουν, πέραν από τα θεσμικά μέτρα, προσαπαιτείται και η ευρύτερη συγκατάθεση, συναίνεση και συνεργασία της κοινωνίας των πολιτών. Η Τοπική Αυτοδιοίκηση, οι Κοινωνικοί Έταίροι, οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις, οι Πρωτοβουλίες των πολιτών και άλλως ιδιαίτερος οι Έκκλησιαστικές Ένορίες, θα πρέπει να συσπειρωθούν σε μια κοινή προσπάθεια και με μια άγαστή, αλλά και κριτική, συνεργασία με τα θεσμικά όργανα του Κράτους και της Ευρωπαϊκής Ένώσεως, να αντισταθούν στον αναδυόμενο πολύμορφο ρατσισμό και να συνεπικουρήσουν στην δημιουργία των προϋποθέσεων μιας αξιοπρεπούς και δημιουργικής ένταξης των άλλοδαπών, από την οποία είναι βέβαιο ότι έχει ωφεληθεί και η δική μας ή κοινωνία. Σας Εύχαριστώ.

«Σοφία δὴ τοίνυν ἐστὶ γνῶσις θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων καὶ τούτων αἰτίων· αὕτη δὲ τοίνυν ἐστὶν ἡ τοῦ νόμου παιδεία, δι' ἧς τὰ θεῖα σεμνῶς καὶ τὰ ἀνθρώπινα συμφέροντα μανθάνομεν» (Δ' Μακ. α' 16-17)

**ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ
Η Γῆ ΤΩΝ
ΠΑΤΕΡΩΝ ΗΜΩΝ
«Η ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ
ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ
ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ
ΕΛΛΗΝΩΝ,
ΩΣ ΑΡΡΗΚΤΩΣ
ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΜΕ
ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ
ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»**

(Ἴδρυμα Μείζονος Ἑλληνισμοῦ. Φορεὺς Διοργανώσεως:
Εἰδικὴ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ
Πολιτιστικῆς Ταυτότητος
τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς
Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος
28 Σεπτεμβρίου 2002)

Τοῦ
Σεβ. Μητροπολίτου
Καισαριανῆς,
Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ
κ. **Δανιὴλ**

Μακαριώτατε, Ἀρχιεπίσκοπε Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλε,
Θεοφιλέστατοι ἐν Χριστῷ Ἀδελφοί

Ἑλλογιμώτατοι,

Κύριε Πρόεδρε τοῦ Ἰδρυματός Μείζονος Ἑλληνισμοῦ

Κύριε Πρόεδρε τῆς Ἐνώσεως Σμυρναίων

Πανοσιολογιώτατοι καὶ Αἰδεσιμολογιώτατοι

Φιλογενεῖς καὶ Φιλίστορες,

Ἐπιθυμῶ νὰ ἐκφράσω κατ' ἀρχὴν τὰς εὐχαριστίας μου πρὸς τὴν Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας ἡμῶν καὶ ἰδιαίτερος πρὸς τὸν Μακαριώτατον Ἀρχιεπίσκοπον Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλον καὶ Σεπτὸν Πρόεδρον Αὐτῆς καὶ πεπνυμένον Προκαθήμενον τῆς καθ' Ἑλλάδα Ἐκκλησίας διὰ τὴν ἐπιλογὴν τῆς Ταπεινότητός μου νὰ εἰσηγηθῶ τὸ θέμα: «*Μικρὰ Ἀσία – Ἡ γῆ τῶν Πατέρων ἡμῶν*» εἰς τὴν παροῦσαν Ἡμερίδα, ἡ ὁποία πραγματοποιεῖται εἰς τὸ φιλοξενοῦν ἡμᾶς Ἴδρυμα Μείζονος Ἑλληνισμοῦ, μὲ τὴν λαμπρὰν διακονίαν του εἰς τὰ καθ' ἡμᾶς καὶ διὰ τὰ καθ' ἡμᾶς.

Ἡ παροῦσα Ἡμερίδα μᾶς καλεῖ νὰ στρέψωμεν τὴν προσοχήν μας, τὸν νοῦν καὶ τὴν καρδίαν μας εἰς τὴν εὐλογημένην γῆν τῆς Μικρασίας, τὴν Ἰωνίαν, τὸν Πόντον, τὴν Καππαδοκίαν καὶ τὰς ἄλλας πατριδας, τὰς ρίζας τῆς Φυλῆς μας, ἀπὸ τὰς ὁποίας ἐξώσθημεν πρὸ ὀγδοήκοντα ἐτῶν κατὰ τὴν μεγάλην ἐκείνην συμφορὰν, τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφὴν (1922-2002), ἥτις προὐκάλεσεν μεγάλην θλίψιν καὶ ἄλγος εἰς τοὺς Ἕλληνας Χριστιανούς.

Τήνδε εἰσήγησιν καταθέτομεν εὐλαβικῶς ἐνώπιον τῶν δύο ἑκατομμυρίων Ἑλλήνων ἐξωσθέντων καὶ ἐκπατρισθέντων ἐκ τῶν κοιτίδων των καὶ εἰς τὸν τύμβον τοῦ ἐνός καὶ ἡμίσεως ἑκατομμυρίου θυμάτων τῆς γενοκτονίας τῶν Ἑλλήνων κατὰ τὰ ἔτη 1912-1922.

«*Ἐμνήσθην ἀπὸ πτωχείας μου καὶ ἐκ διωγμοῦ μου πικρίας καὶ χολῆς μου*». (στίχ. 19).

«*Μνησθήσεται καὶ καταδολεσχήσει ἐπ' ἐμὲ ἡ ψυχὴ μου· ταύτην τάξω εἰς τὴν καρδίαν μου, διὰ τοῦτο ὑπομενῶ*». (στ. 20-21).

«*Τὰ ἐλέη τοῦ Κυρίου, ὅτι οὐ, ἐξέλιπέ με, ὅτι οὐ συνετελέσθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ αὐτοῦ*». (στ. 22).

«*Μερίς μου Κύριος, εἶπεν ἡ ψυχὴ μου· διὰ τοῦτο ὑπομενῶ αὐτῷ*» (στ. 24).

(Θρῆνοι Ἱερεμίου Κεφ. γ')

Τοὺς θρηνητικoὺς αὐτοὺς λόγους τοῦ Προφήτου Ἱερεμίου ἐπέλεξα νὰ θέσω προοίμιον τῆς Εἰσηγήσεώς μου οἱ ὅποιοι δύνανται νὰ λεχθοῦν καὶ διὰ τὴν «*θλίψιν τὴν μεγάλην ἐκείνην*» τὴν ἐπισυμβᾶσαν τὸ 1922 κατὰ τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφὴν, ἐξ ἧς συμπληροῦνται κατὰ τὸ παρὸν ἔτος (2002) ὀγδοήκοντα ἔτη.

Ἐμνήσθην, λέγει ὁ θρηνητῶν Προφήτης, τῆς αἰχμαλωσίας τοῦ λαοῦ τοῦ Θεοῦ καὶ τῆς ἐρημώσεως τῆς Ἱερουσαλήμ, τῆς πτωχείας μου. Ἐμνήσθην τοῦ διωγμοῦ

Ἀπό τὴν ὁμιλία τοῦ Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιὴλ, στὸ Ἰδρυμα Μείζονος Ἑλληνισμοῦ.

μου. Ἐμνήσθην τῆς πικρίας τῆς ταλαιπωρίας μου. Ἦτο ὡσάν νὰ ἐγευόμην χολήν.

Ἐνθυμοῦμαι ὅλα αὐτὰ καὶ ἡ ψυχὴ μου παρηγορεῖται ἀπὸ τὴν ἐλπίδα. Αὐτὴν τὴν ἐλπίδα θὰ θέσω ἐντὸς τῆς καρδίας μου.

Ἐνθυμοῦμαι τὰ ἔλεη τοῦ Κυρίου, τὴν εὐσπλαγχνίαν Του καὶ τὰς εὐλογίας Του, διότι δὲν μὲ ἐγκατέλειπεν, οὔτε ἐξηντλήθησαν οἱ οἰκτιρμοὶ Του δι' ἐμὲ καὶ διὰ τὸν λαόν Του.

Ἐσκέφθη ἡ ψυχὴ μου, ὅτι ὁ Κύριος εἶναι μερίδα μου καὶ διὰ τοῦτο θὰ δεχθῶ τὰς ἀποφάσεις Του καὶ θὰ ὑπομείνω.

Εἰς τοὺς προφητικoὺς αὐτοὺς λόγους ἀφ' ἑνὸς ἐκφράζεται ἡ πίκρα τοῦ διωγμοῦ, ἡ ὁποία εἶναι ἀνθρώπινον ἔργον. Ἀφ' ἑτέρου ἡ ἐλπίδα καὶ ἡ παρηγορία τῆς πίστεως, ἡ ὁποία εἶναι ἔργον Θεοῦ.

Οἱ ἄνθρωποι ἐγέμισαν τὸ ποτήριον τοῦ βασανισμοῦ τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ καὶ μὲ αὐτὸ ἐπότισαν τὰ ἄθῳα καὶ ἄμωμα ἐκεῖνα ἱερεῖα-θύματα. Μὲ θλίψεις, δάκρυα, ταπεινώσεις, ἐξευτελισμούς, διωγμούς, βασανιστήρια, ταλαιπωρίας, ἀρπαγὰς, λεηλασίας καὶ θάνατον.

Ἦσαν ἡ μόνη ἐλπίδα, ἡ ὁποία ἀπέμενεν εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸν ξερόζυζομό, τὸν διωγμό, τὰς ἀπειλάς, τὸν θάνατον.

Ὅλοι μίᾳ παρηγορίαν εἶχον. Τὸν Φιλάνθρωπον καὶ Πανοικτίρμονα Κύριον, τὸν Θεὸν τῶν Πατέρων ἡμῶν. Ἦταν ἡ μόνη ἐλπίδα, ἡ ὁποία ἀπέμενεν εἰς αὐτοὺς διὰ νὰ ἀντιμετωπίσουν τὸν ξερόζυζομό, τὸν διωγμό, τὰς ἀπειλάς, τὸν θάνατον.

Πρὸς αὐτὴν τὴν Μικρασίαν στρέφομεν σήμερον τὸν λόγον διὰ νὰ ἐνθυμηθῶμεν τὴν δόξαν τῆς καὶ τὸν διωγμόν τῆς· τὰ ἐπιτεύγματά τῆς καὶ τὰ μαρτύριά τῆς· τὸν πολιτισμὸν τῶν τέκνων τῆς καὶ τὴν ἐμπάθειαν καὶ βαρβαρότητα τῶν ἐχθρῶν τῆς· τὴν χαρὰν τῶν ὁμογενῶν καὶ ὁμοπίστων καὶ τὸν φθόνον τῶν ἀλλογενῶν καὶ ἀπίστων.

Ὡς Μικρὰν Ἀσίαν γνωρίζομεν τὴν γῆν τῶν πατέρων μας, ἡ ὁποία γεωγραφικῶς εἶναι μιὰ μεγάλη χερσόνησος τῆς Ἠπείρου τῆς Ἀσίας. Περιβάλλεται ἀπὸ τὸν Εὐξείνιον Πόντον, τὴν Προποντίδα, τὸ Αἰγαῖον Πέλαγος καὶ τὴν Μεσόγειον Θάλασσαν καὶ ἀνατολικῶς ἐκτείνεται ἕως τῶν ποταμῶν Τίγρητος καὶ Εὐφράτου. Συνορεύει μὲ

τρεις Ἡπείρους: τὴν Εὐρώπην, τὴν Ἀσίαν καὶ τὴν Ἀφρικήν. Ἔχει δὲ ἕκτασιν 530.000 τετραγωνικῶν χιλιομέτρων.

Τὴν ἑλληνικότητα αὐτῆς μαρτυροῦν ἕως τοῦ νῦν τὰ ἐρείπια τῶν 356 Ἑλληνικῶν Πόλεων, αἱ ὁποῖαι καθιστοῦν φανερόν τὸ εὖρος τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν.

Εἰς τὴν Λυκίαν, Παμφυλίαν καὶ Πισιδίαν	95 πόλεις
Εἰς τὴν Λυκαονίαν, Ἰσαυρίαν καὶ Κιλικίαν	82 »
Εἰς τὴν Φρυγίαν καὶ Γαλατίαν	61 »
Εἰς τὴν Βιθυνίαν, Παφλαγονίαν καὶ Πόντον	34 »
Εἰς τὴν Ἰωνίαν, Λυδίαν καὶ Καρίαν	84 »

Συνολικῶς ἔχουν καταγραφῆ 7.000 οἰκισμοὶ μὲ ἑλληνικὰ ὀνόματα καθ' ἅπασαν τὴν Μικρὰν Ἀσίαν.

Τὰς εὐφόρους πεδιάδας αὐτῆς, τοὺς βοερούς ποταμούς, τὰ ὑψηλὰ καὶ ὑπερήφανα βουνά, τὰ γαλάζια ἀκρογιάλια, τὰ σκιερὰ δάση, τὰ ἄγρια φαράγγια, τὰς ἐπαύλεις τῶν ὀρνέων καὶ τῶν θηρίων τῆς μικρασιατικῆς γῆς ἐθαύμασαν καὶ ἐγκωμίασαν ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι μελετηταὶ τῆς ἱστορίας τῆς παραδόσεως καὶ τοῦ πολιτισμοῦ αὐτῆς.

Ὁ Μέγας Βασιλεὺς περιγράφει εἰς τὸν ἰσάδελφον αὐτοῦ Ἅγιον Γρηγόριον τὴν τοποθεσίαν τὴν ὁποῖαν ἐπέλεξεν εἰς τὸν Πόντον διὰ τὰ ἀσκηθῆ. Ἡ δὲ ὅλη περιγραφή φανερῶναι πόσον ὁ Μέγας Βασιλεὺς ἀπῆλαυε τῆς ὠραιότητος τῆς φύσεως καὶ μάλιστα τῆς ἑαυτοῦ γενετήρας.

«Ὁρος γὰρ ἐστὶν ὑψηλὸν βαθεῖα ὕλη κεκαλυμμένον, ψυχροῖς ὕδασι καὶ διαφανέσιν εἰς τὸ κατ' ἄρκτον κατάρρυτον. Τοῦτου ταῖς ὑπωρείαις πεδίον ὑπτίον ὑπεστόρεσται, ταῖς ἐκ τοῦ ὄρους νοτίσι διηνεκῶς παινόμενον. Ὑλὴ δὲ τούτῳ αὐτομάτως περιφνεῖσα ποικίλων καὶ παντοδαπῶν δένδρων μικροῦ δεῖν ἀντὶ ἔρκους αὐτῷ γίνεται, ὡς μικρὰν εἶναι πρὸς τοῦτο καὶ τὴν Καλυψοῦς νῆσον, ἣν δὴ πασῶν πλέον Ὁμηρος εἰς κάλλος θαυμάσας φαίνεται. Καὶ γὰρ οὐδὲ πολὺ ἀποδεῖ τοῦ νῆσος εἶναι, ἐνεκά γε τοῦ πανταχόθεν ἐρύμασι περιεῖργεσθαι. Φάραγγες μὲν γὰρ αὐτῷ βαθεῖαι κατὰ δύο μέρη περιερῶγασιν· κατὰ πλευρὰν δὲ ἀπὸ κρημοῦ ὁ ποταμὸς ὑπορρέων τείχος ἐστὶ καὶ αὐτὸς διηνεκὲς καὶ δυσέμβατον· ἐκ δὲ τοῦ ἐπὶ θάτερα τεταμένον τὸ ὄρος, δι' ἀγκῶνων μνηοειδῶν ταῖς φάραξι ἐπιζευγνύμενον, τὰ βάσιμα τῆς ὑπωρείας ἀποτεριχίζει. Μία δὲ τις εἴσοδος ἐπ' αὐτῆς, ἣς ἡμεῖς ἐσμεν κύριοι. Τὴν γε μὴν οἴκησιν αὐχὴν τις ἔτερος ὑποδέχεται, ὑψηλὸν τινα ἐπὶ τῆς ἄκρας ἀνέχων τένοντα, ὥστε τὸ πεδίον τοῦτο ὑψηλῶσθαι ταῖς ὄψεσι καὶ ἐκ τοῦ με-

τεώρου ἐξεῖναι καὶ τὸν ποταμὸν περιορρόντα καθορᾶν, οὐκ ἐλάττονα τέρψιν, ἔμοιγε δοκεῖν, παρεχόμενον ἢ τοῖς ἐκ τῆς Ἀμφιπόλεως τὸν Στρυμόνα καταμανθάνουσιν. Ὁ μὲν γὰρ σχολαίῳ τῷ ρεύματι περιλιμνάζων, μικροῦ δεῖν καὶ τὸ ποταμὸς εἶναι ὑπὸ τῆς ἡσυχίας ἀφήρηται· ὁ δὲ ὀξύτατα ὧν ἐγὼ οἶδα ποταμῶν ῥέων, βραχὺ τι τῇ γείτονι πέτρα περιτραχύνεται, ὑφ' ἧς ἀναχεόμενος εἰς δίνην βαθεῖαν περιειλεῖται· ὄψιν τε ἡδίστην ἐμοὶ καὶ παντὶ θεατῆ παρεχόμενος καὶ χρεῖαν τοῖς ἐπιχωρίοις αὐταρκεστάτην, ἰχθύων τε πλῆθος ἀμύθητον ταῖς δύναις ἐντρέφων. Πρὸς γὰρ τοῖς ἄλλοις καὶ θηροτρόφος ἐστίν..., ἐλάφων ἀγέλας καὶ αἰγῶν ἀγρίων καὶ λαγῶν βόσκει καὶ εἴ τι τούτοις ὅμοιον.

Ἀπόδοσις: Διότι ὑπάρχει ἓνα ὑψηλὸν ὄρος σκεπασμένον μὲ πυκνὸν δάσος, πλημμυρισμένον ἀπὸ δροσερὰ καὶ καθαρὰ νερὰ πρὸς τὸ βόρειον μέρος. Εἰς τὰς ὑπωρείας του ἐκτείνεται μία ὁμαλὴ πεδιάς, ἡ ὁποία ποτίζεται συνεχῶς ἀπὸ τὰ νερὰ τοῦ ὄρους. Ἐνα δάσος ἀπὸ ποικίλα καὶ πολυειδῆ δένδρα, ἀναπτύχθην αὐτοφυῶς, γύρω ἀπὸ αὐτὴν, ὁμοιάζει σχεδὸν μὲ φράχτην, ὥστε καὶ τῆς Καλυψοῦς ἡ νῆσος, (Σημειώσεις: ἡ νῆσος τῆς Καλυψοῦς Ὁγυγία ἀναφέρεται εἰς τὴν Ὀδύσειαν, ὡς ἀπωτάτη εἰς τὸν ὀμφαλὸν τῆς θαλάσσης καὶ εἰς ἀπόστασιν 18 ἡμερῶν ἀπὸ τὴν νῆσον Φαίακων) τὴν ὁποῖαν ὁ Ὁμηρος φαίνεται νὰ θαυμάζη περισσότερον ἀπὸ ὅλας τὰς ἄλλας διὰ τὰς καλλονὰς τῆς, νὰ εἶναι ἀσήμαντος, ἐν συγκρίσει μὲ αὐτὴν. Ἄλλωστε δὲν χρειάζεται καὶ πολὺ διὰ τὰ γίνῃ νῆσος, ἀφοῦ ἀπὸ παντοῦ περιβάλλεται μὲ σύνορα· διότι ἀπὸ μὲν τὰς δύο πλευρὰς τῆς ἀνοίγονται βαθεῖαι φάραγγες, εἰς τὴν τρίτην δὲ πλευρὰν ὁ ποταμὸς γίνεται καὶ αὐτὸς τείχος συνεχὲς καὶ δυσκολοδιάβατον, καθὼς ῥεεῖ εἰς τὸ βάθος τοῦ κρημοῦ· τὸ δὲ ὄρος, καθὼς ἐκτείνεται κατὰ μῆκος τῆς τέταρτης πλευρὰς καὶ ἐνώνεται πρὸς τὰς φάραγγας μὲ κυκλοειδεῖς ἀγκῶνας, ἀποτεριχίζει τὰς διαβάσεις τῆς ὑπωρείας. Μία δὲ μόνον εἴσοδος ὑπάρχει εἰς αὐτὴν, τῆς ὁποίας εἴμεθα ἡμεῖς κύριοι. Ἐξ ἄλλου συνεχόμενος μὲ τὴν κατοικίαν μας πρὸς τὰ ὀπίσω εἶναι ἓνας ἄλλος λαίμῳ ποῦ εἰς τὴν κορυφὴν του στηρίζει ὑψηλὴν ράχιν, ἀπὸ ὅπου ἀπλώνεται ἐμπρὸς εἰς τὰ μάτια ἡ πεδιάς, καὶ ἀπὸ τὸ ὕψωμα εἶναι δυνατόν νὰ βλέπῃ κανεὶς καὶ τὸν ποταμὸν ῥέοντα, πρᾶγμα ποῦ ὅπως νομίζω δὲν δίδει ὀλιγωτέραν τέρψιν ἀπὸ ὅσην δοκιμάζουσιν οἱ παρατηροῦντες τὸν Στρυμόνα ἀπὸ τὴν Ἀμφίπολιν. Διότι, ἐνῶ ὁ τελευταῖος μὲ τὸ σιγανὸν ρεῦμα του περιλιμνάζει, εἰς σημείον ὥστε λόγῳ τῆς ἡρεμίας του νὰ χάνῃ καὶ τὴν ιδιό-

τητα τοῦ ποταμοῦ, ὁ ἰδικός μας, ρέων ὀρμητικώτερον παντός ἄλλου ποταμοῦ ἀπὸ ὅσους γνωρίζω ἐγώ, γίνεται κάπως ἄγριος ἐξ αἰτίας τοῦ βράχου πού τὸν περιβάλλει ἐπὶ μακρὸν διάστημα. Καθὼς δὲ κρημνίζεται ἀπὸ τὸν βράχον, περιελίσσεται εἰς βαθεῖαν δίνην, παρέχων ἐξαιρετικῶς εὐχάριστον θέαν εἰς ἐμέ και εἰς κάθε ἄλλον θεατὴν, και προμηθεύει ἐπαρκεστάτην τροφήν εἰς τοὺς ἐντοπίους μὲ τὸ ἄφθονον πλῆθος τῶν ἰχθύων πού τρέφει εἰς τὰς δίνας του.

Ἐκτὸς τῶν ἄλλων εἶναι και θηροτρόφος· ... ἐλάφων και ἀγρίων αἰγῶν, καθὼς και λαγῶν και τῶν παρομοίων.» (Ἐπιστολὴ Μ. Βασιλείου «Γρηγορίῳ Ἐταίρῳ» Ε.Π.Ε. τόμ. 1, σελ. 54-58).

Εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν κατὰ τὸ 1922 ὑπῆρχαν 20 Ἱερὰ Μητροπόλεις. Αἱ: Νικομηδείας, Χαλκηδόνος, Προύσης, Ἡλιουπόλεως, Θυατείρων, Ἐφέσου, Νικαίας, Κρήνης (Τσεσμέ), Προικονήσου, Κυδωνιῶν, Φιλαδελφείας, Πισιδίας, Ἰκονίου, Καισαρείας, Ἀγκύρας, Ἀμασειας, Νεοκαισαρείας, Χαλδίας, Κυζικίου-Δαρδαυελίων.

Μικρὰ Ἀσία .

Ἡ γῆ τῶν Πατέρων ἡμῶν

Εἶναι γνωστοὶ οἱ δεσμοί, οἱ ὁποῖοι συνδέουν τὸν κάθε ἄνθρωπον και τοὺς λαοὺς μὲ τὴν γῆν εἰς τὴν ὁποῖαν ἐγεννήθησαν.

Ἡ παρουσία τῶν Ἑλλήνων εἰς τὴν Μικρὰν Ἀσίαν χρονολογεῖται ἀπὸ τὸν 3ον π.Χ. αἰῶνα, καθ' ὃν πραγματοποιεῖται ὁ πρῶτος ἑλληνικὸς ἀποικισμὸς.

Πολλοὶ ἀπὸ τοὺς Ἑλληνας, τότε και ἀπὸ ὅλας σχεδὸν τὰς ἀρχαίας ἑλληνικὰς Φυλὰς (τοὺς Αἰολεῖς, τοὺς Ἀχαιοὺς, τοὺς Δωριεῖς, τοὺς Ἴωνες) μετόκησαν και ἐγκατεστάθησαν ἀρχικῶς εἰς τὰ ἀπέναντι παράλια τῆς Μικρᾶς Ἀσίας και ἀργότερα ἐπεξετάσθησαν εἰς ὁλόκληρον τὴν Μικρασιατικὴν Χερσόνησον και πέραν αὐτῆς μὲ στόχον τὴν ἀναζήτησιν βελτιόνων συνθηκῶν ζωῆς.

Δύο ρεῦματα ἤρδευσαν τὸν πολὺκαρπον και καλλικαρπον Μικρασιατικὸν Πολιτισμὸν, τὸν ὁποῖον ἐξῆραν και ἕμνησαν τὰ ἐξοχώτερα πνεύματα τῆς τε θύραθεν και τῆς ἡμετέρας αὐλῆς, ἦτοι: Τὸ Ἑλληνικὸν Πνεῦμα και τὸ Χριστιανικὸν Ἅγιον.

Τὸ θέμα τῆς παρουσίας Ἡμερίδος εἶναι:

«Ἡ ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΗ ΚΛΗΡΟΝΟΜΙΑ ΤΩΝ ΜΙΚΡΑΣΙΑΤΩΝ

ΕΛΛΗΝΩΝ, ΩΣ ΑΡΡΗΚΤΩΣ ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΗ ΜΕ ΤΗΝ ΠΑΡΑΔΟΣΗ ΤΗΣ ΟΡΘΟΔΟΞΟΥ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ» και ἀποσκοπεῖ δ' αὐτὴ εἰς τὸ νὰ καταδείξῃ ὅτι ὁ Μικρασιατικὸς Ἑλληνισμὸς διεμορφώθη πνευματικῶς ὑπὸ τῆς ὀρθοδόξου παραδόσεως, τῆς παραδόσεως τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολῆς.

Τοιοῦτοτρόπως θὰ προσπαθήσωμεν εἰς τὰ πλαίσια τῆς συντόμου αὐτῆς εἰσηγήσεως νὰ ὑπομνήσωμεν ὅση ἔμπνευσις τε και δύναμις ἐνεστὶ μοι, δύο τινά, τὴν πολιὰν χριστιανικὴν παράδοσιν αὐτῆς και τὸ πατροπαράδοτον ἦθος τοῦ λαοῦ αὐτῆς.

Α'. Αἱ Χριστιανικαὶ καταβολαὶ

α) Εἰς τὰς ἐκκλησίας τῶν ἐπιφανεστέρων και σημαντικωτέρων πόλεων τῆς Μικρᾶς Ἀσίας ἐστάλησαν αἱ ἐπτὰ ἐπιστολαὶ τῆς Ἀποκαλύψεως, εἰς «Ἐφεσον (β' 1-7) και εἰς Σμύρναν (β' 8-11) και εἰς Πέργαμον (β' 12-17) και εἰς Λαοδικεῖαν (γ' 14-22) και εἰς Σάρδεῖς (γ' 1-6) και εἰς Φιλαδέλφειαν (γ' 7-13) και εἰς Θυάτειρα» (Ἀποκ. α' 11). Τοῦτο δηλοῖ τὴν ἱεραποστολικὴν δρασὶν τοῦ Ἀποστόλου Ἰωάννου εἰς τὴν Μικρασίαν.

β) Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἐκήρυξεν τὸ Εὐαγγέλιον τοῦ Χριστοῦ και ἐθεμελίωσεν τὰς ἐκκλησιαστικὰς κοινότητας εἰς τὴν Πέργην τῆς Παμφυλίας, εἰς τὴν Ἀντιόχειαν τῆς Πισιδίας, εἰς τὸ Ἰκόνιον, εἰς τὴν Δέρβην εἰς τὰ Λύστρα, κατὰ τὴν α' ἱεραποστολικὴν περιοδείαν του (Πράξ. ιγ' 13 - ιδ' 28).

γ) Διέτρεξε τὴν Παμφυλίαν, (Πράξ. ιε' 38), τὴν Κιλικίαν (Πράξ. ιε' 41), τὴν Γαλατικὴν χώραν (Πράξ. ις' 6 και ιγ' 23), τὴν Μυσίαν (Πράξ. ις' 8), τὴν Φρυγίαν (Πράξ. ιγ' 6). Διῆλθεν ἐκ τῆς Ἐφέσου, (Πράξ. ιγ' 19 και ιθ' 1), τῆς Καισαρείας (Πράξ. ιη' 22), τῆς Τρωάδος (Πράξ. ις' 8 και κ' 6) τῆς Μιλήτου (Πράξ. κ' 17), κατὰ τὰς β' και γ' ἱεραποστολικὰς περιοδείας αὐτοῦ.

δ) Ἐργαζομένη ἐπιστολὰς εἰς τὰς Ἐκκλησίας τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, πρὸς Γαλάτας, πρὸς Ἐφεσίους, πρὸς Κολασσαεῖς, πρὸς Λαοδικεῖς (Κολ. δ' 16).

ε) Αἱ Ἐκκλησίαι αὐταὶ ἀνεδείξαν πλειάδα Πατέρων τῆς Ἐκκλησίας, και ἐνδεικτικῶς, ἀναφέρω:

Ἐκ τῶν Ἀποστολικῶν: τὸν Ἀντιόχειας Ἰγνάτιον τὸν Θεοφόρον, τὸν Σμύρνης Πολύκαρπον και ἄλλους λαμπροὺς νοητοὺς ἀστέρας.

Μεταξὺ τῶν ἀνὰ τοὺς εἴκοσιν αἰῶνας ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς ἀναδειχθέντων ἐκκλησιαστικῶν μορφῶν Πατέρων και Διδασκάλων ἐξαιρετῶς μνημονεύομεν τοὺς κλεινοὺς Καππαδόκας Πατέρας, Βασίλειον τὸν Μέγαν, Γρηγό-

ριον τὸν Θεολόγον, Γρηγόριον τὸν Νύσσης καὶ τὸν ἕτερον Καππαδόκην. Ἀμφιλόχιον Ἰκονίου. Πρὸς δὲ τοῦτοις συναριθμοῦμεν καὶ Γρηγόριον τὸν Νεοκαισαρείας τὸν θαυματουργόν, Γρηγόριον τὸν φωτιστὴν τῶν Ἀρμενίων, οἱ ὅποιοι ἔστερέωσαν τὴν ὀρθόδοξον πίστιν καὶ ἀνεδείχθησαν διδάσκαλοι τῆς οἰκουμένης, καλοὶ ποιμένες, μιμηταὶ τοῦ ἀληθινοῦ καὶ καλοῦ Ποιμένου· ἀπλανεῖς διδάσκαλοι τῆς ἀληθείας καὶ φωτοφόροι εἰς τὸ Ἐκκλησιαστικὸν στερέωμα. Ἔγιναν τύποι τῶν πιστῶν «ἐν λόγῳ, ἐν ἀναστροφῇ, ἐν ἀγάπῃ, ἐν πνεύματι, ἐν πίστει, ἐν ἀγνείᾳ» (Α' Τιμ. δ' 12).

Μικρασιᾶται ἦσαν καὶ οἱ δημοφιλεῖς Ἅγιοι: Νικόλαος ἐπίσκοπος Μύρων καὶ οἱ Ἅγιοι Ἱερομάρτυρες: Χαράλαμπος πολιοῦχος Μαγνησίας καὶ Βλάσιος ὁ ἐπίσκοπος Σεβαστείας.

στ) Ἡ γῆ τῆς Μικρασίας εἶναι ποτισμένη καὶ στολισμένη μὲ τὰ αἵματα τῶν μαρτύρων τῆς πίστεως εἰς τὰς χορείας, τῶν ὁποίων συναριθμοῦνται ἀρχαῖοι καὶ νεώτεροι μάρτυρες, ἄνδρες καὶ γυναῖκες, παρθένοι καὶ μεγάδες, τῶν ὁποίων τὰ μαρτύρια ἄχρι τοῦ νῦν ἀποτελοῦν παγχριστιανικὰ σεβάσματα. Ὁ Ἅγιος Μεγαλομάρτυς Γεώργιος, ὁ Ἅγιος Μεγαλομάρτυς Εὐγένιος, πολιοῦχος Τραπεζοῦντος, οἱ ἐν Σεβαστεία Ἅγιοι τεσσαράκοντα Μάρτυρες, οἱ ἑπτὰ ἐν Ἐφέσῳ παῖδες, οἱ Ἅγιοι Ἄναργυροι Κοσμάς καὶ Δαμιανὸς οἱ Ἀσιᾶται, ὁ Ἅγιος Μεγαλομάρτυς Θεόδωρος ὁ Τήρων, ὁ Ἅγιος Φωκᾶς, πολιοῦχος Σινώπης, ἡ Ἁγία Εὐφημία, πολιοῦχος Χαλκηδόνας, ἡ Ἁγία Θέκλα, πολιοῦχος Ἰκονίου.

ζ) Εἰς τὴν πόλιν τῶν Νικαέων (325 μ.Χ.), εἰς τὴν Χαλκηδόνα (451 μ.Χ.), εἰς τὴν Ἐφεσον (431 μ.Χ.), συνήλθον αἱ Οἰκουμενικαὶ καὶ Μεγάλαι Σύνοδοι, αἱ ὁποῖαι διεκήρυξαν τὴν ἀλήθειαν διὰ τὸ μέγα μυστήριον τῆς εὐσεβείας ἡμῶν καὶ παρέδωσαν τὴν καθολικὴν πίστιν τῆς Ἐκκλησίας πρὸς δόξαν τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ καὶ σωτηρίαν τῶν ἀνθρώπων.

η) Εἰς τὰ εὐλογημένα ἐκεῖνα χῶματα συνήλθον καὶ αἱ Τοπικαὶ Σύνοδοι ἐν Ἀγκύρᾳ (315 μ.Χ.), ἐν Νεοκαισαρείᾳ (315 μ.Χ.), ἐν Γάγγρᾳ (340 μ.Χ.), ἐν Ἀντιοχείᾳ (341 μ.Χ.), ἐν Λαοδικείᾳ (364 μ.Χ.), διὰ τῶν ὁποίων ἀντιμετωπίσθησαν ἐκκλησιαστικὰ ζητήματα καὶ θέματα.

θ) Μοναστικά Κέντρα, ὁ Ὀλυμπος τῆς Βιθυνίας, ὁ Πόντος καὶ ἡ Καππαδοκία μὲ φήμη, ὡς πρὸς τὴν κατὰ Θεὸν φιλοσοφίαν εἴλκυσαν τὰ πλέον λαμπρὰ καὶ φωτεινὰ πνεύματα, τὰ ὁποῖα μὲ χαλυβδίνην θέλησιν ἠγωνίσθησαν τὸν καλὸν ἀγῶνα τῆς πίστεως καὶ ἐβάδισαν τὴν

ὁδὸν τῆς καθάρσεως, τοῦ φωτισμοῦ καὶ τῆς θεώσεως. Ἐθαυμάσθησαν ὑπὸ Ἀγγέλων, πῶς ἐν σαρκὶ ὄντες ἰσάγγελον πολιτείαν ἐβίωσαν.

ι) Ἐπιλήψει με ὁ χρόνος ἀναφερόμενον περὶ τῶν εὐκλεῶν Πατριαρχῶν, Μητροπολιτῶν, Ἀρχιερέων, οἱ ὅποιοι ἐκλείσαν περιφανεῖς θρόνους, ἀναδειχθέντες διάδοχοι τῶν θρόνων καὶ μέτοχοι τῶν τρόπων τῶν Ἀποστόλων καὶ λοιπῶν ἐκκλησιαστικῶν διδασκάλων, τῶν ὁποίων Πατὴρ ὑπῆρξεν ἡ κλεινὴ Μικρασία.

Β' Τὸ πατροπαράδοτον ἦθος

Ὅσοι ἐγεννήθημεν καὶ ἐμεγαλώσαμεν εἰς προσφυγικὰς οἰκογενεῖας ἐξυμώθημεν μὲ τὴν διπλῆ αὐτὴν ἐμπειρίαν, ὅπως μᾶς τὴν περιέγραψεν ἡ πλέον δυνατὴ πέννα τῆς χριστιανικῆς γραμματείας, αὐτὴ τοῦ Ἀποστόλου τῶν Ἐθνῶν καὶ ἰδιαιτέρως τῶν Ἑλλήνων Παύλου.

*«Ὡς ἀγνοούμενοι καὶ ἐπιγινωσκόμενοι,
ὡς ἀποθνήσκοντες καὶ ἰδοὺ ζῶμεν,
ὡς παιδευόμενοι καὶ μὴ θανατούμενοι,
ὡς λυτούμενοι ἀεὶ δὲ χαίροντες,
ὡς πτωχοὶ πολλοὺς δὲ πλουτίζοντες,
ὡς μηδὲν ἔχοντες καὶ πάντα κατέχοντες»*

(Κορινθίους στ' 9-10)

Δυνάμεθα νὰ εἴπωμεν, ὅτι αὐτὴ ἡ πνευματικότης διέπει τὸν Μικρασιατικὸν Ἑλληνισμόν. Εἰδικώτερον:

α) Οἱ ἀποστολικοὶ αὐτοὶ λόγοι περιγράφουν τὸ ἀπαστράπτρον Μεγαλεῖον τοῦ Μικρασιατικοῦ Ἑλληνισμοῦ, τοῦ ὁποίου ἡ λαμπηδὼν εἶναι ἡ πίστις καὶ ἡ ἐλπίς πρὸς τὸν Κύριον.

Γύρω σου νὰ καταρρέουν τὰ πάντα. Καὶ σὺ κρατῶν ὡς βακτηρία τὴν πίστιν καὶ τὴν ἐλπίδα σου εἰς τὸν Κύριόν σου καὶ Θεόν σου νὰ πορεύεσαι εἰς τὴν προσφυγίαν. Μὲ μόνην περιουσίαν εἰς τὴν βαρυσταλοῦσαν ἀγκάλη σου, νὰ βαστάζης τὰ σεβάσματα τῆς ζωῆς σου καὶ νὰ σηκώνης τὸ βαρὺ φορτίον τοῦ πρόσφυγα, ἀκόμα κι ὅταν ἔρχεσαι πρὸς τοὺς ἰδίους.

Γράφει ὁ Μ. Βασίλειος διὰ τὴν ἐλπίδα τοῦ πιστοῦ:

«Ἡμεῖς, ὧ παῖδες, οὐδὲν εἶναι χρῆμα παντάπασιν τὸν ἀνθρώπινον βίον τοῦτον ὑπολαμβάνομεν, οὔτ' ἀγαθόν τι νομίζομεν ὄλως, οὔτ' ὀνομάζομεν, ὃ τὴν συντέλειαν ἡμῖν ἄχρι τούτου παρέχεται. Οὐκ οὖν προγόνων περιφάνειαν, οὐκ ἰσχὺν σώματος, οὐ κάλλος, οὐ μέγεθος, οὐ τὰς παρὰ πάντων ἀνθρώπων τι-

μάς, οὐ βασιλείαν αὐτήν, οὐχ ὅ,τι ἂν εἴποι τις τῶν ἀνθρωπίνων μέγα, ἀλλ' οὐδὲ εὐχῆς ἄξιον κρίνομεν, ἢ τοὺς ἔχοντας ἀποβλέπομεν, ἀλλ' ἐπὶ μακρότερον προΐμεν ταῖς ἐλπίσιν καὶ πρὸς ἑτέρου βίου παρασκευήν, ἅπαντα πράττομεν. Ἄ μὲν οὖν ἂν συντελῆ πρὸς τοῦτο ἡμῖν, ἀγαπᾶν τε καὶ διώκειν παντὶ σθένει χρῆναί φαμεν, τὰ δὲ οὐκ ἐξιχνύμενα πρὸς ἐκείνον, ὡς οὐδενὸς ἄξια παρορᾶν» («Πρὸς τοὺς νέους, ὅπως ἂν ἐξ ἑλληνικῶν ὠφελοῖντο λόγων», Ε.Π.Ε. τ. 7, σελ. 319, §2.)

Ἀπόδοσις: «Ἐμεῖς παιδιά μου, παραδεχόμεστε ὅτι αὐτὴ ἐδῶ ἡ ἀνθρώπινη ζωὴ δὲν ἔχει καμμία ἀξία καὶ γενικά δὲν θεωροῦμε οὔτε ὀνομάζομεν κάθε τι πού μᾶς εἶναι ὠφέλιμον μόνον εἰς αὐτήν. Δὲν θεωροῦμε λοιπὸν μεγάλο πράγμα, ἀλλ' οὔτε κρίνομεν ἄξιον δι' εὐχὴν τὴν προγονικὴν περιφάνειαν, οὔτε τὴν σωματικὴν δύναμιν, οὔτε τὴν ὁμορφίαν, οὔτε τὸ μεγαλεῖον, οὔτε τίς τιμές ἀπὸ ὄλους τοὺς ἀνθρώπους, οὔτε αὐτὴν τὴν βασιλείαν, οὔτε ὅ,τιδήποτε ἄλλο σπουδαῖον ἀπὸ τὰ ἀνθρώπινα θὰ ἠμποροῦσε κάποιος νὰ ἀναφέρῃ· οὔτε θαυμάζομεν αὐτοὺς πού τὰ ἔχουν, ἀλλὰ μέ τίς ἐλπίδες προχωροῦμεν πιὸ μακρὰ καὶ πράττομεν τὸ κάθε τι διὰ νὰ παρασκευασθοῦμε δι' ἄλλην ζωὴν. Αὐτὰ λοιπὸν πού μᾶς βοηθοῦν πρὸς αὐτὴν τὴν ζωὴ λέγομεν ὅτι πρέπει καὶ νὰ τὰ ἀγαπῶμεν καὶ νὰ τὰ ἐπιδιώκωμεν μέ ὅλην μας τὴν δύναμιν· αὐτὰ ὁμως πού δὲν φθάνουν πρὸς ἐκείνην τὴν ζωὴν νὰ περιφρονοῦμεν ὡς ἀνάξια λόγου».

Τὸ ἴδιο φρόνημα συναντῶμεν καὶ εἰς τὸν Ἱερὸν Χρυσόστομον, ὁ ὁποῖος εἰς ὁμιλίαν του πρὶν ὀδηγηθεῖ εἰς τὴν ἔξορίαν εἶπε:

«Τί δεδοίκαμεν, εἶπέ μοι; Τὸν θάνατον; Ἐμοὶ τὸ ζῆν Χριστός, καὶ τὸ ἀποθανεῖν κέρδος». Ἄλλ' ἔξορίαν, εἶπέ μοι; «Τοῦ Κυρίου ἡ γῆ καὶ τὸ πλήρωμα αὐτῆς». Ἄλλὰ χρημάτων δήμευσιν; «Οὐδὲν εἰσπνέγαμεν εἰς τὸν κόσμον, δῆλον ὅτι οὐδὲν ἐξενεργεῖν δυνάμεθα»· καὶ τὰ φορετὰ τοῦ κόσμου ἐμοὶ εὐκαταφρόνητα, καὶ τὰ χρηστὰ καταγέλαστα. Οὐ πενίαν δέδοικα, οὐ πλοῦτον ἐπιθυμῶ· οὐ θάνατον φοβοῦμαι, οὐ ζῆσαι εὐχομαι, εἰ μὴ διὰ τὴν ὑμετέραν προκοπὴν ... Χριστὸς μετ' ἐμοῦ καὶ τίνα φοβηθήσομαι;» (Ὁμιλία: Πρὸ τῆς Ἐξορίας, Ε.Π.Ε., τ. 33, σελ. 385, §1).

Ἀπόδοσις: «Τί φοβόμαστε; πές μου. Τὸ θάνατο; Ἐμένα ζωὴ σημαίνει Χριστὸς καὶ θάνατος σημαίνει κέρδος. Μήπως, πές μου, τὴν ἔξορία; «Στὸν Κύριο ἀνήκει ἡ γῆ καὶ κάθετι πού τὴν γεμίζει». Μήπως δήμευση περι-

ουσίας; Δὲ φέραμε τίποτε στὸν κόσμο καὶ εἶναι φανερό ὅτι δὲν μποροῦμε τίποτε νὰ πάρουμε μαζί μας»· καὶ τὰ φοβερά τοῦ κόσμου μοῦ εἶναι εὐκαταφρόνητα καὶ τὰ εὐχάριστα καταγέλαστα. Δὲ φοβοῦμαι τὴ φτώχεια, δὲν ἐπιθυμῶ τὸν πλοῦτο· δὲ φοβοῦμαι τὸ θάνατο, δὲν εὐχομαι νὰ ζήσω παρὰ μόνον γιὰ τὴ δική σας προκοπή... Ὁ Χριστὸς εἶναι μαζί μου καὶ ποῖον θὰ φοβηθῶ;».

* * *

β) Οἱ ἀποστολικοὶ αὐτοὶ λόγοι περικλείουν τὴν διφυῖα τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος, τῆς ὁποίας φορεῖς καὶ ἐκφραστὲς ἦσαν οἱ Μικρασιάτες Πρόσφυγες. Ἄναφέρονται εἰς τὴν ἐξωτερικὴν ταπείνωσι καὶ ἐξουδένωσι ἀλλὰ καὶ εἰς τὴν ἐσωτερικὴν δύναμιν καὶ μεγαλειότητα.

Τὸ μεγαλεῖον καὶ ἡ δόξα δι' ἡμᾶς εἶναι ἡ δύναμις τῆς ψυχῆς, ἡ καρτερία εἰς τοὺς πειρασμούς, ἡ γενναϊότητα τοῦ φρονήματος, ἡ προσήλωσις εἰς τὰς ἀρχὰς τοῦ Εὐαγγελίου.

Ὅλα αὐτὰ τὰ γνωρίσματα τοῦ ὀρθοδόξου ἦθους περιέχονται εἰς ἓνα συγκινητικὸ κείμενο τοῦ πολυπαθοῦς καὶ μαρτυρικοῦ Πατριάρχου Κωνσταντινουπόλεως τοῦ Ἐθνομάρτυρος Κυρίλλου Λουκάρεως (17ος αἰών, 1638, κατεπνίγη ἐν ἀκατίῳ εἰς τὸν Βόσπορον), ὁ ὁποῖος ἅπαντὰ εἰς τοὺς δυτικούς, οἱ ὁποῖοι κατηγοροῦν τοὺς Ὁρθοδόξους ὅτι ἦσαν ἀμαθεῖς.

Μὲ αὐτὸ θέλει νὰ ὑποδείξῃ καὶ νὰ ἀποδείξῃ τὴν ἐσωτερικὴν ἀνωτερότητα τῶν Ὁρθοδόξων Ἑλλήνων.

Γράφει:

«Ὅσον πὼς δὲν ἔχομεν σοφίαν καὶ μαθήματα, ἀλήθεια εἶναι. Ἀμὴ ἄς μετρήσουν δύο πράγματα οἱ Λατῖνοι· πρῶτον· ὅτι τὸν καιρὸν τὸν παλαιόν, ὅσον ἡ σοφία ἐπολιτεύετο εἰς τὴν Ἑλλάδα, τοὺς Λατίνους οἱ Ἕλληνες εἶχον διὰ βαρβάρους· καὶ τώρα ἄς ἐβαρβαρώθημεν ἡμεῖς καὶ ἐκεῖνοι ἐσοφίσθησαν, παράδοξον δὲν εἶναι· ἡ πτωχεία καὶ ἡ ἀφαίρεση τῆς βασιλείας μᾶς τὸ ἔκαμαν.

δεύτερον· ἄς λογιᾶσουν, ὅτι ἂν δὲν ἔχομεν σοφίαν ἐξωτέραν, ἔχομεν χάριν Χριστοῦ, σοφίαν ἐσωτέραν καὶ πνευματικὴν, ἡ ὁποία στολιζει τὴν ὀρθοδόξον πίστιν καὶ εἰς τοῦτο πάντοτε ἡμεσθεν ἀνώτεροι ἀπὸ τοὺς Λατίνους, εἰς τοὺς κόπους, εἰς τὰς σκληραγωγίας καὶ νὰ σηκώνωμεν τὸν σταυρὸν μας καὶ νὰ χύνωμεν τὸ αἷμα μας διὰ τὴν πίστιν καὶ τὴν ἀγάπην πρὸς τὸν Κύριον ἡμῶν Ἰησοῦν Χριστόν. Ἐάν εἶχε βασιλεύσει ὁ Τοῦρκος εἰς τὴν Φραγκίαν δέκα χρόνους, Χριστιανοὺς ἐκεῖ δὲν εὕρισκες.

Καί εἰς τὴν Ἑλλάδα τῶρα διακοσίους χρόνους εὐρίσκειται καὶ κακοπαθοῦσιν οἱ ἄνθρωποι καὶ βασανίζονται γὰρ νὰ στέκουν στὴν πίστιν τοῦ Χριστοῦ καὶ τὸ μυστήριον τῆς εὐσεβείας καὶ σεῖς μοῦ λέγετε ὅτι δὲν ἔχομεν σοφίαν; Τὴν σοφίαν σου δὲν ἠθέλω ἐμπρὸς εἰς τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ. Κάλιον ἦτο νὰ ἔχει τινὰς καὶ τὰ δύο. Δὲν τὸ ἀρνοῦμαι. Πλὴν ἀπὸ τὰ δύο, τὸν σταυρὸν τοῦ Χριστοῦ προτιμῶ».

* * *

γ) Οἱ ἀποστολικοὶ λόγοι δηλώνουν τὴν πνευματικὴν ἐλευθερίαν τῶν Μικρασιατῶν προσφύγων, οἱ ὅποιοι ἐνῶ ἔχασαν τὰ πάντα, δὲν ἔχασαν τὸ Ἔνα, «οὐτινος ἐστὶ χρεία» (Πρβλ. Λουκ. ι' 42).

Ἔχασαν τὰ τοῦ κόσμου. Οἰκογένειαν, Γονεῖς, Ἀδελφούς, Τέκνα, Περιουσίαν, Οἰκίαν, Πατρίδα, τὴν Εἰρήνην καὶ τὴν Ἀσφάλειαν.

Δὲν ἔχασαν τὴν ἀνθρωπιὰν των, τὴν ἀξιοπρέπειάν των, τὴν πίστιν των εἰς τὸν Θεόν, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν δύναμιν νὰ ἀγωνισθοῦν διὰ νὰ στεριοθοῦν σὲ νέους τόπους καὶ νὰ διαμορφώσουν νέας συνθηκὰς ζωῆς καὶ δημιουργίας.

* * *

δ) Οἱ ἴδιοι στίχοι ἐκφράζουν τὸ διπλὸ βίωμα τῆς ὀρθοδόξου πνευματικότητος, τὴν χαρμολύπην, ὅπως τὴν βιώνουν οἱ Ὀρθόδοξοι Χριστιανοὶ καὶ τὴν ἐβίωσαν καὶ οἱ Μικρασιάτες, τὴν λύπην ἀναμεμιγμένην μετὰ τὴν χαρὰν.

Εἶχον λύπην διὰ τὰ ἐν τῷ κόσμῳ συμβαίνοντα καὶ χαρὰν διὰ τὸ ὅτι «παιδεία Κυρίου ἦν ἐπ' αὐτοῖς» (Ἡσαΐου ν' 5, νε' 5) καὶ διὰ τὸ ὅτι «ὑπὸ Κυρίου παιδευόμεθα, ἵνα μὴ σὺν τῷ κόσμῳ κατακριθῶμεν» (Α' Κοριν. ια' 32).

Διὰ νὰ ἀπαντήσωμεν εἰς τὸ ἐρώτημα: «Διατί πάντα ταῦτα ἐπλήχθησαν ἡμῖν»; Χρειαζόμεθα τὴν σοφίαν. Κατὰ δὲ τὴν Γραφήν «Σοφία δὴ τοίνυν ἐστὶ γνῶσις θεῶν καὶ ἀνθρωπίνων πραγμάτων καὶ τοῦτον αἰτίων· αὕτη δὲν τοίνυν ἐστὶν ἢ τοῦ νόμου παιδεία, δι' ἧς τὰ θεῖα σεμνῶς καὶ τὰ ἀνθρώπινα συμφέροντα μανθάνομεν» (Δ' Μακ. α' 16-17).

Πρὸς τοῦτο θὰ προστρέξωμεν εἰς ἄνδρας σοφοὺς καὶ συνετοὺς πεφωτισμένους τῷ θείῳ φωτί, ἵνα εὐρωμεν ἀπάντησιν εἰς τὸ ἐρώτημα ἡμῶν.

Πρῶτον ἀπαντᾷ ἡ Γραφή συνετίζουσα ἡμᾶς:

«Παρακαλῶ... λογίζεσθαι δὲ τὰς τιμωρίας μὴ πρὸς

ὄλεθρον, ἀλλὰ πρὸς παιδείαν τοῦ γένους ἡμῶν εἶναι... παιδεύων δὲ μετὰ συμφορᾶς οὐκ ἐγκαταλείπει τὸν ἑαυτοῦ λαόν». (Β' Μακ. στ' 12, 16).

Ὁ δὲ Κλήμης ὁ Ἀλεξανδρεὺς ἀναφερόμενος εἰς τὰς ἐνεργείας τοῦ Θεοῦ ἐξηγεῖ, ὅτι αὐταὶ ὑποδηλώνουν τὸ περιεχόμενον τῆς τε οἰκονομίας Αὐτοῦ, τῆς τε θείας παιδαγωγίας. «Πάση καταχρῶμενος σοφίας μηχανῇ, σώζειν ἐπιβέβληται τοὺς νηπίους, νοουθετῶν, ἐπιτιμῶν, ἐπιπλήττων, ἐλέγχων, ἀπειλούμενος, ἰώμενος, ἐπαγγελλόμενος, χαριζόμενος» (Παιδαγωγός, Λόγος α', κεφ. θ', Β.Ε.Π.Ε.Σ. τόμ. 7, σελ. 114, στ. 27-29).

«Ὁ τρόπος τῆς οἰκονομίας Αὐτοῦ (τοῦ Θεοῦ) ποικίλος εἰς σωτηρίαν» (Παιδαγωγός, Λόγος α', κεφ. η', Β.Ε.Π.Ε.Σ. τόμ. 7, σελ. 114, στ. 15).

Καὶ ἡ Βασίλειος φωνὴ τῆς Ἐκκλησίας συναποφαίνεται:

«Τὸ μὲν οὖν φύσει κακὸν ἐξ ἡμῶν ἤρτηται, ἀδικία, ἀσέλγεια..., καὶ ὅσα τοῦτοις συγγενῇ παθήματα... Πάλιν κακὸν λέγομεν τὸ ἡμῖν ἐπίτονον καὶ ὀδυνηρὸν πρὸς τὴν αἴσθησιν, νόσον σώματος καὶ πληγὰς σώματος, καί... ὅν ἕκαστον ἡμῖν ὑπὸ τοῦ φρονίμου ἀγαθοῦ Δεσπότη πρὸς τὸ συμφέρον ἐπάγεται...» (Ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός. Ε.Π.Ε. τόμ. 7, σελ. 92, στ. 9-10, 14-18).

«Ἀναίρει τοίνυν τὸ κακὸν ὁ Θεός, οὐχὶ δὲ τὸ κακὸν ἐκ τοῦ Θεοῦ· ἐπεὶ καὶ ὁ ἰατρὸς ἐξαίρει τὴν νόσον, ἀλλ' οὐχὶ νόσον ἐμβάλλει τῷ σώματι» (Ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός, Ε.Π.Ε. τόμ. 7, σελ. 100, στ. 16-19).

«Ἐν γε ἐκεῖνο δόγμα ταῖς ψυχαῖς ἡμῶν ἐνυπαρχέτω, τό, μηδὲν κακὸν παρὰ τοῦ ἀγαθοῦ γίνεσθαι». (Ὅτι οὐκ ἔστιν αἴτιος τῶν κακῶν ὁ Θεός. Ε.Π.Ε. τόμ. 7, σελ. 112, στ. 4-5).

«Κἂν οἱ λόγοι τῶν παρὰ Θεοῦ οἰκονομουμένων διαφεύγωσιν ἡμᾶς, πάντως γε τοῦ παρὰ τοῦ σοφοῦ καὶ ἀγαπῶντος ἡμᾶς οἰκονομηθέν, ἀποδεκτὸν ἐστὶ, κἂν ἐπίτονον ἦ» (Ἰωάν. Δαμασκ. «Περὶ ρημάτων Θεοῦ...», Ρ.Γ. τόμ. 96, σελ. 68).

Ἡμεῖς δὲ μετὰ τοῦ Ἁγίου Γρηγορίου Νύσσης συνομολογῶμεν:

«Ἐπὶ σκοπῷ τῷ βελτίονι ταῦτα γίνεσθαι συνομολογεῖσθαι προσήκει».

«Ἔστιν ὅπου καὶ τῇ κακίᾳ διδόναι χώραν ἐπὶ σκοπῷ τῷ βελτίονι» (Λόγος «Περὶ τῶν προούτως ἀρπαζομένων νηπίων» Β.Ε.Π.Ε.Σ. τόμ. 68, σελ. 316, στ. 94).

Αὐτὴν τὴν γῆν μετὰ τὴν δισχιστοχρονὸν Χριστιανικὴν καὶ Ἑλληνικὴν παράδοσιν, τὴν μητέρα τῶν τεχνῶν καὶ τῶν ἐπιστημῶν, τὴν κοιτίδα τοῦ πολιτισμοῦ, τὸ λίκνον τῶν

Ἁγίων, τὴν κολυμβήθραν τῆς Ἐκκλησίας θεωροῦμεν ὡς εὐλογημένην γῆν τῶν Πατέρων ἡμῶν, ἀπὸ τὴν ὁποίαν ἐξώσθησαν οἱ Πατέρες μας ἀπὸ τὸ κίνημα τῶν Νεοτούρκων.

Ὁ Ἀμερικανὸς διπλωμάτης George Horton (ἐτοποθετήθη Γενικὸς Πρόξενος τῶν Η.Π.Α. εἰς Σμύρνην τὸ 1911) εἰς τὰ Ἀπομνημονεύματα αὐτοῦ, τὰ ὁποῖα φέρουν τὸν χαρακτηριστικὸν τίτλον «*Ἡ Μάστιγα τῆς Ἀσίας*» (Ἐκδόσις ΕΣΤΙΑΣ, δ' ἔκδοσι 1980), καὶ ἀσφαλῶς ἀναφέρεται εἰς τὸν Μουσταφᾶ Κεμάλ Πασᾶ, τὸν Ἀτατούρκ, τὸν πατέρα τῆς Νέας Τουρκίας καὶ τοὺς Νεότουρκους καὶ μεταξὺ τῶν ὁποίων περιλαμβάνεται καὶ ἡ μαρτυρία αὐτοῦ διὰ τὴν καταστροφὴν τῆς Σμύρνης (13 Σεπτεμβρίου 1922) γράφει: «*Ἦμουν αὐτόπτης μάρτυς στὴν ἐξέλιξι τῆς δάντειας αὐτῆς τραγωδίας, πού ὁμοιά τῆς δύσκολα θὰ βρεθῆι στὴν παγκόσμια ἱστορία*» (σελ. 28).

Ἀναφέρει τοὺς λόγους διὰ τοὺς ὁποίους ἔγραψε τὰ Ἀπομνημονεύματά του. Γράφει ἐπὶ λέξει:

«*Ἐνας ἀπὸ τοὺς στόχους τοῦ βιβλίου εἶναι νὰ κἀν γνωστὴ τὴν ἀλήθεια γύρω ἀπὸ πολὺ σοβαρὰ γεγονότα καὶ νὰ φωτίσει μίαν βαρυσήμαντη περίοδο τῆς ἱστορίας, στὴν διάρκεια τῆς ὁποίας διαπράχθησαν κολοσσιαῖα ἐγκλήματα κατὰ τοῦ ἀνθρωπίνου γένους καὶ ἡ Χριστιανοσύνη ἔχασε ἔδαφος ὄχι μόνον στὴν Εὐρώπη καὶ τὴν Ἀμερικὴ, ἀλλὰ καὶ στὴν Ἀφρικὴ καὶ εἰς τὴν Ἑγγύς Ἀνατολή.*

Ἐνας ἄλλος στόχος τοῦ βιβλίου εἶναι νὰ δώσει τὴν ἐνκαιρία στοὺς ἐκκλησιαστικοὺς κύκλους τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν νὰ ἀποφασίσουν ἂν θέλουν νὰ συνεχίσουν νὰ διασπαθίζουν τὰ ἑκατομμύρια δολλάρια τῶν ἐράνων γιὰ τὴν λειτουργία στὴν Τουρκίαν σχολείων, στὰ ὁποῖα δὲν ἐπιτρέπεται πλέον ἡ ἀνάγνωση τῆς Βίβλου οὔτε τοῦ Λόγου τοῦ Χριστοῦ.

Ἐνας τρίτος στόχος τοῦ βιβλίου εἶναι νὰ ἀποδείξει, ὅτι ἡ καταστροφὴ τῆς Σμύρνης δὲν ἀποτελεῖ παρὰ τὴν τελευταία πράξι τοῦ σταθεροῦ προγράμματος ἐξοντώσεως τῆς χριστιανοσύνης ἀπὸ ὄλο τὸ μῆκος καὶ τὸ πλάτος τῆς παλαιᾶς Βυζαντινῆς Ἀυτοκρατορίας, τῆς ἐξολόθρευσης δηλαδὴ ἐνὸς ἀρχαίου χριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, ὁ ὁποῖος τὰ τελευταῖα χρόνια, εἶχε ξεκινήσει μιὰ θαυμαστὴ ἀνάπτυξη καὶ πνευματικὴ ἀνανέωσι... Αὐτὴ ἡ διαδικασία ἐξοντώσεως ἀπαίτησε ἕνα σημαντικὸ χρονικὸ διάστημα γιὰ νὰ συντελεσθῆ. Τὴν διέκριναν προκαθορισμένοι στόχοι, σύστημα καὶ μεγάλη προσοχή, ἔστω καὶ στὴν πῶ μικρὴ λεπτομέρεια. Ὁλοκληρώθηκε μὲ ἀπερίγραπτες ὁμο-

τητες, προξενώντας τὴν καταστροφὴν μεγαλυτέρου ἀριθμοῦ ἀνθρωπίνων υπάρξεων ἀπὸ ὁποιοδήποτε ἄλλον διωγμὸ πού ἐξαπολύθηκε στὴν μετὰ Χριστὸν ἐπὴ.

...

Ἐνας ἀκόμη στόχος τοῦ βιβλίου εἶναι νὰ στρέφει τὴν προσοχὴ τοῦ ἀναγνώστου στὴν σταδιακὴ σκλήρυνση τῆς ἀνθρώπινης καρδιάς, πού φαίνεται πὼς ἄρχισε ἀπὸ τὴν ἐποχὴ τοῦ Gladstone (Γλάδστον) καὶ στίς ἡμέρες μας ὁδηγεῖ στὴν δημιουργία μιᾶς ὄλο καὶ λιγότερο μεταστωμένης καὶ ὄλο καὶ περισσότερο ὑπουλῆς νοοτροπίας. Ἡ ἀλλαγὴ αὐτὴ ὀφείλεται στοῦ γεγονότος, ὅτι οἱ ἀνθρώπινες εὐαισθησίαι ἔχουν ἀμβλυνθῆι ἀπὸ τὸν Μεγάλον Πόλεμον (ἐννοεῖ τὸν Α' Παγκόσμιον), ἀλλὰ καὶ εἶναι σὲ μεγάλο βαθμὸ, ἀποτέλεσμα τοῦ ὕλισμοῦ, ὁ ὁποῖος καταποντίζει ὁλόκληρον τὸν πολιτισμὸν μας». (ἐνθα ἀνωτέρω εἰς τὴν Εἰσαγωγὴν, σελ. 28-30).

Θὰ κλείσωμεν τὴν πενιχρὰν αὐτὴν εἰσήγησίν μας μὲ τὰς δηλώσεις τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου Μελετίου Μεταξάκη καὶ δύο πολιτικῶν ἐντεῦθεν κακειθεν διὰ τὴν Μικρασιατικὴν Καταστροφὴν.

α) Ὁ τότε Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης μακαριστὸς καὶ πολὺς Μελέτιος Μεταξάκης ἐσχολίασεν πρὸς τὸν Ἐλευθέριον Βενιζέλον τὰ γεγονότα ὡς ἐξῆς: «*Ὁ ἐλληνισμὸς τῆς Μικρᾶς Ἀσίας, τὸ ἐλληνικὸ κράτος καὶ σύσσωμον τὸ ἐλληνικὸ ἔθνος ἔπεσαν [...] σὲ μιὰ βαθεῖα χαράδρα ἀπὸ τὴν ὁποία καμμιά δύναμις δὲν θὰ εἶναι ἰκανὴ νὰ τοὺς ἀνασύρει καὶ νὰ τοὺς σώσει.*

β) Στίς 13 Αὐγούστου τὸ 1923 ὁ Κεμάλ Ἀτατούρκ ἐδήλωσε εἰς τὴν Τουρκικὴν Ἐθνοσυνέλευσιν «*Ἐπιτέλους τοὺς ξερριζώσαμε.*

γ) Ὁ Ἐλευθέριος Βενιζέλος τὸ 1928 εἰς τὴν Βουλὴν τῶν Ἑλλήνων: «*Ἡ καταστροφὴ ἡ Μικρασιατικὴ ἐξεταστέον ἂν δὲν εἶναι μεγαλυτέρα καὶ ἀπὸ τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως. Εἰς τὴν πτῶσιν τῆς Κωνσταντινουπόλεως, τὸ ἔθνος ἔμεινεν εἰς τὰς ἐστίας του, ὑποταγμένον ὡς δούλον ἀλλ' ἔμεινε συνεχίζον τὴν ζωὴν του εἰς τὰς ἐστίας του, δὲν ἔπαθε τὴν συμφορὰν αὐτὴν τὴν ὁποίαν ἔπαθεν...».*

Ὡστόσο ἐχομεν νὰ παρατηρήσωμεν ἐπιλέγοντες, ὅτι δὲν ἐσβέσθησαν αἱ λυχνίαι τῶν Ἐκκλησιῶν τῆς Μικρασίας, ἀλλὰ μετετέθησαν διὰ νὰ φαίνουσι εἰς τόπους αὐχμηροῦς τὸ ἴλαρόν φῶς τῆς πίστεως καὶ τῆς δόξης τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, ᾧ πρέπει πᾶσα δόξα, κράτος, τιμὴ καὶ προσκύνησις εἰς τοὺς αἰῶνας. Ἀμήν.

ΚΗΡΥΓΜΑ

**ΚΑΤΑ ΤΗ ΘΕΙΑ
ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑ ΕΠΙ
ΤΗ ΜΝΗΜΗ
ΤΟΥ ΟΣΙΟΥ
ΠΑΤΡΟΣ ΗΜΩΝ
ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΥ
ΤΟΥ ΕΝ ΠΑΤΜΩ**

(Μητροπολιτικός
Ἱερός Ναός Ἀθηνῶν
21-10-2002)

Τῷ αὐτῷ Μηνί μνήμη τοῦ Ὁσίου καὶ Θεοφόρου Πατρὸς ἡμῶν Χριστοδοῦλου τοῦ θαυματουργοῦ.

*« Ἦνεγκον σπουδῇ νεκρὸν ποιμένα θεῖον·
Ἄπ' Εὐρίπου Πάτμον δὲ μαθηταὶ θεῖοι·
πρώτη Χριστοδοῦλου εἰκάδι ἐπάνοδος».*

Μὲ τὰ θαυμάσια αὐτὰ Ἰαμβικά δίστιχα περιγράφεται, Μακαριώτατε, ἡ ἀνακομιδὴ τοῦ τιμίου σκήνους τοῦ Ὁσίου Χριστοδοῦλου ἐκ τῆς Εὐβοίας στὴν Ἱερὰ Νῆσο Πάτμο, τὴν ὁποία μνημονεύει καὶ ἐορτάζει σήμερα ἡ Ἁγία μας Ἐκκλησία.

Τὸ νησί τῆς Ἀποκαλύψεως, τοῦ ἠγαπημένου μαθητοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Θεολόγου, ἀνοίγει τὴν ἀγκαλιά του στὸ ἀδιαλώβητο Ἱερὸ σκήνωμα τοῦ Ὁσίου Πατρὸς.

*« Τέμενος θεῖου Θεολόγου,
ὑπεδέξατο σορὸν σου τῶν λειψάνων».*

Δικαίως ὁ θεόπνευστος ἕμνωδός, ἐκφράζοντας τὴ χαρὰ τοῦ ποιμνίου, σημειώνει:

*« Τοῦ τιμίου σκήνους σου τῇ ἐπανόδῳ, Ἱερὲ Χριστόδουλε,
ἡ θεία ποιμήνη σου πιστῶς ἀγαλλομένη κραυγάζει σοι·
Ἥλθες ἐφάνης ὁ φύλαξ καὶ ρύστης μου». (Κοντάκιον)*

Καὶ ἡ νῆσος τοῦ Εὐρίπου, ἐκ τῆς ὁποίας κομίζεται τὸ θεῖο τοῦτο θησαύρισμα, δὲν σκυθρωπάζει, ἀλλ' εὐφραίνεται, διότι, στοὺς πικροὺς χρόνους τῆς δοκιμασίας του, τοῦ παρέσχε ἀσφαλὲς καταφύγιο, ὅταν *«βαρβάρων τὴν ἔφοδον ἐκφεύγων πρὸς Εὐβοίαν μετέβη...»*.

Ὅμως δὲν εἶναι μόνον ἡ Πάτμος ἢ ἡ Εὐβοία —στὴν ὁποία καὶ ἐτελεύτησε— ποὺ ἐορτάζουν τὴν μνήμη τοῦ θεοφόρου Χριστοδοῦλου.

Ὁλόκληρος ἡ θεοπρεπεστάτη καὶ ἀγιοφόρος Ἐκκλησία τοῦ Χριστοῦ, πανηγυρίζει, διότι δικό της δημιούργημα καὶ καύχημα εἶναι ὁ Ὁσῖος Χριστόδουλος, ὅπως ἄλλωστε καὶ κάθε ἅγιος.

Καὶ ἐπειδὴ οἱ δικές της διαστάσεις εἶναι οἰκουμενικές, ἔτσι καὶ ὁ ἅγιος κοσμεῖ τὸν κόσμον ὅλο καὶ ἡ χάρις του ἐκχέεται στὴν οἰκουμένη.

Προσκυνοῦμε αὐτὸ τὸ καλλιτέχνημα τοῦ Ἁγίου Πνεύματος καὶ κλίνοντες τὸν αὐχένα τῆς ψυχῆς καὶ τοῦ σώματος μελετοῦμε τὴν ἀξιόπαινη καὶ ἀξιολίμητη βιοτὴ του.

Δοῦλο Ἰησοῦ Χριστοῦ τὸν παρουσιάζει ἡ ἐπίσκεψη τοῦ ὀνόματός του.

Ἐπὶ ἤρξει, πράγματι ὑπήκοος Ἐκείνου, ὁ ὁποῖος λύτρωσε τὸ ἀνθρώπινο γένος *«ἐκ τῆς δουλείας τοῦ ἀλλοτρίου»* καὶ *«τῆς τοῦ Ἄδου τυραννίδος»*.

Συνεπῶς ἦταν ΕΛΕΥΘΕΡΟΣ! Ὅντως ἐλεύθερος!

Γι' αὐτὸ καὶ ὁ πόθος του γιὰ τὸ ἀξιολάτρευτο πρόσωπο τοῦ Λυτρωτοῦ Του εἶναι ἀσίγαστος καὶ ἀνυπέρβλητος.

« Δεδεμένος τῷ πόθῳ τοῦ θεοῦ ἐραστοῦ», ὁ ὁποῖος *«ὄλως ὑπάρχει ἐφεις, ὄλως γλυκασμός»,* *«ἐκ νεότητος τὰ πάντα καταλιπὼν, ἀγάπην καὶ πλοῦτον μνηστευθείσης συμβίου, καὶ συγγενεῖς»,* *«τὴν ματαιότητα τῶν προσκαίρων κατιδὼν, ἐπόθησε μόνα τὰ μένοντα»,* λέγει ὁ Ἱερός ἕμνωδός.

Μεγάλῃ του ἦταν ἡ ἀγωνία μήπως χωρισθῇ τοῦ Νυμφίου Του Ἰησοῦ, γι' αὐτὸ καὶ καταβάλλει ἀγῶνες ὑπεράνθρωπους.

Μὲ τοὺς ἀσκητικὸς ἰδρωτὲς τῆς ἐγκρατείας κατέσβεσε τὴν φλόγα τῶν παθῶν

Τοῦ
Σεβ. Μητροπολίτου Χαλκίδος
κ. Χρυσοστόμου

καὶ τὸ νοῦ του ἀπέστησε τῶν σαρκικῶν φρονημάτων, καὶ ἐκάθαρε τὴν καρδιά του. Στὰ βλέφαρά του δὲν ἔδωσε νυσταγμὸ καὶ στὰ ὄμματά του ὕπνο, ἕως ὅτου ἔδωσε τὴν ψυχὴ του ὡς σκῆνωμα καὶ τόπο ἀναπαύσεως τῷ Θεῷ Ἰακώβ καὶ πέτυχε τὸ ἔσχατο τῶν καλῶν.

«*Ἐν ἐρημίαις αἰεὶ καὶ σπηλαίοις καὶ ὄρεσι τὸν Θεὸν ἐξεζήτησε*», ὅπως γράφει ὁ ἐγκωμιστὴς Του, «*νονεχῶς καὶ ἐναγωνίως χώραν χώρας ἀμείβων διέτρεχε, τὰς παγίδας φεύγων τοῦ ἀνθρωποκτόνου*».

Μὲ πολυειδεῖς πόνους, μὲ μακρὰ καὶ θαυμαστὴ ἄσκησι, μὲ χαυμενία, μὲ πείνα καὶ δίψα καὶ γυμνότητα, μὲ κλίσεις γονάτων καὶ προσευχῆς καὶ φιλανθρωπία μεγάλη ἀγιάσθηκε καὶ δίδαξε τοὺς πολλοὺς μαθητὲς του.

Ἐπέβη ὄντως στὸ οὐρανοδρόμο ὄχημα καὶ κατέβαλε τῶν ἀρετῶν τὴν ἀκρόπολιν. Ἀπολαμβάνει συνεπῶς, ἀξίως τὰ γερά τῆς ἄνω Ἱερουσαλήμ, «*τῶν αἰωνίων ἀγαθῶν κληρονόμος καὶ τῆς Βασιλείας οἰκῆτωρ γενόμενος*».

Κι ἔμεῖς οἱ εὐτελεῖς, νοερῶς παριστάμενοι ἐνώπιον τῆς σεπτῆς σοροῦ του καὶ ἀναλογιζόμενοι τὴ σεπτὴ του βιοτῆ καὶ τὴν πολλὴ ταπείνωσι καὶ τὶς ἀγρυπνίες καὶ τὶς προσευχῆς, τὴν ἐγκράτεια καὶ τὴν ἀγάπη, ἀλλὰ καὶ τὰ βραβεῖα καὶ στέφη τὰ οὐράνια, τὰ ὅποια ἐτοίμασε ὁ φιλότιμος Δεσπότης καὶ Κύριός μας γιὰ ὅσους Τὸν ἀγαποῦν, πλημμυρίζουμε δάκρυα καὶ προσάγουμε στὸ θρόνο τῆς χάριτος τὴν εὐχαριστία μας, ἀφοῦ κατὰ τὸν θεῖο Νικόλαο Καβάσιλα, «*Οὗτοι οἱ ἅγιοι εἰσὶν ἀφορμαὶ τῆς πρὸς Θεὸν εὐχαριστίας τῆ Ἐκκλησίας*».

Μακαρίζομε ὡστόσο καὶ τὸν τιμώμενο ἅγιο, «*ὡς τοῦ Κυρίου φίλον, διὰ βίου γενόμενον*» καὶ Τὸν παρακαλοῦμε νὰ μὴν παραβλέψη τὸν πόθο, μὲ τὸν ὅποιο ἐκτελοῦμε τὴ μνήμη του καὶ διὰ τῶν πρεσβειῶν του νὰ ἀπελάσῃ τὸν ζόφο τῆς ψυχῆς μας, νὰ ἀνακουφίσῃ τῶν τραυμάτων μας τὸ ἄλγος καὶ νὰ μᾶς χαρίσῃ «*τὴν ὑγίαν καὶ βίου διόρθωσιν καὶ πταισμάτων ἀπολύτρωσιν*».

Τὸν παρακαλοῦμε μὲ τοὺς ἱκετευτικούς λόγους τοῦ Ἱεροῦ ὕμνωδοῦ:

«*Ἐπίβλεπον ἄγιε ἐξ οὐρανοῦ τοῖς τέκνοις σου, ἰλέω καὶ προστατευτικῶ ὄμματι σου!*».

Μακαριώτατε,

Ἡ μνήμη τοῦ προστάτου Σας ἁγίου καὶ ἡ ὀνομαστικὴ Σας ἐορτὴ μᾶς ἔφερε σήμερα «*ἀγαλλομένω ποδί*» στὸ κλεινὸν ἄστνυ καὶ στὸν Πάνσεπτο Καθεδρικὸ Ἱερὸ Ναὸ τῶν Ἀθηνῶν, προκειμένου νὰ ἐκδηλώσουμε χρεωστικῶς τὰ ὀφειλόμενα συνεορταστικὰ υἱικά μας αἰσθήματα.

Ἦλθαμε νὰ ἱκετεύσουμε τὸν Ὅσιο Χριστόδουλο νὰ διαφυλάττῃ Σᾶς, τὸν ἀξίως φέροντα τὸ ὄνομά του!

Νὰ στηρίζῃ Σᾶς, τὸν πνευματικὸ μας πατέρα καὶ Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος, τὸν ἀκάματο ἐργάτη τῆς ἀγάπης, τῆς εἰρήνης καὶ τῆς ἐνότητος.

Τὸν ἀσίγαστο κήρυκα τῆς εὐαγγελικῆς Ἀληθείας, τὸν ἐμπνευσμένο καὶ πρωτοπόρο προφηταπόστολο, τὸν λειτουργὸ τῶν τιμαλφῶν παραδόσεων τῆς Ὁρθοδόξου Πίστewος καὶ τοῦ Γένους μας.

Ἡ προσευχητικὴ-λειτουργικὴ παρουσία μας εἶναι ἔκφρασις εὐγνωμοσύνης, διὰ τὴν ἐκ μέρους Σας διακονία τῆς Ἁγίας μας Ἐκκλησίας, ἐν βαθυτάτῳ αἰσθηματι εὐθύνης.

Οἱ ὠραῖοι πόδες Σας ἀφήνουν ἴχνη εὐλογημένα σὲ κάθε σπιθαμὴ γῆς τῆς φιλότατης πατρίδος μας καὶ εὐαγγελίζονται τὴν εἰρήνη καὶ τὰ ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ ἁγία Σας μορφὴ δικαίως γοητεύει καὶ αἰχμαλωτίζει τὶς καρδιὰς τῶν ἀνθρώπων. Στὸ πρόσωπό Σας ἐμφανίζεται ἡ ποιμενικὴ φιλοστοργία τῆς Ἐκκλησίας, ἡ ὁποία ἐπιθυμεῖ καὶ τὸ δικαιοῦται νὰ εἶναι ἡ ζύμη τοῦ πολιτισμοῦ, ἡ μεταμορφωτικὴ θαυματουργὸς δύναμις τοῦ παρόντος καὶ τοῦ μέλλοντος. Ἡ φανέρωσι μὲσα στὸν κόσμον τῆς οὐρανοῦ Βασιλείας.

Εἶναι βαθεῖα καὶ καθημερινῶς καθίσταται γνωστὴ ἡ εὐαισθησία καὶ ἡ ἀγωνία Σας ἀπέναντι στὴν ἱστορία τοῦ κόσμου.

Ἡ κατάθεσι τῆς μαρτυρίας Σας ἔμπονος καὶ ἀφυπνιστικὴ, καὶ ἡ ποιμαντικὴ προσφορὰ καὶ συμβολὴ Σας πλουσιωτάτη, καλύπτουσα ὅλες τὶς πλευρὰς καὶ ἐκφάνσεις τῆς ἀνθρωπίνης δράσεως καὶ ζωῆς, ἀφοῦ δὲν δύναται νὰ νοηθῇ θεολογία —ὡς κοινωνία Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου— ἡ ὁποία θὰ εὐνοεῖ τὸν κατακερματισμὸ τοῦ ἀνθρώπινου προσώπου καὶ θὰ ἀσχολεῖται μονομερῶς μὲ τὴ θρησκευτικὴ του πλευρὰ καὶ τὴ μεταφυσικὴ του ἀγωνία, περιφρονοῦσα ὅλες τὶς ἄλλες δυνατότητες, οἱ ὁποῖες ὡστόσο εἶναι δῶρα καὶ χαρίσματα τοῦ φιλανθρώπου Θεοῦ καὶ συνεπῶς τίμια καὶ καλὰ λίαν!

Αὐτὴ ἡ προσφορὰ Σας, ἀπόλυτα ἐναρμονισμένη μὲ τὴν ὀρθόδοξη παράδοσή μας, εἶναι περισσότερο ἀπὸ κάθε ἄλλη φορὰ ἀναγκαῖα στὴν ἐποχὴ μας, ἔστω κι ἂν ξενίζει μερικούς, γιὰτὴν σήμερα δὲν διεκδικοῦνται μόνον γαῖες καὶ θάλασσες ὑπὸ πάντων, ἀλλὰ τὸ ἱερώτερο ἔδαφος τῆς κοσμογονίας, ἡ προσωπικότης τοῦ ἀνθρώπου.

Τὴν ψυχὴ τοῦ ἀνθρώπου ἀπαιτοῦν οἱ πάντες!

Ἴσως γι' αὐτὸ καὶ ὁ μέγας κατακτητὴς ἀνθρώπος,

αισθάνεται νὰ φεύγη κάτω ἀπὸ τὰ πέλατά του τὸ κατακτηθὲν ἔδαφος...

Τὴν ψυχὴ αὐτοῦ τοῦ ἀνθρώπου: τοῦ κορεσμένου ἐκ τῆς γῆς, ὁ ὁποῖος, ὡς πλάνης καὶ ἔρημος καὶ ἐνδεῆς τοῦ Θεοῦ, περιφέρεται στὸ διάστημα, ζητεῖ νὰ διακονήσῃ καὶ νὰ σώσῃ ἡ Ἐκκλησία.

Κι Ἐσεῖς σ' αὐτὸν τὸν θεάρεστο ἀγῶνα ἔχετε ἐπιστρατεύσει ὅλες Σας τὶς δυνάμεις· πνευματικῆς, ἠθικῆς καὶ σωματικῆς, «γενόμενος τοῖς πᾶσι τὰ πάντα».

Στὸ πρόσωπό Σας βλέπουμε πράγματι τὸν ἄνθρωπο μὲ τὰ ἅγια ὄραματα, τὰ ἀμέτρητα χαρίσματα, τὴ λεπτὴ - εὐαίσθητη καὶ χιονώδη ψυχὴ, ὁ ὁποῖος κρατεῖ στὰ χέρια Του τὸ πηδάλιο, ἐνῶ ἔχει τὰ ὄμματά Του καὶ τὸ νοῦ Του στὸν Οὐράνιο Πλοηγό.

Ἄναγνωρίζουμε ὅτι τὸ ἔργο Σας δὲν εἶναι μόνον ἅγιο. Εἶναι καὶ βαρὺ.

Ἡ ἔδρα Σας δὲν εἶναι θρόνος δόξης, ἀλλὰ τύπος Σταυροῦ.

Καὶ ὅτι ἀνερχόμενος τὶς βαθμίδες του πρέπει νὰ εἰσθε ἔτοιμος νὰ πίετε τὸ ποτήριον...

Γι' αὐτὸ καὶ ἡ προσευχὴ μας εἶναι ΕΚΤΕΝΗΣ!

Εὐχόμεθα, ὁ Θεὸς νὰ φρουρεῖ καὶ νὰ εὐφραίνει τὴν καρδιά Σας, νὰ στηρίξει καὶ νὰ σθενώσει τὰ βήματά Σας

καὶ νὰ Σᾶς ἐνισχύει νὰ συνεχίσετε νὰ ἐξέρχεσθε πρὸς πάντα ἄνθρωπον, ὅπου κι ἂν εὐρίσκεται...

Μακαριώτατε,

Στὰ χρόνια τῆς πολύχρονης σκλαβιάς τοῦ γένους μας, ὅταν βάπτιζαν ἓνα παιδί, τοῦ ἔδιναν μιὰ εὐχή.

«Μὴ χάσεις τὸ ὄνομά σου»!

Πόσο στ' ἀλήθεια περιεκτικὴ εὐχή!

«Μὴ χάσεις τὸ ὄνομά σου»!

Ἐμεῖς, δὲν ἀποτολμοῦμε νὰ διατυπώσουμε στὴν Ἄγιωσύνη Σας τέτοια εὐχή.

Θὰ παρακαλοῦσαμε μάλιστα Σεῖς νὰ εὐχηθῆτε γιὰ μᾶς κάτι τέτοιο.

Ἐμεῖς, ὡς μικρὸ ἀντίδωρο, θὰ καταθέσουμε τὴν ἰκεσία μας στὸ Θεό. Νὰ ἱκανοποιήσῃ τὸν Ἱερὸ πόθο πού ἔχετε καὶ πού κατ' ἐπανάληψιν Σᾶς ἀκοῦμε νὰ ἐξομολογεῖσθε!

Νὰ Σᾶς ἀξιώσει νὰ συνεχίσετε καθημερινὰ νὰ ἐπαληθεύετε τὸ ὄνομά Σας! Ἐκεῖνο τὸ ὄνομα, πού Σᾶς ἐχάρισε διὰ τῆς Ἐκκλησίας Του ὁ Ἰδιος ὁ Κύριος, ὅταν πολὺ νεαρὸς στὴν ἡλικία ἀνταποκριθῆκατε στὴν κλήση Του καὶ τοῦ ζητήσατε περιπαθῶς νὰ γίνῃ ὁ Νυμφίος Σας! Πολλὰ - τρισευλογημένα καὶ πανευφρόσυνα τὰ ἔτη Σας Μακαριώτατε Γέροντα, Ἀρχιεπίσκοπε ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΕ!

ΕΝΘΡΟΝΙΣΤΗΡΙΟΙ ΛΟΓΟΙ

**ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΚΕΡΚΥΡΑΣ, ΠΑΞΩΝ
ΚΑΙ ΔΙΑΠΟΝΤΙΩΝ
ΝΗΣΩΝ
κ. ΝΕΚΤΑΡΙΟΥ**

(Κέρκυρα,
23 Νοεμβρίου 2002)

Μακαριώτατε Πάτερ και Δέσποτα, Σεπτέ Προκαθήμενε τῆς Ἁγιοτάτης Ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος και Πνευματικέ μου Πατέρα κ. Χριστόδουλε, Σεβασμιώτατε Μητροπολίτα Παραμυθίας, Φιλιατῶν και Γηρομερίου και Τοποτηρητά τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κερκύρας, Παξῶν και Διαποντίων Νήσων, κ. Τίτε,

Σεβασμία τῶν Ἱεραρχῶν χορεία,

Τίμιο Πρεσβυτέριο και Χριστοῦ Διακονία,

Σεβασμιώτατε Ἀρχιεπίσκοπε τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν τῆς Κερκύρας,

Ἐξοχώτατοι κύριοι Ὑπουργοί,

Κυρία Περιφερειάρχης,

Κύριε Νομάρχα,

Κύριοι Βουλευταί,

Κύριε Δήμαρχε τῶν Κερκυραίων,

Λοποὶ Δήμαρχοι τοῦ τόπου μας,

Κύριοι ἐκπρόσωποι τῶν πολιτικῶν, στρατιωτικῶν, δικαστικῶν και ἐκπαιδευτικῶν ἀρχῶν,

Διακεκριμένοι προσκεκλημένοι,

Λαε τοῦ Θεοῦ, πιστέ, περιούσιε και εὐλογημένε.

«Δεῦτε ἀγαλλιασόμεθα τῷ Κυρίῳ ἀλαλάξωμεν τῷ Θεῷ τῷ Σωτῆρι ἡμῶν» (Ψαλμ. 94.1) Ἀναπέμποντας εὐχαριστήριο ὕμνο πρὸς τὸν Δομήτορα τῆς Ἐκκλησίας μας Κύριο Ἰησοῦ Χριστό, ὀλοκάριδες προσευχῆς πρὸς τὴν Ὑπεραγία Θεοτόκο και πρὸς τοὺς ἐντοπίους Ἁγίους, ἀρχόμεθα σήμερα τῆς ποιμαντορίας τῆς καθ' ἡμᾶς θεοσώστου Ἐπαρχίας τῆς Κερκύρας, τῶν Παξῶν και τῶν Διαποντίων Νήσων, τὴν ὁποία τὸ θέλημα τοῦ Θεοῦ, ἡ Σεπτὴ Ἱεραρχία τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τῆς τιμίας αὐτῆς ψήφου, και ἡ ἀγάπη Σας, Μακαριώτατε, μᾶς ἐμπιστεύθηκε.

Βαθειὰ συγκίνηση, ἀλλὰ και αἶσθημα μεγάλης εὐθύνης συνέχει τὴν καρδιά μας τούτη τὴ στιγμή. Ἐρχόμεστε νὰ διαποιμάνουμε ἕναν τόπο εὐλογημένο και ἱστορικό. Ἐναν τόπο ὁ ὁποῖος ἀπετέλεσε και ἀποτελεῖ γέφυρα πολιτισμοῦ και συνάντησης διαφορετικῶν παραδόσεων. Δύση και Ἀνατολή πάλεψαν στὸ νησί αὐτό, τὰ ρεύματα τῆς Εὐρώπης και τὸ ἦθος τῆς Ὁρθοδοξίας ἀπετέλεσαν τὴν βάση ἐνός καρποφόρου διαλόγου και ἀπέδειξαν στὴν πορεία τῆς ἱστορίας ὅτι ὄπου ἐπικρατῆσει ἡ σύνθεση τῆς ἐν Χριστῷ ἀποκαλύψεως και ἀληθείας και τῶν ὄσων ἀγαθῶν στοιχείων ὁ πολιτισμὸς και οἱ ἐποχῆς δημιουργοῦν, ἐκεῖ ἐπέρχεται ἡ γνήσια πρόδος. Και στὸν τόπο αὐτὸ κυριαρχεῖ τὸ πνεῦμα τῆς ἐλευθερίας και τῆς ἀγάπης, ἡ ζῶσα πνοή τοῦ Ἁγίου Πνεύματος ποῦ χαρίζει «γρήγορον νοῦν και σώφρονα λογισμόν», ἀλλὰ και «καρδίαν και ταυτότητα νήφουσαν».

Γιατί οἱ κάτοικοι τοῦ τόπου μας, παρὰ τὶς δυσκολίες ποῦ συνάντησαν, ἔμειναν πιστοὶ στὸ ἦθος και τὴν ἐλληνορθόδοξη ταυτότητά τους. Κράτησαν τὴν πίστη τῶν Ἀποστόλων Ἰάσονος, Σωσιπάρχου και Γαίου, οἱ ὁποῖοι ἴδρυσαν τὴν Ἀποστολικὴ Ἐκκλησία τῆς Κερκύρας. Τὴν πίστη ποῦ ὀδήγησε τὴν Ἁγία Κερκύρα στὸ μαρτύριο. Τὴν πίστη τοῦ Ἁγίου Σπυριδῶνος, προστάτου και ποδηγέτου τῆς θεοσώστου Ἐπαρχίας ταύτης. Τὴν πίστη τοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου. Τὴν πίστη ὄλων τῶν Ἁγίων ποῦ ἔδωσαν τὴν ζῶσα μαρτυρία τῆς Ἐκκλησίας, τὴν μαρτυρία τοῦ Χριστοῦ και τοῦ Εὐαγγελίου. Και αὐτὴ ἡ πίστη ἔδωσε και δίνει ζωὴ στὸν τόπο μας.

Ἡ πίστη μας, ὁμως, δὲν εἶναι στοιχεῖο τοῦ παρελθόντος. Και σήμερα ὁ τόπος αὐτὸς καλεῖται νὰ πορευθεῖ μὲ αὐτὴν ὡς γνώμονα και τὸ ὀρθόδοξο ἦθος ὡς

πρόταση ζωῆς. Ἡ ἐποχή μας ἀποτελεῖ καί πάλι σταυροδρόμι συνάντησης πολιτισμῶν καί διαφόρων στάσεων καί ἀντιλήψεων ἔναντι τοῦ κόσμου καί τοῦ ἀνθρώπου. Καθημερινά γευόμαστε τοὺς καρπούς, ἀλλὰ καί τὶς συνέπειες τῆς προόδου καί τοῦ «ἀνήκειν» στὴ Δύση καί στὸν Εὐρωπαϊκὸ τρόπο ζωῆς καί κοινωνίας. Καί καλοῦμαστε καί ὡς Ἐκκλησία καί ὡς τόπος, νὰ δώσουμε τὴ δική μας μαρτυρία πίστεως, ἀγάπης καί παράδοσης, ἢ ὅποια νὰ ὀδηγήσει σὲ ἕναν νέο διάλογο μὲ τὴν σύγχρονη πραγματικότητα. Καλοῦμαστε νὰ ἀντιπροσφέρουμε τὴν πνευματικότητά μας, τὴν δύναμη τῆς ἀγάπης, τὸν σεβασμὸ στὸν συνάνθρωπό μας, τὸ ἐνδιαφέρον γιὰ τὴν καθημερινότητά του, ἀλλὰ κυρίως, νὰ τοῦ προσφέρουμε τὸν Χριστό, τὸν Ἐσταυρωμένο καί Ἄνασταντα, τὴν Ἐλπίδα τοῦ κόσμου.

Καί αὐτὴ εἶναι καί ἡ ἀποστολὴ τοῦ Ἐπισκόπου. Νὰ μπορεῖ νὰ ναυλοῦχαι τὴν κάθε τοπικὴ Ἐκκλησία, μὲ γνώμονα καί στάση ζωῆς τὴν Ὁρθόδοξη πνευματικὴ παράδοση, καί νὰ βοηθᾷ νὰ διέρχεται ἡ νοπητὴ Κιβωτὸς ἀλώβητη μέσα ἀπὸ τὶς σύγχρονες Συμπληγάδες. Νὰ ἀγωνίζεται «χωρὶς νυσταγμὸ», νὰ διακρίνει τὶς παγίδες ποὺ τὸ ἐκκοσμικευμένο πνεῦμα, ὁ «ἄρχων τοῦ κόσμου τούτου», ἀλλὰ καί οἱ ἀγωνίες τοῦ λαοῦ σωρρεύουν, μὲ ὄπλο «τὰ τρία ταῦτα, πίστιν, ἐλπίδα, ἀγάπη, μείζων δὲ τούτων τὴν ἀγάπην» (Α' Κορ., 13.13).

Ἐπιθυμία μας, λοιπόν, εἶναι νὰ συμβάλουμε μὲ ὅσες δυνάμεις ὁ Κύριός μας μᾶς δίδει, στὸν διάλογο μὲ τὴν ἐποχή μας, αὐτὸν ποὺ ὁ τόπος μας διεξάγει ἐδῶ καί αἰῶνες. Μὲ τὸ ἦθος του, τὸν πολιτισμὸ του, τὰ ἔθιμά του, ἀλλὰ καί τὴν ἀντίστασή του σὲ κάθε ἐπιβουλὴ κατὰ τῆς πίστεώς του. Μὲ τὴν ἀγάπη πρὸς τὸν ἄνθρωπο, ἀλλὰ καί τὸν ἀνοιχτὸ νοῦ. Μὲ τὴν τέχνη του ποὺ ἀπεικονίζεται βυζαντινὰ, ἀλλὰ καί δὲν ἀρνεῖται ὅ,τι ὁμορφο προσφέρει ἡ Δύση. Γιατί ὁ Θεὸς ὑμνεῖται μὲ κάθε ἀνθρώπινο ἔργο, ἀρκεῖ νὰ πηγάζει ἐκ καρδίας καθαρᾶς καί νὰ συντελεῖται «ἐν πνεύματι ἀληθείας καί ταπεινώσεως».

Ἐρχόμαστε νὰ διαποιμάνουμε ἕναν τόπο ποὺ ἐλάμπρυναν μὲ τὴν παρουσία τους μορφές, ὅπως ὁ Εὐγένιος Βούλγαρης καί ὁ Νικηφόρος Θεοτόκης. Ἄνοικτοί στὴν πρόοδο τοῦ Διαφωτισμοῦ, ἀλλὰ καί πιστοὶ στὸ ἦθος τῆς παράδοσης, ἀποτελοῦν ὁδοδείκτες γιὰ ὅλους μας. Μορφές ὅπως ὁ μακαριστὸς Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης Ἀθηνᾶς, ὁ ὁποῖος ἐγκαινίασε τὸ πνεῦμα τῆς ἀγάπης καί τῆς καταλλαγῆς μὲ τὸν δυτικὸ κόσμο, χωρὶς νὰ ἀποστῆ τῆς ἀληθείας. Ὅπως ὁ Πολύκαρπος Βαγενᾶς, ὁ ὁποῖος μερίμνησε ὅσο κανεὶς ἄλλος γιὰ τὴν πνευματικὴ καλλιέργεια καί τὴν διατήρηση τοῦ ὀρθοδόξου ἥθους τοῦ λαοῦ μας. Ὅπως ὁ μακαριστὸς προκάτοχός μας Τιμόθεος

Τριβιζᾶς, ὁ Μητροπολίτης ποὺ ἔδωσε στὴν τοπικὴ Ἐκκλησία τὴν σύγχρονη δυναμικὴ, ποὺ ὀραματίστηκε καί μόχθησε γιὰ νὰ προσφέρει στὸν ἄνθρωπο, ποὺ δημιούργησε ὑποδομὲς σπουδαῖες καί ἄφησε πίσω του παρακαταθῆκη μεγάλη.

Ἄλλὰ δὲν εἶναι μόνον ὁ τόπος ἱστορικὸς. Εἶναι καί ὁ λαὸς σπουδαῖος. Εὐγενής, πολιτισμένος, μὲ λεπτότητα αἰσθημάτων. Λαὸς ποὺ ἀγαπᾷ τὸ κάλλος καί ἐδῶ εἶναι ποὺ συναντιέται μὲ τὴν ὀρθόδοξη ἀντίληψη γιὰ τὴν ἐκζήτηση τῆς ὁμορφιάς στὴ ζωὴ μας ὡς μίμηση τοῦ ὑπερκάλου Θεοῦ. Λαὸς φιλοπρόοδος καί πολιτισμένος. Λαὸς μὲ μνημες, ἀλλὰ καί μὲ ἀναζήτηση τοῦ μέλλοντος. Λαὸς ποὺ δὲν σταματᾷ νὰ ἐργάζεται, ἀλλὰ καί ξέρει νὰ ἐκτιμᾷ ὅ,τι ὁ Θεὸς τοῦ προσφέρει. Λαὸς ποὺ καί σήμερον ἀναζητεῖ καί συζητεῖ μὲ εὐρύτητα πνεύματος, ποὺ δὲν εἶναι ξενόφοβος, ἀλλὰ φιλόξενος. Λαὸς ποὺ προτάσσει τὴν ἀγάπη του πρὸς τὸν Ἅγιό του καί τὸν ζεῖ ὡς προστάτη, βοηθὸ καί σκεπαστὴ του.

Αὐτὸς ὁ λαὸς δὲν θὰ ἦταν ὅ,τι εἶναι, ἂν δὲν κατοικοῦσε στὸν φυσικὸ Παράδεισο ποὺ χαρακτηρίζει τὴν περιοχὴ μας. Καί εἶναι ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ μεγάλη, νὰ μᾶς δίδει τὴν δυνατότητα νὰ ζήσουμε σὲ ἕναν τόσο ὁμορφο τόπο, ὁ ὁποῖος ὑμνήθηκε γιὰ τὸ κάλλος του, ἀπὸ τὴν ἀρχαιότητα ἀκόμη, καί φρόντισε νὰ παραμείνει «καλὸς λίαν», ὅπως ὁ Θεὸς τὸν δημιούργησε. Καί ἐμπνέει αὐτὸς ὁ τόπος τὸν καθένα ποὺ ἐγκαθίσταται νὰ τὸν οἰκειωθεῖ, νὰ τὸν κάνει πατρίδα του. Καί θὰ γίνεῖ καί γιὰ μᾶς ἡ Κέρκυρα πατρίδα μας καί τόπος μας. Καί θὰ προσπαθήσουμε, ἐμπνεόμενοι ἀπὸ τὴν φυσικὴ του ὁμορφιά, νὰ μορφώσουμε καί γιὰ μᾶς καί γιὰ τὸν λαὸ μας τὴν πνευματικὴ ὁμορφιά στὶς ψυχές μας, τὸν Κύριό μας Ἰησοῦ Χριστό, τὸ γλυκύτατο καί ὑπέρολαμπρον κάλλος. Καί θὰ ἀγωνιστοῦμε νὰ βιώσουμε τὸν πνευματικὸ Παράδεισο ἐπὶ γῆς. Ἐπὶ γῆς Κερκύρας.

Γιὰ νὰ γίνεῖ αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐμφωλευθεύσει στὴν σκέψη καί τὴν καρδιά μας ὁ λόγος τοῦ Ἀποστόλου Παύλου: «Ἀλλήλων τὰ βάρη βαστάζετε καί οὕτως ἀναπληρώσατε τὸν νόμο τοῦ Χριστοῦ» (Γαλ. 6, 2). Αὐτὸ εἶναι τὸ χρέος τοῦ Ἐπισκόπου. Νὰ βαστάζει τὰ βάρη τοῦ ποιμνίου του. Τὸν πόνο καί τὴν θλίψη. Τὴν δυσκολία, ἀλλὰ καί τὴν χαρά. Τὴν πικρία τῆς ἁμαρτίας, ἀλλὰ καί τὰ προβλήματα τῆς καθημερινῆς ζωῆς. Τὴν ἀναζήτηση τῆς σωτηρίας καί τῆς αἰωνιότητος.

Εἶναι ἀκόμη χρέος τοῦ Ἐπισκόπου νὰ κάμει πράξι τὰ λόγια τοῦ Κυρίου: «Ἐπείνασα καί ἐδώκατέ μοι φαγεῖν, ἐδίψησα καί ἐποτίσατέ με, ξένος ἤμην καί συνηγάγετέ με, γυμνὸς καί περιεβάλετέ με, ἠσθένησα καί ἐπεσκέψασθέ με, ἐν φυλακῇ ἤμην καί ἤλθετε πρὸς με» (Ματθ.

Ἀπό τὴν ἐνθρόνιση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων, κ. Νεκταρίου (Κέρκυρα 23.11.2002).

25, 35-36), στὰ πρόσωπα τῶν ἀδελφῶν τοῦ Κυρίου, τῶν ἐλαχίστων. Νὰ μεριμνᾷ καὶ γιὰ τὴν ὑλικὴ τροφή τῶν ἄρτων σὲ ὅσους ἔχουν ἀνάγκη, ἀλλὰ κυρίως γιὰ τὴν πνευματικὴ τροφή τοῦ Εὐαγγελίου γιὰ ὅλους. Νὰ ξεδιψᾷ τὴν πνευματικὴ δίψα τοῦ κόσμου μὲ τὸ κήρυγμα τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, ἀλλὰ καὶ μὲ τὴν συνεχῆ τέλεση τῆς Θείας Εὐχαριστίας, προσφέροντας τὸν Ἄμνὸ τοῦ Θεοῦ ὡς «πηγὴ ὕδατος ἀλλομένου εἰς ζωὴν αἰώνιον» (Ἰωάν. 4, 14). Νὰ ἐνδύει μὲ τὴν πανοπλία τῆς προσευχῆς ὅσους δὲν μποροῦν νὰ προσευχηθοῦν, ἀλλὰ καὶ ὅσους βάλονται ἀπὸ ποικίλους πειρασμοὺς στὴ ζωὴ τους. Νὰ ἐπισκέπτεται τοὺς ἀρρώστους καὶ σωματικὰ καὶ πνευματικὰ, ἀνακαινίζοντάς τους μὲ τὴν δύναμη τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης. Νὰ πορεύεται πρὸς τοὺς ἐν φυλακῇ ὄντας, κηρύττοντας τὴν ἄφεση, ἀλλὰ καὶ δίδοντας παρηγορία γιὰ τὴν στέρηση τῆς ἐλευθερίας τους. Νὰ ἀγκαλιᾷ τοὺς νέους. Νὰ γίνεται συμπαραστάτης καὶ βοηθὸς στοὺς μοναχικοὺς καὶ ἡλικιωμένους. Γιὰ νὰ μπορεῖ κατ' αὐτὸν τὸν τρόπο νὰ ἀναπληρῶναι τὸν νόμο τοῦ Χριστοῦ.

Γνωρίζουμε ὅτι οὐδεὶς δύνатаι νὰ φέρει στοὺς ἀσθενεῖς ὤμους του τὸ βαρὺ τοῦτο φορτίο καὶ εἶναι μέγας ὁ κίνδυνος νὰ μετρηθοῦμε καὶ νὰ βρεθοῦμε λειψοὶ ἐνώ-

πιον τοῦ Κυρίου ἐν ἡμέρᾳ κρίσεως. Τὰ λόγια, ὁμως, τοῦ ψαλμοδοῦ ἀποτελοῦν γιὰ ὅλους καὶ γιὰ τὸν Ἐπίσκοπο τὴν φωνὴ τῆς ἐλπίδας: «Κύριε, κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ὀδυνῶν μου ἐν τῇ καρδίᾳ μου αἱ παρακλήσεις σου εὐφράναν τὴν ψυχὴν μου» (Ψαλμ., 93, 19). Ἡ χάρις τοῦ Θεοῦ θὰ θεραπεύσει τὶς ἐλλείψεις καὶ ἀδυναμίες μας. Καὶ ὅλοι μαζί, κληρὸς, ἄρχοντες καὶ λαὸς τῆς Μητροπόλεώς μας θὰ ἀγωνισθοῦμε τὸν καλὸν ἀγῶνα, ὥστε ὁ τόπος μας νὰ προοδεύσει ὄχι μόνο κατὰ κόσμον, ἀλλὰ, κυρίως, κατὰ Θεόν.

Κύρια μέριμνα τῆς ποιμαντορίας μας θὰ εἶναι, λοιπόν, ὁ ἐπανευαγγελισμὸς τοῦ λαοῦ μας. Τὸ νὰ μορφωθεῖ ὁ Χριστὸς ἐν ἡμῖν. Μὲ τὴν τέλεση τῆς Θείας Εὐχαριστίας ὅσο συχνότερα γίνεται. Μὲ τὴν προσευχὴ καὶ τὴν τέλεση στὶς Ἐνορίες μας τῶν Ἀκολουθιῶν. Μὲ ἱερὲς Ἀγρυπνίες. Μὲ τὴν διακονία τοῦ λόγου καὶ τὴν ἀξιοποίηση ὅλων τῶν ἱκανῶν καὶ καταρτισμένων πνευματικῶν ἀνθρώπων, ποὺ ὁ τόπος μας ὡς εὐλογία ἀπὸ τὸ Θεὸ διαθέτει.

Ἐπιθυμοῦμε οἱ θεολόγοι μας, ὄχι μόνο οἱ κληρικοί, ἀλλὰ καὶ οἱ λαϊκοί, νὰ προσφέρουν τὸ λόγο τοῦ Θεοῦ σὲ ὅλη τὴν Μητρόπολη. Ἀλλὰ καὶ ὅλα τὰ σύγχρονα μέσα

που η εποχή μας άφειδώς προσφέρει, χρειάζονται να γίνουν πνευματικός άμβωνας, ώστε το μήνυμα «της έν ήμίν έλπίδος» να ακούγεται παντού. Ο τύπος, ή τηλεόραση, τó ραδιόφωνο, ακόμα και τó Διαδίκτυο, να αποτελέσουν τόπους μαρτυρίας και πνευματικότητας, ώστε κάθε «κοπιών και πεφορτισμένος άνθρωπος», να βρει τήν ανάπαυση που τó Ευαγγέλιο προσφέρει.

Επιθυμούμε, ακόμη, οί πνευματικοί πατέρες και έξομολόγοι, να αναζητήσουν τó πλανηθέν πρόβατο και να διακονήσουν στό μυστήριο της μετανοίας και σωτηρίας «όπου έστι χρεία» ανάδεικνύοντας παντού τήν ζωσα μαρτυρία της αγάπης που είναι ή Έκκλησία.

Πρώτος ό Επίσκοπος θά δώσει τó παράδειγμα. Με κέντρο μας σέ εβδομαδιαία βάση τόν Άγιο Σπυρίδωνα, αλλά και με τίς επισκέψεις μας σέ όλη τήν Ίερά Μητρόπολη και με κάθε δυνατή εύκαιρία, θά αγωνισθούμε για τήν πνευματική καλλιέργεια όλων. Ο Επίσκοπος θά προσπαθήσει να είναι Ποιμήν και Πατέρας. Η πόρτα της Μητροπόλεως θά είναι πάντοτε ανοικτή για όλους. Και ό Επίσκοπος θά είναι συμπαρασάτης και βοηθός στα έργα και τόν αγώνα του καθενός. Θά συμμεριστεί τίς αγωνίες όλων και θά προσπαθήσει να συνδράμει κατά άνθρωπον στην επίλυση των όποιων προβλημάτων κληρός, λαός και τόπος έχουν.

Ιδιαίτερη μέριμνα θά λάβουμε για τούς νέους μας. Είναι τó εκλεκτότερο τμήμα της κοινωνίας μας. Είναι ό,τι πιο εύλογομένο διαθέτει ό τόπος μας. Είναι ό,τι θά μάς διαδεχθεί. Έχουμε μέγιστο χρέος έναντί τους να τούς βοηθήσουμε να κατανοήσουν ότι ή Έκκλησία τούς αγαλιάζει ως στοργική Μητέρα. Ότι τούς άκούει. Ότι συμπαραστέκεται στις πολλές αγωνίες τους, αλλά και θέλει να δώσει άπαντήσεις στα έρωτήματά τους. Ότι ξέρει πώς ζούνε σέ μιá εποχή, που ένω όλοι ζητούνε από αυτούς, κανείς δέν τούς προσφέρει με όλο του τó είναι ό,τι χρειάζονται. Και αυτό είναι ή αγάπη. Η Έκκλησία θά τούς προσεγγίσει με αγάπη, αλλά και ειλικρίνεια. Θά τούς προτείνει τόν Χριστό και τó Ευαγγέλιο και θά τούς στηρίξει στις δυσκολίες τους. Θά τούς βοηθήσει να ξεκουραστούν από τó άγχος και τήν κόπωση που αισθάνονται, βαστάζοντας τά βάρη τους, αλλά και μιλώντας τή γλώσσα τους.

Θέλουμε τήν Έκκλησία να αγωνισθεί να προλάβει τούς πειρασμούς των ναρκωτικών, που γνωρίζουμε ότι δυστυχώς ταλανίζουν και τόν τόπο μας. Και ή έξάρτηση από τά ναρκωτικά δύσκολα θεραπεύεται. Ο μοναδικός ίσως τρόπος είναι ή θωράκιση των νέων, για να πούνε τó μεγάλο ΟΧΙ. Και για να γίνει αυτό, χρειάζεται ή δύναμη των άξιων της έλληνορθόδοξης παράδοσης

μας. Η Έκκλησία μας θά κάμει ό,τι μπορεί και καλούμε όλους όσους αγαπούν τούς νέους να συνδράμουν.

Για να γίνουν όλα τά προηγούμενα πράξη, είναι άπαραίτητη ή αναδιοργάνωση του νεανικού έργου, ή όποια θά αποτελέσει σκοπό της ποιμαντορίας μας. Θέλουμε κατηχητικά σχολεία και νεανικές συντροφίες σέ κάθε Ένορία. Θέλουμε κέντρα νεότητας και χώρους στους Ναούς μας, όπου τά παιδιά μας θά μπορούν να συναντηθούν. Θέλουμε οί κατασκηνώσεις μας να συνεχίσουν να είναι τόπος αγάπης και προσφορής ήθους στή νεολαία μας. Θέλουμε να συζητήσουμε με τούς φοιτητές του Ίονίου Πανεπιστημίου, και ιδίως όσους έρχονται από μακρυνά, και να τούς κάμουμε να αισθανθούν τήν Έκκλησία σπίτι τους.

Θά αναλώσουμε όλες μας τίς δυνάμεις, πνευματικές, ήθικές και ύλικές για τά παιδιά μας. Τó νεανικό έργο είναι προτεραιότητα και χρειάζεται όλοι να τó αντίληφθούμε αυτό. Ξεκινούμε από σήμερα προσπάθεια με νέα πνοή. Άξιοποιώντας ό,τι έχει γίνει μέχρι τώρα. Άλλά και βάζοντας στόχο κανέναν νέος να μήν πεί ποτέ ότι δέν γίνεται κάτι γι' αυτόν στην Ένορία του και τήν Μητρόπολη.

Μέριμνά μας θά είναι και ή περαιτέρω στήριξη της οικογένειας. Η οικογένεια είναι τó κύτταρο της ζωής του τόπου. Γνωρίζουμε όλοι μας ότι συναντά σήμερα πολλές δυσκολίες. Τόσο οί πολλαπλές υποχρεώσεις των γονέων, αλλά και τó χάσμα στην επικοινωνία με τά παιδιά καθιστούν άπαραίτητη τήν προληπτική παρουσία της Έκκλησίας και τήν στήριξη με κάθε τρόπο του θεσμού. Επίδιώξή μας θά είναι ή όργάνωση Σχολής Γονέων, ή όποια θά βοηθήσει στην καλλιέργεια ενός ούσιαστικού προβληματισμού για τήν οικογένεια και θά στηρίξει τούς γονείς που αισθάνονται τήν ανάγκη να βρουν συμπαράσταση στον αγώνα τους. Άλλά και κάθε Ένορία μπορεί να γίνει τόπος καταφυγής και βοθείας προς όσους αναζητούν τήν συμπαράσταση της Έκκλησίας στον σύγχρονο κυκεώνα που αναταράσσει τήν οικογένεια.

Θά δώσουμε ιδιαίτερη έμφαση στην φιλανθρωπία. Ο μακαριστός Μητροπολίτης Τιμόθεος μάς κληροδότησε ως πολύτιμη παρακαταθήκη ένα έργο ζωής. Τó Ίδρυμα Χρονίως Πασχόντων «Η Πλατυτέρα». Όσοι τó έχουν δει τó θαυμάζουν, διότι μέσα σέ αυτό διαπιστώνει κανείς τήν αγάπη με τήν όποια ή Έκκλησία συμπαροίσταται και περιθάλλει ως καλή Σαμαρείτις τόν άνθρωπο που οί δυνάμεις του τόν έγκαταλείπουν, πώς διασώζει τήν άξιόπρέπειά του, αλλά και βοηθά τά τέλη του να είναι «χριστιανά, αναπαίσχυντα και ειρηνικά».

Τό Ίδρυμα θά αποτελεεί τó καύχημα και τó κέντρο της φιλανθρωπικής δράσης της Μητροπόλεως μας. Θά

προσπαθήσουμε, όμως, να δώσουμε και άλλα μηνύματα αγάπης στην κοινωνία μας. Η Έκκλησία μας δεν μπορεί να δεχθεί να υπάρχουν άνθρωποι που πεινούν στον τόπο μας. Η Έκκλησία μας θέλει να κάμει πράξη το λόγο του Κυρίου για την στήριξη των πτωχών. Η Έκκλησία μας είναι πρόθυμη να βοηθήσει όποιον έχει ανάγκη. Άνεξαρτήτως ηλικίας, φύλου, εθνικότητας, καθώς η παράδοσή μας εμπνέεται από τον μοναδικό λόγο αγάπης του Άποστόλου Παύλου «*οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ πάντες γὰρ ἡμεῖς εἰς ἑομὲν ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ*» (Γαλ. 3, 28).

Σκοπός μας είναι να ξεκινήσουμε μία νέα σταυροφορία αγάπης από τις Ένορίες μας. Με πρόσκληση στα λαϊκά μας μέλη να στελεχώσουν δυναμικά τὰ Ένοριακά φιλόπρωχα συμβούλια. Με διάθεση για προσφορά αγάπης και βοήθειας σε όσους είναι μοναχικοί και ασθενείς στα σπίτια τους. Με διάθεση ανακούφισης των ἐμπεριστάτων ἀδελφῶν μας. Γιατί Έκκλησία εἶμαστε ὅλοι μας και ἡ ἀνιδιοτελής συμμετοχή των λαϊκῶν ἀδελφῶν μας στο ἔργο τῆς διακονίας τοῦ «πλησίον», με αἴσθημα αὐτοθυσίας και ὄχι με τὴν ἐλπίδα τῆς ἀνταπόδοσης, ἀποτελεῖ τὴν ἔμπρακτη ἐφαρμογή τῆς αγάπης, πού ἡ πίστη μας διακηρύττει.

Οἱ φυλακὲς θὰ εἶναι γιὰ μᾶς ἔργο προτεραιότητας. Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου μας εἶναι σαφής: «*ἐν φυλακῇ ἤμην καὶ ἠλθατε πρὸς με*». Στὰ πρόσωπα τῶν φυλακισμένων ἀδελφῶν μας βλέπουμε τὶς τραυματισμένες εἰκόνες τοῦ Θεοῦ. Τοὺς ταιριάζει ἡ αγάπη τῆς Έκκλησίας και ὄχι ἡ ἀπόρριψη. Τοὺς ταιριάζει ἡ συμπαράσταση και ὄχι ἡ κοινωνική ἀποξένωση. Καὶ θὰ κάμουμε ὅ,τι μπορούμε ὥστε τὸ ἔργο πού ἤδη γίνεται νὰ συνεχιστεῖ με νέα πνοή και διάθεση.

Ἄλλὰ και τὸ Νοσοκομεῖο και τὸ Γηροκομεῖο θὰ ἀποτελέσουν προτεραιότητες τῆς ποιμαντικῆς μας φροντίδας. Ὁ λόγος τοῦ Κυρίου μας «*ἐμοὶ ἐποιήσατε*» ἀπευθύνεται και σ' αὐτὴν τὴν προσπάθεια. Πιστεύουμε ὅτι τὸ ποιμαντικὸ ἔργο τῆς Έκκλησίας μας δὲν μπορεί νὰ μὲνει ἀδιάφορο μπροστὰ στὸν ἀνθρώπινο πόνο, ἀλλὰ και τὴν μοναξιά. Ἐπιδιώξῃ μας θὰ εἶναι, ιδίως τὰ λαϊκά στελέχη τῶν Ένοριῶν μας, νὰ αἰσθανθοῦν πόσο σπουδαῖο γεγονός εἶναι ἡ διαρκῆ παρουσία τῆς Έκκλησίας μας στοὺς χώρους πού οἱ συνάνθρωποι μας ὑποφέρουν, πόσο σπουδαῖο εἶναι τὸ «κλαῖειν μετὰ κλαίωντων» και πόσο ἀξίζει νὰ βαστάσουμε ἀπὸ κοινοῦ τὸ βάρος τῶν ἀδελφῶν μας. Γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ θὰ κάνουμε ἕνα νέο ξεκίνημα σὲ χώρους, ὅπου δυστυχῶς οἱ βαρεῖς λύκοι τῶν αἰρέσεων δὲν διστάζουν νὰ ἐκμεταλλεῦνται τὶς δοκιμασίες αὐτές. Καὶ ὁ Θεὸς θὰ καρποφορήσει.

Θέλουμε μιὰ Έκκλησία πού νὰ εἶναι ζυμωμένη με τὴν τοπική κοινωνία. Ἀποτελοῦμε οἱ χριστιανοὶ τὸ «ἄλας τῆς γῆς» και δὲν πρέπει νὰ μένουμε κλεισμένοι στὸν ἑαυτό μας. Θὰ ἐπιδιώξουμε ἀγαστὴ συνεργασία και συμπίρρευση με ὄλους τοὺς φορεῖς πού ἐκφράζουν τὸν Κερκυραϊκὸ λαό. Τόσο με τοὺς ἐκλεγμένους ἐκπροσώπους τοῦ λαοῦ μας στὸ Κοινοβούλιο, ὅσο και με τὴν τοπική αὐτοδιοίκηση, ἀλλὰ και με κάθε χῶρο πού ἀποτελεῖ ἐκφραστὴ κοινωνικῶν ὁμάδων.

Πρὸς ὄλους ἡ Έκκλησία θὰ ἀπλώσει τὸ χέρι τῆς. Οἱ ρόλοι μας εἶναι διακριτοί. Ξέρουμε, ὅμως, ὅτι πρέπει νὰ ὑπάρχει συναλληλία, δηλαδή συμπαράσταση και ἐνότητα γιὰ τὸ καλὸ τοῦ τόπου. Με πνεῦμα δικαιοσύνης, και αγάπης, με εὐλιχρίνεια, κι ἂν ἀκόμη δὲν συμφωνοῦμε σὲ ὅλα, θὰ προσπαθήσουμε νὰ λειτουργήσουμε με γνώμονα τὴν ἀνάπτυξη τοῦ τόπου μας και τὴν συμβολὴ στὴν ἐπίλυση τῶν προβλημάτων του.

Εἰδικὰ σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ στὸ Συνεδριακὸ Κέντρο, μεγάλη παρακαταθήκη πού κληροδοτεῖ ὡς ἔργο ζωῆς στὴν Ἱερὰ Μητρόπολη ὁ μακαριστὸς Μητροπολίτης Τιμόθεος, θέλουμε νὰ ποῦμε τὸ ἔξης: Ὁ χῶρος αὐτὸς πρέπει νὰ ἀποτελέσει τὴν βάση γιὰ τὴν ἀνάπτυξη και τὴν ζωὴ τοῦ τόπου μας. Ἡ Έκκλησία, στὴν διάρκεια τῆς Ἱστορίας, χωρὶς νὰ ἐγκαταλείπει τὸ ἦθος τῆς παράδοσης, δὲν ἐγκλωβίστηκε ποτὲ σὲ ἕνα αἴσθημα αὐτάρκειας, ἀλλὰ πορεύθηκε πρωτοποριακά. Θέλουμε και σήμερα νὰ κοινωνήσουμε στὸν σύγχρονο ἄνθρωπο και σὲ ὅλα τὰ πεδία δράσης του τὸν πολιτισμὸ μας, τὶς ἀξίες μας, τὴν πρόταση ζωῆς πού κομίζουμε. Θὰ διαφυλάξουμε τὸ ἦθος και τὴν πνευματικότητά μας. Ἄλλὰ θὰ συνεργαστοῦμε και θὰ συμπορευθοῦμε. Με αὐτὰ τὰ κριτήρια θὰ προσπαθήσουμε νὰ καταστρώσουμε τὴν πορεία μας σὲ ὅ,τι ἀφορᾷ τὸ Συνεδριακὸ Κέντρο πού πρέπει νὰ ἀποπερατωθεῖ. Καὶ εἶμαστε βέβαιοι, ὅτι ἡ τοπική κοινωνία θὰ συμβάλει στὴν ὀλοκλήρωση τοῦ ἔργου αὐτοῦ πού θὰ ἀποτελέσει σημεῖο ἀναφορᾶς και γέφυρα διαλόγου ὄχι μόνο γιὰ τὴν Κέρκυρα, ἀλλὰ και γιὰ ὅλο τὸ Ἴονιο.

Θεωροῦμε πρωταρχικῆς σημασίας τὴν συνεργασία μας με τὴν ἐκπαιδευτικὴ κοινότητα. Σχολεῖο, Πανεπιστήμιο και Έκκλησία εἶναι οἱ σύγχρονοι φορεῖς ἀνθρωπιᾶς και ἀντίστασης στὴν λογική πού θέλει τὸν ἄνθρωπο νὰ ζεῖ μόνο «ἐπ' ἄρτων». Κοινὸς γνώμονάς μας ἡ μόρφωση συνειδήσεων με ἰδανικά και ἀξίες. Δὲν μπορούμε νὰ μὴν ἔχουμε ἐπικοινωνία. Θὰ συμπαρασταθοῦμε στὸ ἔργο τῶν ἐκπαιδευτικῶν μας ὄλων τῶν βαθμίδων και θέλουμε νὰ αἰσθάνονται τὴν Έκκλησία ὡς τὸν οἰκείο χῶρο τους. Ξέρουμε ὅτι ἀγαποῦν τοὺς νέους πού κι ἐμεῖς ἀγαποῦμε. Ὅλοι μαζί θὰ τοὺς βοηθήσουμε νὰ πραγματώ-

σουν τὰ ὄνειρά τους, ἀλλὰ καὶ νὰ διατηρήσουν τὴν χάρι του Πνεύματος πού δίνει ἀληθινὸ νόημα στὴ ζωὴ μας.

Ἡ Ἐκκλησία εἶναι μοναδικὸς φορέας πολιτισμοῦ. Μέσα ἀπὸ τὴν Ἱστορία της πηγάζουν οἱ ἐκφράσεις ἐκείνες τῆς τέχνης καὶ τοῦ τρόπου, μὲ τὸν ὁποῖο ὁ πλασμένος ἀπὸ τὸ Θεὸ ἄνθρωπος θεᾶται τὸν κόσμο. Ὁ τόπος μας ἔχει συνηθίσει τὴν Ἐκκλησία του νὰ εἶναι καὶ νὰ λειτουργεῖ ὡς φορέας πολιτισμοῦ. Θέλουμε νὰ συνεχιστεῖ αὐτὴ ἡ εὐλογημένη καὶ ὁμορφη παράδοση. Μὲ τίς γιορτές, μὲ τὴν μουσικὴ, μὲ τὴν διάσωση τῆς πολιτιστικῆς καὶ ἱστορικῆς κληρονομίᾶς τῶν ναῶν καὶ τῶν εἰκόνων τοῦ τόπου μας, μὲ τὴν ἀξιοποίηση κάθε παρακαταθήκης πού ἡ Ἐκκλησία μας διαθέτει, θὰ ἀγωνιστοῦμε ὥστε ὅλοι, καὶ ἰδίως ἡ νεολαία μας, νὰ κατανοήσουν ὅτι ἡ Ἐκκλησία δὲν θέλει νὰ μένει στὸ Μουσεῖο τῆς Ἱστορίας, ἀλλὰ προτείνει τὸ ἦθος της στὸν σύγχρονο κόσμο, μεταμορφώνοντάς τον. Καὶ οἱ τέχνες καὶ ὁ πολιτισμὸς ποιοῦν ἦθος.

Ἐπάρχει καὶ ἓνας τομέας πού θεωροῦμε ἰδιαίτερα σημαντικὸ γιὰ τὸν τόπο μας. Εἶναι ὁ τουρισμὸς. Ἡ Ἐκκλησία δὲν μπορεῖ νὰ στέκεται μὲ ἀδιαφορία ἐναντι τοῦ φαινομένου Ἕλληνες καὶ ξένοι νὰ ἐπισκέπτονται τὴν περιοχὴ μας. «*Πορευθέντες μαθητεύσατε πάντα τὰ ἔθνη*» (Ματθ. 28, 19), μᾶς λέει ὁ Κύριός μας. Τὰ ἔθνη στὴν ἐποχὴ μας ἔρχονται στὸν τόπο μας, ἀποτελώντας φορέα ἀνάπτυξης γιὰ τὸ λαὸ μας, προκαλώντας ὅμως καὶ πειρασμοὺς πού δὲν ὠφελοῦν πνευματικὰ καὶ ἠθικά. Ἡ Ἐκκλησία πρέπει νὰ δώσει τὴ δική της μαρτυρία καὶ στὸν τομέα αὐτό. Μὲ τίς Ἀκολουθίες πού θὰ τελοῦνται στοὺς ναοὺς, μὲ μικρὲς καλαίσθητες ἐκδόσεις, μὲ τὴν μαρτυρία τοῦ Λόγου τοῦ Θεοῦ, μὲ τὴν τήρηση τῶν ἐθίμων, ἀλλὰ καὶ μὲ προβολὴ τοῦ τρόπου ζωῆς καὶ τοῦ ἠθους της μέσα ἀπὸ τίς Ἐνορίες καὶ τὰ Μοναστήρια της, μπορεῖ νὰ δώσει μηνύματα ζωῆς, αἰωνιότητος καὶ σωτηρίας στοὺς ἀνθρώπους πού ἐπισκέπτονται τὸν τόπο μας. Ὅφειλουμε νὰ γίνουμε καλύτεροι. Νὰ ἀποτελοῦμε «*πόλιν ἐπάνω ὄρους κειμένην*» (Ματθ. 5.14). Νὰ προσφέρουμε μηνύματα πολιτισμοῦ. Καὶ θὰ δώσουμε τὴν μαρτυρία μας.

Ἀφήσαμε ὡς τελευταῖο θέμα τὴ σχέση μας μὲ τὴν ρωμαιοκαθολικὴ κοινότητα τοῦ νησιοῦ μας. Γνωρίζουμε καλὰ τί μᾶς συνδέει καὶ τί μᾶς χωρίζει. Μὰ πάνω ἀπὸ ὅλα ξέρουμε καλὰ ὅτι ἡ Ἐκκλησία διδάσκει τὴν ἀγάπη καὶ τὸν σεβασμὸ στὸν Ἄλλο, ὅποια κι ἂν εἶναι ἡ γνώμη του, ὅποια κι ἂν εἶναι ἡ πίστη του. Γιὰ μᾶς, λοιπόν, ἓνας μόνος δρόμος ὑπάρχει, ὁ δρόμος τοῦ ἀλληλοσεβασμοῦ καὶ τῆς ἀγάπης. Ὁ δρόμος τῆς ἐπικοινωνίας καὶ τῆς καλῆς γειτονίας. Ὁ τόπος μας χρειάζεται τὴν ἐνότητα.

Καὶ θὰ τὴν διαφυλάξουμε μέσα ἀπὸ τὴν σχέση μὲ ὅλους, ὅσο εἶναι δυνατόν.

Στὸν πολὺπλευρο ἀγῶνα μας γνωρίζουμε καλὰ ὅτι θὰ ἔχουμε πολὺτιμους συμπαριστάτες, συνεργάτες καὶ βοηθούς μας τοὺς κληρικούς μας. Καὶ δὲν περισσεύει κανεὶς, στὴν προσπάθεια πού μὲ νέα πνοὴ θὰ καταβάλλουμε. Δὲν θέλουμε κανεὶς νὰ ἀναφωνήσῃ τὸ «*Κύριε, οὐδεὶς ἡμᾶς ἐμισθώσατο*» (Ματθ. 20,7). Ὁ θερισμὸς πολὺς. Καὶ ξέρουμε ὅτι ἔχουμε κληρικούς καλούς, ἀγωνιστές, πού φυλάττουν Θεομοτύλες χάρις στὸ ἦθος καὶ τὴν πίστη τους. Διάλεξαν νὰ ἀκολουθήσουν τὸ δρόμο τοῦ Χριστοῦ ἐδῶ, στὰ σύνορα τῆς Ἑλλάδας, καὶ δίδουν καθημερινὰ τὴν μαρτυρία τους. Τοὺς ἀσπαζόμαστε καὶ τοὺς χαιρετοῦμε ἐγκαρδίως. Μαζὶ θὰ συμπορευθοῦμε καὶ θὰ δώσουμε τὸν καλύτερο ἑαυτό μας στὴν διακονία τοῦ λαοῦ μας.

Οἱ πατέρες νὰ εἶναι βέβαιοι ὅτι θὰ βρίσκουν πάντοτε Ἐπίσκοπο ποιμένα καὶ συμπαριστάτη, πού θὰ ἐνδιαφέρεται γιὰ νὰ συνδράμει πνευματικὰ τὸ ἔργο τους, θὰ δείχνει ἀγάπη καὶ καλὴ διάθεση. Τὸ μόνον πού ζητᾶ εἶναι ὅλοι νὰ θέτουν τὰ χαρίσματά τους στὸ γεώργιο τοῦ Κυρίου μας. Καὶ μὰ καὶ ἡ ἐποχὴ μας χρειάζεται ὅσο τὸ δυνατόν καλλιεργημένους ἐργάτες τοῦ Εὐαγγελίου θὰ ὀργανώσουμε τὴν περαιτέρω καὶ συνεχῆ ἐπιμόρφωσή τους, θὰ παροτρύνουμε ὅλους, καὶ ἰδίως τοὺς νεωτέρους, νὰ σπουδάσουν Θεολογία, νὰ ἀποκτήσουν ἐφόδια ὥστε νὰ ἔχουν ἐπαφὴ μὲ τὴ σύγχρονη πραγματικότητα. Καὶ θὰ χαιρόμαστε νὰ μποροῦν νὰ ἀνταποκρίνονται μὲ τὴν κατάρτιση, ἀλλὰ καὶ τὸν πνευματικὸ τους ἀγῶνα στὶς σύγχρονες ἀνάγκες τοῦ λαοῦ μας.

Χαιρετίζουμε ἐν πολλῇ ἀγάπῃ καὶ τίς οἰκογένειες τῶν κληρικῶν μας. Τίς πρεσβυτέρες πού σηκώνουν νυχθημερὸν τὸ σταυρὸ τοῦ ἱερέα συζύγου τους, καὶ τοὺς γόνους τῶν ἱερατικῶν οἰκογενειῶν, πού ὅλοι γνωρίζουμε τίς δυσκολίες γιὰ τὴν ἀνατροφή καὶ τὴν καταξίωσή τους μέσα στὴ σύγχρονη ἐποχὴ. Θὰ προσπαθήσουμε νὰ τοὺς γνωρίσουμε καὶ νὰ τοὺς συμπαρασταθοῦμε ἀπὸ κάθε ἀποψη.

Ὁ τόπος μας, ὅμως, ἔχει καὶ πνευματικὰ κάστρα, πού δὲν εἶναι ἄλλα ἀπὸ τὰ Μοναστήρια μας. Εἶναι μεγάλη ἡ εὐλογία πού μᾶς ἔδωσε ὁ Θεός, νὰ ἔχουμε τόσοσους λειμῶνες προσευχῆς, ἀσκήσεως καὶ ἀγάπης στὴν περιοχὴ μας. Θέλουμε ἡ σημερινὴ ἡμέρα νὰ ἀποτελέσει καὶ γιὰ τὰ Μοναστήρια μας, τόσο τὰ ἀνδρικότα ὅσο καὶ τὰ γυναικεῖα, τὴν ἀφετηρία μιᾶς νέας πνευματικῆς συμπροσπαθείας. Οἱ πάντες εἶναι κεκλημένοι στὸ Δεῖπνο τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ. Καὶ ἡ προσφορὰ τους ἦταν καὶ θὰ εἶναι ἀσύγκριτη. Εἴτε διὰ τῆς προσευχῆς εἴτε διὰ τῆς ἱεραποστολῆς θέλουμε νὰ συνεχίσουν νὰ παραμένουν πνευμο-

νας ζωής, ἀλλὰ καὶ νὰ προσφέρουν τὴν μοναστικὴ ἀγάπη στὸ λαὸ μας, ἀλλὰ καὶ στὸν Ἐπίσκοπό τους, ὁ ὁποῖος θὰ εἶναι πατέρας. Ἄλλωστε, προέρχεται ἀπὸ Μοναστήρι. Γνωρίζει τὸ ἦθος καὶ τὴν παράδοση, ὅπως καὶ τὶς δυσκολίες τοῦ μονήρους βίου. Καὶ θὰ εἶναι συμπαράστατης καὶ βοηθὸς σὲ ὅ,τι οἱ Ἱερέες μας Μονές χρειαστοῦν.

Στὸν ἀγῶνα πού ἀπὸ σήμερα ἐγκαινιάζεται, χρειάζομαστε καὶ τὴν συμπαράσταση καὶ συμπόρευση τῶν ἀρχόντων τοῦ τόπου μας. Καὶ ξέρουμε ὅτι θὰ εἶναι πλάι στὴν Ἐκκλησία. Γιατί εἶναι καὶ οἱ ἴδιοι μέλη της καὶ χαίρονται, ὅταν αὐτὴ ἐπιτελεῖ ἄξια τὴν ἀποστολὴ της. Τοὺς καλοῦμε νὰ διαφυλάξουμε ἀπὸ κοινοῦ τὴν ἀγάπη καὶ τὴν ὁμόνοια στὸν τόπο μας. Καὶ νὰ βαδίσουμε «ὅπου χρειάζεται» στὴν ἀντιμετώπιση τῶν προβλημάτων τοῦ λαοῦ μας. Ὁ καθένας ἀπὸ τὴν δική του σκοπιά, ἀλλὰ μὲ συνεργασία καὶ ἐνότητα. Καὶ εἴμαστε βέβαιοι ὅτι ἀκολουθώντας αὐτὸ τὸν δρόμο ὁ Θεὸς θὰ εὐλογεῖ.

Ἀφήσαμε τελευταῖο τὸν λαὸ μας. Τόσο τῆς Κερκύρας ὅσο καὶ τῶν Παξῶν καὶ τῶν Διαποντίων νήσων πού συστήνουν τὴν Μητρόπολή μας. Εἶστε πλέον ἡ οἰκογένειά μας καὶ ὁ τόπος μας. Εἶστε ἐσεῖς πού θὰ μνημονεύουμε σὲ κάθε θεία λειτουργία καὶ σὲ κάθε προσευχὴ καὶ ἀναφορά μας στὸ Θεό. Εἶστε ἐσεῖς πού ἀγαπᾶτε τὴν Ἐκκλησία μας. Ἐσεῖς πού θέλετε νὰ τὴν βλέπετε νὰ πορεύεται δίπλα σας. Ἐσεῖς πού ἀγωνίζεσθε γιὰ τὴν ἀγάπη καὶ τὴ σωτηρία. Ἐσεῖς πού ἀναζητεῖτε τὸν Χριστό. Μὴ θεωρήσετε ὅτι ἡ Ἐκκλησία εἶναι μόνο ὁ Ἐπίσκοπος καὶ ὁ κληρὸς. Εἶστε κυρίως ἐσεῖς. Ἐλάτε νὰ συμπορευθοῦμε. Πρέπει νὰ ἔχετε γνώμη γιὰ τὴν Ἐκκλησία, μὰ πρέπει νὰ ἀγωνιστεῖτε κι ἐσεῖς νὰ ἐπιτελέσει τὴν ἀποστολὴ της. Ἀπὸ σήμερα θέλουμε νὰ μνημονεύετε τὸν Ἐπίσκοπο στὶς προσευχὲς σας, ἀλλὰ καὶ νὰ δίδετε χεῖρα βοηθείας στὸ ἔργο μας. Καὶ θὰ εἶναι ἀνοικτὴ γιὰ ὅλους σας ἡ θύρα τῆς καρδιάς μας.

Θέλουμε νὰ σᾶς εὐχαριστήσουμε ὅλους γιὰ τὴν παρουσία σας ἐδῶ σήμερα. Ἐσᾶς, Μακαριώτατε, πού εἶστε ὁ πνευματικὸς μας πατέρας καὶ εὐεργέτης. Θέλουμε νὰ αἰσθάνεστε τὴν Μητρόπολή μας σπῆτι Σας. Τὸν Ἐπίσκοπο, τὸν κληρὸ καὶ τὸν Κερκυραϊκὸ λαὸ συμπαράστατες στὸ ἔργο σας, Σίμωνες Κυρηναίους, πού θὰ σηκώνουν διὰ τῆς προσευχῆς τους καὶ τῆς προόδου τους λίγο ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ μεγάλου Σταυροῦ πού φέρετε νὰ ὀδηγεῖτε τὴν Ἐκκλησία μας «εἰς νομὰς σωτηρίους». Νὰ εὐχεσθε γιὰ ὅλους μας καὶ νὰ ἔρχεσθε στὸν τόπο μας νὰ μᾶς εὐλογεῖτε.

Νὰ εὐχαριστήσουμε τοὺς Σεβασμιωτάτους Ἀρχιερεῖς, πού καὶ σήμερα ἀποδεικνύουν τὴν ἀγάπη τους πρὸς τὸν Κερκυραϊκὸ λαὸ καὶ πρὸς τὸν νέο Μητροπολίτη του.

Τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτο, ὁ ὁποῖος ἐβάστασε ἐπάξια τὸ βάρος τῆς Τοποτηρητείας καὶ διαποίμανε τὴν Μητρόπολη μὲ σταθερότητα καὶ ἀγάπη τὸ προηγούμενο μεταβατικὸ διάστημα. Τοὺς ἀρχόντες τοῦ τόπου αὐτοῦ, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀρχόντες τῆς Μαγνησίας, πού μᾶς συνόδευσαν σήμερα σ' αὐτὴ τὴν λαμπρὴ ἡμέρα καὶ ἀφετηρία τῆς νέας μας διακονίας. Τὸν κληρὸ, τοὺς μοναχοὺς καὶ τὶς μοναχές μας, τὰ στελέχη τῆς Μητροπόλεως, τοὺς νέους μας, πού ἀπὸ σήμερα γίνονται καὶ ἐπίσημα ἡ οἰκογένειά μας. Ὅσους συνέβαλαν στὴν λαμπρὴ διοργάνωση τῆς τελετῆς αὐτῆς. Τὸν Κερκυραϊκὸ λαὸ. Τοὺς πιστοὺς ἀπὸ τὸ Βόλο, τὰ πνευματικὰ μας παιδιά καὶ τοὺς οἰκείους μας, πού νιώθουν τὴν χαριολύπη τοῦ χωρισμοῦ, ἀλλὰ καὶ τὴν βεβαιότητα τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης πού δὲν γνωρίζει ἀποστάσεις.

Ὅλους εὐγνωμονοῦμε γιὰ τὶς εὐχὲς καὶ τὴν παρουσία τους. Ἀλλὰ καὶ τοὺς παρακαλοῦμε ἐκ μέσης καρδίας νὰ ἀναπέμψουν στὸν Κύριό μας προσευχὴ ἀγάπης καὶ ἐνίσχυσης, ὥστε τὸ ἔργο πού ὁ Κύριος μᾶς δίδει νὰ τὸ φέρουμε εἰς πέρας μὲ σύνεση, διάκριση, ταπεινὴ πνεῦμα καταλλαγῆς καὶ διακονίας, ἀλλὰ καὶ νὰ ἀναλώσουμε τὸν ἑαυτὸ μας χωρὶς γογγυσμὸ ἄχρι θανάτου.

Ὅπλο μας στὸν ἀγῶνα αὐτὸ δὲν θὰ εἶναι ἄλλο παρὰ οἱ πρεσβεῖες καὶ μεσιτεῖες τῶν οἰκείων τοῦ Θεοῦ καὶ ἡμῶν ἐν τῇ πίστῃ. Τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου τῆς Ξενιάς, πού τὴν διακονήσαμε ἐπὶ 30 ἔτη στὴν Ἱερά Μονὴ της καὶ πού γευθήκαμε πολλαπλῶς τὶς εὐεργεσίες της. Τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς Ἡμῶν Νεκταρίου, Ἀρχιεπισκόπου Πενταπόλεως, ὁ ὁποῖος πάντοτε μᾶς προστατεύει, ἰδίως ἀπὸ τὴν ἐποχὴ πού φοιτήσαμε στὴν Ριζάρειο Ἐκκλησιαστικὴ Σχολή, τῆς ὁποίας ὑπῆρξε διευθυντής. Τῶν Ἁγίων τῆς Κερκύρας, τοῦ ἐν Ἁγίοις Πατρὸς ἡμῶν Στυριδῶνος, Ἐπισκόπου Τριμυθοῦντος, τῆς Ἁγίας Θεοδώρας, τῶν ἁγίων Ἀποστόλων Γαῖου, Ἰάσωνος, Σωσιπάτρου καὶ τῆς ἁγίας παρθενομάρτυρος Κερκύρας, τοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου, τοῦ Ἁγίου Ἀθανασίου Χριστιανουπόλεως τοῦ Κερκυραίου, τοῦ Ἁγίου Ἀρσενίου τοῦ Καππαδόκου καὶ τοῦ Ἁγίου Ἀπολλοδώρου, Ἐπισκόπου Φαιακίας, πού θὰ διακονοῦμε μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μας.

Θὰ πορευθοῦμε ἐναποθέτοντας τὶς ἐλπίδες μας στὸν Κύριό μας. Καὶ ὁ λόγος τοῦ ψαλμωδοῦ «Γνώρισόν μοι, Κύριε, ὁδὸν ἐν ἧ πορεύσομαι, ὅτι πρὸς σὲ ἦρα τὴν ψυχὴν μου» (Ψαλμ. 142), ἃς ἀποτελέσει τὴν ἀρχή, τὴν συνέχεια καὶ τὸ τέλος τῆς ποιμαντορίας μας. «Ἡ χάρις τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἡ ἀγάπη τοῦ Θεοῦ καὶ Πατρὸς καὶ ἡ κοινωνία τοῦ Ἁγίου Πνεύματος εἴη μετὰ πάντων ὑμῶν». Ἀμήν!

**ΣΕΒΑΣΜΙΩΤΑΤΟΥ
ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ
ΕΔΕΣΣΗΣ, ΠΕΛΛΗΣ
ΚΑΙ ΑΛΜΩΠΙΑΣ
κ. ΙΩΗΛ**

(Ἐδεσσα,
24 Νοεμβρίου 2002)

Μακαριώτατε Δέσποτα,

Σεβασμιώτατε ἐκπρόσωπε τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου,
ἁγιο Τυρολόης καὶ Σερεντίου κ. Παντελεῆμον.

Σεβασμιώτατε ἐκπρόσωπε τοῦ Πατριαρχείου Ἀντιοχείας ἁγιο Σαφίτας κ. Βα-
σίλειε.

Σεβασμιώτατε ἐκπρόσωπε τοῦ Πατριαρχείου Ἱεροσολύμων ἁγιο Νεαπόλεως
καὶ Σαμαρείας κ. Ἀμβρόσιε.

Θεοφιλέστατε ἐκπρόσωπε τοῦ Πατριάρχου Ρουμανίας ἁγιο Κιμπινιάνου κ.
Κυπριανέ.

Σεβασμιώτατοι ἐκπρόσωποι τοῦ Πατριάρχου Βουλγαρίας κ.κ. Ἄνω Νευρο-
κοπίου Ναθαναήλ, Βάρνας κ. Κύριλλε καὶ πρ. Ν. Ὑόρκης κ. Γελάσιε.

Σεβασμιώτατε ἁγιο Τοποτηρητά, Μητροπολίτα Βεροῖας Ναούσης κ. Παντε-
λεῆμον.

Σεβασμιώτατοι καὶ θεοφιλέστατοι ἅγιοι Ἀρχιερεῖς.

Πανοσιολογιώτατοι ἅγιοι Καθηγούμενοι καὶ Ἀρχιμανδρίτες,

Ὅσιολογιώτατοι, Πανοσιώτατοι, Ὅσιώτατοι, ἱερομόναχοι Μοναχοὶ καὶ Μο-
ναχές,

Αἰδεσιμολογιώτατοι Πρεσβύτεροι,

Τιμία τῶν Διακόνων χορεία,

Κύριε Ὑπουργέ,

Κύριοι Βουλευτές,

Κύριοι Νομάρχες,

Κύριε Δήμαρχε τῆς Ἐδέσσης καὶ κύριοι Δήμαρχοι τῶν ἄλλων δήμων τῆς
Ἱερᾶς Μητροπόλεώς μας.

Στρατηγοί μας,

Ἀξιότιμοι ἐκπρόσωποι ὄλων τῶν Διοικητικῶν, ἀλλὰ καὶ τῶν πάσης φύσεως
Πολιτιστικῶν φορέων, ἀγαπητοὶ πανεπιστημιακοὶ δάσκαλοι καὶ λοιποὶ ἐκπαι-
δευτικοί. Ἀγαπητοὶ ἐν Χριστῷ ἀδελφοί, οἱ συγκροτοῦντες τὸν λαὸν τοῦ Θεοῦ,
οἱ ἐλθόντες ἀπὸ μακρὰν, ἀλλὰ καὶ οἱ ἐγγύς, γνωστοὶ καὶ ἀνώνυμοι, περιόχου-
στοι καὶ οἱ ἐν ἡσυχίᾳ βιοῦντες, ὅλοι ὅσοι ἀποτελεῖτε τὸ πλήρωμα τῆς Ἐκκλησίας.

Γνωρίζω πολὺ καλὰ ὅτι ὁ ἅγιος Τριαδικὸς Θεὸς μοῦ ἔδωσε «θύραν ἠνεωγ-
μένην, ἣν οὐδεὶς δύναται κλεῖσαι αὐτήν» (Ἀποκ. 3, 8). Ἡ δωρεὰ τοῦ Θεοῦ μὲ
ὄλες τὶς εὐθύνες ποῦ ἀπορρέουν διὰ τὸν ἀποδεχόμενον αὐτήν, εἶναι ἡ λαχοῦσα
σέ μένα θεόσωστη ἐπαρχία Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας. Κατὰ τὸ λόγο τῶν
ἁγίων Πατέρων ὁ κάθε προεστῶς ὀφείλει νὰ κοσμεῖται ὄχι ἀπὸ τὶς ψυχικὰς καὶ
σωματικὰς μόνον ἀρετὰς, ἀλλὰ καὶ «ἀπὸ τῶν πνευματικῶν χαρισμάτων πλειό-
νως ἐγκαλωπίζεσθαι» (Συμεῶν τοῦ νέου Θεολόγου, Κατηχήσεις, 18η, S.C. 104,
294). Δὲν ἀρκοῦν μόνον οἱ φυσικὰς ἀρετὰς, ἀλλ' ὀφείλει νὰ φτάσει στὸ σημεῖο
ἐκεῖνο, ποῦ οἱ ἀρετὰς αὐτὲς θὰ γίνουν καὶ χαρίσματα. Τὰ χαρίσματα, λέγει ὁ
ἅγιος Συμεῶν ὁ ν. Θεολόγος, εἶναι «δῶρα ἐκ Θεοῦ τοῖς ἀγωνιζομένοις διδόμε-
να». Παρακαλῶ τὸ Θεὸ καὶ ζητῶ τὶς εὐχὰς ὄλων σας νὰ μοῦ δώσει ὁ Θεὸς τὴν
ποιμαντικὴν του χάρη καὶ τὸ χάρισμα τῆς κυβερνήσεως (Α' Κορ. 12, 28) κατὰ τὸν
Ἀπόστολο Παῦλο, ὥστε νὰ ποιμάνω τὴν Μητρόπολη Ἐδέσσης, μὲ ὅσο τὸ δυνατό
λιγότερα λάθη. Γνωρίζω πὼς μὲ τὶς ἀνθρώπινες δυνάμεις μου δὲν θὰ κατορθώ-
σω πολλὰ πράγματα, ἐξ ἴσου ὁμῶς ἔχω σταθερῆ τὴν πεποίθησιν πὼς ἐὰν ὁ Θεὸς

εἶναι συμπαραστάτης καὶ ὁδηγός μου καὶ μεγάλα προβλήματα ποὺ μοιάζουν μὲ βουνά, μποροῦν νὰ μετακινηθοῦν. Ἄς ἔλθουμε, ὁμως, νὰ δοῦμε ποιές εἶναι οἱ ἐσωτερικὲς ἐφέσεις τοῦ σήμερα ἐνθρονιζομένου Ἐπισκόπου.

Πάντοτε, Μακαριώτατε Δέσποτα, ὡς κληρικὸς πολλὴ κατεῖχε τὴν ψυχὴ μου συγκίνηση, ἀλλὰ καὶ κάποια συνοχὴ διαβάζοντας τὰ λόγια τοῦ ἀγγέλου ποὺ εἶπε στὸν Ἀπόστολο Πέτρο καὶ στοὺς ἄλλους Ἀποστόλους, ὅταν τοὺς ἐλευθέρωνε ἀπὸ τὴ φυλακὴ: «Πορεύεσθε καὶ σταθέντες λαλεῖτε ἐν τῷ ἱερῷ τῷ λαῷ πάντα τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης» (Πράξ. 5, 20). Ὁ λόγος τῆς Ἐκκλησίας εἶναι ζωηφόρος, εἶναι λόγος ποὺ κρύβει μέσα του τὰ θερηπτικὰ συστατικὰ τῆς χάριτος τοῦ Θεοῦ, εἶναι ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. Δὲν εἶναι λόγος συντηρήσεως καὶ μουσειακός, ἀλλ' οὔτε καὶ λόγος ποὺ χρωματίζεται ἀπὸ τὸ κοσμικὸ πνεῦμα. Κηρύσσεται μέσα στὸν κόσμον καὶ λαμβάνει ὑπ' ὄψη του τὰ προβλήματα τοῦ κόσμου, ὄχι γιὰ νὰ χάσει τὴ δύναμή του, ἀλλὰ γιὰ νὰ ζωοποιήσει τὰ πάντα, νὰ τὰ καινουργήσει, νὰ τὰ ἐκκλησιαστικοποιήσει. Τὰ ῥήματα τῆς ζωῆς ταύτης, δηλ. τὸ Χριστὸ ἔχει ἀνάγκη σήμερα ὁ ἄνθρωπος τοῦ αἰῶνος μας. Τοῦ Ἐπισκόπου ἡ σάλπιγγα δὲν ἐπιτρέπεται «ἤχειν ἡσυχάσαι ποτέ» (Συμεῶν τοῦ ν. Θεολόγου, ὄπ.π., σελ. 296). Ἐπὶ τριάντα χρόνια ἔκαμα αὐτὴν τὴν ἐργασία ὡς Ἱεροκήρυκας αὐτῆς τῆς Μητροπόλεως καὶ θέλω νὰ ἐλπίζω πὺς θὰ συνεχίσω νὰ κηρύσσω Ἰησοῦν «Χριστὸν ἐσταυρωμένον» (Α' Κορ. 1, 23). Μέσα ἀπὸ τὴν εὐχαριστιακὴ συνάξει, ἀπὸ τὶς τακτικὲς ἀπογευματινὲς ὁμιλίαις, ἀπὸ τὴν τηλεορία, ἀπὸ τὴν ἐξομολόγησι, ἀπὸ τὶς διαπροσωπικὲς σχέσεις, θέλω νὰ συνεχίσω νὰ δίνω τὴ μαρτυρία τοῦ Κυρίου μας. Ἐπίσκοπος δὲν εἶναι ἐκεῖνος, ποὺ περιβάλλεται μὲ τὴν πορφύρα καὶ τὴ βύσσο καὶ ἀπολαμβάνει τὶς τιμὲς τοῦ ἀξιωματός του, ἀλλ' ἐκεῖνος ποὺ νυκθημερὸν «μὴ ἐν σοφίᾳ ἀνθρώπων, ἀλλ' ἐν δυνάμει Θεοῦ» (ὄπ.π. 2, 5) φανερῶνει τὸ πανάγιο πρόσωπο τοῦ Χριστοῦ σ' ἐκείνους ποὺ ἀναζητοῦν τὴν καταξίωσι τῆς ὑπάρξεώς τους. Πιστεύω νὰ ἀνταποκριθοῦν καὶ οἱ κληρικοὶ μας καὶ οἱ λαϊκοὶ στὸ προσκλητήριον σάλπισμά μας γιὰ μιὰ στενὴ συνεργασία γιὰ τὸ ἱερό ἔργο τῆς κηρύξεως τοῦ Εὐαγγελίου. Δὲν ἔχω καμμία προκατάληψη καὶ κανένα ἐνδοιασμὸ γιὰ κανένα, ποὺ θέλει νὰ σπείρει τὸ σπὸρο τοῦ Εὐαγγελίου στὸ γέωργιον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως. Κληρικοὶ προικισμένοι μὲ χάρι γιὰ νὰ κηρύξουν τὸ εὐαγγέλιον, λαϊκοὶ θεολόγοι, ἄνθρωποι ποὺ ἀνήκουν σὲ διάφορες ἀδελφότητες, εἶναι ὄλοι προσκεκλημένοι νὰ συνεργασθοῦμε γιὰ τὸ ἱερό αὐτὸ

ἔργο. Ἐφ' ὅσον ὁ Ἐπίσκοπος δὲν εἶναι ἀρνητικὸς σὲ καμμία ἀπὸ τὶς κατὰ Θεὸν προσπάθειαι τῆς κηρύξεως τοῦ Εὐαγγελίου, θεωρῶ ἀπαράδεκτο, μὴ κατὰ Θεὸν καὶ ἴσως καὶ πονηρὸ νὰ ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ νὰ ἐργάζονται μέσα στὰ ὄρια τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως μας χωρὶς νὰ τὸ γνωρίζει ὁ Μητροπολίτης. Τὸ ἐπαναλαμβάνω καὶ πάλι πὺς δὲ δικαιολογεῖται καμμία φοβία οὔτε καὶ θέλω νὰ ὑποθάλω κανένα λογισμὸ ἀστυνομεύσεώς τους ἐκ μέρους μου. Ἰσα ἴσα χαιρόμουν ἀφάνταστα κατὰ τὸ παρελθόν, ὅταν ἐβλεπα ὠρισμένα πρόσωπα νὰ ὑποβάλλονται σὲ θυσίαι καὶ ἔξοδα καὶ νὰ ἔρχονται ὄχι ἀπὸ κοντινὴ ἀπόστασι, νὰ ποῦν μερικὰ λόγια γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ τὴν Ἐκκλησίαν του κυρίως σὲ χωριὰ τῆς Ἐπαρχίας μας. Εἶμαι πρόθυμος γιὰ κάθε συνεργασία, ποὺ δὲν ἀποβλέπει σὲ ἰδιοτελεῖς σκοποὺς, ἀλλὰ γιὰ τὴ δόξα τοῦ Χριστοῦ μας. Στὸ σημεῖο αὐτὸ, νομίζω πὺς ἐπιβάλλεται νὰ τονίσω πὺς τὸ πρόσωπο τοῦ Ἐπισκόπου δὲν ὑποθάλλει καμμία διάκρισι, οὔτε ἔχει «σχισματικὲς» τάσεις καὶ προσωπικὲς φιλοδοξίαις.

Ἄς ἔλθουμε τώρα στὸ μεγάλο κεφάλαιο τοῦ ἱεροῦ Κλήρου καὶ τοῦ μοναχισμοῦ. Ὁ ἀοίδιμος Προκάτοχός μου ποὺ μὲ χειροτόνησε, Ἐπίσκοπος Καλλίνικος, ἔλεγε πὺς τὸ κύριο ἔργο τοῦ Ἐπισκόπου εἶναι νὰ διδάσκει τὸ λαὸ καὶ νὰ χειροτονεῖ καλοὺς ἱερεῖς, ποὺ ἔχουν κύρια ἀποστολὴ «ἐπὶ τὸ ἔργον τῆς διδασκαλίας ἐλθεῖν καὶ διδάξαι τοὺς πλησίον ἡμῶν» (Συμεῶν τοῦ ν. Θεολόγου, ὄπ.π. κατήχ. 33η, τ. 113, 226). Κατὰ τὸν Εὐάγριο τὸν Ποντικὸ: «Ἱερέα φρόνησις, καὶ βίος καὶ εὐγένεια ποιεῖ» (Παλαινέσεις πρὸς Μοναχοὺς. Ἑλλην. Πατρ. τ. 79, 1249-1256). Παραδέχομαι πὺς οἱ καιροὶ ἀπαιτοῦν νὰ ἔχει κάποιος κληρικὸς πολλὰ ἐφόδια καὶ νὰ ἀντιλαμβάνεται ὅσο μπορεῖ τὶς σημερινὲς ἀνάγκαι τοῦ ποιμνίου. Προσωπικὴ μου ἀποψη εἶναι πὺς ὅλα αὐτὰ δὲν εἶναι τὰ πρῶτα γιὰ κάποιο κληρικὸ. Τὸ πρῶτο εἶναι νὰ ἔχει φόβο Θεοῦ, νὰ γνωρίζει πὺς εἶναι ὁ ὑπηρετὴς τῆς σωτηρίας τῶν ἀνθρώπων, νὰ ἔχει ὑπομονὴ νὰ ἀκούει τοὺς ἀνθρώπους, νὰ λειτουργεῖ συχνὰ καὶ νὰ κηρύττει συνετὰ τὸ λόγον τοῦ Θεοῦ. Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Ἐδέσσης ἔχει ἀνάγκη τέτοιων καλῶν κληρικῶν. Κύριο μέλημά μας εἶναι νὰ προσφέρουμε στὴν τοπικὴ μας Ἐκκλησίαν ἀνθρώπους ποὺ νὰ ἀγαποῦν τὸ Χριστὸ καὶ νὰ ἀγαποῦν καὶ νὰ ὑπηρετοῦν τὴν εἰκόνα τοῦ Χριστοῦ, τὸν ἄνθρωπον. Ὅσοι κληρικοὶ ἀδικήθηκαν, ἢ ἔχουν ἰκανότητες καὶ χαρίσματα, θὰ πάρουν τὴ θέση τους καὶ τὴν τιμὴ τους. Ἐπίσης, πιστεύουμε μὲ τὴ βοήθεια τοῦ Θεοῦ νὰ χειροτονηθοῦν κι

Ἀπό τὴν ἐνθρόνιση τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας, κ. Ἰωὴλ (Ἐδέσσα, 24 Νοεμβρίου 2002).

ἄλλοι ποὺ ἔχουν ζήλο καὶ θέλουν νὰ συγκαταριθμηθοῦν στὸν ἱερό κατάλογο τοῦ κλήρου. Ἐπίσης, θέλω νὰ προειδοποιήσω καὶ ἐκείνους ποὺ ἴσως αἰσθάνονται φοβίες μετὰ τὴν ἔλευση τοῦ νέου Ἐπισκόπου. Δὲν ἔχουν νὰ φοβηθοῦν τίποτε. Ὅπως ἤμουν ἀδελφός τους μέχρι τώρα, ἔτσι καὶ στὸν ἐπόμενο χρόνο ἂς προσθέσουν στὴν λέξη ἀδελφός καὶ τὴ λέξη πατέρας. Φυσικὰ κανεὶς δὲν θὰ ἤθελε νὰ περιθάλλῃ ἀνθρώπους τοῦ ἱεροῦ κλήρου ποὺ κάθε ἄλλο συμπεριφέρονται σὰν λειτουργοὶ τοῦ Ὑψίστου. Αὐτοὶ ἂς φροντίσουν νὰ διορθώσουν, ὅσο μποροῦν τὸν ἑαυτό τους. Φανερὰ σήμερα θὰ ἤθελα νὰ ἀναφερθῶ στὰ μοναστήρια τῆς Ἐπαρχίας μας καὶ στὸ μοναχισμό. Τὰ μοναστήρια εἶναι μεγάλη εὐλογία γιὰ μιὰ Μητρόπολη. Εἶναι γιὰ νὰ χρησιμοποιήσω τὴν ἔκφραση τοῦ μεγάλου Ἀντωνίου «σκηναὶ πεπληρωμέναι θεῶν χορῶν» (Μ. Ἀθανασίου, Βίος καὶ πολιτεία Ὁσίου Ἀντωνίου, παρ. 43, Ἑλλην. Πατρολ., σ. 905). Εἶμαι μοναχός καὶ θέλω καὶ στὴν Ἐπαρχία μου νὰ ὑπάρχουν αὐτὲς οἱ ἱερὲς σκηνές, τὰ μοναστήρια. Ἐὰν ὑπάρχει δυνατότητα νὰ ἰδρυθοῦν κι ἄλλες μονές, δὲν θὰ φέρω καμία ἀντίδραση. Μιὰ μόνο προϋπόθεση θέτουμε. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ ἐγκατα-

βιάζονται νὰ συνειδητοποιήσουν ποιά ζωὴ διάλεξαν καὶ νὰ ἀγωνίζονται μετὰ τὴν προσευχὴ νὰ ζήσουν τὸ Θεό. Τέτοιοι μοναχοὶ εἶναι εὐλογία τοῦ κόσμου ὅλου. Κατὰ τὸν ἅγιο Ἐφραίμ τὸ Σύρο, ὁ μῶμος τοῦ μοναχοῦ εἶναι ἡ ὑπερηφανία, ἡ θρασύτητα, ἡ ἀναιδεια, ὀξυγολία καὶ ἀφροσύνη. Ἀντίθετα, δόξα τοῦ Μοναχοῦ εἶναι «τὸ φοβεῖσθαι τὸν Κύριον καὶ τηρεῖν τὰς ἐντολὰς τοῦ Θεοῦ» (Ἀσκητικά. Ἐκδ. Ὁξφόρδης 1709, περὶ φόβου, σ. 55). Ἐκ μέρους τοῦ Ἐπισκόπου δὲν θὰ συναντήσουν κανένα ἐμπόδιο, ἀλλὰ καὶ ὁ Ἐπίσκοπος ἀπαιτεῖ ἀπ' αὐτοὺς τὴ στοιχειώδη διάκριση καὶ ὑπακοή. Ἀπὸ τὶς μονές μας δὲ ζητᾶμε οὔτε καὶ θὰ ζητήσουμε τίποτε τὸ ὑλικό, ἐπιζητοῦμε ὅμως τὸν πνευματικὸ τους πλοῦτο καὶ τὶς προσευχὰς τῶν μοναχῶν.

Προχωρώντας πιὸ κάτω, θέλω νὰ ἀναφερθῶ στὶς σχέσεις τοῦ Ἐπισκόπου μετὰ τὶς ἀρχές καὶ τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ. Πάρα πολλοὶ γνωρίζουν πὼς μέχρι τώρα ἤμουν ἔτοιμος πρὸς ἐπικοινωνία μετὰ ὅλους. Ἄλλωστε σὰν πνευματικὸς δεχόμενος στὴν ἐξομολόγησι ἀνθρώπων ἀπ' ὅλες τὶς τάξεις τῶν ἀνθρώπων. Δὲν ἔχω μετὰ κανένα διαφορῆς. Ἰσα ἴσα μάλιστα, κατὰ τὴν περίοδο πρὸ τῆς ἐκλογῆς μου

εἰς Ἐπίσκοπο συγκινήθηκα βαθύτατα, ὅταν ἀπ' ὄλες τις τάξεις τῆς Μητροπόλεως, δηλ. ἀπὸ τοὺς Ἄρχοντες μέχρι καὶ τὸν ἀπλὸ λαό, ἐνθέρμως καὶ διὰ ποικίλων τρόπων ἐξεδήλωσαν τὴν ἀγάπη τους πρὸς τὸ ταπεινὸ μου πρόσωπο καὶ μάλιστα ὁ κάθε ἕνας τους μὲ θεωροῦσε δικό του ἄνθρωπο. Αὐτὴ ἡ ἀγάπη τῶν ἀνθρώπων μὲ κάνει νὰ ἔχω αἰσιοδοξία καὶ νὰ ἀπενίζω τὸ μέλλον μὲ αἰσιοδοξία. Τοὺς ὑπόσχομαι πὼς σὲ κάθε καλὴ τους προσπάθεια, ἐὰν μπορῶ καὶ ὅσο μπορῶ, θὰ τοὺς συμπαρασταθῶ ἠθικὰ καὶ ὑλικὰ. Μὲ τις ἀρχές τοῦ τόπου μας καὶ τοὺς ἐδῶ καὶ τοὺς ὑπολοίπους τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, θέλω νὰ εἶμαι συνεργάσιμος καὶ νὰ μὲ βλέπουν, ὅπως μὲ ἔβλεπαν καὶ πρὶν. Εἶναι σὲ μένα ὄλοι ἀγαπητότατοι καὶ τοὺς προσκαλῶ γιὰ μιὰ ἄριστη συνεργασία μαζί μου. Θὰ προσπαθῆσω νὰ συνεχίσω, ὅσο μπορῶ τὴν πνευματικὴ μου ἐργασία, δηλ. τίς συνάξεις τῶν νέων καὶ τῶν μεγαλύτερων καὶ νὰ δέχομαι στὴν ἐξομολόγηση τὰ πνευματικὰ μου παιδιὰ. Ἡ πόρτα τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως εἶναι ἀνοικτὴ γιὰ ὄλους καὶ θέλω νὰ μὲ αἰσθάνονται ὄλοι δικό τους ἄνθρωπο. Μπορεῖ νὰ ἔγιναι Ἐπίσκοπος, ἀλλὰ γιὰ ὄλους εἶμαι ἄνθρωπος ἀπλός, πατέρας καὶ συμπαραστάτης. Ἐξω ἀπὸ τὰ διάσημα τοῦ Ἐπισκόπου παραμένω ὁ ἴδιος πὺν γνωρίσατε τριάντα χρόνια. Γιὰ μένα εἰσθε αὐτὸ πὺν λέγει ὁ Ἀπόστολος Παῦλος: «ἀδελφοί μου ἐπιπόθητοι, χαρὰ καὶ στέφανός μου» (Φιλ. 4, 1). Τρέφω ἀγάπη γιὰ τὸ πρόσωπό σας «διὰ τὸν ἔχειν με ἐν τῇ καρδίᾳ ὑμᾶς» (ὄπ.π. 1, 7). Θεωρῶ ὄλους σας πνευματικὰ μου σπλάγχνα. Θέλω νὰ μὲ θυμᾶσθε στὶς προσευχές σας καὶ ὅσα καλὰ θὰ γίνονται ἄς εἶναι ἀφορμὴ νὰ δοξάζεται ἀπ' ὄλους μας ὁ Θεὸς καὶ γιὰ τὰ τυχὸν κακά, ἄς χρεώνονται σὲ μένα καὶ ἄς γίνεται ἡ προσευχὴ σας ἐντονώτερη γιὰ τὴ διόρθωσή τους. Ἐὰν ὁ Παῦλος ζητοῦσε τίς προσευχές τῶν χριστιανῶν, πολὺ περισσότερο ἐγώ, πὺν περιζέμαι ἀσθένεια καὶ μοῦν λείπουν οἱ ἀρετὲς τοῦ Ἀποστόλου. Δὲ θέλω τίποτε τὸ ὑλικὸ ἀπὸ κανένα. Ὅπως τόσα χρόνια ἤμιον ἀβαρῆς σ' ὄλους, ἔτσι θέλω νὰ παραμείνω καὶ ἐφεξῆς, δηλ. ζώντας τὴν πτωχεῖα τοῦ Εὐαγγελίου καὶ ἀγωνιζόμενος ἐπικεφαλῆς τοῦ ποιμνίου μου γιὰ τὴν δόξα τοῦ Χριστοῦ καὶ τῆς ἀγιωτάτης του Ἐκκλησίας. Πλοῦτον ἀναφαίρετο θεωρῶ τὸ ἱερὸ θυσιαστήριο καὶ θησαυρὸν ἄσυλο τὸ αἷμα τοῦ Χριστοῦ. Δόξα μου εἶναι οἱ μικροὶ ἀδελφοὶ τοῦ Χριστοῦ καὶ ὑπὲρ τὴν πορφύραν καὶ βύσσον ἢ μετάνοια τῶν ἀνθρώπων. Δὲ θέλω νὰ μιλήσω γιὰ ἔργα, γιὰτὶ αὐτὰ θὰ φανοῦν στὴν πορεία τῆς ἐπισκοπικῆς μου διαδρομῆς. Ἐκεῖνο πὺν θέλω νὰ

τονίσω· ἄς εἶναι δοξασμένο τὸ ὄνομα τοῦ ἁγίου Θεοῦ γιὰ ὄλα.

Πρὶν ἀρχίσω νὰ εὐχαριστῶ κατὰ καθῆκον τὰ τετιμημένα μου πρόσωπα, θὰ ἤθελα νὰ ἐπαναλάβω ἕνα τεμάχιο τοῦ ἁγίου Συμεῶν τοῦ νέου θεολόγου πρὸς τὰ πνευματικὰ του παιδιὰ. Ἀπευθύνομαι στοῦ λαὸ τοῦ Κυρίου, τὰ πνευματικὰ μου παιδιὰ, τὸ ἐμπιστευθὲν σὲ μένα ἀπὸ τὸ Θεὸ ποιμνιο. «Διὰ τοῦτο παρακαλῶ τὴν ὑμετέραν ἀγάπην, πατέρες μου ἅγιοι καὶ δοῦλοι Θεοῦ, μὴ παρακούσητε τοὺς ἐμοὺς λόγους τοῦ ἀναξίου πατρὸς ὑμῶν, μηδὲ ὡς λῆρος ἐνώπιον ὑμῶν φανῶσι τὰ ῥήματά μου», δηλ. γι' αὐτὸ παρακαλῶ τὴν ἀγάπη σας, πατέρες μου ἅγιοι καὶ δοῦλοι τοῦ Θεοῦ, μὴ παρακούσητε τὰ λόγια μου, τοῦ ἀναξίου πατέρα σας, οὔτε νὰ φανοῦν σάν οὕτοπια ἐνώπιόν σας τὰ λόγια μου. «Εἰ γὰρ καὶ ἀσθενῆς εἰμί καὶ μυρῶν γέμων ἀμαρτημάτων, ἀλλ' ἴδετε καὶ σκοπήσατε ἀκριβῶς ὅτι οὐδὲν ὑμῖν ἐξώθεν τῶν τοῦ Θεοῦ ἐντολῶν καὶ τῶν θείων Γραφῶν συνεβούλευσα», δηλ. μπορεῖ νὰ εἶμαι ἀσθενῆς (στὰ πνευματικὰ) καὶ νὰ εἶμαι γεμάτος ἀπὸ μύρια ἀμαρτήματα, ἀλλὰ δεῖτε καὶ παρατήσατε καλὰ ὅτι σὲ σᾶς δὲ συμβούλευσα τίποτε πὺν νὰ εἶναι ἔξω ἀπὸ τίς ἐντολὲς καὶ τίς θεῖες Γραφές. «Ποιήσατε οὖν ἀρχὴν καλὴν καὶ δότε μοι προθυμίαν μικράν, ἵνα εὐχαῖς ὑμῶν ἀγίαις ἐνισχύσας», δώστε μοι μικρὴ προθεσμία καὶ ἀφοῦ ἐνισχυθῶ ἀπὸ τίς προσευχῆς σας νὰ δραστηριοποιηθῶ «τὸ κατὰ δύναμιν» γιὰ νὰ ἀνταποκριθῶ στὴν ἀγάπη σας (βλ., ὄπ.π., τ. 104, σελ. 188).

Ἄς ἔλθω τώρα στὶς ὀφειλόμενες εὐχαριστίες καὶ στοὺς ζῶντες καὶ στοὺς κοιμηθέντες. Καὶ γιὰ μὲν τοὺς κοιμηθέντες νὰ μνημονεύσω πρῶτα-πρῶτα τὸν ἀοίδιμο πατέρα μου, πὺν πρόωρα ἔφυγε ἀπ' τὸν κόσμον αὐτὸ, προκειμένου νὰ ἔχω τὴν εὐχὴ του. Νὰ μνημονεύσω καὶ πάλιν τὸν ἀοίδιμο πνευματικὸ μου π. Ἐπιφάνιο Θεοδωρόπουλο καὶ τὸν ἀοίδιμο προκατόχό μου καὶ χειροτονήσαντά με Ἐπίσκοπο Ἐδέσσης Καλλίνικο. Ἄς θυμηθεῖ ὁ Θεὸς τοὺς κόπους, τίς θυσίες καὶ ὅ,τι γιὰ μένα ἔκαναν. Ἐγὼ πάντως θὰ θεωρῶ τὸν ἑαυτὸ μου χρεώστην διὰ βίου ἀπέναντί τους. Ἀκόμη νὰ μνημονεύσω τοὺς ἀοιδίμους Προκατόχους μου Παντελεήμονα τὸν Παπαγεωργίου, πὺν πολλὰ προσέφερε στὴν πόλη αὐτὴ καὶ πὺν ἀπ' αὐτὸν ἄρχισε κάθε πνευματικὴ ἐργασία στὰ νεώτερα χρόνια, τὸν ἀοίδιμο Προκατόχό μου Διονύσιο, πὺν γέμισε τὴν ἐπαρχία Ἐδέσσης καὶ Πέλλης μὲ ναοὺς καὶ κληρικούς. Ἄν καὶ δὲν τὸν γνώρισα προσωπικῶς, πολλὰ ἄκουσα γιὰ τὴν ἀρχοντιά του καὶ τὸ ζῆλο του γιὰ

τήν Ἐκκλησία. Τὸν αἰοίδιμο ἄμεσο προκατόχό μου Χρυσόστομο, πὸν περάσαμε μαζί σὲ σχέση προϊσταμένου καὶ ὑφισταμένου 18 ὁλόκληρα χρόνια. Ὅλη πράγματι ἡ συνεργασία μας ἐπισφραγίσθηκε μὲ τὸν ἀσπασμὸ τῆς ἀγάπης πὸν δώσαμε ἐλάχιστες μέρες πρὸ τῆς κοιμήσεώς του. Μὲ πολλή ἀγάπη θὰ θυμᾶμαι πάντοτε ὅλους αὐτοὺς τοὺς αἰοίδιμους προκατόχους μου. Ὁ Θεὸς ἄς τοὺς ἀναπαύσει ὅλους στοὺς κόλπους Του μετὰ τῶν δικαίων.

Ἄς ἔλθω τώρα καὶ σ' ἐκείνους πὸν εἶναι ζῶντες καὶ πὸν μερικοὶ εἶναι καὶ παρόντες στὴ χαρμόσυνη αὐτὴ σύναξη.

Πρῶτα-πρῶτα, νὰ εὐχαριστήσω τὴ σεβαστὴ μητέρα μου, πὸν μοῦ συμπαραστάθηκε πάρα πολλὰ χρόνια στὴ διακονία μου στὴ Μακεδονία καὶ νὰ παρακαλέσω τὸ Θεὸ νὰ τὴν σκεπάζει καὶ νὰ τὴν ἐνισχύει.

Ὁφειλομένη τιμὴ καὶ αἰσθήματα ἀγάπης ὀφείλω φανερά νὰ ὁμολογήσω γιὰ τὸ σεπτὸ πρόσωπο τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου μας κ.κ. Βαρθολομαίου. Ἀπὸ τῆ θέσι αὐτὴ ἐκφράζω τὴν ἀγάπη μου πρὸς αὐτὸν καὶ τὸν βαθὺ σεβασμὸ μου. Ἐντὸς τοῦ Νοεμβρίου ἐπισκέφθηκα τὸ Οἰκουμενικὸ Πατριαρχεῖο καὶ ὑπέβαλα τὰ σέβη μου στὸν Παναγιώτατο Οἰκουμενικὸ Πατριάρχη πὸν μὲ δέχθηκε φιλόφρονα καὶ μὲ ἀρχοντική, πλοῦσια, πατρικὴ καὶ συγκινητικὴ διάθεση. Ἐντύπωση μοῦ προκαλέσε ἡ ἀρίστη φιλοξενία του καὶ τὸ ἐνδιαφέρον του γιὰ τὸ ταπεινὸ πρόσωπο τοῦ νέου Ἐπισκόπου Ἐδέσσης. Ὁλοκάρδια εἶναι ἡ εὐχή μου νὰ τὸν ἔχει ὁ Θεὸς καλά, νὰ διευθύνει τὸ πηδάλιο τῆς Μητρὸς Ἐκκλησίας. Ἐπίσης, μοῦ ἀνέθεσε νὰ μεταφέρω σὲ ὅλους σας τίς πατρικὲς ὁλοθερμες εὐχὲς του. Εὐχαριστῶ καὶ τὸν Σεβασμιώτατο ἐκπρόσωπό του, ἅγιον Τυρολόης κ. Παντελεήμονα, γιὰ τὴν παρουσία του στὴν παροῦσα ἐνθρόνιση καὶ τὴ μεταφορὰ τοῦ μηνύματος τοῦ Πατριάρχου καὶ τῶν προσωπικῶν του εὐχῶν.

Ἀκόμη, μὲ τὰ ἴδια αἰσθήματα ἀγάπης καὶ βαθέος σεβασμοῦ ἀπευθύνομαι στὸν ἅγιο μεγάλης τιμῆς Ἀρχιεπίσκοπό μας κ.κ. Χριστόδουλο καὶ τὸν εὐχαριστῶ γιὰ ὅλα, δηλ. γιὰ τὴ φανερὴ του συμπαράσταση στὴν ἐκλογή μου, γιὰ τὴ χειροτονία μου εἰς ἐπίσκοπον, ἀφοῦ ἐκ τῶν τιμίων αὐτοῦ χειρῶν ἔλαβα τὴν ἀρχιερωσύνη, γιὰ τὰ καλά του λόγια πὸν κατὰ καιροὺς εἶπε δι' ἐμέ, γιὰ τὴν ἐμπιστοσύνη πὸν μοῦ ἔδειξε, γιὰ τὸν κόπο πὸν ὑποβλήθηκε νὰ ἔλθει στὴν ἐνθρόνιση, γιὰ τίς φωτισμένες νοθεσίες καὶ παραινέσεις του καὶ γιὰ ὅσα σήμερα τιμητικὰ εἶπε γιὰ τὴν ἀναξιότητά μου. Ἄς τὸν ἔχει ὁ Θεὸς ὄρθιο, νὰ μά-

χεται νικητικὰ σ' ὅλα τὰ πεδία τῶν ἀγῶνων του καὶ νὰ τοῦ χαρίζει ἐπίσης ὑγεία ἀκλόνητη νὰ πηδαλιουχεῖ τὸ σκάφος τῆς Ἐκκλησίας γιὰ πολλὰ χρόνια. Θέλω νὰ τὸν διαβεβαιώσω πὸς στὴ Μητρόπολη Ἐδέσσης θὰ ἔχει Ἐπίσκοπο πὸν θὰ τὸν ἀγαπᾶ καὶ θὰ τοῦ συμπαραστέκεται, ὅπου εἶναι ἀνάγκη μὲ εὐλικρίνεια, εὐθύτητα καὶ ἀγάπη. Δράττομαι τῆς εὐκαιρίας νὰ εὐχαριστήσω καὶ τὴν τιμία συνοδεία του, δηλ. τὸ Θεοφιλέστατο Ἀρχιεραγματεῖα, τὸν ἅγιο Πρωτοσύγκελλο καὶ τοὺς λοιποὺς, πὸν ἦλθαν μαζί μὲ τὸν Ἀρχιεπίσκοπο σήμερα στὴν ἐνθρόνισή μου.

Ἐπίσης, θὰ ἤθελα νὰ εὐχαριστήσω ὅλους τοὺς Ἱεράρχες τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἱεραρχίας καὶ μάλιστα σ' ὠρισμένους ἐξ αὐτῶν, πὸν κατέχουν Ἐπισκοπὴ στὴ Μακεδονία, ἢ στὴν Κεντρικὴ καὶ Νότια Ἑλλάδα, ἀλλὰ καὶ στὴν ὑπόλοιπη Ἑλλάδα ὀφείλω νὰ ἐκφράσω ἀποκαλυπτικὰ τὴν ἀγάπη μου γιὰ τὰ ὅσα δραστηρίως ἔπραξαν γιὰ τὴν ἐκλογή μου. Μερικοὶ εἶναι αὐτὴ τὴ στιγμή στὸ Ναό. Ἐπίσης κι ὅλους ἐκείνους πὸν ἦλθαν ἀπὸ μακρὰν ἢ καὶ ἐγγὺς στὴν μεγάλη αὐτὴ στιγμή τῆς ζωῆς μου. Σὰς εὐχαριστῶ Σεβασμιώτατοι Πατέρες καὶ εὐχομαι ὁ Θεὸς νὰ σὰς ἀνταποδώσει πλουσίως ὅ,τι προσφέρατε σέ μένα. Τὰ ὀνόματά σας εἶναι γνωστὰ καὶ εὐχομαι ὁ ἐτάζων καρδίας καὶ νεφροὺς Κύριος, εἰς ἀγάπης ἀντέκτισιν, νὰ σὰς ἐγγράψει στὴ βίβλο τῆς ζωῆς.

Ἰδιαιτέρως μνημονεύω τοῦ Σεβασμιωτάτου Τοποτηρητοῦ, Μητροπολίτου Βεροίας, καὶ Ναούσης καὶ Καμπανίας κ. Παντελεήμονος γιὰ τὴν ἀρίστη, πνευματικὴ, ἀδελφικὴ καὶ ἐποικοδομητικὴ στάση του ἀπέναντί μου. Ἄρχοντας ὁ ἴδιος στοὺς τρόπους του, μοῦ παρέσχε πᾶσα διευκόλυνση καὶ ἔδειξε πραγματικὴ ἀγάπη γιὰ τὸ πρόσωπό μου τόσο κατὰ τὴ διάρκεια πρὸ τῆς ἐκλογῆς μου ὅσο καὶ κατὰ τὴ διάρκεια πρὸ τῆς ἐνθρόνισεώς μου. Ὁ Σεβασμιώτατος καὶ ἀγαπητότατος κ. Παντελεήμων μαζί μὲ τὸ ἐκλεκτό του ἐπιτελεῖο ἔκανε τὸ πᾶν νὰ διοργανωθοῦν ἄριστα ὅλα ἐκεῖνα πὸν συνοδεύουν τὴ χειροτονία καὶ τὴν ἐνθρόνισή μου. Νομίζω πὸς δὲν θὰ ἦταν ὑπερβολικὸ νὰ πῶ πὸς κινήθηκε τόσο αὐτὸς ὅσο καὶ οἱ συνεργοὶ του σὰν νὰ ἐχειροτονεῖτο καὶ ἐνθρονιζόταν ὁ ἴδιος κι ὄχι ἓνας ἄλλος.

Εὐχαριστῶ ἀκόμη τὸν ἱερὸ Κλῆρο τῆς Μητροπόλεώς μας, κληρικοὺς ἄλλων ἐπαρχιῶν, σεβασμίους ἡγουμένους καὶ πατέρες τοῦ Ἁγίου Ὁρους καὶ ἄλλων μονῶν, πὸν γραπτῶς καὶ προφορικῶς ἐνήργησαν, εἶπαν καὶ ὑποστήριξαν τὸ πρόσωπό μου. Τώρα ἐπιζητῶ πῶς πολλὴ τίς προσευχὲς τους γιὰ τὸ βαρὺ ἔργο μου.

Εὐχαριστῶ τὸν Ὑπουργὸ Μακεδονίας-Θράκης κ. Γεώργιο Πασχαλίδη γιὰ τὴν ἠθικὴ καὶ ὕλική συμπαράστασή του, τοὺς κ.κ. Βουλευτὲς τοῦ Νομοῦ ἀλλὰ καὶ τοὺς λοιποὺς, πού προσήλθαν ἀπὸ ἄλλα διαμερίσματα τῆς Χώρας μας, τὸν κ. Νομάρχη καὶ τὸν ἄρτι ἐκλεγέντα νέο Νομάρχη, τοὺς κ. Δημάρχους καὶ τοὺς νεωστὶ ἐκλεγέντας Δημάρχους τῆς Μητροπολιτικῆς μας Περιφέρειας, ὡς καὶ ἄλλων πόλεων τῆς Πατρίδος μας, ἰδιαίτερα δὲ τὴν Τοπικὴ Ἐνωση Δήμων καὶ Κοινοτήτων Νομοῦ Πέλλης καὶ τὸν πρόεδρό της κ. Ἀθανάσιο Χατζηδημητρίου, γιὰ τὴν ἀμέριστη συμπαράσταση πού ἐκφράσθηκε καὶ μὲ ὕλικό τρόπο.

Ἐπίσης, ὀφειλετικῶς ἀναφέρω τὸν ἀξιότιμο καὶ ἀγαπητότατο κύριο Δήμαρχο αὐτῆς τῆς πόλεως κ. Ἰωάννη Σιόντρα γιὰ τὴ λαμπρὴ καὶ θερμότατη ὑποδοχὴ πού μοῦ ἐπεφύλαξε, γιὰ τὴ συνδιοργάνωση τῆς τελετῆς ἐνθρονίσεως ὡς καὶ τὴν παράθεση τῆς σημερινῆς ἐορταστικῆς τραπέζης.

Ἀκόμη, εὐχαριστῶ θερμῶς τοὺς στρατηγούς, διοικητὲς ὄλων τῶν στρατιωτικῶν σχηματισμῶν τῆς περιοχῆς μας, τοὺς πολιτιστικοὺς συλλόγους, τὰ πάσης φύσεως σωματεία, φορεῖς καὶ ἐπιμελητήρια, πανεπιστημιακοὺς δασκάλους καὶ μὴ, πού ἐνήργησαν ὑπὲρ ἐμοῦ, μοῦ συμπαραστάθηκαν ποικιλοτρόπως καὶ συμμετείχαν στὴν ὑποδοχὴ μου κατὰ τὴ σημαντικὴ αὐτὴ ἡμέρα τῆς ζωῆς μου. Ἰδιαίτερη μνεῖα κάμω γιὰ τὴν Ἀστυνομικὴ Διεύθυνση Νομοῦ Πέλλης γιὰ τὴ φροντίδα, πού ἔλαβε, προκειμένου νὰ ἐξασφαλισθεῖ ἡ ἀφογη διεξαγωγῆ ὄλων τῶν ἐκδηλώσεων.

Ἐάν ξέχασα κάποιον ἀπὸ τοὺς Ἄρχοντες ἃς μὲ συγχωρήσει, δὲν εἶναι ἀπὸ ἐμπάθεια ἢ ἀντιπάθεια ὅσον ἀπὸ ἀμέλεια καὶ ἄγνοια.

Ἄφησα τελευταῖο τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ. Τὸν εὐλογημένο λαὸ τοῦ Κυρίου. Αὐτὸν πού διακόνησα μὲ πολλὴ ἀγάπη καὶ μὲ ὄση συνέπεια καὶ ζῆλο εἶχα. Τὸ λαὸ τοῦ Θεοῦ πού τὸν ἀποτελοῦν ὄλοι οἱ χριστιανοί μας. Ἄνθρωποι πού κατέφευγαν στὸ ἐπιτραχιλίό μου, ἄνθρωποι ἀκροατὲς τῶν κηρυγμάτων μου, ἄνθρωποι πού ἐκκλησιαζόντουσαν στοὺς ναοὺς μας, ἄνθρωποι πού δὲν εἶχαν στενὴ πνευματικὴ συνεργασία μαζί μου, ἄνθρωποι πού φαινομενικὰ δὲν εἶχαν σχέση μὲ τὴν ἐκκλησιαστικὴ ζωὴ, ἄνθρωποι αὐστηροὶ στὴ ζωὴ τους καὶ στὸ ἦθος τους, ἄνθρωποι φιλελεύθεροι, ἄνθρωποι πού ἀνήκουν στοὺς «μετρίως ζῶντας», αὐτοὶ πού ἀποτελοῦν τὴν εὐλογημένη σαγήνη τῆς Ἐκκλησίας μας. Ὅλοι ἐκεῖνοι πού γνωρίζω

καλῶς ἢ καὶ ὀλίγον καὶ ἄνθρωποι πού τοὺς ἀγνοῶ προσωπικά, πού μὲ μεγάλο ζῆλο, ἀγάπη καὶ εἰλικρίνεια μὲ χαρακτηρίσαν δικό τους ἄνθρωπο καὶ μὲ περιέβαλαν μὲ ἀγάπη καὶ ἐκφράσθηκαν μὲ ποικίλους τρόπους ὑπὲρ τῆς ἀναδειξέως μου σὲ Μητροπολίτη αὐτῆς τῆς ἐπαρχίας. Ὑποκλίνομαι ἐνώπιον ὄλων αὐτῶν, τοὺς λέγω ἕνα ἐγκάρδιο εὐχαριστῶ, ἐκζητῶ τις προσευχῆς τους καὶ θέλω νὰ τοὺς δηλώσω πὼς ὄλοι τους γιὰ μένα θὰ εἶναι βακτηρία στερεὴ στὴν ταπεινὴ μου ποιμαντορία καὶ πὼς οἱ πύλες τῆς Μητροπόλεως θὰ εἶναι πάντοτε ἀνοικτὲς γιὰ ὄλους. Μνησθεῖ Κύριος ὁ Θεὸς τῶν ὀνομάτων τους.

Καὶ τώρα, Μακαριώτατε Δέσποτα, πού ὄλα τὰ τελετουργικά καὶ ἐνθρονιστικά βαίνουν πρὸς τὸ τέλος, καὶ πού μετὰ ἀπὸ λίγο θὰ ἀρχίσω ὑπεύθυνα νὰ ἐνεργοποιοῦμαι ὡς Ἐπίσκοπος τῆς ἐλληνικωτάτης καὶ φιλοπάτριδος καὶ φιλοχρίστου αὐτῆς θεοσώστου λαχοῦσης μοι Μητροπόλεως Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας, πού πολλοὺς μάρτυρες ἔδωσε γιὰ τὸ Χριστὸ καὶ γιὰ τὴν πατρίδα μας, ἃς μοῦ ἐπιτραπεῖ νὰ κάμω μὴ ὀλόθερμη εὐχή.

Κύριε Ἰησοῦ Χριστέ, ποιμὴν πάντων τῶν πιστευόντων στὸ πανάγιο Πρόσωπό σου, δῶσε μου τὴ δύναμη πάντοτε νὰ ἐνεργῶ ἀνυστερόβουλα καὶ ἀνδιδοτελῶς κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ποιμαντορίας μου στὴν Ἱερά Μητρόπολη. Ἄς μὴν εἶμαι ἀνάμεσα σ' ἐκεῖνους τοὺς «τιθέντας» τὸ φῶς σκότος καὶ τὸ σκότος φῶς. Νὰ μὴν εἶμαι κοινὸνός «ἀμαρτίας ἀλλοτρίαις» (Α' Τιμ. 5, 22). Νὰ ὑπομένω μέχρι τέλους τις ταλαιπωρίες γιὰ νὰ σωθῶ (Ματθ. 10, 22), κατὰ τὸν ἀψευδῆ λόγο Σου. Νὰ ἔχω «ἀγάπην καὶ ἔλεος, εἰς ἅπερ οὐδὲ ἀντιβλέψαι δύναται πᾶς ὁ τῶν δαιμόνων ἐσμός» (Καλλίστου καὶ Ἰγνατίου Ξανθοπούλων, περὶ τῶν αἵρουμένων ἡσύχως βιῶναι, Φιλοκ. τ. δ', σελ. 269, παρ. ογ'). Νὰ μοῦ δώσεις διάκριση νὰ ἐνεργῶ τὰ σωστά. Νὰ μὴν ἀλλοιωθῶ πνευματικὰ πρὸς τὸ χειρότερο. Νὰ ἐνεργῶ τις ἐντολές Σου, νὰ αὐξάνω τὴν πίστη μου καὶ νὰ ὑπερασπίζομαι τὴν Ὁρθόδοξη πίστη μὲ συνέπεια, νὰ ἔχω τὴν ἀγάπη πρὸς Σέ. Νὰ μὴν ἔχω τὴν φαντασία τοῦ πλούτου καὶ τῶν λοιπῶν ἡδονῶν, κατὰ τὸν μέγα Ἀντώνιο (φιλ. Τ. Α', σελ. 8, κεφ. Αβ'). Ἄς βασιλεύει μέσα μου ἡ πραότητα καὶ ἡ εἰρήνη. Τέλος, ἀξιώσέ με ἐν τῷ πέρατι τῆς ζωῆς μου νὰ δῶ τὸ πρόσωπόν Σου καὶ νὰ σωθῶ. Ἄ μ ἢ ν.

* Οἱ ἐνθρονιστήριοι λόγοι τῶν νεοεκλεγέντων Μητροπολιτῶν Ν. Σμύρνης κ. Συμεῶν καὶ Γλυφάδας κ. Παύλου θὰ δημοσιευθοῦν στὰ ἐπόμενα τεύχη τοῦ περιοδικοῦ.

**ΔΙΑΛΕΚΤΙΚΑΙ
ΣΧΕΣΕΙΣ
ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΣΜΟΥ
ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ
(Σχόλια σὲ αἰτιώσεις
μουσικοσυνθέτου)**

Ε΄

Στὸ παρὸν ἄρθρο μας συνεχίζομε τὴν κριτικὴ ἀξιολόγησι μερικῶν σημείων τῆς συνεντεύξεως τοῦ κ. Μίκη Θεοδωράκη στὸ περιοδικὸ «Δαυλός», τὰ ὁποῖα δὲν εἶναι δυνατὸν νὰ γίνουν δεκτὰ ἀπὸ ἑλληνορθόδοξη σκοπιά:

α) Ὁ διακεκριμένος μουσικοσυνθέτης, —παρὰ τὸ γεγονός ὅτι ἡ καλλιτεχνικὴ ἔμπνευσις τοῦ ἔχει ἐπηρεασθῆ καὶ ἀπὸ τοὺς ἤχους τῆς βυζαντινῆς μουσικῆς, ποὺ ἀντηχοῦν συνειδητὰ ἢ ὑποσυνειδητὰ μέσα στὴν ψυχὴ του—, δὲν διστάζει νὰ ὑπερακοντίσῃ στὴν ἐχθρότητα πρὸς τὸ Βυζάντιο ὄλους τοὺς ἀρνητὲς τῆς φωτεινῆς παρουσίας μέσα στὴν Ἱστορία τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ. Χαρακτηριστικῶς στὴ συνέντευξί του, λαμβάνοντας προφανῶς ὑπ' ὄψιν μερικὲς ἐξαιρέσεις «*τυφλοῦ θρησκευτικοῦ πάθους*» καὶ παραθεωρώντας τὴν τεραστία πολιτιστικὴ ἀκτινοβολία τοῦ Βυζαντίου, ἰσχυρίσθηκε τὰ ἑξῆς: «*Υπάρχει ἡ σκοτεινὴ περίοδος τοῦ Βυζαντίου, κατὰ τὴν ὁποία μὲ ὅσο καλὴ διάθεση κι ἂν τὴν πλησιάσῃς δὲν θὰ βρῆς τίποτε τὸ ἑλληνικόν*» (περ. «Δαυλός» Ἰούνιος 2002, σ. 15960). Ὁ ἰσχυρισμὸς αὐτὸς τοῦ διαπρεποῦς μουσικοσυνθέτου παραθεωρεῖ τελείως τὸ πολιτιστικὸ ἰδεῶδες τῶν Βυζαντινῶν, τὸ ὁποῖο ἀποτελεῖ ἢ πρόπει νὰ ἀποτελῇ τὴ συντονιστικὴ καὶ κατευθυντήρια ἐντελέχεια τοῦ πολιτισμοῦ τῆς ἐνοποιουμένης Εὐρώπης. Ἄλλὰ ποῖον εἶναι τὸ ἰδεῶδες αὐτό;

β) Παρὰ τίς τυχόν ἀπαράδεκτες, σκιερὲς ἢ καὶ σκοτεινὲς πλευρὲς τῆς ζωῆς μερικῶν Βυζαντινῶν, οἱ ὁποῖες κατὰ κάποιον τρόπο εἶναι συμβατὲς πρὸς τὴν περιρρέουσαν ἠθικοκοινωνικὴν ἀτμόσφαιρα καὶ τὸ ἀντικειμενικὸν πνεῦμα τῆς τότε ἐποχῆς καὶ οἱ ὁποῖες ἐν πάσῃ περιπτώσει εἶναι πολὺ ὀλιγώτερες ἀπὸ τίς σκοτεινὲς πτυχὲς τῆς ζωῆς τῆς ἀρχαίας Ἑλλάδος καὶ τῆς ἀρχαίας Ἀθήνας ἢ τῆς μεσαιωνικῆς Δύσεως, τὸ ἰδεῶδες αὐτό, συνδέοντας τὸν ἄνθρωπο μὲ τίς ἄκτιστες ἐνέργειες τοῦ Τριαδικοῦ Θεοῦ, ὁ ὁποῖος εἶναι ἡ πηγὴ ὅλων τῶν ἀξιών καὶ ἀγαθῶν καὶ ἐκ τοῦ ὁποῖου προέρχεται «*πᾶσα δόσις ἀγαθῆ*», ὑποβοηθεῖ τὴν ἀρμονικὴν συνανάπτυξιν καὶ συνεκδήλωσιν τῶν διαφόρων πανανθρωπίνων ἐμφύτων ἀξιολογικῶν προδιαθέσεων καὶ ροπῶν, ὥστε νὰ μὴ καλλιεργῆται ἡ μία ὑπερτροφικῶς εἰς βάρος τῶν ἄλλων, ἀλλὰ νὰ συναναπτύσσονται ὅλες κατὰ τρόπον ἰσορροπο καὶ ἀνταποκρινόμενον στὴν ἱεραρχικὴ κλίμακα τῶν ἀξιών. Τὸ θεοκεντρικὸ αὐτὸ πολιτιστικὸ ἰδεῶδες, ποὺ μορφολογικῶς ἢ εἰδολογικῶς ἐνέπνεε τοὺς εὐσεβεῖς, τοὺς —συμφώνως πρὸς τὴ διατύπωσιν τοῦ Ἀπ. Παύλου— «*κατὰ πάντα δεισιδαιμονεστεροῦς*» ἀρχαίους Ἕλληνας (Πράξ. ιζ', 22) καὶ αὐτὸν τὸν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασιν τῶν λογίων τοῦ Βυζαντίου ἀναπτύχθεντα πρωταρχικὸν Οὐμανισμό τῆς Δύσεως κατὰ τὴν περίοδον πρὸ τοῦ ἐκφυλισμοῦ του σὲ ἔμμονον (ἐν+μένειν) ἐνδοκοσμικὸ καὶ ἀνθρωποκεντρικὸ σύστημα, τὸ θεοκεντρικὸ —λέγομεν— αὐτὸ ἰδεῶδες ἐξ ἐπόψεως ὕλης ἢ περιεχομένου ἐνσαρκώθη καὶ πραγματοποιήθη σὲ μέγιστο βαθμὸ στὴν γνησίαν ἑλληνοχριστιανικὴν βυζαντινὴν παράδοσιν.

Ἡ παράδοσις αὐτὴ, ὅταν δὲν νοθευόταν ἀπὸ συνειδητὲς ἢ ἀσυνειδητὲς αἰρετικὲς ἀποκλίσεις, ποὺ παρεγνώριζαν τὸν θεανθρώπινον χαρακτήρα τῆς Ὁρθοδοξίας, δημιουργοῦσε μυσταγωγικὴν καὶ ἀναγωγικὴν ἀτμόσφαιρα, μέσα στὴν ὁποία ἡ ἀνθρωπίνη ὑπαρξις, ὑπὸ τίς μεταμορφωτικὲς ἀνταύγειες τοῦ θαβωροῦ φωτός, βιώνει τὴν ἐν Χριστῷ συμπερίληψιν, συνένωσιν καὶ «*ἀνακεφαλαίωσιν*» τῶν

Τοῦ
κ. **Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου**
Ὁμοτίμου Καθηγητοῦ
τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν,
Τακτικοῦ Μέλους
τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἀκαδημίας
τῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Τεχνῶν

οὐρανίων καὶ τῶν ἐπιγείων, κατὰ τὴ διατύπωσι τοῦ Ἁπ. Παύλου (Ἐφ. α', 10) καὶ τοῦ ἁγίου Εἰρηναίου.

γ) Κατὰ τὴν εὐστοχὴ διατύπωσι τοῦ ἐπιφανοῦς ἱστορικοῦ Καρόλου Ντήλ (Diehl), ἡ Ὁρθόδοξη Βυζαντινὴ Ἐκκλησία «ἀπετέλεσε τὴν στερεὰ ἀμμοκονία, ποὺ συνέδεε στερεῶς μεταξύ τους τὰ διάφορα μέρη τῆς κολοσσιαίας οἰκοδομῆς τῆς βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας»⁷⁹. Μεσα εἰς αὐτὴν τὸ ἅγιο βάπτισμα καὶ ἡ πρόσληψις ἑλληνικῆς μορφώσεως μεταμόρφωσαν πλείστους ἄλλοεθνεῖς σὲ βυζαντινοὺς Ἕλληνας.

«Τὸ Ὁρθόδοξο Βυζάντιο ἐπὶ αἰῶνες στάθηκε ὁ προμαχῶν καὶ ὁ κυματοθραύστης τῆς Εὐρώπης, πάνω στὸν ὁποῖο διαλύονταν τὰ ἀλλεπάλληλα κύματα τῶν βαρβαρικῶν σιφῶν (Γότθων, Οὐνῶν, Περσῶν, Πετσενέγων, Σελτζούκων κ.λπ.)»⁸⁰. Ἡ πολυεδρική Κωνσταντινούπολις ἐπὶ αἰῶνες ἦταν ὁ μεγάλος «χωνευτήριος λέβης», στὸν ὁποῖο ἀκόμη καὶ οἱ βάρβαροι μεταβάλλονταν σὲ ὄργανικά μέλη τοῦ πολιτισμένου Ἑλληνικοῦ Βυζαντίου.

Σὲ μιὰ ἐποχὴ, κατὰ τὴν ὁποία μεγάλες περιοχὲς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Δύσεως καὶ τοῦ Βορρᾶ ἦσαν βυθισμένες στὸ σκοτάδι τῆς βαρβαρότητος, τὸ Βυζάντιον, ἦταν τὸ προπύργιο τοῦ πολιτισμοῦ. Ὡς τονίζει ὁ Ἄλφρ. Ραμπῶ (Rambaud), ἡ Κωνσταντινούπολις «ἐμπόδιζε τὶς σκυθικὲς φυλὲς νὰ κυριεύσουν τὴ μισὴ Εὐρώπη, ἐμπόδιζε ἐπίσης νὰ γίνῃ ἡ Εὐρώπη μιὰ ἀπέραντη Σκυθία ἀπὸ τὴν ἀμάθεια»⁸¹. Τὸ Βυζάντιο ἔδωσε τὸν καιρὸ στοὺς λαοὺς τῆς Δύσεως νὰ συγκροτηθοῦν σὲ κράτη καὶ νὰ ἐπιδιώξουν τὴν εὐρωπαϊκὴ πολιτιστικὴ ἀνάπτυξι. Παρὰ τὸν ἀντιχριστιανικὸ προσανατολισμὸ του, ὁ ἄγγλος ἱστορικός Edward Gibbon (Γίββων), γνωστὸς γιὰ τὸ ἐξάτομο ἔργο του «*Decline and Fall of the Roman Empire*» (Παρακμὴ καὶ πτώσις τῆς Ρωμαϊκῆς αὐτοκρατορίας) (London 1776-88), ὁμολογοῦσε: «Καθὼς ὁ μουσουλμάνος, ὅταν προσεύχεται, στρέφει τὸ κεφάλι του πρὸς τὴν Μέκκα, κατὰ τὸν ἴδιο τρόπο καὶ ὁ ἱστορικός πρέπει νὰ ἔχῃ τὸ βλέμμα στραμμένο πρὸς τὴν Κωνσταντινούπολι»⁸².

79. Charles Diehl, *La Grèce*, ἔκδοσις τῶν διαλέξεων τοῦ Γαλλικοῦ ὑπὲρ τῶν Δικαίων τοῦ Ἑλληνισμοῦ Συνδέσμου, 1908, σ. 46. Μιχαὴλ Γαλανοῦ, *Μελέται περὶ τῆς κρατικῆς εὐσεβείας καὶ τῶν σχέσεων Πολιτείας καὶ Ἐκκλησίας*, Ἀθήναι, 1946, σ. 223.

80. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, *Ἡ Ἑλληνικὴ Παιδεία καὶ τὸ ὄραμα τῆς Ἠνωμένης Εὐρώπης*, σσ. 10-11, Ἀθήνα, 1990.

81. Alf. Rambaud, *L'Empire grec au dixième siècle*, Paris 1870. Ἁδ. Ἀδαμαντίου, *Βυζάντιο: Μεγάλῃ Ἑλληνικῇ Ἐγκυκλοπαιδείᾳ (≡ΜΕΕ)*, τόμ. 7, σ. 841.

82. Σπ. Ζαμπελίου, *Βυζαντιναὶ Μελέται*, Ἀθήναι, 1857, σ. 41.

Ὁ Ἁδ. Ἀδαμαντίου ἐπισημαίνει χαρακτηριστικῶς: «(Ἡ Κωνσταντινούπολις ἦταν κατὰ τοὺς βυζαντινοὺς χρόνους) ἡ πνευματικὴ πρωτεύουσα τοῦ κόσμου, ὁ λαμπρὸς φάρος, ὁ ὁποῖος ἐφώτιζε τὸν περικυκλοῦντα ὠκεανὸν τῆς βαρβαρότητος... Ἄν δὲν ἔσωζεν ἡ Κωνσταντινούπολις τὴν ἑλληνολατινικὴν κληρονομίαν, σήμερον τί θ' ἀπέμενεν ἐξ αὐτῆς εἰς τὴν Εὐρώπην; Δὲν ὑπῆρξε δὲ τὸ Βυζάντιον ἀπλῶς ἱεροφύλαξ τοῦ παλαιοῦ θησαυροῦ, ἀλλὰ καὶ μέγα κέντρον ἐκπολιτιστικῆς δημιουργίας... Ἡ Κωνσταντινούπολις ἦτο ἀληθινὴ εὐρωπαϊκὴ μεγαλόπολις, ἡ ὁποία περιέκλειεν ἐντὸς τῶν τειχῶν αὐτῆς περισσότερα βιβλία καὶ ἀριστουργήματα τέχνης παρ' ὅσα ὅλοκληρος ἡ ἄλλη οἰκουμένη...»⁸³.

δ) Ὁ χῶρος δὲν ἐπιτρέπει νὰ ὀμιλήσωμε λεπτομερῶς γιὰ τὴν καλλιέργεια τῶν κλασικῶν σπουδῶν στὸ Βυζάντιο καὶ τὴν ἐξ αὐτοῦ διάδοσι αὐτῶν στὴ Δύσι. Ὑπενθυμίζομε σχετικῶς μόνον τὰ ὀνόματα τῶν μεγάλων Καππαδοκῶν Πατέρων (τῶν ἁγίων Μ. Βασιλείου, Γρηγορίου τοῦ Θεολόγου καὶ Γρηγορίου Νύσσης)· τῶν ἁγίων Μ. Φωτίου, Εὐσταθίου Θεσσαλονίκης, Ἰωάννου τοῦ Δαμασκηνοῦ, Μαξίμου τοῦ Γραικοῦ κ.ἄ. Ἄς μνημονευθοῦν ἐπίσης οἱ βυζαντινὲς ἐπιδράσεις πρὸς εἰδολογικὴν διαμόρφωσι τῆς Παλατινῆς Ἀκαδημίας τοῦ Καρλομάγνου, τῆς Πλατωνικῆς Ἀκαδημίας τῆς Φλωρεντίας καὶ τῶν φυτωρίων καὶ κέντρων ἑλληνικῶν σπουδῶν στὴ Δύσι καὶ ἰδίως στὴν Ἰταλία, ποὺ ἐμψυχώνονταν ἀπὸ ὀλόκληρες παροικίαις βυζαντινῶν λογίων.

Ἐξ ἄλλου, ὁ ἑλληνορθόδοξος ἀνθρωπιστικὸς προσανατολισμὸς τοῦ Βυζαντίου συνετέλεσε στὸ νὰ παραμερισθοῦν πολλὰ μνημονευθέντα ἤδη στοιχεῖα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνορωμαϊκοῦ πολιτισμοῦ, ποὺ εἶναι ἀπαράδεκτα στὴν χριστιανικὴ συνείδησι καὶ στὰ σημερινὰ ἀνθρωπιστικὰ καὶ πολιτιστικὰ κριτήρια (λ.χ. ἡ δουλεία, ἡ βρεφοκτονία, ἡ ταπείνωσις τῆς γυναίκας, ἡ ἔλλειψις ὀργανωμένων ἔργων ἀγάπης). Ἐπίσης, ἄς μὴ παραθεωρῆται τὸ γεγονός ὅτι τὸ ρωμαϊκὸ δίκαιο ἐκχριστιανίσθηκε καὶ ἐξανθρωπίσθηκε μὲ τὰ λεγόμενα βυζαντινὰ «*παρεμβλήματα*», δηλαδή με τὶς προσθήκες καὶ τροποποιήσεις, ποὺ «*παρενεβάλλοντο*» ἀπὸ τὸ Χριστιανικὸ Βυζάντιο στὰ κείμενα τῶν ρωμαίων νομικῶν. Ἀναρίθμητα τέτοια βυζαντινοχριστιανικὰ «*παρεμβλήματα*» ὑπάρχουν λ.χ. στὸ

Γ. Βερίτη, *Ὁ Σπυρίδων Ζαμπέλιος καὶ τὸ ἱστορικὸ ἔργο του*, περ. «Ἀκτίνες», Σεπτ. 1942, σσ. 107-108.

83. Ἁδ. Ἀδαμαντίου, ἐνθ' ἄνωτ.

οικογενειακό, εμπράγματο και ποινικό δίκαιο⁸⁴. Με την επίδραση του ὀρθοδόξου ἑλληνοβυζαντινοῦ ἀνθρωπιστικοῦ πνεύματος δὲν παρεμερίσθησαν μόνον τὰ στίγματα τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ κόσμου, ἀλλὰ καὶ ἐπεκράτησαν τὰ συνθήματα τῆς ἐλευθερίας, τῆς ἰσότητος, τῆς ἀδελφοσύνης, τῆς κοινωνικῆς δικαιοσύνης καὶ ἀνεπτύχθησαν πρωτοποριακῶς τὰ ἔργα τῆς ὀργανωμένης κοινωνικῆς προνοίας καὶ οἱ θεσμοὶ τοῦ «κοινωνικοῦ κράτους».

ε) Ὁ διαπρεπὴς καλλιτέχνης κ. Θεοδωράκης ἄς ἐπιτρέψῃ νὰ μνημονεύσωμε καὶ τὴν Ἱστορία τῆς Τέχνης, πού πιστοποιεῖ ὅτι στὴ διαμόρφωσι τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ τεραστία ὑπῆρξεν ἡ συμβολὴ τῆς Βυζαντινῆς Τέχνης, ἡ ὁποία, κατὰ τὸν Γάλλο Καθηγητὴ καὶ Ἀκαδημαϊκὸ Charles Diehl (Ντὴλ), «ἔλαμψε μὲ ἀσύγκριτη λάμψη καὶ ἀκτινοβόλησε στὸν κόσμον ὀλόκληρον» καὶ ἔτσι κατέστη «ἡ μεγάλη μυσταγωγὸς ὀλοκλήρου τοῦ χριστιανικοῦ κόσμου»⁸⁵. Τὸ Βυζάντιο, ὅπως τόνισε ὁ ἀείμνηστος Παναγιώτης Κανελλόπουλος, ἔθεσε στὴ διάθεσι τῆς Εὐρώπης λαμπροὺς καλλιτέχνες, ἀρχιτέκτονες, ζωγράφους, λεπτοουργοὺς κάθε εἴδους. Ἀπὸ τὸν 10ο ἕως τὸν 12ο αἰῶνα στὰ διάφορα εὐρωπαϊκὰ καὶ ἰδίως ἰταλικὰ κέντρα δημιουργήθηκαν ἀληθινὲς μικρὲς ἀποικίαι Ἑλλήνων καλλιτεχνῶν, πού προπαρεσκεύασαν τὴν καλλιτεχνικὴ Ἀναγέννησι τῆς Δύσεως. Ἡ ἰταλικὴ ζωγραφικὴ, κατὰ τὴ διαπίστωσι τοῦ Lianello Venturi, ἦταν «μία ἐπαρχία τῆς βυζαντινῆς τέχνης»⁸⁶. Στὴν Ἰσπανία οἱ καλλιτέχνες ἔξακολουθοῦν ἕως τὸν 13ο αἰῶνα νὰ χρησιμοποιοῦν βυζαντινὰ πρότυπα⁸⁷. Τὸ ἴδιο συμβαίνει στὴν Γαλλία, στὴν Ἀγγλία καὶ στὴν Γερμανία⁸⁸. Εἶναι ἔπειτα γνωστὲς ἡ ἀνάπτυξι τῶν Γραμμάτων στοὺς Σλάβους ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τῶν Θεσσαλονικέων ἀγίων Κυρίλλου καὶ Μεθοδίου, ὅπως καὶ ἡ ἀκτινοβολία τῆς Ὀρθοδόξου Βυζαντινῆς Τέ-

χνης στὰ Βαλκάνια καὶ στὴν Ρωσία. Ἄς θυμηθοῦμε τοὺς ζωγράφους Θεοφάνη τὸν Ἑλληνα καὶ Ἀντρέϊ Ρουμπλιώφ⁸⁹.

στ) Ὅταν ξέσπασε ὁ θόρυβος γιὰ τὸν ἀποκλεισμὸ ἐκ τοῦ «Μουσείου τῆς Εὐρώπης» τῆς προβολῆς τοῦ ἀρχαίου ἑλληνικοῦ πολιτισμοῦ καὶ τοῦ Χριστιανικοῦ Βυζαντιοῦ, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἐξέδωσεν Ἀνακοίνωσι, στὴν ὁποία, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, ἐπισημαίνονται συνοπτικῶς τὰ ἑξῆς: «Τὸ Βυζάντιο ἔθεσε στὴ διάθεσι τῶν εὐρωπαϊκῶν λαῶν ὑποδείγματα ὀργανώσεως, κοινωνικῆς εὐαισθησίας, φιλόφρονος νομοθεσίας, κλασικῶν σπουδῶν, ἐπιστημονικῆς καὶ τεχνολογικῆς ἀναπτύξεως, φιλανθρωπικῶν θεσμῶν καὶ καλλιτεχνικῆς ἀναγεννήσεως, ἡ ὁποία ἐτοιμάσθηκε ἀπὸ ὀλόκληρῆς ἀποικίας Ἑλλήνων Καλλιτεχνῶν, πού εἶχαν προσκληθῆ ἀπὸ ἡγεμόνες τῆς Δύσεως... Ἄς θυμηθοῦμε τὴν ἀκτινοβολία τῶν ἀναριθμητῶν ἑλληνικῶν μοναστηριῶν τῆς Ρώμης καὶ τὸ ἐκπολιτιστικὸ ἔργο, πού ἀνέπτυξε στίς γερμανικὲς περιοχὰς ἡ Ἑλληνίδα πριγκίπισσα Θεοφανώ, μητέρα τοῦ Ὁθωνος Γ'.

» Ὁ ἴδιος ὁ Καρλομάγνος, πού προβάλλεται ὡς *pater Europae*, χαρακτηρίσθη ἀπὸ τοὺς συγχρόνους του ὡς Μέγας ὄχι διότι ἐπὶ τρεῖς δεκαετίαι μὲ ἀλλεπάλληλες φονικὲς ἐκστρατεῖαι, μὲ ἀναφερόμενα ἀπὸ τοὺς ἱστορικοὺς «λουτρὰ αἵματος» καὶ μὲ ἀπάνθρωπες μαζικὲς μετακινήσεις ξεριζωμένων πληθυσμῶν συνήνωσε, γιὰ λίγα μόνον χρόνια, ἀλληλοπολεμούμενες ἕως τῆς ἡμέρας μας περιοχὰς, ἀλλὰ διότι συνετέλεσεν ἀναμφιβόλως στὴν πνευματικὴ πρόοδο τῆς Εὐρώπης. Τοῦτο ἔγινε διότι παρεκίνητο ἀφ' ἐνὸς ἀπὸ... τὰ ἔμφυτα πνευματικὰ του ἐνδιαφέροντα, ἀφ' ἐτέρου ἀπὸ τὸ προσωπικὸ σύνδρομο τῆς ἐπιδιώξεως τῆς ἐξισώσεώς του μὲ τὸν βυζαντινὸ αὐτοκράτορα καὶ τῆς μιμήσεως τῶν πνευματικῶν ἐπιτευγμάτων τοῦ Βυζαντίου καὶ τρίτον ἀπὸ τὴν ἐπίδρασι, πού εἶχαν ἐπάνω του ἐπιφανεῖς συνεργάτες, πού διατελοῦσαν ὑπὸ τὴν ἐπίδρασι τοῦ ἑλληνοβυζαντινοῦ πολιτισμοῦ...».

ζ) Ἄς ὑπενθυμίσωμε ἐπὶ πλέον, ὅτι τὴν ἐπίδρασι τοῦ βυζαντινοῦ πολιτισμοῦ στὴ Δύσι ἔχει ἐξυμνήσει στίς ἡμέρας μας καὶ ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β', ὁ ὁποῖος ὡς τρεῖς προστάτες-πάτρωνες τῆς Εὐρώπης ἔχει ἀνακηρύξει τοὺς ἀγίους Βενέδικτο, Κύριλλο καὶ Μεθόδιο. Ὅταν τὴν 22α Ἀπριλίου 1990, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς ἐπισκέψεώς

84. Π. Ι. Ζέπου, *Ἡ ἐπίδρασις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τοῦ ρωμαϊκοῦ καὶ βυζαντινοῦ δικαίου*, περιοδ. «Ἀκτῖνες», Ἀθήνα, 1986, σσ. 273-274. Πρβλ. τὸ ἔργο τοῦ Καθηγητοῦ στοῦ Πανεπιστήμιου τῆς Βιέννης Κ. Hohenlohe ὑπὸ τὸν τίτλο «Ἡ ἐπίδρασις τοῦ Χριστιανισμοῦ ἐπὶ τὸ *Corpus Juris Civilis*» (*Der Einfluss des Christentums auf das Corpus Juris Civilis*), Wien 1937. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, *Ὁρθοδοξία καὶ Εὐρώπη*, Ἀθήνα, 1983, σ. 18.

85. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, ἔνθ' ἄνωτ., σ. 54.

86. Παναγιώτη Κανελλοπούλου, *Ἡ συμβολὴ τοῦ Βυζαντίου στὴ διαμόρφωσι τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ πνεύματος*, περιοδ. «Βωμοί», ἀρ. τεύχους 61, Μάιος-Ἰούνιος 1981, σσ. 1-2.

87. Ἐνθ' ἄνωτ.

88. Αὐτόθι.

89. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, *Ἐντυπώσεις ἐκ τῆς Σοβιετικῆς Ἐνώσεως*, Ἐν Ἀθήναις 1965, σσ. 29-39. Τοῦ ἴδιου, *Ἡ χιλιετηρὶς τοῦ ἐκχριστιανισμοῦ τῶν Ρώσων*, Ἀθήναι, 1988, σ. 33.

του στην πρ. Τσεχοσλοβακία, μετέβη στο προσκύνημα Welehrad της Μοραβίας, όπου εὑρίσκεται ὁ τάφος τοῦ ἐκ Θεσσαλονίκης Ἑλληνοῦ Ἀποστόλου τῶν Σλάβων ἁγίου Μεθοδίου (ἄδελφου τοῦ ἁγίου Κυρίλλου), τέλεσε ἐκεῖ τὴν Θ. Λειτουργία ἐνώπιον 700.000 πιστῶν. Στὸ βαρυσήμαντο κήρυγμά του, ἀναφερόμενος στὴ σημασία τῆς Ἠνωμένης Εὐρώπης καὶ στὶς χριστιανικὲς ρίζες της, τόνισε, ἐκτὸς τῶν ἄλλων, τὰ ἑξῆς: «*Τὸν ἀκρογωνιαῖο λίθο τῆς Ἠνωμένης Εὐρώπης δὲν τὸν συναντοῦμε μόνο στὸ Μόντε Κασσίνο, ὅπου ὁ ἅγιος Βενέδικτος ἀφιερώθηκε στὴν ἐδραίασι τῆς Λατινικῆς Εὐρώπης, ἀλλὰ καὶ ἐδῶ, στὴν Μοραβία, ὅπου οἱ δύο ἰσαπόστολοι Κύριλλος καὶ Μεθόδιος, Ἑλληνοὶ ἀπὸ τὴν Θεσσαλονίκη τῆς Μακεδονίας, χάραξαν τὴν ἑλληνικὴ καὶ τὴν βυζαντινὴ παράδοσι στὴν ἱστορία τῆς Εὐρώπης. Τὸ ὅτι ἐμεῖς οἱ Σλάβοι εἴμεθα Χριστιανοὶ τὸ ὀφείλομε σ' αὐτούς. Ἄλλωστε οἱ δύο μεγάλες αὐτὲς παραδόσεις (λατινικὴ καὶ ἑλληνικὴ), καίτοι διαφορετικὲς, ἀνήκουν ἢ μία στὴν ἄλλη. Μαζὶ διαμορφώνουν τὸ σύνολον τῆς Χριστιανικῆς Εὐρώπης».*

Ἀναμφιβόλως, ὁ ἅγιος Βενέδικτος ἐκ Νουρσίας, τὸν ὁποῖον προβάλλει ὁ Πάπας καὶ τοῦ ὁποῖου ἡ μνήμη ἐορτάζεται ὄχι μόνον ὑπὸ τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας τὴν 21η Μαυτίου, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τῆς Ὁρθόδοξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας τὴν 14η τοῦ ἰδίου μηνός, συνετέλεσε τὰ μέγιστα στὴ διαμόρφωσι τῆς πνευματικῆς ἀτμοσφαιρας τῆς Εὐρώπης μετὰ τὴν ἀκτινοβολία τοῦ κοινοβίου, ποῦ ἴδρυσε στὸ Monte Cassino (Κάτω Ἰταλίας) καὶ μετὰ τὸ πολὺπτυχο πολιτιστικὸ ἔργο τοῦ τάγματος τῶν βενεδικτίνων μοναχῶν⁹⁰.

Ἄλλ' ὁ Πάπας παρέλειψε νὰ ἐπισημάνῃ ὅτι ὁ Βενέδικτος συνετέλεσε ὄχι στὴν ἐδραίασι μιᾶς τελειῶς ἀνεξάρτητης ἀπὸ τὸν Βυζαντινὸ Ἑλληνισμό καὶ παράλληλης πρὸς αὐτὸν «*Λατινικῆς Εὐρώπης*», ἀλλὰ στὸν ἐξευγενισμό τῆς Εὐρώπης μετὰ τὸ πνεῦμα τοῦ Ὁρθόδοξου Ἑλληνισμοῦ τῆς Ἀνατολῆς, ποῦ εἰσεχώρησε στὴν Δύσι διὰ τῆς ὁδοῦ τοῦ παραδείγματος τοῦ Ἀνατολικοῦ Μοναχισμοῦ. Ὁ ὅσιος Βενέδικτος στὸ 730 κεφάλαιο τοῦ μοναστικοῦ «*Κανόνος*» του (S. Benedicti Regula Monasteriorum) ἐξαίρει καὶ ἐπαινεῖ τὸν «*Κανόνα*» τοῦ Μ. Βασιλείου (Regula S. Patris Basilii)⁹¹. Γενικῶς, ὁ «*Κανὼν*» τοῦ

ἁγίου Βενέδικτου εἶναι «*προϊὸν βαθείας ἀφομοιώσεως τοῦ συνόλου τῶν μεγάλων ἀνατολικῶν μοναστικῶν παραδόσεων*»⁹², ἰδίως ἐκείνων, ποῦ ἀνάγονται σὲ μεγάλες μορφές τοῦ Ἀνατολικοῦ Μοναχισμοῦ (Μ. Ἀντωνίου, Παχωμίου, Μ. Βασιλείου)⁹³.

Ἡ ἐπίδρασις τοῦ ἀνατολικοῦ μοναστικοῦ πνεύματος πάνω στὸν ὄσιο Βενέδικτο δὲν ἦταν μόνον ἄμεση, ἀλλὰ καὶ ἔμμεση ἐκ τοῦ ὅτι στὴ Δύσι, μετὰ τὴν παρουσία τοῦ ἐξοριστοῦ Μ. Ἀθανασίου διαδόθηκε σὲ λατινικὴ μετάφρασι τὸ ἔργον αὐτοῦ «*Βίος τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου*»⁹⁴, τὸ ὁποῖο, ὡς γράφει ὁ ἅγιος Αὐγουστίνος στὶς «*Ἐξομολογήσεις*» (Confessiones, VIII, 6) ἐπέδρασε στὴν ζωὴ πολλῶν στὴ Δύσι καὶ στὸν ἴδιο τὸν ἑαυτὸ του⁹⁵. Τὸ βυζαντινὸ μοναστικὸ πνεῦμα διέδωσε στὴν Δύσι καὶ ὁ ἅγιος Ἱερώνυμος, ποῦ δέχθηκε πολλὰς ἐπιδράσεις ἀπὸ τὶς ἐπισκέψεις του στὴν Ἑλλάδα, στὴν Μικρὰ Ἀσία, στὴν Κωνσταντινούπολι, στὴν Ἀντιόχεια καὶ στὴν Συρία. Τὸ ἴδιο ἰσχύει καὶ γιὰ τὸν Ρουφῖνο⁹⁶.

Ὁ ὄσιος Βενέδικτος συνήνησε καὶ διηύρυνε τὶς ἐπιδράσεις αὐτὲς ὑπὸ τὴν ὀπτική γωνία τῶν «*Ἀσκητικῶν*» τοῦ Μ. Βασιλείου. Ἰδιαίτερος χρησιμοποίησε τοὺς «*Ὁρους κατὰ πλάτος*» καὶ τοὺς «*Ὁρους κατ' ἐπιτομήν*»⁹⁷, ποῦ περιέχουν τοὺς Κανόνες τῆς μοναστικῆς πολιτείας καὶ μεταφράσθηκαν στὴν λατινικὴ γλῶσσα ἀπὸ τὸν Ρουφῖνο σ' ἓνα ἔργο μετὰ 203 ἐρωταποκρίσεις ὑπὸ τὸν τίτλο «*Instituta monachorum*»⁹⁸.

Ἐξ αὐτῶν, γίνεται φανερόν ὅτι ὁ ὄσιος Βενέδικτος ὀρθῶς θεωρεῖται ὡς ἓνας ἀπὸ τοὺς ἀκρογωνιαίους λίθους τοῦ οἰκοδομήματος τῆς Εὐρώπης πρὸ πάντων, διότι ἡ μεγάλη πνευματικὴ καὶ πολιτιστικὴ προσφορά του ζωογονεῖται ἀπὸ τὰ ρεῖθρα τοῦ ἑλληνοβυζαντινοῦ πνεύματος καὶ συνδέει τὴ δυτικὴ πρὸς τὴν ἀνατολικὴ παράδοσι. Τὸ γεγονός τοῦτο ἐμεινε ζωηρὸ στὴ μνήμη τῶν Βενεδικτίνων, οἱ ὁποῖοι συχνὰ στρέφονται μετὰ νοσταλγία πρὸς τὶς ἑλληνοβυζαντινὲς ρίζες τους. Δειγματοληπτικῶς

90. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, *Τὸ «πέμπτον παγκόσμιον συνέδριον "πίστεως καὶ τάξεως" ἐν Santiago de Compostela Ἰσπανίας*, Ἀθήναι, 1994, σσ. 39-42.

91. *Lexikon für Theologie und Kirche* (=LTK), τόμ. 2, Freiburg 1958, σσ. 37-39.

92. Βασιλείου Μουστάκη, Βενέδικτος ὁ ἐκ Νουρσίας, ΘΗΕ, τόμ. 3, Ἀθήναι, 1963, σσ. 791. Berthold Altaner, *Patrologie- Leben, Schriften und Lehre der Kirchenväter*, Freiburg 1958, σ. 445.

93. Berthold Altaner, *ἔνθ' ἄνωτ.*

94. Δημητρίου Μπαλάνου, *Πατρολογία*, ἐν Ἀθήναις 1930, σσ. 247-248.

95. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, *Ἡ ἀκτινοβολία τοῦ ἁγίου Ἀντωνίου τοῦ Μεγάλου*, περιοδ. «*Εφημέριος*», ἔτος 1995, σσ. 3-4.

96. Αὐτόθι. Berthold Altaner, *ἔνθ' ἄνωτ.*, σσ. 355-357.

97. Migne Ἐ.Π. 31, 620-1428. Δημ. Μπαλάνου, *ἔνθ' ἄνωτ.*, σ. 296. Πρβλ. Berthold Altaner, *μν.ἔ.*, σ. 353.

ὑπενθυμίζουμε τὰ ἐξῆς: Τὸ κεντρικὸ κοινόβιο, ποὺ ἰδρύθηκε στὸ Monte Cassino ἀπὸ τὸν ὄσιο Βενέδικτο, ἦταν κατὰ τὸν 12ον αἰῶνα τὸ σπουδαιότερο κέντρο στὴ Δύσι, ὅπου διδασκόταν συστηματικῶς ἡ ἑλληνικὴ γλῶσσα⁹⁸. Στὸν αἰῶνά μας ὁ διακεκριμένος βενεδικτῖνος μοναχὸς Lambert Beauduin (Μπωντουέν) (1873-1960) (ἀββαεῖον Mont-César, Louvain Βελγίου)⁹⁹ ἔστρεψε τὴν προσοχὴ τῆς Δύσεως στοὺς πνευματικοὺς καὶ ἰδίως τοὺς λειτουργικοὺς θησαυροὺς τῆς ἑλληνοβυζαντινῆς Ἀνατολῆς. Γι' αὐτὸ ἤδη στὸν τίτλο τοῦ κυρίου ἄρθρου τοῦ πρώτου τεύχους τοῦ ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοθέντος γνωστοῦ περιοδικοῦ *Irenikon* διετύπωσε τὸ σύνθημα ὅτι ἡ Δύσις πρέπει νὰ φοιτήσῃ στὸ σχολεῖο τῆς Ἀνατολῆς (L'Occident à l'école de l'Orient)¹⁰⁰. Ἐπειτα εἶναι γνωστόν, ὅτι ἡ Μονὴ τῶν Βενεδικτῖνων στὴν Chevetogne τοῦ Βελγίου ἐφαρμόζει τὸ σύνθημα τοῦ Beauduin καὶ ἔχει λ.χ. τοιχογραφίες βυζαντινοῦ τύπου, φιλοτεχνημένες ἀπὸ τοὺς μαθητὲς τοῦ Κόντογλου Κοψίδη καὶ Κοχλιδάκη. Ὁ γράφων μὲ συγκίνηση εἶδε σὲ ἰσπανικὴ μονὴ Βενεδικτῖνων, ποὺ εὗρισκεται σὲ δυτικωτάτῃ περιοχῇ τῆς Εὐρώπης, στὴν Γαλικία τῆς Ἰσπανίας, κοντὰ στὶς ἀκτὲς τοῦ Ἀτλαντικοῦ εἰκόνες καθαρῶς βυζαντινῆς μορφολογίας καὶ θεματολογίας μὲ ἑλληνικὲς ἐπιγραφές.

η) Τὸ Βυζάντιο ἀκτινοβολεῖ πράγματι ὀλόλαμπρο σὲ ὅλην τὴν Οἰκουμένη. Περισσότερες σχετικὲς ἀποδείξεις εἶναι δυνατό νὰ εὔρη ὁ ἀναγνώστης στὶς εἰσηγήσεις ποὺ ἔγιναν στὸ Συνέδριο «*Τὸ Βυζαντινὸ φῶς: Μορφές τοῦ Βυ-*

ζαντίου — Ὁρόσημα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Πολιτισμοῦ». Τὸ Συνέδριο αὐτὸ ὁργανώθηκε ἀπὸ τὸ λαμπρὸ καὶ ἀκτινοβόλο «*Κοινοφελὲς Λουριδεῖο Ἰδρυμα καὶ Πνευματικὸ Κέντρο — Μνήμες τῆς Πόλης*» καὶ ἀπὸ τὴν «*Κοινοφελῆ Ἐπιστημονικὴ Ἐταιρεία Ἐρεῖνης τοῦ Ἑλληνορθόδοξου Βυζαντινοῦ Πολιτισμοῦ*», ποὺ ἐμφυγώνονται ἀπὸ τὸν διακεκριμένο Ἰδρυτὴ, Πρόεδρο καὶ πρωτοποριακὸ σκαπανέα τοῦ φωτιστικοῦ καὶ ἀνακαινιστικοῦ ἔργου τῶν εὐπατριδῶν Ὁμότιμο Καθηγητῆ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Ὁρέστη Λουριδῆ. Οἱ δεκάδες τῶν εἰσηγήσεων, ποὺ ἀναφέρονται σὲ ὅλες τὶς πτυχές τοῦ ἑλληνοβυζαντινοῦ πολιτισμοῦ, περιλαμβάνονται στὰ Πρακτικὰ τοῦ Συνεδρίου, ποὺ δημοσιεύθηκαν σὲ σειρὰ τευχῶν τοῦ λαμπροῦ καὶ ἀκτινοβόλου περιοδικοῦ «*Ἑλληνορθόδοξος Βυζαντινὸς Πολιτισμὸς*», τὸ ὁποῖο ἐκδίδεται, μὲ τὴν ἐπιστημονικὴ συνεργασία τοῦ Αἰδεσιμολογιοτάτου Πρωτοπρεσβυτέρου Καθηγητοῦ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν π. Γεωργίου Μεταληνοῦ, ὑπὸ τοῦ «*Λουριδεῖο Ἰδρυματος*» καὶ τῆς μνημονευθείσης Ἐπιστημονικῆς Ἐταιρείας του (τόμ. Α, τεῦχος 1 καὶ ἐξῆς)¹⁰¹. Στὰ Πρακτικὰ αὐτὰ δημοσιεύεται καὶ ἡ κατὰ τὴ σύνταξι τοῦ παρόντος ἄρθρου χρησιμοποιηθεῖσα εἰσήγησις, ποὺ ἔγινεν ἀπὸ τὸν γράφοντα ὑπὸ τὸν τίτλο «*Ἡ ἐντελέχεια τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ*» (Τόμ. Α', τεῦχος 1, Ἀθήνα, 1999, σσ. 20-30).

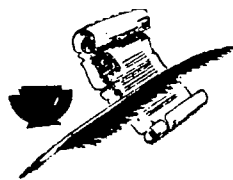
(Στὸ ἐπόμενο τεῦχος θὰ περατωθῇ ὁ κριτικὸς σχολιασμὸς τῆς συνεντεύξεως τοῦ κ. Θεοδωράκη).

98. LThK, τόμ. 7, Freiburg 1962, στ. 583.

99. André Haquin, *Dom Lambert Beauduin et le renouveau liturgique*, Gembloux (Βέλγιον) 1970.

100. Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου, *Μαθήματα Λειτουργικῆς*, τεῦχος Α', Ἀθήνα 1975, σ. 75.

101. Στὰ περὶ ᾧν ὁ λόγος Πρακτικὰ δημοσιεύεται καὶ ἡ κατὰ τὴ σύνταξι τοῦ παρόντος ἄρθρου χρησιμοποιηθεῖσα εἰσήγησις, ποὺ ἔγινεν ἀπὸ τὸν γράφοντα στὸ ἴδιο Συνέδριο ὑπὸ τὸν τίτλο: «*Ἡ ἐντελέχεια τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ*», περιοδ. «*Ἑλληνορθόδοξος Βυζαντινὸς Πολιτισμὸς*», τόμ. Α', τεῦχος 1, Ἀθήνα 1999, σσ. 20-30.

ΤΟ ΘΕΜΑ ΤΟΥ ΜΗΝΟΣ

Η ΕΚΚΛΗΣΙΑ ΚΑΙ ΟΙ ΕΞΕΛΙΞΕΙΣ ΣΤΟ ΚΥΠΡΙΑΚΟ

Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἀντιμετωπίζει μὲ ἰδιαίτερη εὐαισθησία καὶ μὲ συν-αίσθηση ἱστορικῆς εὐθύνης τὶς πρόσφατες ἐξελίξεις στὸ ζήτημα τῆς Κύπρου, ὅπως αὐτὲς διαμορφώνονται μετὰ τὴν ὑποβολὴ σχεδίου λύσεως ἀπὸ τὸν Γενικὸ Γραμματέα τοῦ Ο.Η.Ε. κ. Κόφφι Ἀνάν. Ἄλλωστε, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πρὸ δύο ἐτῶν καὶ συγκεκριμένα τὸν Ὀκτώβριο 2000 εἶχε ἐκδώσει ἀνακοινωθὲν μὲ τὸ ὄποιο ἐξέφραζε τὴν ἀλληλεγγύη της πρὸς τὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου καὶ τὴν ἀνησυχία της γιὰ τὴν πιθανότητα κακῆς λύσεως τοῦ μεγάλου αὐτοῦ ἐθνικοῦ θέματος.

Ἡ Ἐκκλησία μας θεωρεῖ ὅτι ἡ ὁποιαδήποτε ἐξέλιξη στὸ ζήτημα τῆς Κύπρου ἀφορᾷ τὴν φυσικὴ, πολιτιστικὴ καὶ ἐθνικὴ ἐπιβίωση ἐνὸς μεγάλου ἀριθμοῦ ὁμοεθνῶν μας, οἱ ὅποιοι ἀγωνίζονται ἐπὶ 3000 χρόνια γιὰ τὴν διαφύλαξη τῆς ἑλληνικότητός των καὶ ἐπὶ 2000 χρόνια γιὰ τὴν διάσωση καὶ διάδοση τῆς Ὁρθόδοξου Χριστιανικῆς διδασκαλίας καὶ κληρονομιάς. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν μπορεῖ νὰ ἀδιαφορήσει γιὰ τὴν ἀγωνία τοῦ πάσχοντος Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ, ὁ ὁποῖος ἐπλήγη τὸ 1974 ἀπὸ τὴν τουρκικὴ ἐισβολὴ καὶ τὶς συνέπειές της. Συνέπειες, οἱ ὁποῖες εἶναι καὶ σήμερα ὄρατες, ὅπως ἡ ὑπαρξὴ 200.000 προσφύγων, 1619 ἀγνοουμένων, πολλῶν Ναῶν καὶ Μονῶν κατεστραμμένων καὶ ἡ κατοχὴ τοῦ 37% τοῦ ἐδάφους τῆς Μεγαλονήσου.

Στις 18 Νοεμβρίου ἐπεσκέφθη τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο ὁ Ὑπουργὸς Ἐξωτερικῶν κ. Γεώργιος Παπανδρέου, ὁ ὁποῖος τὸν ἐνημέρωσε ἐπὶ τῶν βασικῶν προβλέψεων τοῦ σχεδίου Ἀνάν καὶ ἐπὶ τῶν σχετικῶν χρονολογιῶν. Ὁ Μακαριώτατος ἐπίσης, ἐνημερώθηκε ἐπὶ τοῦ σχεδίου καὶ ἀπὸ τὸν Πρέσβη τῆς Κυπριακῆς Δημοκρατίας στὴν Ἑλλάδα κ. Λ. Παντελίδη. Παρὰ τὴν ἐπιβίωση, μετέβησαν στὴν Κύπρο γιὰ νὰ ἐνημερωθοῦν ἐπὶ τοῦ θέματος ὡς ἐκπρόσωποι τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος καὶ Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος. Οἱ δύο Μητροπολίτες συνητηθήσαν μὲ τὰ μέλη τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κύπρου καὶ ἐνημερώθηκαν γιὰ τοὺς λόγους, γιὰ τοὺς ὁποίους οἱ Κύπριοι Ἱεράρχες ἀπορρίπτουν τὸ σχέδιο Ἀνάν.

Στις 20 Νοεμβρίου συνήλθε ἐκτάκτως ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος μὲ ἀποκλειστικὸ θέμα τὶς ἐξελίξεις στὸ Κυπριακό. Ἐκτενὴ εἰσήγηση παρουσίασε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος, ἐνῶ κατὰ τὴν διάρκειά της Συνεδρίας οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Πάφου κ. Χρυσόστομος καὶ Κυθηνείας κ. Παῦλος ἐξέθεσαν ἐκτενῶς τὶς ἀπόψεις τῆς Κυπριακῆς Ἐκκλησίας. Τὶς σχετικὰ παρατηρήσεις τοὺς κατέθεσαν καὶ οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Καλαβρυτῶν καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος καὶ Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος, οἱ ὅποιοι, ὡς προαναφέρθη, εἶχαν μεταβεῖ στὴν Κύπρο γιὰ τὸν σκοπὸ αὐτό.

Μετὰ τὴν ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων μετὰ τῶν μελῶν τῆς Δ.Ι.Σ. ἐξεδόθη τὸ ἀκόλουθο Ἀνακοινωθὲν, τὸ ὁποῖο ἀνέγνωσε πρὸς τοὺς ἐκπροσώπους τῶν Μέσων Ἐνημερώσεως ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος.

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

1. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος συμπαρίσταται εἰς τοὺς Κυπρίους ἀδελφούς μας, ἀφ' ἧς ἐτέθη θέμα ἀπελευθερώσεώς των. Ἡ συμπαράστασις αὕτη δὲν εἶχε ποτὲ πολιτικὴν διάστασιν, διότι δι' ὅλους τοὺς Ἕλληνας, ὅπου γῆς, τὸ Κυπριακὸν

Τοῦ

κ. Κωνσταντίνου Χολέβα

είναι όχι πολιτικόν, ἀλλ' ἔθνικόν θέμα. Τὰς στιγμὰς αὐτάς, κατὰ τὰς ὁποίας δοκιμάζονται αἱ διεθνεῖς δικαιοκαί ἀρχαί, οἱ διεθνεῖς θεσμοὶ καὶ ἡ ἀξιοπιστία τῶν ἀποφάσεων τῶν, ἀνακαλοῦμεν εἰς τὴν μνήμην μας μὲ σεβασμὸν καὶ δέος τὰς θυσίας καὶ τοὺς ἀγῶνας δεκαετιῶν τοῦ μαρτυρικοῦ Κυπριακοῦ Ἑλληνισμοῦ.

2. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος σημειοῖ μὲ ἱκανοποίησιν ὅτι ἡ Κύπρος καλεῖται, ὡς φαίνεται, νὰ εἰσέλθῃ εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Ἐνωσην. Ἀναμένομεν ὅτι εἰς τὴν Σύνοδον τῆς Κοπεγχάγης, ἡ πολιτικὴ ἡγεσία τῆς Ἐνώσεως θὰ ἐπιβεβαιώσῃ τὴν ἀπόφασίν της, ἀποδεικνύουσα ὅτι ἐμμένει εἰς τὴν εὐρωπαϊκὴν παράδοσιν, ἡ ὁποία καὶ ἐδημιούργησε τὸ Διεθνὲς Δίκαιον ἀντιτάσσοντάς το εἰς τὸ θράσος τοῦ ἰσχυροτέρου.

3. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος σημειοῖ ἐπίσης μὲ ἱκανοποίησιν τὴν ἀπόφασιν τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ο.Η.Ε. νὰ ἀναλάβῃ τὴν πρωτοβουλίαν διὰ τὴν ἐπίλυσιν τοῦ Κυπριακοῦ. Διαπιστώνει, ἐν τούτοις, ὅτι τὸ προταθὲν σχέδιον λύσεως τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως δὲν ἐμμένει, ὡς θὰ ὄφειλε, εἰς τὰς ἀποφάσεις τοῦ Ὄργανισμοῦ, τὸν ὁποῖον ἐκπροσωπεῖ. Διαπιστώνει ἐπίσης, ὅτι τὸ ὑποβληθὲν σχέδιον δὲν ἔχει ὡς πολιτικὸν ἀστέρα του τὸ δίκαιον τῆς Ἐνωμένης Εὐρώπης, εἰς τὴν ὁποίαν θὰ κληθῇ ἡ Κυπριακὴ Δημοκρατία νὰ εἰσέλθῃ καὶ νὰ προοδεύσῃ. Ὑποκρύπτει, ἀντιθέτως, παρὰ τὰς ἐπικλήσεις τῶν συγχυριῶν καὶ τῶν ἰσορροπιῶν, σαφῆ τὰ ἐνδεχόμενα μακροχρονίου δοκιμασίας καὶ ἐμπλοκῶν, θύματα τῶν ὁποίων θὰ εἶναι διὰ μίαν ἀκόμη φορὰν, δυστυχῶς, ἀμφοτέραι αἱ κοινότητες τῆς Κύπρου. Τούτων δοθέντων, ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος δὲν συγκαίρει τὸν Γενικὸν Γραμματέα τοῦ Ο.Η.Ε. διὰ τὸ σχέδιον καὶ δὲν θεωρεῖ ὅτι εἶναι σχέδιον πράγματι λύσεως τοῦ Κυπριακοῦ.

4. Ἀληθές εἶναι ὅτι αἱ συγκυρία καὶ αἱ πιέσεις τοῦ ρεαλισμοῦ ἐξαναγκάζουν. Ἡ λογικὴ, ὁμως, καὶ αἱ συν-

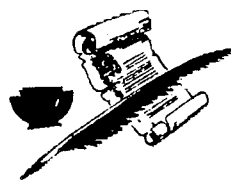
ειδήσεις ἀνθίστανται. Ὁ μέσος δρόμος τοῦ μέτρου, ἀλλ' ὄχι καὶ τοῦ ἐνδοτισμοῦ, ὑποχρεώνει τὴν ἔνοχον γενεὰν τῶν λαθῶν, δηλαδὴ ὅλους ἡμᾶς, νὰ σκεφθῶμεν τὸ αὐριον τῶν νέων τῆς Κύπρου καὶ νὰ προσφέρωμεν εἰς αὐτοὺς, τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν προοπτικὴν τῆς εἰρηνικῆς συμβιώσεως, τῆς ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς προκοπῆς.

5. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐπικαλεῖται τὸν φωτισμὸν τοῦ Θεοῦ ἐπὶ τὴν ἡγεσίαν τῆς Πατρίδος μας, καὶ τιμᾷ σύνολον τὸν πολιτικὸν κόσμον, δεομένη ὑπὲρ αὐτοῦ εἰς Κύριον. Ἡ Ἐκκλησία ἔχουσα ἐπίγνωσιν τοῦ ρόλου της, δὲν δίδει κατευθύνσεις εἰς τὴν πολιτικὴν Ἠγεσίαν. Ἐχει, ὁμως, τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταθέτῃ τὴν μαρτυρίαν της, εἴτε «*πόνος τε καὶ ἀγὼν πατρίδος πρόκειται*», εἴτε «*περὶ σωτηρίας προκειμένου*», ὡς τοῦτο ἔπραξεν ἡ Ἀγιωτάτη Ἐκκλησία τῆς Κύπρου. Ὡστε ἡ Ἐκκλησία ἔχει ὑποχρέωσιν νὰ στηρίξῃ τὸ πάσχον γένος ὅσον καὶ τὸν πάσχοντα ἄνθρωπον. Τούτου καλῶς νοουμένου, ἀπευθύνει ἔκκλησιν πρὸς τὴν πολιτικὴν Ἠγεσίαν τοῦ Ἑλληνισμοῦ, νὰ παραμείνῃ σταθερὰ καὶ ἀταλάντευτος εἰς τὰς ἀξίας καὶ τὰς ἀρχάς, τὰς ὁποίας τὸ γένος τῶν Ἑλλήνων ἐπὶ αἰῶνας σώζει καὶ δι' αὐτῶν σώζεται. Προτάσεις καὶ σχέδια εἶναι ὑπὸ διαπραγματεύσεων. Αἱ ἀρχαί, ὁμως, καὶ αἱ ἀξίαι δὲν εἶναι διαπραγματεύσιμοι. Ὑπερτάτη δὲ ἀξία τοῦ Ἑλληνισμοῦ εἰς τὴν ἱστορικὴν του πορείαν εἶναι ἡ Ἐλευθερία. Ὁ ὑπὲρ αὐτῆς ἀγὼν εἶναι ἀδιαπραγματεύτος, παρὰ τὰς περιστάσεις, παρὰ τὰς συνθήκας, παρὰ τὰς προτάσεις.

6. Ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος θὰ προσεύχεται ὥστε νὰ ἐπικρατήσῃ δι' ὅλα τὰ μέρη τὸ δίκαιον καὶ ὑπόσχεται νὰ στηρίξῃ τὰς καλὰς προθέσεις, ἀπ' ὅπου καὶ ἂν αὐτὰ προέρχονται, προκειμένου νὰ γίνουν σεβασταὶ αἱ προσδοκίαι ὅλων τῶν Κυπρίων.

(20.11.2002)

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΤΑ ΑΡΣΑΚΕΙΑ ΣΧΟΛΕΙΑ, Ο ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΟΣ ΚΑΙ Ο ΠΡΥΤΑΝΙΣ

Ὡς ἱερεὺς τοῦ Ἀρσακείου Ἐκπαιδευτηρίου στὸ Π. Ψυχικὸ ἐπιθυμῶ νὰ καταστήσω γνωστὸν τὸ ἀξιόλογο γεγονός τοῦ πρόσφατου ἑορτασμοῦ τῆς μνήμης τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τῆς Ρωμαίας, τῆς προστάτιδος τοῦ ἐν λόγῳ Ἐκπαιδευτηρίου. Καὶ τοῦτο γιὰ λόγους ἱστορικοὺς καὶ δεοντολογικοὺς.

Οἱ ἑορταστικὲς ἐκδηλώσεις πραγματοποιήθηκαν στὸν φερώνυμο ἱ. Ναὸ τῶν Ἀρσακείων Σχολείων καὶ στίς ἐγκαταστάσεις τους. Οἱ λατρευτικὲς ἐκδηλώσεις (Ἑσπερινὸς - Θ. Λειτουργία - Παράκληση) πλαισιώθηκαν καὶ ἀπὸ τὴν παρουσία τῶν ἱερῶν λειψάνων τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, μεγαλομάρτυρος τοῦ 3ου αἰῶνα, τὰ ὁποῖα μετεφέρθησαν ἀπὸ τὴν Ἱ. Μονὴ Ὁσίου Γρηγορίου τοῦ Ἁγίου Ὄρους γιὰ πρώτη φορὰ γιὰ προσκύνηση ἀπὸ τὰ παιδιά τοῦ Σχολείου.

Ὡς γνωστὸν, μὲ τὴν ἰδρυση τοῦ συγχρόνου Ἑλληνικοῦ Κράτους τὸ θέμα τῆς παιδείας ἦταν πρωταρχικὸ μέλημα ὄλων τῶν Ἑλλήνων. Τρεῖς μεγάλες προσωπικότητες τὸ 1835 σκέφθηκαν καὶ ἰδρυσαν τὴν ἀξιόλογη κοινωφελὴ ἑκπαιδευτικὴ ἔταιρεία μὲ τὴν ἐπωνυμία «Ἡ ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικὴ Ἐταιρεία». Οἱ τρεῖς αὐτοὶ λόγιοι ἄνδρες τοῦ Γένους ἦσαν ὁ ἑκπαιδευτικὸς Ἰωάννης Κοκκώνης (1796-1864), ὁ ὁποῖος διετέλεσε εἰσηγητὴς «τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Παιδείας» ἐπὶ Καποδιστρίου, ὁ μέγας διδάσκαλος τοῦ Γένους Γεώργιος Γεννάδιος (1786-1854) καὶ ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν Μισαήλ Α' Ἀποστολίδης (1789-1862), λόγιος ἱεράρχης μὲ πλοῦσια ἑκπαιδευτικὴ δράση καὶ κοσμητῶρ τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν. Σκοπὸς τῆς «Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας» ἦταν ἡ προαγωγὴ τῆς ἑλληνικῆς παιδείας καὶ ἡ καλλιέργεια τοῦ ὀρθοδόξου χριστιανικοῦ ἥθους, σκοπὸς ποῦ μέχρι σήμερα ἐπιτελεῖται κατ' ἄριστον τρόπον.

Περί τὰ 1854 ἡ «Φιλεκπαιδευτικὴ Ἐταιρεία» προέβη στὴν ἀνέγερση Σχολείου, μὲ τὴν γενναία δωρεὰ τοῦ μεγάλου εὐεργέτου ἱατροῦ Ἀποστόλου Ἀρσάκη, στὸ κέντρο τῶν Ἀθηνῶν, κτίζοντας συγχρόνως καὶ ναὸ ἀφιερωμένον στὴν Ἁγία Ἀναστασία τῆ Ρωμαία, πρὸς τιμὴν τῆς συζύγου τοῦ εὐεργέτου Ἀναστασίας Ἀπ. Ἀρσάκη. Μὲ τὴ μεταστέγαση τῶν Ἀρσακείων Ἐκπαιδευτηρίων στὸ Π. Ψυχικὸ τὸ 1935 κτίζεται καὶ ὁ ὠραῖος σημερινὸς ναὸς τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας γιὰ τίς πνευματικὲς ἀνάγκες διδασκόντων καὶ διδασκομένων ποῦ ἐκπληρώνονται καὶ σήμερα ἀπὸ τὸν ὑπογράφοντα.

Τὴν φερώνυμο ἡμέρα τῆς μνήμης τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας τελέσθηκε θ. Λειτουργία προεξάρχοντος τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, μαζί μὲ πολλοὺς κληρικοὺς. Ἐψαλε μάλιστα ἡ ὠραιότατη χορωδία τοῦ Σχολείου.

Ὁ Μακαριώτατος κατὰ τὴν ἡμέρα ἐκείνη ἐξεφώνησε τρεῖς λόγους. Στὸν πρῶτο λόγο, μέσα στὸν Ἱ. Ναὸ, ἐξῆρε τίς αἰώνιες καὶ ἀκατάλυτες ἀρχές τοῦ Γένους μας ποῦ εἶναι ἡ ἑλληνικὴ καὶ ἡ ὀρθόδοξη χριστιανικὴ παράδοση.

Ὁ δεύτερος λόγος του, ἔγινε ἐνώπιον 3500 μαθητῶν καὶ μαθητριῶν στὸν αὐλίο χώρο τοῦ Σχολείου, διάρκειας μιᾶς ὥρας καὶ τὸ ἐνδιαφέρον τοῦ ἀκροατηρίου ὑπῆρξε κυριολεκτικὰ ἀμείωτο. Συμβούλευσε ὁ Μακαριώτατος μὲ ἐπαγωγικὸ τρόπο τὰ παιδιά νὰ ἀντισταθοῦν στίς παγίδες τῆς καθημερινότητος καὶ τῆς ἰσοπέδωσης τῆς προσωπικότητάς τους προτρέποντάς τα νὰ ἀγωνισθοῦν γιὰ ἓνα καλλίτερο αὔριο μαζί μὲ τὰ ἰδανικά τῆς Πίστεως. Χαρακτηριστικὴ ἦταν ἡ τελευταία φράση τοῦ Ἀρχιεπισκόπου: «Μὴν ἀπορρίψετε τὴν Ἐκκλησία πρὶν τὴν δοκιμάσετε. Σὰς ἀγαπᾶμε».

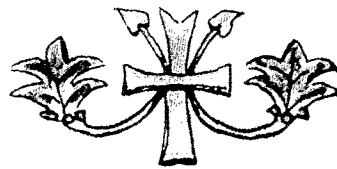
Τοῦ
Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου
Παπαθανασίου
Διδάκτορος Νομικῆς
καὶ Θεολογίας
DEA Σοφβόνης Παρισίων

Ὁ τρίτος λόγος, ἦταν στό ἀμφιθέατρο τοῦ Σχολείου πρὸς τοὺς μαθητές-τριες τῶν Λυκείων. Ἐδῶ, ὁ λόγος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου ἦταν σὲ ἄλλο ἐπίπεδο. Ἔθιξε θέματα τῆς ἱστορίας τοῦ ἑλληνισμοῦ, μίλησε γιὰ λάθη τῆς γενιᾶς του καὶ προέτρεψε τὰ μεγάλα παιδιά γιὰ περισσότερη μόρφωση καὶ ἐσωτερικὴ πνευματικὴ καλλιέργεια. Τὸ χαρακτηριστικὸ τῆς συναντήσεως αὐτῆς ἦταν ὁ ἐπιτυχημένος διάλογος τοῦ Ἀρχιεπισκόπου μὲ τὰ σύγχρονα νιάτα.

Ἄλλὰ καὶ ὁ Πρύτανις τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν καθηγητῆς κ. Γεώργιος Μπαμπινιώτης, ὁ Πρόεδρος τῆς «Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας», μὲ τὴν τελευταία του αὐτὴ ιδιότητα καὶ ὑπευθυνότητα μίλησε κατ' ἄριστον τρόπον ἐπίσης τρεῖς φορές. Μάλιστα κατὰ τὸ ἐπίσημο πρόγραμμα, τὴν παραμονὴ τῆς ἑορτῆς ἐξεφώνησε σημαντικότερο λόγο τονίζοντας τὴν μεγάλη ἀξία τοῦ ἑλληνοχριστιανικοῦ πολιτισμοῦ, τῶν δύο αὐτῶν μεγεθῶν ποὺ συνηφάνθησαν τὸν 4ο αἰῶνα καὶ ἔκτοτε αἰῶνες τώρα διέ-

σωσαν τὸ Γένος, ἀπὸ ξενόφερτες, ἀλλὰ καὶ ἐντόπιες ἀρνητικὲς ἰδεολογίες. Ἀπευθυνόμενος τὴν φερώνυμο ἡμέρα πρὸς τὸν Μακαριώτατο τὸν ἐπήνεσε καθ' ὅτι ὡς Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας δὲν κάθεται στὸν θῶκο του ἀτάραχος, ποὺ θὰ μπορούσε νὰ τὸ κάνει, ἀλλὰ ὅπως εἶπε ὁ κ. Πρύτανις, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος βρίσκεται συνεχῶς ἐπὶ τῶν πνευματικῶν ἐπάλξεων, κοντὰ στὸ λαό, ἐργαζόμενος νυχθημερόν, μὴ διστάζων νὰ προβάλλει τίς θέσεις τῆς Ὁρθοδοξίας, ἐρχόμενος καὶ σὲ σύγκρουση πολλές φορές μὲ τοὺς ἀντιθέτους. Τέλος, ὁ κ. Πρύτανις δὲν παρέλειψε νὰ τονίσει ὅτι στοὺς βασικοὺς ἐκπαιδευτικοὺς σκοποὺς τῶν Ἀρσακείων Σχολείων περιλαμβάνεται ἡ θρησκευτικὴ ὀρθόδοξη χριστιανικὴ ἀγωγή ὡς βιωματικὴ ὑπαρξιακὴ καλλιέργεια καὶ ὡς τρόπος ζωῆς καὶ ἀντίληψης.

Τέτοιοι ἑορτασμοὶ πραγματικὰ ἀνεβάζουν τὸ ἐπίπεδο τῆς σύγχρονης κοινωνίας μας καὶ ἀποτελοῦν κατὰ τὴν ταπεινὴ μας ἄποψη γεγονότα ἀξία προβολῆς.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ

Ὁρθόδοξη θρησκευτική ἀγωγή

Τὸ σὲ ἄλλη σελίδα τοῦ παρόντος τεύχους τῆς «Ἐκκλησίας» δημοσιευόμενο ἄρθρο τοῦ ἱεροκλήρικος τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν Πανος. Ἀρχιμ. κ. Χρυσσοστόμου Παπαθανασίου, Δρος Ν. καὶ Θ., μᾶς ὑπενθυμίζει ὅτι, ὡς ἔχει ἐπισημάνει ὁ Πρόεδρος τῆς «Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας» Πρύτανης τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Γ. Μπαμπινιώτης, «τὰ Ἀρσάκεια Σχολεῖα περιέλαβαν, ἀπὸ τῆς ιδρύσεώς τους, στοὺς βασικοὺς ἐκπαιδευτικοὺς σκοποὺς τους τὴ θρησκευτικὴ Ὁρθόδοξη Ἀγωγή ὡς βιωματικὴ ἐσωτερικὴ καλλιέργεια καὶ ὡς τρόπο ζωῆς καὶ ἀντίληψης.

»Θρησκευτικὴ ἀγωγή σημαίνει καὶ ναὸς τοῦ Θεοῦ, ὅπου οἱ μαθητὲς καὶ οἱ μαθητρίες ἄμεσα καὶ συνεχῶς θὰ συμμετέχουν στὴν μυστηριακὴ ζωὴ καὶ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας. Τόσο στὸ παλαιὸ κτήριο τοῦ Ἀρσακείου στὸ κέντρο τῆς Ἀθήνας ὅσο καὶ στὰ νεώτερα διδακτήρια τοῦ Ψυχικοῦ κτίστηκε ναὸς ἀφιερωμένος στὴν Ἁγία Ἀναστασία τῆ Ρωμαία...

»Ἡ ἐκκλησία τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, μέσα στὸν χῶρο τῶν Ἀρσακείων Σχολείων Ψυχικοῦ, προσδιορίζει ἀκριβῶς καὶ τὸν σκοπὸ τῆς πνευματικῆς ἀγωγῆς ποὺ προαναφέραμε, ἀλλὰ κυρίως συμβάλλει στὴν ἐπίτευξή του, δηλαδὴ στὴ διαμόρφωση θρησκευτικῆς συνείδησης καὶ στὴν ἐνεργὸ συμμετοχὴ τῶν μαθητῶν καὶ μαθητριῶν στὴ γνήσια ὀρθόδοξη λατρεία.

»Στὴν ἐκκλησία αὐτὴ τῆς Ἁγίας Ἀναστασίας, πέραν τῶν σχολικῶν λατρευτικῶν ἐκδηλώσεων, ποὺ πραγματοποιοῦνται σχεδὸν καθημερινά, γίνονται κατὰ καιροὺς καὶ θρησκευτικὰ γεγονότα εὐρύτερης σημασίας...».

Κατὰ τὸ τρέχον ἔτος, ἐπ' εὐκαιρία τῆς μεταφορᾶς στὸν ἰ. αὐτὸν ναὸ γιὰ λίγες ἡμέρες τῶν ἱερῶν λειψάνων τῆς Ἁγίας ἀπὸ τὴν Ἱ. Μονὴ Ἁγίου Γρηγορίου τοῦ Ἁγίου Ὄρους, ὁ ἑορτασμός τῆς μνήμης τῆς Ἁγίας εἶχεν ἰδιαίτερη ἐπισημότητα, λαμπρυνθεὶς ἰδιαίτερος μὲ τὴν τέλεσι Θ. Λειτουργίας ἀπὸ τὸν Μακ. Ἀρχιεπίσκοπο Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλο καὶ ἀπὸ τοὺς τρεῖς λόγους του, τοὺς ὁποίους μνημονεῦει τὸ ἄρθρο τοῦ π. Χρυσσοστόμου Παπαθανασίου.

Ε.Θ.

Ὁρθόδοξη θρησκευτικὴ ἀγωγή

Ποιὸν Ἑλληνισμὸ προβάλλουν οἱ Νεοπαγανιστές;

Ἀπὸ τὴν ... «Ἰστανμποῦλ» τοῦ 1453
στὴν Κύπρο τοῦ 2002

Ἐκκλησία καὶ Τοπικὴ αὐτοδιοίκηση

Τὸ δημοκρατικὸ ἰδεώδες

Τὸ τιμῆντο τῶν θεμελίων τῆς Εὐρώπης

Μουσικοφιλολογικὴ βραδιά τοῦ Κ.Ε.Σ.Ο.

Διακήρυξις βασικῶν ἀρχῶν Βιοηθικῆς

Ὁργάνωσις τῶν βιοϊατρικῶν ἐξελίξεων

Ραγδαία αὐξήση τῶν ἀθῶν στὴν Γαλλία

«Γελοιοποίηση τῆς νομοθεσίας»

Ποιὸν Ἑλληνισμὸ προβάλλουν οἱ Νεοπαγανιστές;

Τὴν Τετάρτη 27 Νοεμβρίου ἐ.ἔ. στὸ πλαίσιο τοῦ Λαϊκοῦ Πανεπιστημίου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος πραγματοποιήθηκε ἡ δευτέρη διάλεξη ὑπὸ τὸν γενικὸ τίτλο: «Ἑλληνισμὸς – Χριστιανισμὸς. Συμπόρευση ἢ ἀντίθεση;» καὶ μὲ ὁμιλητὴ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Ναυπάκτου καὶ Ἁγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεο. Στὴν διάλεξη παρέστησαν ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος καὶ ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Κυθήρων κ. Κύριλλος, ἐνῶ προήδρευσε τῆς συζητήσεως ὁ Σεβ. Μητροπολίτης Δημητριάδος καὶ Ἄλμυροῦ κ. Ἰγνάτιος, Πρόεδρος τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Πολιτιστικῆς Ταυτότητος. Ὡς γνωστόν, τὸ Λαϊκὸ Πανεπιστήμιο τῆς Ἐκκλησίας φιλοξενεῖται στὴν αἴθουσα Ἰω. Δρακοπούλου, στὸ κεντρικὸ κτήριο τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Μετά τὴν ἐνδιαφέρουσα ὁμιλία τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ναυπάκτου καὶ Ἁγί-

ου Βλασίου κ. Γεροθέου έλαβαν τόν λόγο ό Μακαριώτατος Άρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος και ό Καθηγητής κ. Εύαγγελος Θεοδώρου, Διευθυντής Συντάξεως του περιοδικού «ΕΚΚΛΗΣΙΑ». Στίς παρεμβάσεις τους έθεσαν τό έξής έρώτημα: «Ποιόν Έλληνισμό προβάλλουν οί νεοπαγανιστές; Διότι άλλες οί απόψεις και οί φιλοσοφικές θεωρήσεις του Παρμενίδη, άλλες του Πυθαγόρα, άλλες του Πλάτωνος, άλλες του Έπικούρου κ.λπ.». Πρόκειται για ένα ούσιαστικό έρώτημα και πολύ επίκαιρο. Στίς ημέρες μας βλέπουμε να αναπτύσσεται μία έντονη παραφιλολογία εκ μέρους διαφόρων νεοειδωλολατρικών ομάδων, οί όποιες επιτίθενται κατά της Όρθοδόξου Έκκλησίας και προτείνουν την έπιστροφή στο Δωδεκάθεο. Οί ομάδες αυτές δεν εκφράζουν παρά έλάχιστο αριθμό συμπατριωτών μας, αλλά προσπαθούν να εκμεταλλευθούν την έθνική ευαισθησία του λαού μας και διατείνονται ότι όμιλούν υπέρ του Έλληνισμού και υπέρ της «θρησκείας των Έλλήνων». Λησιμονούν, βεβαίως, η θέλουν να λησιμονούν ότι οί ίδιοι οί αρχαίοι σοφοί, όπως π.χ. ό Πλάτων, απέρριπταν και έχλευάζαν τό Δωδεκάθεο.

Είναι καιρός, λοιπόν, να μάς απαντήσουν οί νεοειδωλολάτρες και νεοπαγανιστές ποιόν Έλληνισμό προβάλλουν. Άφου μεταξύ των διαφόρων φιλοσοφικών ρευμάτων που ανέπτυξε η αρχαία έλληνική σκέψη δεν υπάρχει σύμπτωση απόψεων, αλλά αντιθέτως υπάρχουν διαφορές και συγκρούσεις. Άς μίν όμιλούν γενικολογικώς περι έλληνικού πνεύματος, διότι δεν υπάρχει ένιαία αντιμετώπιση των σοβαρών όντολογικών και κοσμολογικών θεμάτων από τά ποικίλλα ρεύματα της έλληνικής σκέψης. Τό βέβαιον είναι, όπως έτόνισε ό Σεβ. Μητρ. Ναυπάκτου, ότι η Έκκλησία μας αναγνωρίζει ότι οί αρχαίοι Έλληνες σοφοί υπήρξαν για την εποχή τους μεγάλα πνευματικά αναστήματα και τά έργα τους είναι θαυμάσια. Η Όρθόδοξη Έκκλησία δέχεται τά έρωτήματα που έθεσε η έλληνική φιλοσοφία, αλλά δεν δέχεται τίς απαντήσεις που έδωσαν οί αρχαίοι στα έρωτήματα αυτά.

K.X.

Άπό την ... «Ίστανμπούλ» του 1453 στην Κύπρο του 2002

Φέρνοντας στο νοϋ τρεις σημαντικές για τόν Έλληνισμό ημερομηνίες α) 1453, Άλωση της Πόλης, β) 1922, Μικρασιατική Καταστροφή και γ) 1974, τραγωδία της

Κύπρου, διακρίνουμε την ιδιαίτερη ιστορική και ψυχολογική σημασία τους στον ψυχισμό του Έλληνα. Ό Έλληνας έμαθε από μικρός — και όχι απαραίτητα από τά σχολικά βιβλία — ότι ό μακροαίων, μεγαλειώδης βυζαντινός και μικρασιατικός πολιτισμός που τόσα συνεισέφεραν στη διαμόρφωση του ευρωπαϊκού πολιτισμού «διεκόπησαν» βιαίως και «αντικαταστάθηκαν» από κάτι άλλοτριο προς την παιδεία και την κουλτούρα της Ελλάδος και της Ευρώπης. Στα μύχια της ψυχής του γνωρίζει ότι ό Τουρκός του στέρησε τη χιλιόχρονη Βυζαντινή Αυτοκρατορία, τις πατρογονικές εστίες της γής της Ίωνίας και πρόσφατα σημαντικό τμήμα της «γλυκειάς» και «ακριβής» νήσου της Άφροδίτης.

Έτσι, την ίδια στιγμή που ό Έλληνας αγωνίζεται μέσα από τη δημιουργικότητα και τόν πολιτισμό να έπουλώσει τις πληγές αυτές, κάποιοι διανοητές αποπειρώνται να απαλύνουν τόν πόνο που προκαλούν οί πληγές του παρελθόντος, με μία «διαφορετική» έρμηνεία της ιστορίας, περισσότερο άγχολυτική. Έρχονται με προθυμία και εύκολία να σηκώσουν από τους ώμους του Έλληνα τό βάρος της ιστορικής κληρονομιάς. Σε μία απόπειρα να δοθεί η λύση της λησιμονιάς, η τραγωδία της Κύπρου εκλογικεύεται, απογυμνώνεται από τό «εμείς» του Μακρυγιάννη και «θεραπεύει» ιστορικά βιώματα του παρελθόντος.

Ευτυχώς, όμως, υπάρχουν οί γείτονες να μάς θυμίζουν ποιό είμαστε. Η άνάρτηση ενός κακόγουστου, στα όρια του kitsch, πανό στον ποδοσφαιρικό άγωνά Φενέρ Μπαχτσέ - Παναθηναϊκού που άνέγραφε «Μωάμεθ. Ίστανμπούλ από τό 1453, Θάνατος σε Σάς» μάς υπενθυμίζει πολλά... Ίσως η Πόλη, η Σμύρνη, η Κυρήνεια, η μάνα Παναγιά του πόνου και της έλπίδας δεν είναι για μάς. Ήταν για εκείνους τους ραγιάδες, σαν τόν Μακρυγιάννη, που μπορούσαν να όνειρευόνται...

X.K.

Έκκλησία και Τοπική αυτοδιοίκηση

Η υπό του Μακ. Άρχιεπισκόπου Άθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστοδούλου επισήμανσις της αναγκαιότητας της συνεργασίας μεταξύ Έκκλησίας και Τοπικής Αυτοδιοικήσεως υπενθύμισεν ότι οί πρόσφατες νομοσχιακές και δημοτικές εκλογές έδωσαν άφορμή στο να γίνουν — ιδίως στα Μ.Μ.Ε. — πολλές συζητήσεις για τίς σχέσεις Έκκλησίας και Πολιτικής και να διατυπω-

θοῦν ποικίλες ἀπόψεις. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, κατεκρίθησαν ἀδίκαως ἀπόψεις ἐκκλησιαστικῶν ἡγετῶν, λ.χ. τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἀνθίμου, ὡς ἀνάμιξις τῆς Ἐκκλησίας στὴν πολιτική.

Ἡ ἀνάμιξις αὐτὴ εἶναι ἐπιτρεπτή καὶ ἐπιβαλλομένη, ἐφόσον δὲν ἔχει κομματικὸν χαρακτήρα, τασσομένη ὑπὲρ ἑνὸς ἢ ἐναντίον ἄλλου κόμματος, ἀλλ' ὑπενθυμίζει τίς πνευματικὲς ἀρχές, πάνω στίς ὁποῖες πρέπει νὰ θεμελιώνονται ἡ κεντρικὴ πολιτικὴ πράξις καὶ ἡ τοπικὴ αὐτοδιοικήσεις, γιὰ νὰ μὴ προσκρούουν στὸ ὑπερθετικὸ θεῖο καὶ φυσικὸ δίκαιο.

Εἶναι ἐπὶ τέλος καιρὸς νὰ κατανοηθῆ, ὅτι οἱ Χριστιανοί, ἐφ' ὅσον πρέπει νὰ γίνονται ὄργανα, πραγματοποίησεως τοῦ θελήματος τοῦ Θεοῦ περὶ «ἀνακεφαλαιώσεως» τῶν «πάντων ἐν Χριστῷ, τῶν ἐπὶ τοῖς οὐρανοῖς καὶ τῶν ἐπὶ τῆς γῆς» (Ἐφ. α', 10), δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εἶναι «ἀ-πολιτικοί». Χωρὶς κομματικὲς μονομέρειες καὶ ἀποκλειστικότητες πρέπει νὰ ἀποδεικνύουν ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἔχει φέρει στὸν κόσμον καινούριες προοδευτικὲς δυνάμεις, ποὺ πάντοτε ἐνεργοποιοῦνται, ὅταν ὑπάρχῃ ζωντανὴ συνείδησις ὅτι «ἡ πίστις χωρὶς τῶν ἔργων νεκρὰ ἔστιν» (Ἰακ. β', 26).

Οἱ νομάρχες, δήμαρχοι καὶ κοινοτάρχες, ἐὰν θέλουν νὰ ἐφαρμόσουν στοιχειωδῶς τὴν ἀρχὴ τῆς «λαϊκῆς κυριαρχίας», πρέπει νὰ κατανοήσουν ὅτι δὲν εἶναι δυνατόν νὰ ἐπιτευχθῆ ἀληθινὰ δημοκρατικὴ ὀργάνωσις τῆς τοπικῆς αὐτοδιοικήσεως χωρὶς ἐνεργὸ συμμετοχὴ σ' αὐτὴν ἀξιολόγων μελῶν ἢ ἐκπροσώπων τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ Τοπικὴ Αὐτοδιοικήσις εἶναι μὲν «προστασία» ἐναντι τοῦ «συγκεντρωτισμοῦ» τοῦ πολιτικοῦ κέντρου, ἀλλὰ ποτὲ ἐναντι τῆς ὑγιοῦς πρωτοβουλίας ἀτόμων ἢ ὁμάδων κληρικῶν καὶ λαϊκῶν πολιτῶν, οἱ ὁποῖοι εἶναι καὶ φορεῖς τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ φρονήματος καὶ ἀνακαινιστικοῦ ἔργου καὶ δροῦν μέσα στὰ πλαίσια τῶν νομαρχιῶν, δήμων καὶ κοινοτήτων. Ἐπομένως, εἶναι ἀναγκαῖα ἡ — ἐκτὸς καὶ πέραν τῶν κομματικῶν σκοπιμοτήτων καὶ ἐπιδιώξεων — συνεργασία Ἐκκλησίας καὶ Τοπικῆς Αὐτοδιοικήσεως.

Ε.Θ.

Τὸ δημοκρατικὸ ἰδεῶδες

Εἶναι διδακτικὸν γιὰ τίς ἀλληλοπεριχωρούμενες σχέσεις Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας τὸ γεγονὸς ὅτι ὡς πρῶτος

Πάπας τῆς Ἱστορίας ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β' ἐπισκέφθηκε τὸ Ἰταλικὸ Κοινοβούλιο, ὅπου ἔγινε μὲ ἐνθουσιασμὸν δεκτὸς ἀπὸ τὴν ἡγεσία καὶ τὰ μέλη αὐτοῦ σὲ εἰδικὴ συνεδρία, κατὰ τὴν ὁποία ἐξεφώνησε βαρυσήμαντο λόγο καὶ δέχθηκε ὡς δῶρο τὸν κώδωνα, μὲ τὸν ὁποῖο ὁ Πρόεδρος τοῦ Κοινοβουλίου Ferdinando Casini κήρυξε τὴν ἐναρξὶ τῆς ἱστορικῆς συνεδρίας. Ὁ κώδων αὐτὸς εἶναι μινιατούρα τῆς «Zygmunt»-καμπάνας τοῦ Καθεδρικοῦ Ναοῦ τῆς πόλεως Krakau.

Ἐνώπιον χιλίων βουλευτῶν, κυβερνητικῶν στελεχῶν καὶ προσκεκλημένων ὁ Πάπας κάλεσε τοὺς Ἰταλοὺς νὰ συντελέσουν στὴν ἐπικράτησι ἐνότητος, ἀλληλεγγύης καὶ εἰρήνης ἀνάμεσα στὰ ἔθνη καὶ στὴ διαμόρφωσι τῆς Εὐρώπης.

Ἀναφερόμενος ὁ Ποντίφηξ στὸ δημοκρατικὸ ἰδεῶδες τόνισε τὰ ἑξῆς: «(Σ' ἓνα δημοκρατικὸ καθεστῶς) εἶναι ἀναγκαῖα ἡ συνεργασία ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν καλῆς θελήσεως, ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὴν πολιτικὴ πεποίθησι τοῦ καθενός, γιὰ τὴν οἰκοδόμησι τοῦ κοινοῦ καλοῦ. Ἡ συνεργασία αὐτὴ μὲ πνεῦμα ἀλληλεγγύης καὶ ἐγκαρδιότητος δὲν πρέπει νὰ παραβλέπῃ τὴν ἀναφορὰ στίς θεμελιώδεις ἠθικὲς ἀξίες, ποὺ εἶναι ἐγγεγραμμένες στὴν ἴδια τὴ φύσι τῶν ἀνθρώπων. Στὴν ἐγκύκλιο Veritatis splendor σὲ σχέσι μὲ αὐτές, συνέστησα τὴν ἀποφυγὴ “τοῦ κινδύνου τῆς συνδέσεως μεταξὺ δημοκρατίας καὶ ἠθικοῦ σχετικισμοῦ (relativismus), ὁ ὁποῖος ἀφαιρεῖ ἀπὸ τὴ συμβίωσι τῶν πολιτῶν κάθε ἀσφαλὲς καὶ σταθερὸ ἠθικὸ σημεῖο σχέσεως καὶ ἐπὶ πλέον ἐμποδίζει τὴν ἀναγνώρισι τῆς ἀληθείας” (Ἀρ. 101). Διότι, ὅταν δὲν ὑπάρχῃ ἐσχάτη (ἀπόλυτη) ἀλήθεια, ἡ ὁποία κατευθύνει τὴν πολιτικὴν πράξι καὶ δίδει εἰς αὐτὴν προσανατολισμόν, — ὡς ἔγραψα σὲ ἄλλη ἐγκύκλιο, στὴν Centessimus annis —, εἶναι δυνατόν “οἱ ἰδέες καὶ οἱ πεποιθήσεις νὰ χρησιμοποιοῦνται εὐκόλα καταχρηστικῶς ὡς σκοποὶ ἐξουσιαστικῆς δυνάμεως. Μιὰ δημοκρατία χωρὶς ἀξίες μεταβάλλεται, εὐκόλως, ὅπως ἀποδεικνύει ἡ Ἱστορία, σ' ἓναν φανερὸ ἢ συγκεκαλυμμένο Ὀλοκληρωτισμὸ (Totalitarismus)” (ἄρ. 46)».

Ε.Θ.

Τὸ τοιμέντο τῶν θεμελίων τῆς Εὐρώπης

Ὁ Πάπας Ἰωάννης-Παῦλος Β', ὁμιλῶν στὸ Ἰταλικὸ Κοινοβούλιο, ἀναφέρθηκε καὶ στὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης, τονίσας ὅτι στὴ θεμελίωσι τοῦ συνταγματικοῦ μέλλοντος τῆς διευρυνομένης Εὐρώπης δὲν πρέπει νὰ λείπῃ «τὸ τοι-

μέντο τῆς χριστιανικῆς καὶ πολιτιστικῆς κληρονομιάς, τὸ ὁποῖο κατὰ τὴ διάρκειά τῶν αἰώνων ἔκαμε τὴν Εὐρώπη μεγάλη».

Στὴ συνέχεια προσέθεσε τὰ ἑξῆς: «Γι' αὐτὸ εἶναι ἀναγκαῖο νὰ προφυλαχθοῦμε ἀπὸ ἓνα ὄραμα τῆς Εὐρώπης, τὸ ὁποῖο βλέπει μόνον κάτω ἀπὸ οἰκονομικὲς καὶ πολιτικὲς ἀπόψεις καὶ κατὰ ἄκριτον τρόπο υἱοθετεῖ χωρὶς ἀντίστασι μοντέλα ζωῆς, τὰ ὁποῖα εἶναι προσανατολισμένα στὸν καταναλωτισμὸ, ὁ ὁποῖος δὲν ἔχει ἐνδιαφέρον γιὰ τὶς πνευματικὲς ἀξίες. Ἐὰν θέλωμε νὰ δημιουργήσωμε διαρκῆ σταθερότητα στὴν νέαν Εὐρωπαϊκὴ ἐνότητα, εἶναι ἀναγκαῖο νὰ δεχθοῦμε ὅτι αὐτὴ πρέπει νὰ θεμελιωθῆ σ' ἐκεῖνα τὰ ἠθικὰ θεμέλια, τὰ ὁποῖα κάποτε ἀποτελοῦσαν τὴ στερεὰ βάσι τῆς καὶ συγχρόνως δημιουργοῦσαν θέσι γιὰ τὴν ποικιλία τῶν πολιτισμῶν καὶ τῶν παραδόσεων, πού χαρακτηρίζαν τὰ ἐπὶ μέρους ἔθνη. Θὰ ἠθελα ἐπίσης σ' αὐτὴν τὴν ἀξιόλογο συγκέντρωσι νὰ ἀνανεώσω τὴν ἀπαιτησι, τὴν ὁποία αὐτὰ τὰ χρόνια ἔχω ἀπευθύνει στοὺς διαφόρους λαοὺς τῆς Εὐρώπης: "Εὐρώπη, τώρα στὴν ἀρχὴ τῆς νέας χιλιετίας, ἀνοίξε πάλι τὶς πόρτες γιὰ τὸν Χριστό"» (Ἐφημ. *L'Osservatore Romano*, γερμ. ἔκδοσις, ἀρ. 47, 22 Νοεμβρ. 2002, σσ. 7-8).

Θὰ ἔπρεπε νὰ σημειώσωμε, ὅτι οἱ ἐκπρόσωποι τοῦ ἰταλικοῦ κοινοβουλίου καὶ τῆς ἰταλικῆς κυβερνήσεως δέχθηκαν μὲ ἐνθουσιασμὸ τὶς παπικὲς ἐπισημάνσεις, διακόπτοντας μὲ πολὺ παρατεταμένα ζωηρὰ χειροκροτήματα τὸν λόγο τοῦ Ποντίφηκος χωρὶς νὰ ἔχουν κομπλεξικὴ ἀντίληψι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἀναμιγνύεται στὰ ἰδικά τους καθήκοντα. Γνωρίζουν ὅτι οἱ διακριτοὶ ρόλοι Ἐκκλησίας καὶ Πολιτείας εἶναι ρόλοι ἀλληλοπεριχωρούμενοι καὶ ἀλληλοενισχυόμενοι.

Ε.Θ.

Μουσικοφιλολογικὴ βραδιὰ τοῦ Κ.Ε.Σ.Ο.

Ὁ γνωστὸς ἱστορικὸς φιλολογικὸς σύλλογος «Παρνασσός» φιλοξένησε στὴν μεγάλη Αἴθουσά του «μουσικοφιλολογικὴ βραδιὰ», ἡ ὁποία ὁργανώθηκε ἀπὸ τὴν Χορωδία «Ἦχοχρωμάτων» τοῦ «Κέντρου Στήριξης Οἰκογένειας» (Κ.Ε.Σ.Ο.) τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν. Τὸ θέμα τῆς βραδιάς ἦταν «Ἡ Μητέρα Παναγία στὴν ζωὴ μας» καὶ παρουσιάσθηκε στὴν κατάμεστη ἀπὸ κόσμον Αἴθουσα μὲ χορωδιακὲς ἐκτελέσεις (μὲ βοήθεια τῆς ἐναρμονίσεως πιάνου-ἄρμονιου καὶ τῆς χρήσεως ἀκκορντε-

όν, κιθάρας καὶ μὲ solo ἐκτελέσεις, μὲ ἀπαγγελίες). Τὸ ὅλο Πρόγραμμα κατευθυνόταν καὶ ἐμπνευχωνόταν ἀπὸ τὴν ταλαντοῦχο φιλόλογο καθηγήτρια κ. Σμαρούλα Νάκη, Διευθύντρια τῆς Χορωδίας τῶν Ἦχοχρωμάτων Κ.Ε.Σ.Ο.-Ι.Α.Α., ἡ ὁποία μάλιστα εἶχε συνθέσει ἡ ἴδια τὴ μουσικὴ πολλῶν ἐκ τῶν παρουσιαζομένων ὑπὸ τῆς χορωδίας, πού συντονιζόταν ἄριστα ὑπὸ τὴν διεύθυνσί της. Ἐπρόκειτο γιὰ μιὰ ὑψηλῆς ποιτικῆς στάθμης μουσικοφιλολογικὴ βραδιὰ, ἡ ὁποία ἔγινε περισσότερον οἰκοδομητικὴ μὲ τὶς ὀλιγόλεπτες ὁμιλίαι τῶν κ.κ. Ἰ. Μαρκαντώνη, Ε. Θεοδώρου καὶ Θ. Προβατάκη. Ὁ πρῶτος χαιρέτισε τὴν ἐκδήλωσι ὡς Πρόεδρος τοῦ «Παρνασσού», ὁ δεῦτερος μίλησε γιὰ τὴν ὠραιότητα τῆς Παναγίας ὡς πνευματικὸ καθρέπτη τῶν Χριστιανῶν, ὁ δὲ τρίτος γιὰ τὴν εἰκονογραφικὴ παρουσίασι, τὶς ἐπωνυμίες καὶ τὰ προσαγορήματα τῆς Θεοτόκου. Ὅλοι οἱ παρευρισκόμενοι μὲ κατάνυξι συνειδητοποίησαν ὅτι ἡ Μητέρα τοῦ Κυρίου εἶναι καὶ ἡ στοργικὴ Μητέρα ὄλων μας.

Ἡ βραδιὰ ἔκλεισε μὲ τὴν κλήρωσι τῆς λαχειοφόρου, τῆς ὁποίας τὰ ἔσοδα θὰ διατεθοῦν ὑπὲρ τοῦ ξενῶνος τοῦ Κέντρου Στήριξης Οἰκογένειας τῆς Ἱ. Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν «Στέγη Μητέρας» (γιὰ ἄγαμες μητέρες καὶ κακοποιημένες γυναῖκες), ὁ ὁποῖος ξενῶν εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ λαμπρὰ δημιουργήματα τοῦ Κ.Ε.Σ.Ο., τὸ ὁποῖο ἐργάζεται γιὰ τὴν πολυδιάστατη προστασία τῆς οἰκογενείας μέσα στὸν γάμο (μὲ σταθμοὺς οἰκογενειακῆς συμβουλευτικῆς, τμήματα συμπαράστασεως οἰκογενείας, μὲ σχολῆς γονέων, μὲ βρεφονηπιακοὺς σταθμοὺς, μὲ παροχὴ ἠθικῆς βοηθείας στὶς ἄγαμες μητέρες, μὲ σχολῆς καταρτισμοῦ γυναικείων στελεχῶν, μὲ σεμινάρια ποιμαντικῆς μελλονύμφων καὶ σεξουαλικῆς ἀγωγῆς, μὲ ἀγῶνες ὑπὲρ τοῦ ἀγέννητου παιδιοῦ καὶ ἐναντίον τῶν ἐκτρώσεων, γιὰ τὴν προστασία τῶν παιδιῶν κ.τ.τ.). Ἡ μουσικοφιλολογικὴ βραδιὰ τῆς μνημονευθείσης Χορωδίας εἶναι μιὰ νέα ἀξία συγχαρητηρίων ὠραία ἐκδήλωσις τοῦ Κ.Ε.Σ.Ο., ἡ ὁποία ἐνισχύει συναισθηματικῶς τὰ στελέχη, τὰ ὁποῖα ἐθελοντικῶς ἐμπνευχώνουν τὶς ποικίλες δραστηριότητές του. Εἶναι περιττὸν νὰ ποῦμε ὅτι ἡ Χορωδία αὐτὴ εἶναι δυνατὸν καὶ πρέπει νὰ ἔχη ἓνα λαμπρὸ μέλλον.

Ἡ δημιουργηθεῖσα ἀπὸ τὴ μουσικοφιλολογικὴ βραδιὰ ἀναζωπύρωση τῆς θεομητορικῆς εὐλαβείας ἦταν ὠραῖο προανάκρουσμα τῆς ὑποδοχῆς στὴν Ἀθήνα τῆς Ἱ. Εἰκόνας τῆς Παναγίας τῆς Ἱεροσολυμίτισσας.

Ε.Θ.

Διακήρυξις βασικῶν ἀρχῶν Βιοηθικῆς

Ἡ Διακοινοβουλευτικὴ συνέλευσις Ὁρθοδοξίας κατὰ τὴν ἐτήσια σύναξι της στὸ Βουκουρέστι (Ἰούνιος 2002) προέβη σὲ ἀξιέπαινη ἐκτενῆ Διακήρυξι βασικῶν ἀρχῶν Βιοηθικῆς βασισμένων στὴν Ὁρθόδοξη παράδοσι. Ἐκτὸς τῶν ἄλλων, στὴν Διακήρυξι τοὺς οἱ ἐκπροσωποῦντες τὰ Κοινοβουλία τοὺς ἢ ομάδες τῶν Κοινοβουλίων τοὺς τόνισαν τὰ ἑξῆς:

«Ἡ ὀρθόδοξη χριστιανικὴ παράδοσι χαρακτηρίζεται ἀπὸ μιὰ Ἀνθρωπολογία —θεωρία δηλαδὴ περὶ ἀνθρώπου— ξεχωριστή, ἰδικόμορφη καὶ τόσο σημαντικὴ, ἀφοῦ ἀντικρῦζει τὸν κάθε ἄνθρωπο μόνον ὡς εἰκόνα τοῦ Θεοῦ καὶ ἀναγνωρίζει ὡς προορισμὸ του μόνον τὴν ὁμοίωσι καὶ τὴν ἔνωσι τοῦ ἀνθρώπου μετὰ τὸν Θεό.

»Στὴν ὀρθόδοξη χριστιανικὴ παράδοσι ὁ ἄνθρωπος δὲν νοεῖται μόνον ὡς ἄτομο πού κρίνεται ἀπὸ τίς πράξεις του, ἀλλὰ κυρίως ὡς πρόσωπο πού καταξιώνεται ἀπὸ τίς σχέσεις του μετὰ τοὺς συνανθρώπους του καὶ τὴν σχέσι του μετὰ τὸ Θεό...

»Εἶναι εὐθύνη ὄλων μας θρησκευτικῶν, πολιτικῶν, ἐπιστημονικῶν καὶ κοινωνικῶν φορέων ἀπέναντι στίς μέλλουσες γενεές νὰ λάβουμε ὅλα τὰ μέτρα, ὥστε ὁ ἄνθρωπος νὰ μὴν ὑποβαθμισθεῖ σὲ οἰκονομικὸ μέγεθος, γενετικὴ παράμετρο ἢ ντετερμινιστικὴ μονάδα καὶ νὰ ἀποφενχθεῖ κάθε μορφῆ ρατσιστικῆς διάκρισις εὐγονικῶν χαρακτηριστῆρα. Παράλληλα θὰ ἐργασθοῦμε ὅλοι μαζί γιὰ νὰ δοθεῖ προτεραιότητα στὴν ἐξασφάλισι τῆς ἀνθρώπινης ἀξιοπρέπειας ἔναντι οἰωνοδῆποτε ἐρευνητικῶν ἐπιδιώξεων καὶ ἐπιτευγμάτων, ὅπως ἐπίσης καὶ στὴν ἐμπιστευτικότητα τῶν προσωπικῶν καὶ γενετικῶν πληροφοριῶν.

»Οἱ δυνατότητες πού παρέχει ἡ βιοϊατρικὴ πρόοδος καὶ πιὸ συγκεκριμένα ἡ γενετικὴ μηχανικὴ καὶ οἱ νέες μέθοδοι γονιμοποιήσεως ἐπιβάλλουν νὰ προστατευθοῦν ὅπωςδήποτε τὸ ἀνθρώπινο γονιδίωμα καὶ τὰ τεχνολογικὰ ἐπιτεύγματα στὸ πεδίο τῆς ὑποβοηθουμένης ἀναπαραγωγῆς ἀπὸ κάθε μορφῆς ἰδιοτελῆ συμφέροντα, οἰκονομικὴ ἐκμετάλλευσι, εὐγονικὸ προσανατολισμὸ καὶ ἀλαζονικὴ κυριαρχία...

»Κάθε πολιτικὴ ἀπόφασι ἢ νομοθετικὴ ρύθμισι πού ἀναφέρεται σὲ θέματα βιοϊατρικῆς, ἱατρικῆς τεχνολογίας, βιοτεχνολογίας καὶ γενετικῆς μηχανικῆς πρέπει ἀπαραιτήτως νὰ σέβεται τὸ γεγονὸς ὅτι ἡ κάθε ἀνθρώπινη ὑπαρξι ἀπὸ τὴν πρώτη της στιγμὴ μέχρι καὶ τὴν τε-

λευταία της πνοὴ ἀποτελεῖ μοναδική, ἀναντικατάστατη καὶ ἀνεπανάληπτη ὄντοτητα, ἐκ φύσεως αὐτεξούσια, ἐλεύθερη, στὴν οὐσία καὶ τὴν προοπτικὴ της ἱερὴ καὶ ὑπερβατικὴ. Ὅτι ἀποτελεῖ μιὰ κοινωνικὴ μονάδα μετὰ δικαιώματα καὶ ὑποχρεώσεις...

»Ἡ διαφάνεια κατὰ τὴ διαδικασίαν λήψεως ἀποφάσεων σχετικῶν μετὰ τὴν ἐπιστημονικὴ ἔρευνα καὶ τίς ἐφαρμογές της ἀποτελεῖ θεμελιώδες προαπαιτούμενο κάθε δημοκρατικῶν καθεστῶτος».

E.Θ.

Ὁργάνωσις τῶν βιοϊατρικῶν ἐξελίξεων

Στὴ συνέχεια ἡ περὶ Βιοηθικῆς Διακήρυξις τῆς Ὁρθόδοξου Διακοινοβουλευτικῆς Συνελεύσεως τόνισε καὶ τὰ ἑξῆς:

«Θεωροῦμε ἀπολύτως ἀναγκαία τὴ σωστὴ ἐκπαίδευσι καὶ ἐνημέρωσι περὶ τῶν βιοϊατρικῶν ἐξελίξεων καὶ εἰδικότερα ἐκείνων πού ἀναφέρονται στὸ ἀνθρώπινο γονιδίωμα καὶ ἡμῶν τῶν πολιτικῶν, ἀλλὰ καὶ ὄλων τῶν πολιτῶν. Γιὰ τὸ λόγο αὐτὸ πιστεύουμε στὴ σύστασι ἀνεξάρτητων Ἐπιτροπῶν Βιοηθικῆς καὶ Δεοντολογίας, ὅπως ἐπίσης καὶ στὴ δέσιμωσι τῶν κρατῶν νὰ προωθήσουν τὴν ἐκπαίδευσι καὶ ἐνημέρωσι στὴν βιοηθικὴ καὶ τίς συναφεῖς συζητήσεις, οἱ ὁποῖες πρέπει ὅπωςδήποτε νὰ εἶναι ἀνοικτές στὰ ποικίλα θρησκευτικὰ ρεύματα σκέψης. Ἐργαλεῖα ἀποτίμωσις τεχνολογίας ὅπως ἡ ἐκπόνησι διεπιστημονικῶν μελετῶν ἢ ἡ διοργάνωσι συνεδριῶν μετὰ σκοπὸ τὴν καλλιέργεια συναινέσεως θὰ πρέπει νὰ ἐνισχυθοῦν καὶ νὰ ἐνταχθοῦν στὴ νομοθετικὴ διαδικασίαν. Οἱ πολιτικοὶ θὰ πρέπει νὰ ἐπεξεργασθοῦν εἰδικὴ νομοθεσίαν γιὰ νὰ ρυθμίσουν τὸ πλαίσιο τῆς ἐπιστημονικῆς προσπάθειας καὶ νὰ ἐλέγξουν τὴν ἱατρικὴ δραστηριότητα στὸ πεδίο αὐτό.

»Οἱ ἐπαγγελματικὲς ἐνώσεις πρέπει ἐπίσης νὰ ἐπεξεργασθοῦν κώδικες δεοντολογίας καὶ κατευθυντήριες ὁδηγίες γιὰ εὐαίσθητα καὶ ἀμφιλεγόμενα θέματα, ὅπως ἡ ὑποβοηθουμένη ἀναπαραγωγή ἢ οἱ μεταμοσχεύσεις ὀργάνων.

»Τὰ μέσα μαζικῆς ἐνημέρωσις θὰ πρέπει νὰ καλύπτουν τὸ πεδίο αὐτὸ μετὰ τρόπο σῶφρονα, ἐπαγγελματικὸ καὶ ὑπεύθυνο, μετὰ ἀπὸ κατάλληλη ἐνημέρωσι ἀπὸ ἀρμόδιους ἐπιστήμονες...

»Ἡ εὐφορία πού συνοδεύει τίς βιοτεχνολογικὲς ἐξε-

λίξεις και την αναμενόμενη οικονομική πρόοδο δεν θα πρέπει να οδηγήσει σε μείωση των προσπαθειών για τη δικαιότερη κατανομή του πλούτου σε έθνικό και διεθνές επίπεδο και για την αναπτυξιακή πρόοδο των υπό ανάπτυξη χωρών. Για το λόγο αυτό θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα, ούτως ώστε να μην διαιωνισθεί μέσω των μονοπωλίων παραγωγής και διαχειρίσεως της νέας τεχνολογικής γνώσεως ή εξάρτηση των αναπτυσσομένων χωρών από τις χώρες - παραγωγούς της βιοτεχνολογικής γνώσεως. Η άρχη της αλληλεγγύης θα πρέπει να υπαγορεύει την κρατική πολιτική στο θέμα αυτό.

» Η παραγωγή, χρήση και η απελευθέρωση στο περιβάλλον των γενετικά τροποποιημένων οργανισμών και προϊόντων θα πρέπει να υπόκειται σε κατάλληλες έγγυησεις και να συνοδεύεται από μηχανισμούς έλεγχου, ούτως ώστε να αποφευχθεί βλάβη στην υγεία, στην ανθρώπινη ζωή ή στο περιβάλλον ως σύνολο. Τα γενετικά τροποποιημένα τρόφιμα θα πρέπει να συνοδεύονται από σήμανση...

» Οί νέες γνώσεις θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν μόνον επ' αγαθῶν της ανθρωπότητας και όχι ως μέσα έμπλουτισμού του όπλοστασίου. Η ανάγκη αναλήψεως έκστρατειας, με σκοπό να απαγορευθούν τα "βιολογικά όπλα" πρέπει να καταστεί κοινή συνείδηση.

E.Θ.

Ραγδαία αύξηση των άθέων στην Γαλλία

Οί φοιτητές της Ανωτέρας Σχολής Δημοσιογραφίας του Πανεπιστημίου της Λίλλης στην Γαλλία δημιούργησαν μία ενδιαφέρουσα ιστοσελίδα στο Διαδίκτυο με θέματα θρησκευτικής επικαιρότητας και υπό τόν γενικό τίτλο: ΤΕΟ (έκ της ελληνικής λέξεως Θεός). Η ηλεκτρονική διεύθυνση της ιστοσελίδος είναι: www.esj-lille.fr. Μεταξύ των άλλων σχολίων και μελετών που δημοσιεύονται έντοπίσαμε και μία πρόσφατη έρευνα για τίς θρησκευτικές όμολογίες και κοινότητες που υπάρχουν στην γαλλική κοινωνία.

Πληροφορούμεθα, λοιπόν, ότι επί 60 εκατομμυρίων κατοίκων της Γαλλίας, 40 εκατομμύρια —δηλαδή τὰ 2/3— δηλώνουν Καθολικοί, έκ των όποιων ό ένας στους τρεις έκκλησιάζεται τακτικά, ήτοι περίπου 13 εκατομμύρια. Έκ των ύπολοίπων 20 εκατομμυρίων Γάλλων 4,5 εκατομμύρια είναι άθεοι, 4,5 εκατομμύρια Μουσουλμά-

νοι, 900.000 Προτεστάντες Χριστιανοί, 700.000 βουδδιστές, 600.000 Έβραίοι και 150.000 Χριστιανοί Όρθόδοξοι.

Είναι χαρακτηριστικό τὸ γεγονός ότι τὸ ποσοστὸ τῶν άθέων αύξήθηκε έντυπωσιακά μετά τὸ 1968, χρονιά πού σημαδεύθηκε άπό τήν θορυβώδη έξέγερση τῶν φοιτητῶν στό Παρίσι καθ' ὄλην τήν διάρκεια τοῦ μηνός Μαΐου. Εἶναι γεγονός ότι ἡ Γαλλική Έπανάσταση καί ὁ Διαφωτισμός καλλιέργησαν ἕνα κλίμα έντόνου αντίπαράθεσως πρὸς τόν Χριστιανισμό καί κυρίως πρὸς τόν Καθολικό κλήρο. Παρά ταῦτα, μέχρι τὸ 1968 οἱ δεδηλωμένοι άθεοι καί άθρησκοι στην Γαλλία πλησίαζαν τὸ 1 εκατομμύριο καί μετά τήν χρονική αύτή καμπή έκτινάσσονται άριθμητικῶς καί προσεγγίζουν σήμερα τὰ 4,5 εκατομμύρια.

Θά ἔλεγε κάποιος ότι στην Γαλλία κατά τίς τελευταῖες δεκαετίες παρατηρεῖται μία έντονη άμφισβήτηση τοῦ Θεοῦ καί μία πτώση τοῦ θρησκευτικοῦ συναισθήματος. Όμως πρέπει νά παρατηρήσουμε ότι στην ἴδια χώρα ἔχουμε καί ισχυρές θετικές αντίστάσεις ὡς πρὸς τὸ ζήτημα τῶν χριστιανικῶν ριζῶν της Εὐρώπης. Τόν Μάιο τοῦ 2001 ὁ Γάλλος Ζάκ Ντελόρ, πρώην Πρόεδρος της Εὐρωπαϊκής Έπιτροπής, διεμαρτυρήθη μαζί με άλλες προσωπικότητες διότι στην Χάρτα τῶν Άνθρωπίνων Δικαιωμάτων δέν προτάσσονται οἱ Χριστιανικές ρίζες της Εὐρώπης. Στο ἴδιο μήκος κύματος κινεῖται καί ἡ σκέψη τοῦ πρώην Προέδρου της Δημοκρατίας Βαλερί Ζισκάρ Ντ' Έσταίν, ὁ όποιος σήμερα προεδρεύει της Συνελεύσεως για τὸ νέο Σύνταγμα της Ένωμένης Εὐρώπης. Ό κ. Ντ' Έσταίν άρθρογράφησε τόν Νοέμβριο τοῦ 2002 στην έφημερίδα Le Monde καί έτάχθη κατά της έντάξεως της Τουρκίας στην Εὐρωπαϊκή Ένωση για λόγους δημογραφικούς καί πολιτιστικούς. Ό κ. Ντ' Έσταίν προφανῶς θεωρεῖ ότι μουσουλμανικές χώρες δέν πρέπει νά ένταχθοῦν στην Ε.Ε., διότι θά αλλοιώσουν τόν Χριστιανικό της χαρακτήρα.

K.X.

«Γελοιοποίηση της νομοθεσίας»

Ό έπιφανής φιλόσοφος Άκαδημαϊκός κ. Κ. Δεσποτόπουλος, σε έπιστολή του στην «Καθημερινή» (5-7-02), λαμβάνοντας άφοριμή έξ άρθρου τοῦ διακεκριμένου Καθηγητοῦ κ. Γ. Κουμάντου, πού αναφερόταν καί στο ζή-

τητα τῶν φρονικῶν ἐκτρώσεων, διετύπωσε ἀξιόλογες σκέψεις γιὰ τὴ λεγομένη «τεχνητὴ διακοπὴ τῆς κνήσεως», ποὺ δὲν ἀπαγορεύεται κατὰ τίς πρώτες δώδεκα ἑβδομάδες ἀπὸ τὴ σύλληψη: «Ἄς συγχωρηθεῖ, —λέγει—, στὴν ἠθικὴ εὐαισθησία μου ὅτι μὲ ὑποκινεῖ πρὸς σχολιασμό: πρόκειται γιὰ ἐπαίσχυντη στάση τοῦ νομοθέτη νὰ ὑποκύψει ὄχι στὴν πλειοψηφία τῶν πολιτῶν, ἀλλὰ στὶς πιέσεις ὀρισμένων ομάδων γυναικῶν, δῆθεν πρωτοπόρων. Καὶ εἶναι ἠθικὸς παραλογισμὸς, ἡ ἴδια πράξις, ὀνομαζομένη συγκαλυπτικά «τεχνητὴ διακοπὴ τῆς ἐγκυμοσύνης», ἂν ἐπιτελεσθεῖ τὴν ὀγδοηκοστὴ τέταρτη ἡμέρα, ὕστερα ἀπὸ τὴ σύλληψη, νὰ χαρακτηρίζεται ὡς μὴ ἀντίθετη πρὸς τὸ δίκαιο, ἂν ἐπιτελεσθῇ ὁμως τὴν ὀγδοηκοστὴ πέμπτη ἡμέρα, ὕστερα ἀπὸ τὴ σύλληψη, νὰ χαρακτηρίζεται ἀξιόποινο ἀδίκημα. Μιᾶς ἡμέρας διαφορά ἐμφανίζεται κρίσιμη γιὰ τὸν ἐγκληματικὸ ἢ μὴ χαρακτηρὰ τῆς ἴδιας

πράξης πρὸς γελοιοποίηση τῆς νομοθεσίας. Καὶ ἰδοὺ πρόσθετη ἀθλιότατη ἀνοησία: ἡ διεκδίκηση δικαιώματος πρὸς ἔκτρωση ὡς “δικαιώματος τῆς γυναίκα νὰ ἐξουσιάζει τὸ σῶμα τῆς”. Ὁ φίλος καθηγητὴς περιορίζεται νὰ μνημονεύσει ἀπλῶς τὸν οἰκτρὸ αὐτὸν ἰσχυρισμὸ, γέννημα, πιστεύω, τῆς ἠθικῆς μυωπίας ὀρισμένων γυναικῶν. Ἔχω στὸ σύγγραμά μου “Φιλοσοφία τοῦ δικαίου”, ἀλλὰ καὶ πρὸ μηνῶν ἐκφρασθεῖ, στὸ Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης, γιὰ τὸ δικαίωμα χειρισμοῦ ἀπὸ τὸν ἄνθρωπο τῶν μελῶν καὶ τῶν λειτουργιῶν τοῦ ἀτομικοῦ του σώματος. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀντιμετώπιση τῆς ἐγκυμοσύνης δὲν εἶναι χειρισμὸς ἀπὸ τὴν γυναίκα τοῦ ἀτομικοῦ τῆς σώματος. Ἡ ἐγκυμοσύνη ἐνέχει συνύπαρξη ἐπὶ ἐννεάμηνον δύο ἀνθρώπινων ὄντων...».

Ε.Θ.

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἀριθμ. Πρωτ. 1093
Διεκπ. 2049

Ἀθήνησι τῆ 19ῃ Νοεμβρίου 2002

Κανονισμός Λειτουργίας Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς Εὐ- αγγελιστρίας Ἀλιάρτου

Ἀπόφαση ἐγκρίσεως τοῦ ὑπο-
βληθέντος στήν Ἱερά Σύνοδο
κειμένου ὑπό τὸν τίτλο «Σχόλια-
Προτάσεις ἐπὶ τοῦ νόμου διὰ
τὴν Ἱατρικὴν Ὑποβοήθησιν τῆς
Ἀνθρωπίνης Ἀναπαραγωγῆς»
τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. Νικολάου
Χατζηνικολάου

Ἀπόφαση ἐκφράσεως διαμαρ-
τυρίας διὰ τὴν ἐξαίρεση τῶν
Κληρικῶν ἀπὸ τῆ χορήγηση τοῦ
ἐπιδόματος «Εἰδικὴ Παροχὴ»
ὑψους 176 €.

Ἐκ Συνοδικῆς Ἀποφάσεως, ληφθείσης ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς
Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 6ης ὑπερμεσοῦντος μηνὸς Νοεμ-
βρίου ἐ.ἔ., διαπέμπομεν ὑμῖν συνημμένως ὧδε, τὸν ὑπὸ τῆς Ἀδελφότητος τῆς
Ἱερᾶς Γυναικείας Κοινοβιακῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας Ἀλιάρτου ψηφισθέντα
καὶ ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερωνύμου
ἐγκριθέντα Ἑσωτερικὸν Κανονισμὸν αὐτῆς πρὸς δημοσίευσιν εἰς τὸ καθ' ὑμᾶς
περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ», συνωδᾶ ταῖς διατάξεις τῆς παράγρ. 4 τοῦ ἄρθρου 39
τοῦ Νόμου 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος».

Ἐντολῇ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου

Ὁ Ἀρχιγραμματεὺς

† Ὁ Σαλῶνων Θεολόγος

Κανονισμός Λειτουργίας Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας Ἀλιάρτου

Ἄρθρον 1

Ἡ Μοναστικὴ Ἀδελφότης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας Ἀλιάρτου Βοιω-
τίας, Μονῆς λειτουργούσης ἀπὸ τὸν 16ον αἰῶνα, διαλυθείσης καὶ ἐπανασυστα-
θείσης διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. ... Π.Δ., (Φ.Ε.Κ. ...), ψηφίζει τὸν παρόντα Κανονισμὸν
Λειτουργίας αὐτῆς, κατὰ τὸ Ἄρθρον 39, παρ. 5, τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Κατα-
στατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», (Φ.Ε.Κ. 146/31-5-77, τεύχος Α').

Ἄρθρον 2

Ἡ Ἱερά Μονή, κατὰ τὰς νομικὰς αὐτῆς σχέσεις, εἶναι Ν.Π.Δ.Δ., ὡς διαλαμ-
βάνεται εἰς τὴν παρ. 4 τοῦ Ἄρθρου 1 τοῦ Ν.Δ. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρ-
του τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», (Φ.Ε.Κ. 146/31-5-77, τεύχος Α'), καὶ ὑπάγε-
ται εἰς τὴν Κανονικὴν Δικαιοδοσίαν, ὡς οἱ Θεοὶ καὶ Ἱεροὶ Κανόνες καὶ οἱ νο-
μικὲς διατάξεις τῆς Πολιτείας διακελεύουσι, τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου
Θηβῶν καὶ Λεβαδείας.

Ἄρθρον 3

α) Σκοπὸς τῆς Μοναστικῆς Ἀδελφότητος εἶναι ἡ ἐν ὁμοφροσύνῃ καὶ ἐνότητι
συνβίωσις, κατὰ τὰ πρότυπα τῶν Ἀρχαίων Ἀνατολικῶν Ὀρθοδόξων Μοναστικῶν
Ἀδελφοτήτων, ἡ διηνεκὴς μελέτη τῶν τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ καὶ ἡ μίμησις τῆς
ἐν σαρκὶ Πολιτείας τοῦ Θεανθρώπου καὶ Λυτρωτοῦ ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ.

β) Ἡ κατὰ Θεὸν ἄσκησις καὶ ἐν ἀγίαις διακονίαις νέκρωσις τῶν παθῶν.

γ) Ἡ ἀδιάλειπτος, τοῦ ἐν Τριάδι Θεοῦ, δοξολογία, διὰ λειτουργιῶν καὶ κατ'
ἰδίαν προσευχῶν, ἡ τελεία βίωσις τῶν ἐν τῇ Ἱερᾷ Μονῇ ἀσκουμένων τῆς κατὰ
Θεὸν, ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ, μυστικῆς ἐν παρθενίᾳ ζωῆς, καὶ ἡ ἐπίτευξις πλήρως συ-
ντονισμένης πνευματικῆς ἐργασίας, «ἐν ἐνὶ στόματι καὶ μιᾷ καρδίᾳ», μεταξύ τῶν
μελῶν, καὶ συνεχοῦς πνευματικῆς προόδου αὐτῶν.

δ) Ἡ ποικίλη συμπαράστασις εἰς ὅλους τοὺς ἀνθρώπους, ὡς καὶ ἡ ἐμπρακτος ἐκφρασις τῆς ἐν Χριστῷ ἀγάπης ἐντὸς τῆς Μονῆς, καὶ μὲ τὴν συνεργασίαν καὶ ἐγκρισιν τοῦ Μητροπολίτου καὶ ἐκτὸς Αὐτῆς, διὰ διαφόρων ποιμαντικῶν τρόπων καὶ μέσων, ὑπ' Αὐτοῦ ὑποδεικνυομένων.

Ἄρθρον 4

α) Εἰς τὴν Ἀδελφότητα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς παραμένουν ἰσοβίως αἱ Μοναχαί. Ὅσα ἐπιθυμοῦν νὰ ὑπαχθῶν ὡς Δόκιμοι εἰς αὐτὴν ὑποβάλλουν αἴτησιν εἰς τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον τῆς Μονῆς, τὸ Ὅποῖον ἐν συνεχείᾳ ὑποβάλλει τὴν πρότασιν, διὰ πράξεων του, εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην πρὸς ἐγκρισιν. Ἡ δόκιμος Μοναχὴ ἐγκαθίσταται εἰς τὴν Μονὴν μετὰ τὴν γραπτὴν ἐγκρισιν τοῦ Μητροπολίτου.

Ἡ ἐντὸς τῆς Μονῆς δοκιμαστικὴ ἀσκήσις εἶναι τριετής (κατ' ἐξαίρεσιν διετής ἢ εἰς περιπτώσεις ἀδριότητος ἀνάγκης, ὡς θὰ ἀποφασίσῃ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον μετὰ τοῦ οἰκεῖου Μητροπολίτου). Ὁ χρόνος σπουδῶν ἢ ὁποιοσδήποτε χρόνος παραμονῆς ἐκτὸς Μονῆς δὲν λογίζεται ὡς χρόνος δοκιμαστικῆς ἀσκήσεως.

β) Εἰς τὴν Ἱερὰ Μονὴν γίνονται δεκταὶ αἱ συμπληρώσασαι τὸ 21ον ἔτος τῆς ἡλικίας των. Ἡ ὑπόψηφια γίνεται δεκτὴ, ἀνεξαρτήτως καταγωγῆς καὶ ἰδιαιτέρας Πατρίδος, ἀρκεῖ νὰ εἶναι Χριστιανὴ Ὁρθόδοξος, ὀνόματι καὶ οὐσία, τηρουμένων τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν Νόμων τῆς Πολιτείας.

Διὰ τὰς ἄλλοθενεῖς ἀπαιτοῦνται ἐπὶ πλεόν καὶ τὰ ἐξῆς:

1. Ἄδεια Παραμονῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα.

2. Πιστοποιητικὰ οἰκεῖων ἀστυνομικῶν καὶ δικαστικῶν ἀρχῶν.

γ) Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἄλλοθενῶν καθορίζεται κατὰ περίπτωσιν διὰ πράξεως τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἐγκρινόμενης ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου.

δ) Προϋποτίθεται, ὅτι πᾶσα Δόκιμος ὀφείλει νὰ ἔχη τὰ κατωτέρω:

1) Στερρὰν καὶ ἀμετάκλητον ἀπόφασιν διὰ τὴν βίωσιν τοῦ μοναχικοῦ ιδεώδους.

2) Πνεῦμα αὐταπαρνήσεως καὶ θυσίας, χάριν τῆς Μοναστικῆς Ἀδελφότητος καὶ τοῦ ἱεροῦ σκοποῦ Της.

3) Ὑπακοήν, ἀκτημοσύνην, παρθενίαν, ταπεινοφροσύνην καὶ ἀγάπην.

ε) Εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν δὲν γίνονται δεκταὶ ὡς μέλη τῆς Ἀδελφότητος Μοναχαὶ ἐξ ἄλλης Μονῆς.

Ἄρθρον 5

Τὴν Διοίκησιν καὶ Διαχειρίσιν τῶν τῆς Μονῆς ἀσκεῖ τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, ἀποτελούμενον ἐκ τῆς Ἡγουμένης καὶ δύο Συμβούλων.

Ἄρθρον 6

α) Ἡ Καθηγουμένη εἶναι ἡ πνευματικὴ Μητέρα τῆς Μοναστικῆς Ἀδελφότητος, διακρινόμενη διὰ τὰ ἀπαραίτητα ψυχικά, πνευματικά καὶ διοικητικά Αὐτῆς χαρίσματα, ἀποτελεῖ ἐξαίρετον ὑπόδειγμα Μοναχικῆς αὐταπαρνήσεως, ὑπακοῆς, ἀσκήσεως, ἀρετῆς, πραότητος, ταπεινοφροσύνης, ἐπιστήμης πνευματικῆς, σοφίας, στοργῆς καὶ ἀγάπης. Εἶναι τὸ κέντρον καὶ ὁ ἄξων περὶ τὴν ὁποίαν στρέφεται, ἐν Χριστῷ, ὁλόκληρος ἡ ζωὴ τῆς Μοναστικῆς Ἀδελφότητος, ὡς αἱ πατρικαὶ καὶ πατερικαὶ φωναὶ τε καὶ γραφαὶ διατυποῦσιν.

β) Ἡ Καθηγουμένη ἀσκεῖ πνευματικὴν ἐξουσίαν καὶ πειθαρχικὸν ἔλεγχον ἐφ' ὅλων τῶν Ἀδελφῶν, τῶν τε Χειροθετημένων καὶ τῶν Δοκίμων, χωρὶς ἀπολυταρχικὰ δικαιώματα ἐπ' αὐτῶν, ἀλλ' ἐν πνεύματι πραότητος, διακονίας καὶ ἀγάπης Χριστιανικῆς, μετὰ πάσης στοργῆς μητρικῆς πρὸς τὰς Ἀδελφάς, καὶ μερίμνης ὑπὲρ τῶν ἀμερολήπτου καὶ πρὸς πάσας ἴασης, ὡς πρώτη καὶ προϊσταμένη μετὰ τῶν Ἰσῶν Ἀδελφῶν. Ἡ Καθηγουμένη διοικεῖ τὴν Ἀδελφότητα καὶ κατευθύνει αὐτὴν συμφώνως πρὸς τοὺς Ἱεροὺς Κανόνας, τὰς Παραδόσεις τῶν Πατέρων τῆς Ὁρθοδόξου Ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, τὸν παρόντα Κανονισμόν καὶ τὸν συνταχθησόμενον Ἐσωτερικὸν τοιοῦτον.

γ) Παρακολουθεῖ ἀγρύπνως τὴν προσωπικὴν ζωὴν ἐκάστης Ἀδελφῆς καὶ μεριμνᾷ διὰ τὴν ὁμαλήν καὶ εὐρυθμὸν λειτουργίαν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ἡ Καθηγουμένη δίδει τὰ διακονήματα εἰς τὰς Ἀδελφάς. Παρακολουθεῖ τὴν τήρησιν καὶ πιστὴν ἐφαρμογὴν τῶν Ἐκκλησιαστικῶν καὶ Μοναχικῶν κανόνων καὶ ἐποπτεῖ τὴν ἀκριβῆ ἐκτέλεσιν τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν καὶ τῶν ἀνατεθειμένων εἰς τὰς Ἀδελφάς διακονημάτων.

δ) Ἡ Καθηγουμένη προϊστάται τῶν Ἱερῶν Ἀκολουθιῶν, τῶν Συνεδριῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῶν Συνάξεων. Κωλυομένης δὲ ἡ ἀσθενούσης δύναται νὰ ἀντικατασταθῇ, προσωρινῶς, ὑπὸ Ἀδελφῆς ὀριζομένης ὑπὸ τῆς Ἰδίας.

Ἄρθρον 7

α) Ἡ Καθηγουμένη ἐκπροσωπεῖ νομίμως τὴν Ἱερὰν Μονὴν εἰς ὅλας τὰς σχέσεις μετὰ τῶν τρίτων, φυσικῶν ἢ νομικῶν προσώπων, Ἰδιωτικοῦ ἢ Δημοσίου Δικαίου, ὡς καὶ ἐνώπιον πάσης Ἀρχῆς, Ἐκκλησιαστικῆς, Πολιτικῆς, Στρατιωτικῆς, Δικαστικῆς, Διοικητικῆς, Φορολογικῆς, Δημοτικῆς, Κοινοτικῆς ἢ ἄλλης οἰασδήποτε τοιαύτης, ὡς καὶ παντὸς ἄλλου Ὄργανισμοῦ ἢ καὶ τοῦ Ταμείου Παρακαταθηκῶν καὶ Δανείων, Ταχυδρομικῶν ἢ Τραπεζικῶν Ταμειυτηρίων κ.ἄ.

β) Ἡ Καθηγουμένη δύναται δι' ἐγγράφου ἐξουσιοδοτήσεώς Της, ἢ προφορικῶς, νὰ ὀρίσῃ ἐν μέλος τοῦ

Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἢ οἰανδήποτε ἄλλην Ἀδελφὴν ἠθέλεν Αὕτη κρίνει κατάλληλον, διὰ τὴν ὡς ἄνω ἐκπροσώπησιν, ἢ ἀναπλήρωσιν.

Ἄρθρον 8

α) Ἡ Καθηγουμένη ἐκλέγεται ὑπὸ τῶν Μεγαλοσχημῶν καὶ Ρασοφόρων Μοναχῶν τῶν διαμενουσῶν συνεχῶς ἐντὸς τῆς Μονῆς. Χηρευσάσης τῆς θέσεώς Της, τὰ μέλη τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου γνωρίζουν τοῦτο εἰς τὸν Μητροπολίτην καὶ ζητοῦν ὀρισμὸν ἡμέρας ἐκλογῆς τῆς Ἡγουμένης καὶ διορισμὸν ὑπ' Αὐτοῦ εἰδικῆς πρὸς τοῦτο Ἐπιτροπῆς. Εἰς τὴν διοριζομένην τριμελῆ Ἐπιτροπὴν συμμετέχει καὶ μία Μεγαλόσχημος Μοναχὴ τῆς Ἀδελφότητος. Ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς χηρείας τῆς θέσεως τῆς Ἡγουμένης, γίνεται ἡ ἐκλογή, τῆς ἡμερομηνίας ἀνακοινομένης ἐγγράφως ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου τουλάχιστον πρὸ ἑπτὰ ἡμερῶν.

β) Ὑποψήφια διὰ τὸ ἀξίωμα τῆς Καθηγουμένης εἶναι ἅπασαι αἱ Μοναχαί, αἱ διακρινόμεναι ἐπὶ συνέσει, ὑπακοῇ, σταθερᾷ εὐσεβείᾳ, Μοναχικῷ ἔθει, μορφώσει κατὰ Χριστόν, ἀμεροληψία καὶ ἐν γένει διοικητικῇ ἰκανότητι, μάλιστα καθοδηγία ψυχῶν, συμπληρώσασαι τουλάχιστον πενταετίαν ἐντὸς τῆς Μονῆς μετὰ τὴν ρασοφορίαν ἢ κουράν.

γ) Ἡ ἐκλογή διεξάγεται διὰ μυστικῆς ἐγγράφου ψηφοφορίας ἐν τῷ Καθολικῷ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐνώπιον τῆς ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου διορισμένης Ἐπιτροπῆς. Μετὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν καὶ τὴν κεκανονισμένην τέλεσιν τῆς προσευχῆς, γίνεται ἡ ψηφοφορία μυστικῶς. Ἐπὶ χάρτου εἶναι γεγραμμένα τὰ ὀνόματα τῶν ὑποψηφίων διὰ τὸ ἀξίωμα τῆς Καθηγουμένης. Ἐκάστη Μοναχὴ, κατὰ τὰ πρεσβεῖα, ἐκδηλώνει διὰ σταυροῦ τὴν ἐπιλογὴν τῆς. Ἐν συνεχείᾳ, ἡ Ἐπιτροπὴ κάμνει τὴν διαλογὴν τῶν ψηφοδελτίων καὶ ἀναδεικνύεται Καθηγουμένη, ἢ ἔχουσα τὰς περισσοτέρας ψήφους. Ἐν ἰσοψηφίᾳ, ἀναδεικνύεται ἢ τὰ πρεσβεῖα ἐν τῷ Μοναχολογίῳ ἔχουσα, κειρομένη Μεγαλόσχημος ἐὰν δὲν εἶναι.

δ) Εὐθύς καταρτίζεται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς Πρακτικὸν τῆς ἐκλογῆς, τὸ ὅποιον καταχωρεῖται εἰς τὰ Πρακτικὰ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐνθα καὶ ὑπογράφουν ἅπασαι αἱ κεκαρμέναι ψηφίσασαι Μοναχαί· ἐν συνεχείᾳ γίνεται ἐν τῷ Καθολικῷ ἡ πρώτη, μικρά, ἐνθρόνισις καὶ ἀκολουθεῖ Τράπεζα. Ἀντίγραφον τοῦ Πρακτικοῦ ὑποβάλλεται εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, πρὸς ἐγκρισιν καὶ εὐλογίαν, διὰ τὴν ὑπ' Αὐτοῦ ἐγκαταστασιν καὶ ἐνθρόνισιν, ἐν καιρῷ ὀρισθησομένῳ, τῆς ἐκλογείσης Καθηγουμένης, Ὅστις καὶ ἐγχειρίζει αὐτῇ, κατὰ τὴν Τάξιν τοῦ Μεγάλου Εὐχολογίου τῆς καθ' ἡμᾶς Ἀνατολικῆς τοῦ Χριστοῦ Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας, ράβδον μετὰ Σταυροῦ ἐπιστηθίου καὶ Μανδύου, μνημονεύεται ἐν ταῖς Ἱεραῖς Ἀκολουθίαις, ὡς ἐξῆς: «Ὑπὲρ τῆς Μη-

τρὸς καὶ Καθηγουμένης τῆς Ἁγίας καὶ Ἱερᾶς Μονῆς ταύτης ... Μοναχῆς καὶ τῆς Συνοδείας Αὐτῆς».

Ἄρθρον 9

α) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, μὲ Πρόεδρον τὴν Ἡγουμένην, ἀποτελεῖ τὸ ἀνώτατον διοικητικὸν ὄργανον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ὅρίζει, εἰς τὴν ἀρχὴν ἐκάστου ἔτους, τὰ πρόσωπα τῶν Ἀδελφῶν διὰ τὰ διάφορα διακονήματα καὶ τὰς ποικίλας ὑπηρεσίας καὶ ἐργασίας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, τῶν ὁποίων ἡ θητεία εἶναι ἐτησία, δυναμένη νὰ ἀνανεωθῇ, καὶ δι' ἕτερον ἔτος.

β) Αἱ προτάσεις καὶ ἀποφάσεις τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καταχωροῦνται εἰς τὸ Βιβλίον Πρακτικῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἅτινα ὑπογράφονται ὑπὸ τῶν κατὰ τὴν Συνεδρίασιν παρόντων μελῶν.

γ) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ἔχει ἀπαρτίαν, ὅταν παρευρίσκωνται τουλάχιστον δύο μέλη. Αἱ δὲ ἀποφάσεις Αὐτῆς λαμβάνονται κατὰ πλειοψηφίαν. Εἰς περίπτωσιν ἰσοψηφίας, ὑπερισχύει ἡ ψήφος τῆς Καθηγουμένης.

δ) Οὐδὲν μέλος τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου κέκτηται δικαίωμα κυριαρχικῆς ἐπιβολῆς ἢ ἐλέγχου Ἀδελφῆς, παρὰ μόνον ὀλόκληρον τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον διὰ τῆς Καθηγουμένης.

ε) Ἀποδέχεται, δι' ἀποφάσεώς Του, τὰς πάσης φύσεως δωρεάς, κληροδοσίας καὶ τὰς ἐν γένει, ἐκ χαριστικῆς αἰτίας, προσφορᾶς, παρ' οἰουδήποτε φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου ἢ καὶ ἀποποιεῖται ταύτας, δι' ἠτιολογημένης ἀποφάσεώς Του.

ς) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον ἔχει ὅλην τὴν οἰκονομικὴν διοίκησιν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἐνεργοῦν καὶ διασφαλίζον ταύτην ἀδιασείστως καὶ κατ' ἀπόλυτον τῶν διαχειριζομένων νομιμότητα καὶ σκοπιμότητα.

ζ) Ἐγκρίνει τὸν Προϋπολογισμὸν καὶ Ἀπολογισμὸν ἐκάστου διαχειριστικοῦ ἔτους καὶ ὑποβάλλει αὐτὸν εἰς τὸν οἰκεῖον Μητροπολίτην πρὸς ἐγκρισιν.

η) Ἄσκει τὴν πειθαρχικὴν ἐξουσίαν τῆς ἀρμοδιότητός Του, διὰ τῆς Καθηγουμένης, εἰς πάσας τὰς Μοναχὰς καὶ Δοκίμους, δυνάμενον, δι' ἀποφάσεώς Του, νὰ ἐπιβάλλῃ, μετὰ προηγουμένην κλήσιν εἰς ἀπολογία, τὰς ὑπὸ τοῦ συνταχθησομένου Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ προβλεπομένας κυρώσεις.

θ) Συνάπτει συμβάσεις δανείων.

ι) Συνεδριάζει ὡσάκις παρίσταται ἀνάγκη· προσκαλεῖται δὲ παρὰ τῆς Καθηγουμένης καὶ τηρεῖται καθ' ἐκάστην Συνεδρίασίν Του Πρακτικόν. Ἄπαντα τὰ μέλη ὀφείλουσι, κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς Συνεδριάσεως, νὰ συμπεριφέρονται πρὸς ἀλληλα μὲ ἀπόλυτον σεβασμὸν καὶ νὰ ἐνδεικνύωσι πνεῦμα ἄκρας ὑποταγῆς καὶ ἐξαιρέτου τιμῆς πρὸς τὴν Καθηγουμένην, καταλαμβάνοντα τὴν θέσιν αὐτῶν κατὰ τὰ πρεσβεῖα τῆς προαγωγῆς, καὶ κατὰ

τὴν ἱεραρχίαν αὐτῶν λαμβάνουσι τὸν λόγον, καὶ διατυποῦσιν ἐλευθέρως καὶ ἀπεριορίστως ἕκαστον τὴν γνώμην αὐτοῦ, ἐντὸς τῶν ὁρίων πάντοτε τῆς εὐπρεπειᾶς καὶ εὐσηχημοσύνης. Αἱ ἐτέραν πρότασιν ἔχουσαι Ἀδελφαὶ διατυποῦσι ταύτην μετὰ σεμνότητος, σαφηνείας, πραότητος καὶ ὑποτακτικότητος πρὸς τὴν Πρόεδρον τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου.

ια) Ἡ Ἡγουμένη εἶναι ἰσόβιος, κατὰ τὴν παρ. 5 τοῦ Ἄρθρου 31 τοῦ Ν.Δ. 590/1977. Ἡ θητεία τῶν μελῶν τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου εἶναι πενταετής, δυναμένη νὰ ἀνανεοῦται.

Ἄρθρον 10

Ἡ Ταμίας, ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Καθηγουμένης, ἐκτελεῖ πᾶσαν εἰσπραξίν ἢ πληρωμὴν, ὅσον ἀφορᾷ τὰ ἔξοδα καὶ τὰ ἔσοδα ἐκάστης ἡμέρας, καὶ φυλάσσει εἰς σχετικὸν φάκελλον ἅπαντα τὰ δικαιολογητικὰ ἐκάστης δαπάνης τῆς Ἱερᾶς Μονῆς. Ἐπίσης ἀναγράφει αὕτη εἰς τὸ σχετικὸν Βιβλίον πᾶσαν ὑπὲρ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἰσφορὰν οἰουδήποτε Δωρητοῦ. Τὰ Βιβλία Ταμείου, αἱ ἀποδείξεις εἰσπράξεων καὶ τὰ ἐντάλματα πληρωμῆς εἶναι θεωρημένα ὑπὸ τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

Ἄρθρον 11

Εἰς τὴν Ἱερὰν Μονὴν τηροῦνται τὰ ἐξῆς Βιβλία:

- α) Μοναχολόγιον.
- β) Κτηματολόγιον.
- γ) Βιβλίον Πρακτικῶν.
- δ) Πρωτόκολλον εἰσερχομένων καὶ ἐξερχομένων ἐγγράφων.
- ε) Βιβλίον Σκευοφυλακίου.
- ς) Βιβλίον Ταμείου.
- ζ) Βιβλίον Ὑλικοῦ, καὶ
- η) Ἡμερολόγιον, ἐν ᾧ ἀναγράφονται χρονολογικῶς αἱ ἐνεργούμενα διαχειριστικὰ πράξεις.

Ἄρθρον 12

α) Πᾶν ἐγγραφοὺν φέρει ἀριθμὸν Πρωτοκόλλου, τὴν ὑπογραφήν τῆς Καθηγουμένης, μετ' αὐτὴν δέ, τὴν φράσιν: «καὶ αἱ σὺν ἐμοὶ ἐν Χριστῷ Ἀδελφαί», καὶ τὴν Σφραγίδα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

β) Ὅσακις τὸ ἐγγραφοὺν συντάσσεται ἐκ μέρους τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, παρεκτὸς τῆς ὑπογραφῆς τῆς Καθηγουμένης, προστίθενται αἱ ὑπογραφαὶ τῶν μελῶν τούτου.

γ) Ἡ ἀλληλογραφία μὲ Ἀρχάς, Διοικητικὰς Ὑπηρεσίας, Δ.Ι.Σ., γίνεται διὰ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως.

δ) Οὐδεμία πράξις τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου ἔχει ἰσχὺν ἄνευ ἐγκρίσεως τοῦ Μητροπολίτου.

Ἄρθρον 13

α) Μετὰ τὴν λήξιν ἐκάστου ἔτους, ἡ Ταμίας, ἐποπτευόμενη ὑπὸ τῆς Καθηγουμένης, συντάσσει, ἐντὸς τοῦ πρώτου 15νθημέρου τοῦ Ἰανουαρίου, τὸν ἀπολογισμὸν τῶν γενομένων καθ' ὅλον τὸ λήξαν ἔτος δαπανῶν καὶ ἐξόδων, ὡς καὶ τῶν πραγματοποιηθέντων ἐσόδων ἐξ οἰουδήποτε πόρου τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, καθὼς καὶ τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ ἀρξαμένου ἔτους.

β) Ὁ ἰσολογισμὸς-ἀπολογισμὸς οὗτος καὶ ὁ προϋπολογισμὸς, ὑπογραφόμενοι παρὰ τῆς Καθηγουμένης καὶ τῶν Συμβούλων, ὑποβάλλονται εἰς τὸν Μητροπολίτην πρὸς ἔλεγχον τῆς νομιμότητος καὶ ἐγκρισιν.

Ἄρθρον 14

Πόροι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς εἶναι:

α) Αἱ εἰσφοραὶ τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἅμα τῇ Κουρᾷ των, αὐτοδικαίως, ἐκ τῶν ὁποίων ἢ ἀποχωροῦσα, δι' οἰουδήποτε λόγον, οὐδὲν δικαιούται νὰ λάβῃ. Εἰς περιπτώσιν θανάτου Ἀδελφῆς τινος, ὅ,τι ἂν εὐρίσκηται εἰς τὸ ὄνομά της περιέρχεται αὐτοδικαίως εἰς τὴν Ἱερὰν Μονήν, κατὰ τοὺς ἀνέκαθεν μοναχικούς καὶ πολιτειακούς Νόμους.

β) Τὰ ἀφιερούμενα διὰ δωρεᾶς ἐν ζωῇ ἢ αἰτία θανάτου ἢ διαθήκης, χρήματα, κινήτῃ ἢ ἀκίνητῃ, ὡς καὶ αἱ εἰσφοραὶ καὶ συνδρομαὶ παντὸς δωρητοῦ, ἢ οἰουδήποτε φυσικοῦ ἢ νομικοῦ προσώπου.

γ) Τὰ προσκτώμενα ἐκ τῆς προσωπικῆς ἐργασίας τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, καὶ οἶων ἐτέρων ἐργασιακῶν μονάδων Αὐτῆς.

δ) Ἄπαντες οἱ πόροι οὗτοι κατατίθενται εἰς τὸ κοινὸν Ταμεῖον τῆς Ἱερᾶς Μονῆς.

ε) Αἱ συμβάσεις ἐκποίησεως ἀκινήτων, ἐξαιρουμένων τῶν ἀποτελούντων τὸ συγκρότημα, ἐνθα εὐρίσκεται ἀνεγερμένη ἡ Ἱερὰ Μονή, ἅτινα εἶναι, ῥητῶς καὶ ἀπολύτως, ἀναπαλλοτρίωτα εἰς τὸ διηνεκές, ὡς πρᾶγμα θείῳ δικαίῳ, μετὰ πάσης τῆς περὶ αὐτῆς ἐκτάσεως, ὡς καὶ αἱ τοιαῦται ἐκποίησεως ἀκινήτων δι' ἀνταλλαγῆς, καθὼς καὶ δωρεῶν, ὑποθηκῶν, δανείων, ἐπενδύσεων εἰς ἡμεδαπὰ ἢ ξένα χρεώγραφα, ὡς καὶ αἱ δι' ἀρωγὰς σχετικαὶ δαπάναι.

Ἄρθρον 15

α) Τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον συντάσσει τὸν Ἑσωτερικὸν Κανονισμὸν τῆς Μονῆς, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Πατερικῶν Παραδόσεων τῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας.

Ἄρθρον 16

Τὸν Πνευματικὸν-Ἐξομολόγον ἐπιλέγει τὸ Ἡγουμε-

νοσυμβούλιον, τὸ ὁποῖον, μὲ πρᾶξιν, ζητεῖ τὴν πρὸς τοῦτο ἔγκρισιν τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου. Προτιμῶνται κληρικοὶ ἐκ τῆς ἰδίας ἐκκλησιαστικῆς Ἐπαρχίας.

Ἄρθρον 17

α) Ἡ ἐξοδος τῶν μὲν Μοναχῶν ἀπὸ τῆς Ἱερᾶς Μονῆς γίνεται κατόπιν εὐλογίας τῆς Καθηγουμένης, τῆς δὲ Καθηγουμένης κατόπιν εὐλογίας τοῦ οἰκείου Μητροπολίτου.

β) Αἱ μετ' εὐλογίας ἀναχωροῦσαι τῆς Ἱερᾶς Μονῆς δι' ἕτερον Μοναστικὸν Καθίδρυμα λαμβάνουσιν Ἀπολυτήριον ἐξ Αὐτῆς, ἐπικεκυρωμένον ὑπὸ τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας.

γ) Αἱ αὐτοβούλως ἀποχωροῦσαι καλοῦνται ὑπὸ τοῦ Μητροπολίτου νὰ δώσουν ἐγγραφὸν ἐξηγήσιν. Εἰς ἄρνησίν των ἐφαρμόζονται τὰ προβλεπόμενα ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ τῶν νομικῶν διατάξεων.

Ἄρθρον 18

α) Τὴν ἄσκησιν τοῦ πειθαρχικοῦ ἐλέγχου ἐπὶ πασῶν τῶν Ἀδελφῶν τῆς Ἱερᾶς Μονῆς κέκτηται ἡ Καθηγουμένη μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, ἀπαραιτήτως προεδρευομένου ὑπὸ τῆς Καθηγουμένης.

β) Προκειμένου περὶ τῆς περιπτώσεως τῆς ὀριστικῆς ἀποχωρήσεως Μοναχῆς τινος, ἀποφασίζει ἡ Καθηγουμένη, μετὰ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου, οὗ Αὐτὴ προεδρεύει ἀπαραιτήτως, ἀνακοινομένης τῆς ἀποφάσεως, πρὸς ἔγκρισιν, εἰς τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτην Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, ὁ Ὅποιος ζητεῖ γραπτὴν ἐξηγήσιν ὑπὸ τοῦ Ἡγουμενοσυμβουλίου καὶ τῆς ἀποχωρούσης ἀδελφῆς.

Ἄρθρον 19

α) Ζητήματα καὶ θέματα λειτουργικῆς σημασίας, καθορίζονται διὰ τοῦ συνταχθησομένου Ἐσωτερικοῦ Κανονισμοῦ.

γ) Ὁ παρῶν Κανονισμὸς δύναται νὰ τροποποιηθῆ καὶ συμπληρωθῆ ὑπὸ τῆς Ὀλομελείας τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, διὰ πλειοψηφίας τῶν 3/5 τῶν μελῶν Αὐτῆς, τιθεμένης ἐν ἰσχύϊ τῆς τροποποιήσεως ἢ συμπληρώσεως ταύτης, τῇ εὐλογία καὶ ἐγκρίσει τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας.

Ἄρθρον 20

α) Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἰδρύεται διὰ νὰ ζῆ εἰς τὸ διηνεκές, τῆς προσευχῆς μηδέποτε ἐκλυομένης, ἄχρι τῆς Δευτέρας τοῦ Κυρίου Παρουσίας, διεπομένη ἔσαι ὑπὸ τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ.

β) Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὑπάρχει ἐν μόνον Μέλος Αὐτῆς, ἡ Ἱερὰ Μονὴ θεωρεῖται ὑφισταμένη. Τὸ δὲ Μέλος

τοῦτο, δυνάμει τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ καὶ τῆς Μοναχικῆς ἀνὰ τοὺς αἰῶνας πράξεως, ἀντικαθιστᾷ ἅπαντα τὰ διοικητικὰ ὄργανα τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, ἤτοι τὴν Καθηγουμένην, τὸ Ἡγουμενοσυμβούλιον, ἀλλὰ καὶ αὐτὴν ταύτην τὴν Ἀδελφότητα.

γ) Εἰς περίπτωσιν δὲ καθ' ἣν οὐδὲ μία Μοναχὴ ὑφίσταται, τότε ἡ προσκτηθεῖσα περιουσία τῆς Ἱερᾶς Μονῆς, μετ' Αὐτῆς, περιέρχεται εἰς τὴν Ἱερὰν Μητροπολιν Θηβῶν καὶ Λεβαδείας, ἄχρις οὗ ἐγερθῶσι καὶ πάλιν «τέκνα τῷ Ἀβραάμ».

Ἄρθρον 21

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ ἐορτάζει τὴν 25ην Μαρτίου, ἐορτὴν τοῦ Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου, καὶ τὴν 15ην Αὐγούστου, ἐορτὴν τῆς Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου.

Ἄρθρον 22

Ἡ Ἱερὰ Μονὴ κέκτηται σφραγίδα στρογγύλην, φέρουσαν εἰς τὸ μέσον τὴν εἰκόνα τῆς Θεοτόκου.

Ἄρθρον 23

Ἡ ἰσχὺς τοῦ παρόντος Κανονισμοῦ ἰσχύει ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεώς του εἰς τὸ Περιοδικὸν ΕΚΚΛΗΣΙΑ.

Ὁ παρῶν Κανονισμὸς, ἀποτελούμενος ἀπὸ 23 (εἴκοσι τρία) Ἄρθρα, ἀνεγνώσθη, συνεζητήθη καὶ ἐψηφίσθη, κατ' Ἄρθρον καὶ εἰς τὸ σύνολόν του, ἀπὸ τὴν Ἀδελφότητα, καὶ ὑπεγράφη ὑπὸ τῶν Ἀδελφῶν ὡς ἐξῆς:

1. Ἀνθοῦσα Μαντᾶ
2. Γαζῆ Χριστονύμφη
3. Ρουπάκα Φιλοθέη
4. Ἀγνὴ Ἀνάγνου
5. Μαγδαληνὴ Κρεμμύδα
6. Γαζῆ Θέκλα
7. Μακρὴ Συγκλητικὴ
8. Παναγιωτίδου Μαρίας
9. Περγαντὰ Νεκταρία
10. Καλομοίρη Ἰουστίνα
11. Ἀνθοῦσα Καφῆ
12. Τσάγκα Νικοδήμη
13. Βούλγαρη Ξένη
14. Καλομοίρη Εὐθυμία
15. Κατσικογιάννη Χαριτίνη
16. Πέρβελη Θεοφανώ
17. Schmitz Ἱερωνύμη
18. Αἰκατερίνη Κανέλλου
19. Γεωργίου Καικιλία

Ἐν Ἱερᾷ Μονῇ Εὐαγγελιστρίας Ἀλιάρτου Βοιωτίας

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἄριθμ. Πρωτ. 3682 Ἀθήνησι τῆ 27ῃ Νοεμβρίου 2002
Διεκπ. 2095

Ἀπόφαση ἐγκρίσεως τοῦ ὑποβληθέντος στήν Ἱερά Σύνοδο κειμένου ὑπὸ τὸν τίτλο «Σχόλια-Προτάσεις ἐπὶ τοῦ νόμου διὰ τὴν Ἱατρικὴν Ὑποβοήθησιν τῆς Ἀνθρωπίνης Ἀναπαραγωγῆς» τοῦ Πανοσ. Ἀρχιμ. Νικολάου Χατζηνικολάου

Πρὸς
Τὸν Πανοσιολογιώτατον Ἀρχιεπίσκοπον
κ. Νικόλαον Χατζηνικολάου.
Πρόεδρον τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς
Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῆς Βιοηθικῆς.

Πανοσιολογιώτατε,

Συνοδικῆ Ἀποφάσει ληφθεῖση ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 6ης λήγοντος μηνὸς Νοεμβρίου ἐ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν, ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐν τῇ ῥηθείᾳ Συνεδρία Αὐτῆς, λαβοῦσα ὑπ' ὄψει τὸ διὰ τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 40/28.10.2002 ὑμετέρου ἐγγράφου, ὑποβληθὲν τῇ Ἱερᾷ Συνόδῳ κείμενον ὑπὸ τὸν τίτλον «Σχόλια - Προτάσεις ἐπὶ τοῦ νόμου διὰ τὴν Ἱατρικὴν Ὑποβοήθησιν τῆς Ἀνθρωπίνης Ἀναπαραγωγῆς», ἀπεφάσισεν ὅπως ἐγκρίνη τὰς ἐν τῷ εἶρηται κειμένῳ περιληφθείσας θέσεις προκειμένου ἵνα αὐταὶ ἀποτελέσωσιν τὰς ἐπισημοὺς τοιαύτας τῆς Ἱερᾶς Συνόδου κατὰ τὴν συζήτησιν εἰς τὴν ἀρμοδίαν Ἐπιτροπὴν τῆς Βουλῆς τοῦ Νομοσχεδίου ἐπὶ τοῦ ἐν τοῖς ὑπερθεῖν διαλαμβανομένου θέματος.

Πρὸς τούτοις, ἐκφράζομεν ὑμῖν τὰς ὀλοθύμους ἡμῶν εὐχαριστίας, διὰ τὴν μετ' ἐνδελεχοῦς μελέτης ἐμπεριστατωμένην σύνταξιν τοῦ ὡς ἄνω κειμένου, καὶ παρακαλοῦμεν ὑμᾶς ὅπως μετὰ τῆς ἀεὶ διακρινούσης ὑμᾶς προσοχῆς παρακολουθήτε τὰς ἐξελιξίσεις ἐπὶ τοῦ προαναφερθέντος θέματος.

Ἐπὶ δὲ τούτοις, ἐπικαλούμενοι ἐφ' ὑμᾶς πλουσίαν τὴν χάριν καὶ τὸν φωτισμὸν τοῦ ἐκ τοῦ μὴ ὄντος εἰς τὸ εἶναι ἡμᾶς παραγαγόντος διατελοῦμεν μετὰ διαπύρων πατρικῶν εὐχῶν.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Σαλῶνων Θεολόγος

Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἄριθμ. Πρωτ. 3970 Ἀθήνησι τῆ 27ῃ Νοεμβρίου 2002
Διεκπ. 2091

Ἀπόφαση ἐκφράσεως διαμαρτυρίας διὰ τὴν ἐξαίρεση τῶν Κληρικῶν ἀπὸ τῆ χορήγηση τοῦ ἐπιδόματος «Εἰδικὴ Παροχή» ὑψους 176 €.

Πρὸς
Τὸν Ἐξοχώτατον κ. Πέτρον Εὐθυμίου.
Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Ἐξοχώτατε Κύριε Ὑπουργέ,

Συνοδικῆ Ἀποφάσει ληφθεῖση ἐν τῇ Συνεδρίᾳ τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς 6ης λήγοντος μηνὸς Νοεμβρίου ἐ.ἔ., γνωρίζομεν ὑμῖν ὅτι ἡ Ἱερά Σύνοδος ἐν τῇ ὡς ἄνω Συνεδρία Αὐτῆς, ἐξήτασε τὸ θέμα τῆς ἐξαιρέσεως τῶν Κληρικῶν ἀπὸ τὴν χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος «Εἰδικὴ Παροχή» ἀνερχομένου εἰς ἑκατὸν ἐβδομήκοντα ἐξ Εὐρώ (176€) καὶ ἀπεφάσισεν ὅπως ἐκφράσῃ τὴν ἀπορίαν καὶ διαμαρτυρίαν Αὐτῆς διὰ τὴν γενομένην τοιαύτην δυσμενῆ διάκρισιν, εἰς βάρος τοῦ ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Πατρίδος ἡμῶν.

Ὡς ἀσφαλῶς γνωρίζετε διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2/39096/0022 (Φ.Ε.Κ. 930/23.7.2002/τεῦχος Β') Ἀποφάσεως, ἡ ὁποία ἀφορᾷ εἰς τοὺς Διοικητικοὺς Ὑπαλλήλους τῶν Νομικῶν Προσώπων Δημοσίου Δικαίου (Ν.Π.Δ.Δ.), ἀρμοδιότητος Ὑπουργείου Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ὅσον καὶ διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. 2/48886/0022 (Φ.Ε.Κ. 1320/10.10.2002/τεῦχος Β') τοιαύτης, ἡ ὁποία ἀφορᾷ εἰς τοὺς Λαϊκοὺς - Ἐκκλησιαστικοὺς Ὑπαλλήλους τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Κρήτης, τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τῆς Ἐκκλησίας τῆς Κρήτης καὶ τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων Δωδεκανήσου, οἱ ὅποιοι μισθοδοτοῦνται ἀπὸ τὸν λογαριασμὸν «Κεφάλαια πρὸς πληρωμὴ μισθῶν τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου» καὶ διέπονται ἀπὸ τὰς διατάξεις τοῦ Ν. 2470/1997, ἐχορηγηθῆ εἰς τοὺς ἀνωτέρω δικαιοῦχοις ἢ εἰδικὴ παροχὴ τῶν ἑκατὸν ἐβδομήκοντα ἐξ Εὐρώ (176€), ἡ ὁποία προεβλέπετο ἐκ τοῦ ἄρθρου 14 τοῦ Ν. 3016/2002, μὴ περιληφθέντων ὅμως τῶν Κληρικῶν, εἰς τοὺς δικαιοῦχοις τοῦ ἐν λόγῳ ἐπιδόματος.

Ἐξοχώτατε κ. Ὑπουργέ,

Γνωρίζοντες καλῶς τὸ εἰλικρινὲς ἐνδιαφέρον καὶ τὴν εὐαισθησίαν ὑμῶν διὰ τὰ θέματα τῆς Ἐκκλησίας, μάλιστα δὲ διὰ τὰ προβλήματα τῶν Κληρικῶν ἡμῶν, οἱ ὅποιοι λίαν φιλοτίμως προσφέρουν ἀνεκτιμήτους ὑπηρεσίας εἰς τὴν Πατρίδα ἡμῶν, μεταφέρομεν ὑμῖν τὸν δίκαιον παραπικρασμὸν τοῦ Ἐφημεριακοῦ Κλήρου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν τοιαύτην ἀδικαιολόγητον ἐξαίρεσιν καὶ παρακαλοῦμεν θερμῶς ὅπως προβῆτε εἰς ἀποκατάστασιν τῆς γενομένης ταύτης διακρίσεως.

Εὐελπιστοῦντες εἰς τὴν ἐκ μέρους ὑμῶν θετικὴν ἀναπόκρισιν εἰς τὸ ἐκτεθεῖν ὑμῖν αἴτημα τῆς Ἀγιωτάτης ἡμῶν Ἐκκλησίας καὶ ἐπικαλούμενοι ἐπὶ τὴν ὑμετέραν Ἐξοχότητα πλουσίαν τὴν χάριν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, διατελοῦμεν μετ' εὐχῶν διαπύρων.

† Ὁ Ἀθηνῶν ΧΡΙΣΤΟΔΟΥΛΟΣ, Πρόεδρος

Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος

† Ὁ Σαλῶνων Θεολόγος

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κέντρο Συμπαραστάσεως Παλιννοστούντων Μεταναστών

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τής 30ής Οκτωβρίου 2002

**Ίερά Σύνοδος τής
Έκκλησίας τής Ελλάδος
Ίερά Αρχιεπισκοπή Αθηνών
Ίεραί Μητροπόλεις
Δημητριάδος
Θεσσαλιώτιδος και
Φαναριοφερσάλων
Νεαπόλεως και Σταυρου-
πόλεως
Σύρου
Φθιώτιδος
Οικουμενικό Πατριαρχείο
Ρωμαιοκαθολική Έκκλησία**

Η Ίερά Σύνοδος τής Έκκλησίας τής Ελλάδος, με φορέα τὸ Κέντρο Συμπαραστάσεως Παλιννοστούντων Μεταναστών (ΚΣΠΜ), σὲ συνεργασία με τὴν Διεκκλησιαστική Έπιτροπή γιὰ τοὺς Μετανάστες στὴν Εὐρώπη (CCME) διοργανώνει Ἡμερίδα τὴν 1η Νοεμβρίου 2002 στὴν Αἴθουσα Συνεδριάσεων τοῦ Ἰδρύματος Γουλανδρῆ-Χόρν με θέμα «*Άτυπη Μετανάστευση στὴν Εὐρώπη*». Οἱ ἐργασίες θὰ ἀρχίσουν στὶς 10.00 τὸ πρωῖ καὶ προβλέπεται νὰ περατωθοῦν στὶς 16.00 τὸ ἀπόγευμα.

Τὴν ἡμερίδα θὰ τιμήσει με τὴν παρουσία του ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος, ὁ ὁποῖος καὶ θὰ προσφωνήσει τοὺς συνέδρους.

Τὴν ἐναρξη τῶν ἐργασιῶν τῆς ἡμερίδος θὰ κηρύξει ὁ Θεοφιλέστατος Ἐπίσκοπος Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης. Ὁ Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν, Δημόσιας Διοίκησης καὶ Ἀποκέντρωσης κ. Κωνσταντῖνος Σκανδαλίδης θὰ ἐκθέσει τὶς θέσεις, τὶς ὁποῖες θὰ προωθήσει ἡ Ἑλληνική Κυβέρνηση στὴ διάρκεια τῆς Ἑλληνικῆς Προεδρίας γιὰ τὴν Μετανάστευση καὶ τὸ Ἄσυλο. Ὁ Ὑφυπουργὸς Δημόσιας Τάξης κ. Εὐάγγελος Μαλέσιος θὰ ἀναφερθεῖ στὴ σχέση ἀνάμεσα στὰ θέματα τῆς Μετανάστευσης καὶ τῆς Πολιτικῆς Ἀσφάλειας. Περιλαμβάνονται ἐπιστημονικὲς εἰσηγήσεις γιὰ τὴν κατάσταση τῶν ἀτυπων μεταναστῶν στὴν Ελλάδα, τὴ Γαλλία καὶ τὴν Ὀλλανδία, ὅπως ἐπίσης καὶ ἀναφορὰ στὸ Εὐρωπαϊκὸ Δίκτυο ποὺ μελετᾷ τὴν ἀτυπη μετανάστευση στὴν Εὐρώπη (PICUM).

Στὶς ἐργασίες τῆς ἡμερίδος συμμετέχουν μεταξύ ἄλλων σαράντα πέντε προσκεκλημένοι ἀπὸ Ἐκκλησιαστικὲς καὶ Μὴ Κυβερνητικὲς Ὄργανώσεις ποὺ ἐργάζονται ἐπιστημονικὰ καὶ πρακτικὰ στὰ θέματα τῆς Μετανάστευσης καὶ τοῦ Ἄσυλου ἀπὸ δέκα ὀκτῶ χώρες τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἑνωσης. Συμμετέχουν ἐπίσης καὶ ἀντίστοιχες ΜΚΟ.

Ἡ ἡμερίδα στοχεύει στὴν ἀνταλλαγὴ ἀπόψεων μεταξύ ΜΚΟ καὶ Κυβερνήσεως ἐν ὄψει τῆς Ἑλληνικῆς Προεδρίας.

Μετὰ τὴν ὀλοκλήρωση τῶν ἐργασιῶν στὴν Αἴθουσα Συνεδριάσεων τοῦ Ἰδρύματος Γουλανδρῆ-Χόρν οἱ σύνεδροι θὰ μεταβοῦν στὴν Αἴγινα, ὅπου καὶ θὰ πραγματοποιηθεῖ ἡ ἸΕ Γενικὴ Συνέλευση τοῦ CCME (Διεκκλησιαστικὴ Ἐπιτροπή γιὰ τοὺς Μετανάστες στὴν Εὐρώπη), τὶς ἐργασίες τῆς ὁποίας θὰ κηρύξει ὁ Αἰδεσιμολογιώτατος Πρωτοπρεσβύτερος κ. Στέφανος Ἀβραμίδης, Γραμματεὺς τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ελλάδος. Στὴ συνέχεια θὰ γίνῃ ὁ ἀπολογισμὸς τοῦ ἔργου τῆς Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς ποὺ ἐργάζονται γιὰ τρία χρόνια στὰ θέματα παρακολουθήσεως τῶν ἐξελίξεων ἤτοι α) στὴν Εὐρωπαϊκὴ πολιτικὴ γιὰ τὴ Μετανάστευση καὶ τὸ Ἄσυλο β) γιὰ καλὲς πρακτικὲς Ποιμαντικῆς Διακονίας τῶν Εὐρωπαϊκῶν Ἐκκλησιῶν πρὸς τοὺς Μετανάστες καὶ γ) γιὰ τὴν καταπολέμηση τοῦ ρατσισμοῦ καὶ τῆς ξενοφοβίας.

Στὸ πέρασ τῶν ἐργασιῶν θὰ γίνουν οἱ ἐκλογὲς γιὰ τὴν ἀνάδειξη τῆς νέας Ἐκτελεστικῆς Ἐπιτροπῆς.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ

ΤΗΣ ΝΕΟΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΤΗΣ ΕΝ ΑΙΓΙΝΗ Γ' ΓΕΝΙΚΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΤΗΣ ΔΙΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ

Η διευκόλυνση τής επανένωσης τών οικογενειών τών μεταναστών από τρίτες χώρες θά πρέπει νά αποτελέσει προτεραιότητα γιά τò Συμβούλιο Ὑπουργῶν τής Εὐρωπαϊκῆς Ἑνώσεως.

«Γιά μᾶς ὡς Ἐκκλησία ἡ οἰκογένεια ἔχει κεντρική σημασία γιαντί εἶναι τὸ λίκνο τῆς ζωῆς», ἐδήλωσε ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, στήν Ἡμερίδα πού διοργανώθηκε στήν Ἀθήνα, τὴν 1η Νοεμβρίου 2002 γιά τὴν ἑναρξη τῆς 15ης Γενικῆς Συνελεύσεως τῆς Διεκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς γιά τούς Μετανάστες στήν Εὐρώπη. Ἐθεσε τὸ αἶτημα γιά νά βρεθεῖ συμφωνία γιά τὴν ὁδηγία σχετικὰ μὲ τὴν ἐπανάσταση τῶν οἰκογενειῶν τῶν μεταναστών ἀπὸ τρίτες χώρες, πρὸς τὴν Ἑλληνική κυβέρνηση, ἡ ὁποία ἐτοιμάζεται νά ἀναλάβει τὴν Προεδρία τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως τὸν Ἰανουάριο τοῦ 2003. Ὁ Ἕλληνας Ὑπουργὸς Ἐσωτερικῶν κος Κωνσταντῖνος Σκανδαλίδης στήν Ἡμερίδα αὐτὴ ὑπογράμμισε τίς προτεραιότητες τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως γιά τὴν Προεδρία τῆς Ε.Ε. κατὰ τὸ πρῶτο ἐξάμηνο τοῦ 2003. Ὅπως ἐτόνισε, ἦταν ἐξαιρετικὰ δύσκολο νά βρεθεῖ ἡ σωστὴ ἰσορροπία μεταξὺ μιᾶς σταθερῆς μεταναστευτικῆς πολιτικῆς καὶ τῆς διαχείρισης τῆς μεταναστεύσεως καὶ τοῦ ἐλέγχου καὶ τῶν μέτρων ἀσφαλείας, καθὼς τὰ κράτη-μέλη τῆς Ε.Ε. καὶ οἱ ἐκ Νότου γείτονες χώρες ἀντιμετωπίζουν μιὰ αὐξηση τῆς λαθρομετανάστευσης, τοῦ λαθρεμπορίου καὶ τοῦ δουλεμπορίου. Οἱ ἐκκλησίες καὶ οἱ ἐκκλησιαστικὲς ὀργανώσεις πού ἐργάζονται σὲ θέματα μεταναστών καὶ προσφύγων ἀπὸ ὅλη τὴν Εὐρώπη, ἀνησυχοῦν ἐξαιρετικὰ γιά τίς τρέχουσες διαπραγματεύσεις στὸ Συμβούλιο Ὑπουργῶν Δικαιοσύνης καὶ Ἐσωτερικῶν Ὑποθέσεων τῆς Ε.Ε. Ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Χριστόδουλος ἐξέφρασε τὸ ἐνδιαφέρον τῆς Ἐκκλησίας γιά τίς προτεινόμενες περιόδους ἀναμονῆς καὶ τίς συνθήκες ἐπανάστασης τῶν οἰκογενειῶν καὶ ἐδήλωσε: «Οἱ ἐνήλικες ἔχουν τὴν ὠριμότητα καὶ τὴν δύναμη νά καταπνίξουν τὰ συναισθήματά τους καὶ νά περιμένουν. Δὲν συμβαίνει τὸ ἴδιο καὶ μὲ τὰ μικρὰ παιδιὰ. Εἶναι μεγάλη ἡ εὐθύνη πού ἀναλαμβάνει ὁ νομοθέτης, ὅταν ἀποφασίζει π.χ. ὅτι ἓνα ἀνήλικο παιδί θά πρέπει νά περιμένει πέντε χρόνια, δηλαδὴ τὸ ἓνα τέταρτο τῆς παιδικῆς του ζωῆς μέχρις ὅτου τοῦ ἐπιτραπεῖ νά ξαναζῆσει κοντὰ στοὺς γονεῖς του». Ἀναφέρθηκε μὲ ἔμφαση δὲ στήν

ἐμπειρία τοῦ Κέντρου Συμπαραστάσεως Παλινοστούτων Μεταναστών (ΚΣΠΜ) τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, τὸ ὁποῖο ἀντιμετώπισε πολλὰ οἰκογενειακὰ δράματα καὶ καταστάσεις, κατὰ τίς ὁποῖες σοβαρὰ ψυχολογικὰ τραύματα δημιουργήθηκαν σὲ οἰκογένειες ἐλλήνων παλινοστούτων ἀπὸ τὴν Γερμανία ὡσὰκις οἱ συνθήκες ἐπέβαλαν τὸν χωρισμὸ τῶν παιδιῶν ἀπὸ τοὺς γονεῖς τους.

Οἱ μετέχοντες στὴν Γενικὴ Συνέλευση τοῦ CCME συζήτησαν περαιτέρω τὸ θέμα «Ἡ οἰκογενειακὴ ζωὴ εἶναι ἓνας σημαντικὸς παράγων γιά τὴν ἑνταξη τῶν μεταναστών στίς κοινωνίες μας» δήλωσε ἡ νεοεκλεγείσα Πρόεδρος τῆς Διεκκλησιαστικῆς Ἐπιτροπῆς γιά τούς Μετανάστες στήν Εὐρώπη, Ἀνμαρί Ντυπρὲ ἀπὸ τὴν Ἰταλία. «Καλοῦμε τὰ κράτη-μέλη τῆς Ε.Ε. καὶ ἰδιαίτερως τὴν παρούσα Δανικὴ καὶ τὴν ἐπερχόμενη Ἑλληνικὴ Προεδρία τῆς Ε.Ε. νά βροῦν μιὰ συμβιβαστικὴ λύση, ἡ ὁποία νά διευκολύνει καὶ ὄχι νά ἐμποδίζει τὴν οἰκογενειακὴ ζωὴ γιά τούς μετανάστες ἀπὸ τρίτες χώρες».

(4 Νοεμβρίου 2002)

(Κέντρον Συμπαραστάσεως Παλινοστούτων Μεταναστών)

Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ κατὰ τῶν Αἰρέσεων

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 31ης Ὀκτωβρίου 2002

Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου καὶ μὲ τὴ συμμετοχὴ Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ περισσοτέρων ἀπὸ 55 Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ἄρχισε χθὲς, 30 Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ., στὸ Ἴδρυμα Τηνιακοῦ Πολιτισμοῦ στήν Ἱερὰ Νῆσο τῆς Τήνου τίς ἐργασίες τῆς ἡ ἹΔ Πανορθόδοξος Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων γιά θέματα Αἰρέσεων καὶ Παραθρησκείας, μὲ θέμα: «*Ποιμαντικὸὶ τρόποι ἀντιμετωπίσεως τῶν νεοφανῶν αἰρέσεων*».

Στὸ μῆνυμά του πρὸς τὴν Συνδιάσκεψη ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, μεταξὺ ἄλλων ὑπογράμμισε τὰ ἐξῆς «*Ἡ Ποιμαντικὴ μέριμνα περιλαμβάνει τὴν ὀργάνωσιν τῆς ἐνορίας εἰς χώρον κοινωνίας καὶ ἀγάπης καὶ ἀλληλοπεριχωρήσεως τῶν συγκροτούντων αὐτὴν καὶ τὴν προσφορὰν τῆς Ὁρθοδόξου ἀληθείας πρὸς ἀκριβῆ ὀριοθέτησιν τῆς Πίστεως, ἅτινα ἀποτελοῦν τὴν μόνην ὁδὸν προστασίας τοῦ Πληρώματος τῆς Ἐκκλησίας. Ἡ ἐπιστροφή τῶν πεπλανημένων ἀσφαλῶς δὲν εἶναι ἔργον*

εύκολον. Προϋποθέτει κυρίως τὴν ἀγάπην πρὸς τοὺς πλανηθέντας ἀδελφούς. Αὕτῃ ἡ ἀγάπη εἶναι καὶ τὸ θεμέλιον τῶν Πανορθόδοξων Συνδιασκέψεων προκειμένου νὰ μελετηθοῦν ἡ ταυτότης μιᾶς ἐκάστης ἐκ τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων, οἱ τρόποι προσεγγίσεως ὑπ' αὐτῶν ὑποψηφίων θυμάτων, αἱ αἰτίαι αἱ ὁποῖαι ὀδηγοῦν εἰς τὴν ἀποδοχὴν τῆς πλάνης καὶ ἡ ποιμαντικὴ πρακτικὴ διὰ τὴν ἐπάνοδον εἰς τὴν ποιμνὴν τῆς Ἐκκλησίας».

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σύρου, Τήνου, Ἄνδρου, Κέας καὶ Μήλου κ. Δωρόθεος, μετὰ τὴν τέλεση τοῦ Ἁγιασμοῦ χαιρέτησε τὰ μέλη τῆς Συνδιασκέψεως καὶ ἐξέφρασε τὴν χαρὰ του γιὰ τὴν πραγματοποίησιν τῆς Συνδιασκέψεως στὸ Ἱερὸ Νησί τῆς Τήνου. Στὴ συνέχεια, ὁ Πρόεδρος τῆς Συνδιασκέψεως Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Νικοπόλεως καὶ Πρεβεζῆς κ. Μελέτιος κήρυξε τὴν ἑναρξὴ τῶν ἐργασιῶν τῆς Συνδιασκέψεως καὶ μετέφερε μῆνυμα τοῦ Παναγιωτάτου Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου κ. Βαρθολομαίου.

Ἀκολούθησαν μηνύματα Προκαθημένων τῶν λοιπῶν Ὁρθόδοξων Ἐκκλησιῶν. Ἀκολούθως, ὁ Σεβασμιώτατος Πρόεδρος μίλησε μὲ θέμα «Ὁ ποιμὴν ὁ καλὸς κατὰ τὸν Ἅγιον Ἰωάννη τὸν Χρυσόστομον», μεταφέροντας τοὺς λόγους τοῦ Ἁγίου γιὰ τὸν τρόπο ἀσκήσεως τοῦ ποιμαντικοῦ ἔργου ὑπὸ τῶν ποιμένων τῆς Ἐκκλησίας.

Στὴ συνέχεια, πραγματοποιήθηκαν οἱ ἀκόλουθες εἰσηγήσεις:

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιὴλ ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἡ ἀντιμετώπιση τῶν αἱρέσεων καὶ τῶν πλανημένων κατὰ τὴν παράδοσίν μας». Ἀναφέρθηκε στὴ στάση ἔναντι τῶν αἰρετικῶν, ποὺ πρέπει νὰ εἶναι στάση ἀγάπης, διακρίνουσα τὴν πλάνη ἀπὸ τὸ θυμὸν καὶ χάραξε τὰ πλαίσια τῆς σωστῆς ποιμαντικῆς ἐργασίας.

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Βαρνάβας Λαμπρόπουλος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἡ μαρτυρία τῆς Μιᾶς Ἀληθείας σὲ μία πολυπολιτισμικὴ κοινωνία» καὶ ὑπογράμμισε ὅτι ἡ ἀποχριστιανισμένη Εὐρώπη περιμένει ἓνα Χριστιανισμὸν ποὺ νὰ μαρτυρεῖ τὴν ἀλήθεια. Διερωτήθηκε μήπως πρέπει νὰ δοῦμε τὸ πολυπολιτισμικὸ ὑπόβαθρον τῶν ἀνθρώπων σήμερα ὡς μία εὐλογημένη πρόκληση στὸ ὑψηλὸ ποιμαντικὸ καθῆκον μας.

Ὁ ποιμολόγος κ. Θεόδωρος Ἀσπρογέρακας ἀναφέρθηκε στὴν ἀναγκαιότητα νομικῆς ἀντιμετώπισεως τῆς προκλήσεως τῶν αἱρέσεων, ἀφοῦ σὲ πολλὰς περιπτώσεις αὕτῃ τὴν ὁδὸ ἐπιλέγουν οἱ ἴδιες οἱ αἱρέσεις,

στὴν προσπάθειά τους νὰ ἐπιτύχουν τὴν ἐπίσημη ἀναγνώρισή τους. Ἐφερε συγκεκριμένα παραδείγματα ἀμφισβητήσεως ἀπὸ διάφορες ὁμάδες τοῦ ἰσχύοντος νομικοῦ καθεστώτος ἀναγνώρισεως θρησκευτικῶν κοινοτήτων, μὲ στόχο τὴν πλάγια ἀναγνώρισή τους διὰ τῆς διοικητικῆς ὁδοῦ.

Ὁ Ἀρχιμανδρίτης κ. Παῦλος Ἰωάννου ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Νέοι καὶ νεοφανεῖς αἱρέσεις – Ποιμαντικὴ ἀντιμετώπιση». Ὁ ὁμιλητὴς ἀναφέρθηκε στὸν κίνδυνον τῆς πλάνης ποὺ ἀπειλεῖ κυρίως τὴ νεολαία καὶ πρότεινε τρόπους ἐνημερώσεως τῶν νέων, οἱ ὁποῖοι εἶναι ἀνάγκη νὰ ἐνταχθοῦν σὲ μιὰ ζωντανὴ ἐνορία ποὺ λειτουργεῖ σωστὰ καὶ δίνει ἀπαντήσεις στὶς ἀναζητήσεις τῶν νέων.

Μετὰ ἀπὸ κάθε εἰσηγήσιν ἀκολούθησε συζήτηση καὶ δόθηκαν ἀπαντήσεις σὲ πλῆθος ἐρωτημάτων, ἰδιαίτερος νομικῆς φύσεως.

Τέλος, τὰ μέλη τῆς Συνδιασκέψεως ἐργάστηκαν σὲ ὁμάδες γιὰ τὴν προπαρασκευὴν πορισμάτων καὶ προτάσεων.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱεράς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 1ης Νοεμβρίου 2002

Κατὰ τὴ δευτέρῃ ἡμέρᾳ τῶν ἐργασιῶν τῆς 14' Πανορθόδοξου Συνδιασκέψεως γιὰ θέματα αἱρέσεων καὶ παραθρησκείας ποὺ συνέρχεται στὴν Ἱερά Νῆσο τῆς Τήνου, οἱ σύνεδροι ἀσχολήθηκαν μὲ τὴν προβληματικὴ τῆς δραστηριότητος τῶν ποικιλοπλάνων νεοφανῶν αἱρέσεων.

Ὁ πρῶτος εἰσηγητὴς Πρωτοπρεσβύτερος κ. Κυριακὸς Τσουρὸς ἀνέπτυξε τὸ θέμα «Ποιμαντικοὶ προβληματισμοὶ στὴν ἀντιμετώπιση τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων» καὶ ἀναφέρθηκε στὰ ἀναγκαῖα χαρακτηριστικὰ τοῦ Ὁρθόδοξου κηρύγματος, στὴ σωστὴ λειτουργία τῆς ἐνορίας, στὰ προσωπεῖα καὶ στὶς ἐπιθέσεις τῶν αἱρέσεων κατὰ τῆς Ἐκκλησίας, στὴν ἔλλειψη κρατικοῦ ἐνδιαφέροντος, ὡς σημεῖα στὰ ὁποῖα ἐντοπίζεται ὁ προβληματισμὸς γιὰ τὴν σωστὴ ἀντιμετώπιση τῆς συχνὰ ἐπικίνδυνος δραστηριότητος τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων.

Ὁ ἐπόμενος εἰσηγητὴς, κ. Ἀθανάσιος Νεοφώπιστος, Πρόεδρος τῆς Πανελληνίου Ἐνώσεως Γονέων γιὰ τὴν Προστασία τῆς Οἰκογένειας καὶ τοῦ Ἀτόμου ἀνέπτυξε τὸ θέμα «Θεωρητικὴ ἢ βιωματικὴ προσέγγιση καὶ ἀσκηση τοῦ διακονήματος ἐνημερώσεως καὶ προστασίας τῆς Οἰκογένειας καὶ τοῦ Ἀτόμου» καὶ ἀναφέρθηκε στὸν τρόπο μὲ τὸν ὁποῖο ἀντιλαμβάνεται ἡ ΠΕΓ καὶ ἀσκεῖ τὸ διακόνημα τῆς ἐνημερώσεως τοῦ Ὁρθόδοξου πληρώματος

για την προστασία του από την πλάνη. Ὑπογράμμισε ὅτι τὸ ἔργο αὐτὸ πρέπει νὰ γίνεται πάντοτε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τῆς Ἐκκλησίας καὶ ὑπὸ τὴν καθοδήγηση τῶν Ποιμένων, στὰ πλαίσια τῆς ἀγάπης πρὸς τὰ θύματα, «ὥστε νὰ ἐπιτευχθεῖ ἡ πλήρης ἐπανένταξή τους στὴν κοινωνία».

Ὁ τρίτος εἰσηγητὴς κ. Λάμπρος Σκόντζος, θεολόγος, διαπραγματεύθηκε τὸ θέμα «*Τὸ πρόβλημα τῆς ἀρχαιολατρίας καὶ ἡ ποιμαντικὴ ἀντιμετώπισή του*» καὶ ἀφοῦ περιέγραψε τὴ σκληρὴ γλώσσα καὶ στάση τῶν ἀρχαιολατρικῶν ὁμάδων κατὰ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Χριστιανισμοῦ γενικότερα, πρότεινε σειρὰ τρόπων καὶ μέσων γιὰ τὴ σωστὴ ἐνημέρωση τοῦ Ἑλληνικοῦ λαοῦ καὶ τὴν ἀντιμετώπιση τοῦ προβλήματος.

Ὁ τελευταῖος εἰσηγητὴς κ. Ἀναστάσιος Πολυχρόνης συνεργάτης τῆς Σ.Ε. ἐπὶ τῶν αἱρέσεων, ἀνέπτυξε τὸ θέμα «*Ἐπιπτώσεις στὴν οἰκογένεια ἀπὸ τὴν δραστηριότητα τῶν Πεντηκοστιανῶν*». Ἀφοῦ πρῶτα ἀναφέρθηκε στὴν προσωπικὴ ἐμπειρία του στὸ χῶρο τῶν Πεντηκοστιανῶν στὸν ὁποῖο ἀνῆκε, περιέγραψε μερικὲς συγκεκριμένες περιπτώσεις στὴν προσπάθεια βοήθειας θυμάτων τῆς πλάνης αὐτῆς καὶ ἐπανεντάξεώς τους στὴν Ἐκκλησία.

Ἡ συνδιάσκεψη ὀλοκλήρωσε τὶς ἐργασίες τῆς σήμερα Παρασκευῆ μὲ τὴν τέλεση θείας Λειτουργίας στὸ Ἱερὸ Προσκύνημα τῆς Παναγίας, τῆν ὁποία τέλεσε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Σύρου κ. Δωρόθεος συμπαραστατούμενος ἀπὸ τοὺς Ἐντεταλμένους τῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων. Οἱ ἐργασίες τῆς Συνδιασκέψεως ἐκλείσαν μὲ προσκύνημα στὴν Ἱερὰ Μονὴ Κεχροβουνίου.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΣΥΝΟΔΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΕΠΙ ΤΩΝ ΑΙΡΕΣΕΩΝ

ΙΔ' ΠΑΝΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΣΥΝΔΙΑΣΚΕΨΙΣ ΕΝΤΕΤΑΛΜΕΝΩΝ
ΟΡΘΟΔΟΞΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΩΝ ΚΑΙ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ
ΔΙΑ ΘΕΜΑΤΑ ΑΙΡΕΣΕΩΝ ΚΑΙ ΠΑΡΑΘΡΗΣΚΕΙΑΣ

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

«Σήμερα στὰ κοινωνικὰ προβλήματα ἐντάσσονται πλέον καὶ οἱ σοβαρὲς συνέπειες ἐπὶ τοῦ ἀτόμου ἢ τοῦ κοινωνικοῦ συνόλου, ποὺ προκύπτουν ἀπὸ τὴν ἐγκληματικὴ δραστηριότητα πολλῶν παραθρησκευτικῶν ὁμάδων».

Αὐτὴ ἦταν ἡ κοινὴ διαπίστωση τῶν συνέδρων ποὺ συμμετεῖχαν στὴν ἸΔ' Πανορθόδοξο Συνδιάσκεψη Ἐντεταλμένων Ὀρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων διὰ θέματα αἱρέσεων καὶ παραθρησκείας, ἡ ὁποία συνῆλθε ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου,

στὸ Ἱερὸ νησί τῆς Τήνου ἀπὸ 29/10 - 01/11/2002 μὲ θέμα «Ποιμαντικοὶ τρόποι ἀντιμετώπισεως τῶν νεοφανῶν αἱρέσεων».

Ἡ Συνδιάσκεψη ποὺ φιλοξενήθηκε ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Σύρου κ. Δωρόθεον Β', συνδιοργανώθηκε ἀπὸ τὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ ἐπὶ τῶν αἱρέσεων καὶ τὸ Πανελλήνιον Ἱερὸν Ἰδρυμα Εὐαγγελιστρίας Τήνου καὶ πραγματοποιήθηκε στὸ Ἰδρυμα Τηνιακοῦ Πολιτισμοῦ.

Οἱ εἰσηγητὲς ἐπικεντρώθηκαν, ἀφ' ἑνὸς μὲν στὴ διαπίστωση τῆς ἐξαπλώσεως τῆς πλάνης καὶ τῆς παραθρησκείας, ἀφ' ἑτέρου στοὺς ποιμαντικοὺς τρόπους ἀντιμετώπισεως. Ἰδιαίτερα ἐπισημάνθηκε μὲ ἀνησυχία ἡ δράση τοῦ ἀποκρυφισμοῦ καὶ τῆς μαγείας στὸ χῶρο τῶν νέων, ποὺ εἶναι καὶ ὁ βασικὸς στόχος τῶν ποικιλιωμένων αἱρέσεων.

Ἡ Συνδιάσκεψη κάνει ἔκκληση πρὸς τὴν Κυβέρνηση γιὰ τὴν σύσταση Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς, ἡ ὁποία θὰ ἀσχοληθεῖ μὲ τὴν δραστηριότητα τῶν καταστροφικῶν λατρειῶν καὶ τὶς ὀλέθριες συνέπειές τους, συμφῶνως πρὸς τὰ Ψηφίσματα τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου καὶ τὶς συστάσεις τοῦ Συμβουλίου Ὑπουργῶν τῆς Εὐρώπης.

Ἡ παρουσία τῶν αἱρέσεων δὲν ἀπειλεῖ τὴν Ἐκκλησία, ἀπειλεῖ ὅμως ψυχὰς «ὕπερ ὧν Χριστὸς ἀπέθανεν».

Ἡ Ἐκκλησία «ὡς στῦλος καὶ ἐδραῖωμα τῆς ἀληθείας», καὶ «κιβωτὸς τῆς σωτηρίας» προειδοποιεῖ γιὰ τὴν ἀπειλὴ τῶν αἱρέσεων καὶ προασπίζεται τὸ Ὀρθόδοξο ποίμνιο ἀπὸ τὴν ἐγκληματικὴ δράση τους.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 4ης Νοεμβρίου 2002

Παρουσία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, ἀρχισε τὶς ἐργασίες του στὸ Ἱερὸ Προσκύνημα τοῦ Ἁγίου Ἰωάννου τοῦ Ρώσου στὸ Προκόπι Εὐβοίας τὸ Δ' Πανελλήνιο Λειτουργικὸ Συμπόσιο Στελεχῶν Ἱερῶν Μητροπόλεων μὲ θέμα: «Ὁ Γάμος στὴν Ὀρθόδοξο Ἐκκλησία».

Μετὰ τὸν καθιερωμένο ἀγιασμό, τὸ Συμπόσιο προσεφώνησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Χαλκίδος κ. Χρυσόστομος, ὁ Πρόεδρος τῆς διοργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιὴλ, ὁ ὁμότιμος καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν κ. Εὐάγγελος Θεοδώρου καὶ ὁ Δήμαρχος Κηρέως κ. Πρόδρομος Ἐνωτιάδης. Ἀκολούθως, ἔλαβε τὸν λόγον ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος ὁ ὁποῖος

μετά από εμπνευσμένη προσλαλιά του πρὸς τοὺς Συνέδρους, κήρυξε τὴν ἐναρξη τῶν ἐργασιῶν τοῦ Συνεδρίου.

Ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε τὶς παρατηρούμενες τάσεις ἐκκοσμικεύσεως ποὺ ἀπειλοῦν σήμερα τὴν ἱερότητα τοῦ μυστηρίου τοῦ γάμου, πάνω στὸ ὁποῖο στηρίζεται ὁ ἱερὸς θεσμὸς τῆς οἰκογένειας. Ἐξῆρε δὲ ἰδιαίτερος τὴν συμβολὴ τῆς Ἐκκλησίας στὴν ἐγκυρη καὶ υπεύθυνη ἀντιμετώπιση τῶν μεγάλων προβλημάτων τῆς ἐποχῆς μας γύρω ἀπὸ τὸν γάμο, ὅπως οἱ μεικτοὶ γάμοι, ἡ ὑποβοηθούμενη ἀναπαραγωγή, οἱ ἐλεύθερες συμβιώσεις κ.λπ.

Στὴ συνέχεια, ἔλαβε τὸν λόγο ὁ πρῶτος εἰσηγητῆς κ. Στυλιανὸς Παπαδόπουλος, ὁμότιμος καθηγητῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὁ ὁποῖος ἀνέπτυξε τὸ θέμα: «Ἡ Θεολογία τοῦ Ὁρθοδόξου Γάμου». Ὁ κ. Παπαδόπουλος ἐξῆρε ἰδιαίτερα ὡς βασικὰ στοιχεῖα τῆς Θεολογίας τοῦ Ὁρθοδόξου Γάμου, τὴν ἰσοτιμία ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς καὶ τὴν σωφροσύνη καὶ τὴν τεκνογονία ὡς βασικοὺς σκοποὺς τοῦ γάμου, τὸν ὁποῖο ὁ ἱερὸς Χρυσόστομος χαρακτηρίζει ὡς «μυστήριον ἀγάπης».

Ὁ δεῦτερος εἰσηγητῆς τῆς ἡμέρας π. Κωνσταντῖνος Καραϊσαρίδης, Καθηγητῆς Πανεπιστημίου, ἀναφέρθηκε στὴν ἱστορικὴ ἐξέλιξη τῶν ἱερῶν ἀκολουθιῶν τοῦ ἀρραβῶνα καὶ τοῦ γάμου ἀπ' ἀρχῆς μέχρι τὸν 8ο αἰῶνα. Ἐδειξε δὲ ὅτι ἀπὸ τοὺς πρῶτους αἰῶνες ὁ γάμος εὐλογεῖτο ὑπὸ τῆς Ἐκκλησίας, γίνονταν πάντοτε μετὰ τὴν γνώμη τοῦ Ἐπισκόπου καὶ ἦταν συνδεδεμένος μετὰ τὴν Θεία Εὐχαριστία.

Ἀκολούθησε γόνιμος διάλογος μεταξὺ τῶν συνέδρων καὶ ἡ συνεδρία τῆς πρώτης ἡμέρας ἐκλείσει μετὰ ἀνακεφαλαιωτικὴ παρέμβαση τοῦ Μακαριωτάτου.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 4ης Νοεμβρίου 2002

Συνήλθε σήμερα, 4 Νοεμβρίου ἡμέρα Δευτέρα, ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος τῆς 146ης Συνοδικῆς Περιόδου, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου, στὴν πρώτη Συνεδρίασή της, γιὰ τὸ μῆνα Νοέμβριο. Ἀπουσίαζαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος, Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Μάξιμος καὶ Ἐλευθερουπόλεως κ. Εὐδόκιμος.

Γενομένης προσευχῆς, ἀνεγνώσθησαν καὶ ἐπεκυρώθησαν τὰ Πρακτικά τῆς ἐξουσιοδοτήσεως.

Στὴν συνέχεια, ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος ἀνεφέρθη στὴν παραίτηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου

Ἱερισσοῦ, Ἀγίου Ὁρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημου ἀπὸ τὰ συνοδικὰ του καθήκοντα, γιὰ λόγους αὐστηρῶς προσωπικοῦς. Ἡ Ἱερὰ Σύνοδος, ἀκούσασα τὴν πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου κ. Χριστοδούλου ἀποφάσισε ὁμοφώνως νὰ μὴν ἀποδεχθεῖ τὴν παραίτηση τοῦ Σεβασμιωτάτου ἀπὸ τὰ συνοδικὰ του καθήκοντα καὶ νὰ παρακληθεῖ νὰ προσέλθει στὶς Συνεδριάσεις τῆς Διαρκοῦς Ἱερᾶς Συνόδου. Ἀπεστάλη αὐθιμερὸν τὸ ἐγγραφοὺν διὰ τηλεομοιοτύπου καὶ ὁ Σεβασμιώτατος ἐδήλωσε ὅτι ὑπακούει στὴν Ἀπόφαση τῆς Ἱερᾶς Συνόδου καὶ θὰ προσέλθει στὶς προσεχεῖς Συνεδριάσεις.

Ἀκολούθως, μετὰ πρόταση τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου ἀποφασίσθηκε νὰ συγκληθεῖ στὴν Ἀθήνα τὸν μῆνα Μάιο τοῦ 2003, Πανευρωπαϊκὸ Συνέδριον τῶν Χωρῶν-Μελῶν τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνώσεως μετὰ θέμα «*Ἠθικὴς ἀρχὲς καὶ Ἀξίες ὡς βάση γιὰ τὴν οἰκοδόμησιν τῆς Εὐρώπης*». Ἡ Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Εὐρωπαϊκῶν θεμάτων θὰ ἀναλάβει τὴν ὅλη διοργάνωσιν τοῦ Συνεδρίου αὐτοῦ.

Ἐν συνεχείᾳ, ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος κ. Χριστόδουλος ἀνεκοίνωσε τὰ Συνέδρια καὶ τὶς Ἡμερίδες ποὺ πραγματοποιήθηκαν καὶ πραγματοποιοῦνται τὶς ἡμέρες αὐτές, ἦτοι:

- 19 Ὀκτωβρίου 2002, Ἡμερίδα Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως,
- 24 Ὀκτωβρίου 2002, Ἐναρξη Λαϊκοῦ Πανεπιστημίου,
- 1 Νοεμβρίου 2002, Ἡμερίδα γιὰ τὴν Ἄτυπη Μετανάστευση στὴν Εὐρώπη,
- 20 Ὀκτωβρίου ἕως 1 Νοεμβρίου 2002, ἡ 1Δ' Ἀντιαιρετικὴ Συνδιάσκεψιν,
- 3 ἕως 5 Νοεμβρίου 2002 Δ' Λειτουργικὸ Συνέδριον.

Ἀποφασίσθηκε νὰ δοθοῦν συγχαρητήρια στὶς ἀρμόδιες Συνοδικὲς Ἐπιτροπὲς οἱ ὁποῖες διοργάνωσαν τὰ Συνέδρια αὐτά, καθὼς ἐπίσης καὶ στοὺς Εἰσηγητῆς. Ἀκόμῃ ἀποφασίσθηκε νὰ δημοσιευθοῦν τὰ Πρακτικά τῶν Ἡμερίδων καὶ τῶν Συνεδρίων αὐτῶν, σὲ εἰδικούς Τόμους.

Θὰ πραγματοποιηθεῖ Εἰρηνικὴ Ἐπίσκεψιν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίας Αἰκατερίνης Σινᾶ, ἀπὸ 6ης ἕως 10ης Δεκεμβρίου ἔ.ἔ. Τὸν Μακαριώτατο Ἀρχιεπίσκοπο θὰ συνοδεύσουν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος, Νέας Ἰωνίας καὶ Φιλαδελφείας κ. Κωνσταντῖνος καὶ Ναυπάκτου καὶ Ἀγίου Βλασίου κ. Ἱερόθεος.

Ἐπίσης ἀποφασίσθηκε, οἱ προτάσεις τὶς ὁποῖες ὑπέβαλε στὴν παρελθούσα Ἱεραρχία ὁ Μακαριώτατος Πρόεδρος κατὰ τὴν Εἰσήγησή του, καθὼς ἐπίσης καὶ οἱ ἀπο-

φάσεις τῆς Ἱεραρχίας, νὰ παραπεμφθοῦν στὶς ἀρμόδιες Συνοδικές Ἐπιτροπές γιὰ τὴν ἐπεξεργασία καὶ τὴν ὑλοποίησή τους.

Κυρίως πρέπει νὰ μνημονευθεῖ ἡ ἀπόφαση γιὰ τὴν συγκρότηση τεσσάρων Ἐπιτροπῶν προκειμένου νὰ μελετηθεῖ ἡ Εἰσήγηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερωνύμου περὶ καλλιεργείας τῶν Ἱερατικῶν Κλήσεων καὶ τῶν Προβλημάτων τῶν Κληρικῶν. Συγκεκριμένα:

1η Ἐπιτροπή. Θέμα: «*Στοιχεῖα γνησίας Ἱερατικῆς Κλίσεως – Παρεκκλίσεις – Παθολογία*».

Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς: οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Σταγῶν καὶ Μετεώρων κ. Σεραφεῖμ, Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης κ. Εὐστάθιος, Νέας Σμύρνης κ. Συμεών, οἱ Πρεσβύτεροι Ἀρχιμ. κ. Ἱερεμίας Φούντας καὶ κ. Ἀδαμάντιος Αὐγουστιδῆς, καὶ οἱ Καθηγητὲς κ. Ἀλέξανδρος Σταυρόπουλος καὶ κ. Παναγιώτης Σκαλτσῆς.

2α Ἐπιτροπή. Θέμα: «*Ἐπιλογή καὶ χειροτονία Ὑποψηφίων. Προσόντα ἐγγάμων καὶ ἀγάμων*».

Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς: οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίτες Ἀλεξανδρουπόλεως κ. Ἄνθιμος, Φθιώτιδος κ. Νικόλαος, Γλυφάδας κ. Παῦλος, οἱ Πρεσβύτεροι Ἀρχιμ. κ. Δημήτριος Ἀργυρὸς καὶ κ. Νικόλαος Σκιαδαρέσης, καὶ οἱ Καθηγητὲς κ. Στυλιανὸς Παπαδόπουλος καὶ κ. Γεώργιος Πατρῶνος.

3η Ἐπιτροπή. Θέμα: «*Εἰδικά, Κανονικά καὶ πρακτικά προβλήματα Ἱερέων*».

Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς: οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Θηβῶν καὶ Λεβαδείας κ. Ἱερώνυμος, Ἡλείας κ. Γερμανός, Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, οἱ Πρεσβύτεροι κ. Νικόλαος Ἰωαννίδης καὶ κ. Βασίλειος Βουϊδάσκης, καὶ οἱ Καθηγητὲς κ. Σπυριδῶν Κοντογιάννης καὶ κ. Μιχάλης Τρίτος.

4η Ἐπιτροπή. Θέμα: «*Εὐθύνη Ἐπισκόπων – Γερόντων*».

Μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς: οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Νικοπόλεως καὶ Πρεβέζης κ. Μελέτιος, Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου κ. Παντελεήμων, Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ, οἱ Πρεσβύτεροι Ἀρχιμ. κ. Χρυσόστομος Σαββάτος καὶ κ. Ματθαῖος Χάλαρης, καὶ οἱ Καθηγητὲς κ. Γεώργιος Ματζαρίδης καὶ κ. Κοσμάς Γεωργίου.

Οἱ Ἐπιτροπές θὰ ὑποβάλουν μέχρι τέλους τοῦ ἔτους τὶς προτάσεις τους στὴν Ἱερά Σύνοδο, ὅποτε θὰ συζητηθοῦν στὴ μέλλουσα νὰ συκληθεῖ Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἱεραρχίας.

Ἀκολούθως, ἐνεκρίθησαν προτάσεις τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας Οἰκονομικῶν, ὅπως ὁ διορισμὸς τοῦ Ἀρχιμανδρίτου Ἰσιδώρου Τσιατᾶ, Ἦγουμέ-

νου τῆς Ἱεράς Μονῆς Βαρλαάμ Μετεώρων ὡς νέου τακτικοῦ Μέλους τῆς Διοικούσης Ἐπιτροπῆς, στὴν θέση τοῦ νεοεκλεγέντος Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κερκύρας καὶ Παξῶν κ. Νεκταρίου, ἡ ἐπέκταση τοῦ συμβολαίου γιὰ τὴν πρόσθετη ἀσφάλιση Μοναχῶν τῆς Ἐκκλησίας καὶ στοὺς Μοναχοὺς τῆς Ἀγιοταφικῆς Ἀδελφότητος καὶ τῆς Ἱεράς Μονῆς Ἁγίας Αἰκατερίνης Σινᾶ, 130 περίπου τὸν ἀριθμὸ καὶ ἄλλες ὑπηρεσιακὲς προτάσεις.

Ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος διόρισε τὸν Ἀρχιμανδρίτη Σεραφεῖμ Καλογερόπουλο, Κληρικὸ τῆς Ἱεράς Μητροπόλεως Σταγῶν κ. Μετεώρων, ὡς Γραμματέα τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς θείας Λατρείας καὶ Ποιμαντικῆς ἔργου.

Τέλος, ἐλήφθησαν ἀποφάσεις γιὰ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱεράς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 5ης Νοεμβρίου 2002

Συνῆλθε σήμερα, 5 Νοεμβρίου ἡμέρα Τρίτη, ἡ Διαρκὴς Ἱερά Σύνοδος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, ὑπὸ τὴν Προεδρία τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν δευτέρη Συνεδρίασή της. Ἀπουσίαζαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὄρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος, Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Μάξιμος καὶ Ἐλευθερουπόλεως κ. Εὐδόκιμος.

Γενομένης προσευχῆς, ἐνεκρίθησαν τὰ Πρακτικά τῆς προηγουμένης Συνεδρίας καὶ συζητήθηκαν τὰ θέματα τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Λαρίσης καὶ Τυρνάβου κ. Ἰγνάτιος εἰσηγήθηκε τὸ θέμα «*τοῦ Προγράμματος τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἐπίδοτησιν τοῦ 3ου τέκνου τῶν Χριστιανικῶν οἰκογενειῶν τῆς Θράκης*», καθὼς ἐπίσης ἀνεγνώσθησαν οἱ προτάσεις τῆς Ὑποεπιτροπῆς Ἐνισχύσεως τοῦ 3ου τέκνου γιὰ τὸ θέμα αὐτό. Ἐγινε εὐρύτατη συζήτηση σχετικὰ καὶ ἀποφασίσθηκε νὰ ἀποσταλοῦν ὅλες οἱ προτάσεις καὶ οἱ σκέψεις τῶν Συνοδικῶν ἐπὶ τοῦ θέματος στὴν ἀνωτέρω ὑποεπιτροπή, ὥστε νὰ τίς μελετήσῃ καὶ νὰ τίς ἀξιολογήσῃ γιὰ νὰ εἶναι ὑλοποιήσιμες. Τὸ γεγονὸς εἶναι ὅτι ἡ ἐπίδοτησις τοῦ 3ου τέκνου τῶν οἰκογενειῶν τῆς Θράκης εἶναι σοβαρότατο ζήτημα. Εἶναι χαρακτηριστικὸ ὅτι, ὅταν πρὸ τριετίας ἄρχισε τὸ πρόγραμμα αὐτό, ἐπιδοτοῦντο περίπου 90 οἰκογένειες καὶ τώρα ἔχουν ὑπερβεῖ τὶς 700.

Ἀκολούθως, ἀναγνώσθηκε ἡ ἀπάντηση τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἀττικῆς κ. Παντελεήμονος σὲ ἔγγραφο τῆς προλαβούσης Ἱεράς Συνόδου γιὰ τὸ

θέμα του σκανδαλισμού του Λαού σε σχέση με τα όσα διαδόθηκαν σε βάρος του. Ο Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Ἄρτης κ. Ἰγνάτιος μετά από ἐμπεριστατωμένη ἀνάλυση του θέματος κατέληξε ὅτι ὑπάρχουν δύο δυνατές λύσεις. Ἡ πρώτη εἶναι νὰ τεθεῖ ἡ ὑπόθεση στὸ ἀρχεῖο καὶ ἡ δεύτερη νὰ ὀρισθεῖ ἀνακριτῆς γιὰ νὰ ἐρευνηθεῖ τὴν ὑπόθεση. Ὁ ἴδιος ὑποστήριξε τὴν δεύτερη λύση, ἤτοι τοῦ ὀρισμοῦ ἀνακριτοῦ. Ἐν συνεχείᾳ οἱ Συνοδικοὶ Ἀρχιερεῖς διατύπωσαν τὶς ἀπόψεις τους καὶ ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἀποφάσισε νὰ ὀρίσει τὸν Σεβασμιώτατο Μητροπολίτη Παραμυθίας, Φιλιατῶν καὶ Γηρομερίου κ. Τίτο ὡς ἀνακριτῆ, γιὰ νὰ διερευνηθεῖ τὴν κατηγορία τοῦ σκανδαλισμοῦ, ὅπως καταγράφεται στὴν καταγγελία κατόικων τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀττικῆς.

Στὴν συνέχεια, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνημερώθηκε ἀπὸ τὴν Συνοδικὴ Ἐπιτροπὴ Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων γιὰ διάφορα θέματα, ὅπως τὴ συμμετοχὴ ἐκπροσώπου τῆς Ἐκκλησίας μας σὲ Διασκέψεις καὶ Συμπόσια, διόρισε ὡς ἐκπρόσωπό της στὸν Θεολογικὸ Διάλογο με τοὺς Λουθηρανούς τὸν Καθηγητὴ κ. Χρήστο Βούλγαρη, σὲ ἀντικατάσταση τοῦ ἀειμνήστου Καθηγητοῦ π. Ἰωάννου Ρωμανίδη, ἔδωσε ἐντολὴ νὰ διερευνηθῇ ἡ δυνατότητα φιλοξενίας ἀπὸ τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος, τὸ ἔτος 2005, τῆς Γενικῆς Συνέλευσης τῆς Ἐπιτροπῆς τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν, με θέμα «*Μαρτυρία καὶ Ἱεραποστολή*».

Ἐπὶ πλεόν, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συζήτησε τὸ ζήτημα τῆς ἀποτεφρώσεως τῶν νεκρῶν. Ἡ διδασκαλία τῆς Ἐκκλησίας εἶναι δεδομένη, ὅπως ἄλλωστε ἐκφράστηκε σὲ εἰδικὴ Ἡμερίδα ποῦ διοργάνωσε ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος κατὰ τὸ παρελθόν, δηλαδῆ, δὲν δέχεται τὴν ἀποτέφρωση τῶν σωμάτων γιὰ τὰ μέλη της. Δὲν ἔχει, ὅμως, ἀρμοδιότητα γιὰ ἀνθρώπους, οἱ ὅποιοι θέλουν τὴν ἀποτέφρωση τῶν σωμάτων τους γιὰ λόγους προσωπικῆς συνειδήσεως. Ἡ Ἱεραρχία προσεχῶς θὰ ἀσχοληθεῖ με τὶς ποιμαντικὲς συνέπειες τοῦ ζητήματος σὲ περιπτώσεις τέκνων της ποῦ ἐνδεχομένως θὰ ἐπιζητοῦσαν τὴν ἀποτέφρωση τῶν σωμάτων τους.

Τέλος, ἐλήφθησαν ἀποφάσεις γιὰ τρέχοντα ὑπηρεσιακὰ ζητήματα.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 5ης Νοεμβρίου 2002

Σεμινάριο Ἐκκλησιαστικῆς Δικονομίας διοργανώνεται ἀπὸ τὴν Ἱερὰ Σύνοδο τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος ἀπὸ 11 ἕως 15 Νοεμβρίου 2002 στὸ Ἐθνικὸ Κέντρο Δη-

μόσιας Διοικήσεως (παράρτημα Θεσσαλονίκης), ὁδὸς Κωλέττη 25Γ, Ν. Ξυλάδικα (Σιδηροδρομικὸς Σταθμὸς Θεσσαλονίκης).

Κατὰ τὴν πρώτη ἡμέρα 11 Νοεμβρίου ἐ.ἔ., στὸ Σεμινάριο θὰ διδάξει ὁ καθηγητῆς κ. Σπυρίδων Τρωϊάνος μετὰ ἐξῆς θέματα:

«*Κανονικὸν - Ἐκκλησιαστικὸν Δίκαιον. - Ἐννοια, σχέσεις, πηγαί. Φύσις Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων. Κοσμικὴ - Ἐκκλησιαστικὴ Δικαιοσύνη*».

«*Οὐσιαστικὸ ποινικὸ Ἐκκλησιαστικὸ Δίκαιο. Ἡ Ἐπιβουλή κατὰ τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Τάξεως προσβολὴ κατὰ τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ καθεστώτος: (Σχίσμα, Παρασυγωγή, Συνωμοσία, Φατρία, Τυρεία, Σιμωνία)*».

«*Προσβολὴ κατὰ τῆς Κανονικῆς Εὐταξίας. (Παράβασις καθήκοντος - Καταφρόνησις Ἐκκλησιαστικῆς Ἀρχῆς - Ἐκουσία ἀποβολὴ τῆς Ἱερατικῆς Ἰδιότητος. Ἐκουσία ἀποβολὴ τῆς Μοναχικῆς Ἰδιότητος - Παραβιάσις τοῦ ἀπορρήτου τῆς Ἐξομολογήσεως*».

«*Ἀντιποίηση τῆς ἰδιότητος τοῦ λειτουργοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας - Τὸ παρανόμως φέρειν δημοσίᾳ τὴν στολὴν καὶ τὰ διάσημα τοῦ βαθμοῦ Κληρικοῦ τῆς Ἀνατολικῆς Ὁρθοδόξου Ἐκκλησίας*».

«*Προσβολὴ κατὰ τῆς περιουσίας: Πλεονεξία - Κλοπὴ - Ληστεία - Τυμβωρυχία - Ἱεροσυλία - Ἐκτοκισμός. Ἡ προσβολὴ κατὰ τῆς προσωπικότητος (Ἐξύβρισις)*».

«*Ἐπιβουλή κατὰ τοῦ ἡθικοῦ Βίου: Μοιχεῖα (διγαμία - πολυγαμία) - Πορνεία - Προαγωγή εἰς πορνείαν - Παρὰ φύσιν ἀσέλγεια - Ἀγαμία Κληρικῶν καὶ Μοναχῶν (Ἡ μετὰ γυναικὸς συναναστροφή - Τὸ ἔχειν γυναῖκα συνείσακτον)*».

«*Αἵρεσις - ἀποστασία*».

Κατὰ τὴν δευτέρα ἡμέρα, Τρίτη 12 Νοεμβρίου ἐ.ἔ., θὰ διδάξει ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Κύριλλος Μισιακούλης μετὰ ἐξῆς θέματα:

«*Τακτικαὶ Ἀνακρίσεις κατὰ Πρεσβυτέρων, Διακόνων καὶ Μοναχῶν. Ὅργανα καὶ ἐξουσία αὐτῶν*».

«*Μάρτυρες κατηγορίας - μάρτυρες ὑπερασπίσεως*».

«*Ἐξέτασις Μαρτύρων. Κλήσις, Τρόπος Κλήσεως, Ἄρνησις Ἐξετάσεως, Προθεσμία, Τρόπος Ὑποβολῆς Ἐρωτήσεων*».

«*Σύνταξις ἀνακριτικῶν ἐγγράφων - Τυπικὰ στοιχεῖα*».

«*Δικαιώματα κατηγορουμένου κατὰ τὸ στάδιον τῆς ἀπολογίας - Ἀπολογητικὸν Ὑπόμνημα. Αἴτησις ἐξαιρέσεως*».

«*Ἐπίλυσις διαφωνίας κατηγορουμένου καὶ ἐκκλησιαστικῶν Ἀνακριτῶν. Προσωρινὴ ἀπαγόρευσις Ἱεροπραξιῶν*».

«Πηδάλιον — περιεχόμενον, χρήσις, Κανονική πρόβλεψις ἀδικημάτων».

Κατὰ τὴν Τετάρτη, 13 Νοεμβρίου ἐ.ἐ., θὰ διδάξει ὁ Πανοσιολογιώτατος Ἀρχιμανδρίτης κ. Χρυσόστομος Παπαθανασίου, Δρ. Νομικῆς καὶ Θεολογίας, Ἱεροκῆρυξ τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, μὲ θέμα:

«Ἀποδεικτικὰ μέσα». «Γενικά, τρόπος ἀποδείξεως».

«Ἀνακριτικὸν Πόρισμα (δομή). Ἀναγκαῖα στοιχεῖα».

«Τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἀνακοπῆς ἐρημοδικίας. Προϋποθέσεις, ἀσκησις, καθ' ὕλην ἀρμοδιότης».

Τὴν Πέμπτη, 14 Νοεμβρίου ἐ.ἐ., θὰ διδάξει στὸ Σεμινάριο ὁ καθηγητὴς τῆς Νομικῆς Σχολῆς τοῦ Ἀριστοτέλειου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης κ. Χαράλαμπος Παπαστάθης καὶ θὰ ἀναφερθεῖ στὰ ἐξῆς θέματα:

«Κανονικὸν ἀδίκημα. — Ἐννοια, πληττόμενον ἀγαθόν».

«Ἀντικειμενικὴ ὑπόστασις τῶν ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων προβλεπομένων ἀδικημάτων».

«Ὑποκειμενικὴ ὑπόστασις τῶν κανονικῶν ἀδικημάτων. Δόλος — Ἀμέλεια».

«Συγκρότησις Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων. Ποιναί. Βούλευμα Μητροπολίτου. Δυνατότης ἐπιβολῆς ποινῆς ἢ ἀφαιρέσεως ὀφφικίου ἀνευ δικαστικῆς ἀποφάσεως».

«Ἐνδिका μέσα — Γενικά. Τὸ ἔνδικον μέσον τῆς ἐφέσεως. Προϋποθέσεις, ἀσκησις, καθ' ὕλην ἀρμοδιότης».

Τὴν τελευταία ἡμέρα τῆς ἐργασίας τοῦ Σεμιναρίου θὰ ὀλοκληρώσει ὁ Πρωτοπρεσβύτερος κ. Δημήτριος Τζούμας, τ. ἀεροπαγίτης, ὁ ὁποῖος θὰ ἀναφερθεῖ στὰ:

«Κύρια ἀποδεικτικὰ μέσα (μάρτυρες — ἐγγραφα κ.λπ.)».

«Βοηθητικὰ ἀποδεικτικὰ μέσα (πραγματογνωμοσύνη — αὐτοψία — ὄρκος)».

«Εἰδικὰ ἀποδεικτικὰ μέσα: κατ' οἶκον ἐρευνα, κατασχέσεις πειστηρίων».

Μετὰ ἀπὸ κάθε ἐνότητα θὰ ἀκολουθεῖ συζήτηση ἐπὶ τοῦ θέματος ποῦ θὰ ἀναπτύσσει ὁ κάθε ὁμιλητὴς καὶ τὸ Σεμινάριο θὰ κλείσει μὲ εἰκονικὴ δίκη.

Συμμετέχουν οἱ Ἱερῆς Μητροπόλεις Θεσσαλονίκης, Λαγκαδᾶ, Πολυανῆς καὶ Κιλκισίου, Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριάς, Νεαπόλεως, καὶ Σταυρουπόλεως, Κίτρους καὶ Κατερίνης, Γουμενίσσης, Ἀξιουπόλεως καὶ Πολυκάστρου, Βεροίας καὶ Ναούσης, Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας, Σερβίων καὶ Κοζάνης, Γρεβενῶν, Σισανίου καὶ Σιατίστης, Καστορίας.

Φορέας Διοργανώσεως τοῦ Σεμιναρίου εἶναι ἡ Γραμματεία τῶν Συνοδικῶν Δικαστηρίων.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 6ης Νοεμβρίου 2002

Ἡ Διαρκὴς Ἱερὰ Σύνοδος συνέχισε σήμερα, Τετάρτη 6 Νοεμβρίου τῆς Συνεδριάσεως τῆς γιὰ τὸν μῆνα Νοέμβριον, ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν τρίτη Συνεδριάσῃ τῆς. Ἀπουσίαζαν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολίται Ἱερισσοῦ, Ἁγίου Ὀρους καὶ Ἀρδαμερίου κ. Νικόδημος Σερρῶν καὶ Νιγρίτης κ. Μάξιμος καὶ Ἐλευθερουπόλεως κ. Εὐδόκιμος.

Μετὰ τὴν προσευχὴν, ἐνεκρίθησαν τὰ Πρακτικὰ τῆς προηγουμένης Συνεδρίας καὶ συζητήθηκαν τὰ θέματα τῆς Ἡμερησίας Διατάξεως.

Στὴ συνέχεια, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος ἐνέκρινε τῆς βασικὰς προτάσεις ἐπὶ τοῦ προβλήματος τῆς εὐθανασίας, τῆς ὁποῖας κατήρτισε ἡ Ἐπιτροπὴ Βιοηθικῆς τῆς Ἐκκλησίας καὶ οἱ ὁποῖες ἀναφέρονται σὲ ὅλες τῆς πλευρὰς τοῦ θέματος, κωδικοποιώντας αὐτὰς σὲ δέκα σημεῖα, ἧτοι: ἡ θέσις τοῦ προβλήματος, ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος στὴν Ὁρθόδοξον Θεολογίαν καὶ Παράδοσιν, ἡ σημασία τοῦ πόνου, ἡ ἰατρικὴ ἀντιμετώπισις τοῦ πόνου, οἱ συνέπειαι τῆς σύγχρονης ἰατρικῆς τεχνολογίας, ἡ ἰατρικὴ ἀποστολή, τὰ κοινωνικὰ καὶ ψυχολογικὰ αἷτια τῆς εὐθανασίας, οἱ κοινωνικὰς συνέπειαι τῆς εὐθανασίας, οἱ νομικὰς παρατηρήσεις γιὰ τὴν ζωὴν, ἡ πρότασις τῆς Ἐκκλησίας.

Γενικῶς ἡ Ἐκκλησία δὲν ἀποδέχεται τὴν λεγομένην παθητικὴν καὶ ἐνεργητικὴν εὐθανασία, διότι θεωρεῖ τὴν ἀνθρώπινον ζωὴν ὡς δῶρον Θεοῦ, στέκεται μὲ σεβασμὸν στὸν θάνατον ποῦ εἶναι ἡ ἀρχὴ ἐνὸς νέου τρόπου ὑπάρξεως, ἀποδέχεται τὴν ὑπαρξιακὴν εὐεργετικὴν παρουσίαν τοῦ πόνου, θεωρεῖ ὅτι ἡ ἀσθένεια καὶ ὁ θάνατος δημιουργοῦν τῆς συνθήκης αὐξήσεως τῆς ἀγάπης τῶν συγγενῶν καὶ τῆς συσφίξεως τῶν σχέσεων, ἐργάζεται ποιμαντικὰ μὲ τοὺς ἀσθενεῖς, τοὺς ἰατροὺς καὶ τὸ νοσηλευτικὸ προσωπικὸν καὶ τοὺς συγγενεῖς καὶ προτείνει μίαν ἄλλην εὐθανασία ὡς ὑπέρβασις τοῦ θανάτου. Ὡστόσο ὑπάρχει ἡ σχετικὴ εἰσῆγησις πρὸς τὴν Ἱεραρχίαν ποῦ θὰ γίνῃ ἀπὸ τὸν Σεβασμιώτατον Μητροπολίτη Φθιώτιδος κ. Νικόλαον, σὲ προσεχῆ Συνεδριάσῃ τῆς.

Ἀκολούθως, ἡ Ἱερὰ Σύνοδος συζήτησε ἐπὶ μακρὸν σχετικὰ μὲ τὸ Νομοσχέδιον, τὸ ὁποῖον κατατέθηκε καὶ συζητεῖται στὴν Βουλὴν γιὰ τὴν ἰατρικὴν ὑποβοήθησιν στὴν ἀνθρώπινον ἀναπαραγωγὴν. Κατ' ἀρχὰς ἐκφράζει τὴν ἱκανοποίησίν τῆς, διότι λόγῳ τῆς σοβαρότητος τοῦ θέματος, τὸ Νομοσχέδιον ἀπεσύρθη ἀπὸ τὸ Γ' Θερινὸν Τμῆμα καὶ κατατέθηκε στὴν ὀλομέλεια τῆς Βουλῆς, καθὼς ἐπίσης τὸ ὅτι ἐκλήθη ἀπὸ τὸν Ὑπουργὸν Δικαιοσύνης ὁ πρό-

εδρος της Έπιτροπής Βιοηθικής Αρχιμανδρίτης π. Νικόλαος Χατζηνικολάου να καταθέσει τις απόψεις της Εκκλησίας επί του σοβαρού αυτού ζητήματος. Έπειτα η Ίερά Σύνοδος ενέκρινε τα σχόλια και τις προτάσεις που υπέβαλε με υπόμνημά της, κατ' έντολήν της Ίερας Συνόδου, η Έπιτροπή Βιοηθικής της Εκκλησίας στον Υπουργό Δικαιοσύνης και στην αρμόδια Έπιτροπή της Βουλής και συγχαίρει τον πρόεδρο και τα μέλη της Έπιτροπής για το έμπεριστατωμένο από πάσης πλευράς υπόμνημα αυτό. Συγκεκριμένα στο υπόμνημα με σοβαρότητα, υπευθυνότητα αλλά και επιστημονική τεκμηρίωση, αφού αντιμετωπίζονται θέματα όρολογίας που χρησιμοποιεί ο συντάκτης του Νομοσχεδίου, στη συνέχεια καταγράφονται για κάθε άρθρο του Νομοσχεδίου τα θετικά στοιχεία, τα σημεία που δικαιολογούν επιφυλάξεις, τα ειδικά σχόλια, ή Νομοθεσία των άλλων χωρών και τα θιγόμενα ζητήματα, και οι προτάσεις.

Η Ίερά Σύνοδος ελπίζει και εϋχεται η Κυβέρνηση και η Βουλή να λάβουν σοβαρώς υπ' όψη τους τις απόψεις αυτές, όπως το έκανε σε μερικά σημεία, για το καλό της οικογένειας, ή όποια προστατεύεται και από το άρθρο 21 παρ. 1 του ισχύοντος Συντάγματος. Άλλωστε τα θέματα αυτά δεν πρέπει να αντιμετωπίζονται μόνο από νομικής πλευράς αλλά και από άλλες πλευρές, ήτοι ιατρική, κοινωνική, ήθικη, φιλοσοφική και θεολογική, αφού ο άνθρωπος είναι πρόσωπο και όχι ένα αντικείμενο — πράγμα που αντιμετωπίζεται απλώς μηχανιστικά.

Επιπλέον, επειδή το θέμα βρίσκεται σε εξέλιξη, ο πρόεδρος της Έπιτροπής Βιοηθικής Αρχιμανδρίτης π. Νικόλαος Χατζηνικολάου απέστειλε στην Ίερά Σύνοδο Μνημόνιο για τις τροποποιήσεις που πρότείνει το Υπουργείο Δικαιοσύνης επί του Νομοσχεδίου για την ιατρική υποβοήθηση στην ανθρώπινη αναπαραγωγή και το όποιο η Ίερά Σύνοδος υιοθέτησε. Το κείμενο του Μνημονίου επισυνάπτεται.

Η Ειδική Συνοδική Έπιτροπή επί της Βιοηθικής ενημέρωσε την Ίερά Σύνοδο για την διοργάνωση δύο μεταπτυχιακών Σεμιναρίων Βιοηθικής, το πρώτον με θέμα «Γενετική Μηχανική — Διαγνωστική», το δεύτερο «Γενετική — Θεραπευτική». Στα Σεμινάρια εκλήθησαν να εισηγηθούν θέματα αρμόδιοι επιστήμονες έρευνητές. Η Ίερά Σύνοδος εύλογει την διοργάνωση των Σεμιναρίων αυτών και συγχαίρει την Έπιτροπή για το έργο που έπιτελεί.

Ακολούθως, η Ίερά Σύνοδος ενημερώθηκε από την Ειδική Συνοδική Έπιτροπή Παρακολουθήσεως Εύρωπαϊκών Θεμάτων για τις εκθέσεις του Θεοφιλεστάτου

Επισκόπου Αχαΐας κ. Αθανασίου από την συμμετοχή του ως εκπροσώπου της Εκκλησίας μας σε διάφορα Συνέδρια και αποστολές, όπως επίσης συζήτησε και αποφάσισε για τις προτάσεις της Ειδικής Οργανωτικής Έπιτροπής για την φιλοξενία στην Αθήνα της «Ετησίας Συνεδρίας του Προεδρείου του Συμβουλίου Εύρωπαϊκών Εκκλησιών» (26 Φεβρουαρίου — 2 Μαρτίου 2003).

Τέλος, η Ίερά Σύνοδος συνεχήτησε και αποφάσισε σχετικώς με προτάσεις που υπέβαλαν διάφορες Συνοδικές Έπιτροπές, όπως η Ειδική Συνοδική Έπιτροπή Πολιτιστικής Ταυτότητος, η Ειδική Συνοδική Έπιτροπή Λειτουργικής Αναγεννήσεως, η Ειδική Συνοδική Έπιτροπή Θείας και Πολιτικής Οικονομίας και Οικολογίας, η Ειδική και Διαχειριστική Έπιτροπή Έορτασμού του Ίωβηλαίου, καθώς επίσης ελήφθησαν αποφάσεις για τρέχοντα ύπηρεσιακά ζητήματα.

(Εκ του Γραφείου Τύπου της Ίερας Συνόδου)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Χθές, 5 Νοεμβρίου 2002, το Υπουργείο Δικαιοσύνης, ανταποκρινόμενο, σε κείμενο που με τον τίτλο «σχόλια — προτάσεις» κατέθεσε η Ίερά Σύνοδος της Εκκλησίας της Ελλάδος, προέβη σε διορθωτικές τροποποιήσεις επί του νομοσχεδίου για την Ιατρική Υποβοήθηση στην Ανθρώπινη Αναπαραγωγή.

Χωρίς καμία άμφιβολία, οι παραπάνω τροποποιήσεις είναι προς την σωστή κατεύθυνση. Παρά ταύτα, δεν αισθανόμαστε ικανοποιημένοι, μιά που οι ρυθμίσεις που αναφέρονται στην ουσία του νομοσχεδίου παραμένουν άθικτες. Οι όποιες τροποποιήσεις έγιναν καταδεικνύουν την καλή διάθεση της πολιτείας να συνεργασθεί με την Εκκλησία. Δεν φανερώνουν όμως και την παράλληλη διάθεσή της να λύσει συνετά το μεγάλο πρόβλημα της οικογένειας, να στηρίξει τον θεσμό της, να προστατεύσει τα συμφέροντα των μελλογέννητων παιδιών και να αποδείξει τον σεβασμό της στην ανθρώπινη ζωή.

Οι τροποποιήσεις του Υπουργείου είναι οι έξης:

α) αντικαθίσταται ο όρος «γεννητικό υλικό» που προσδιορίζει το έμβρυο πρό της εμφυτεύσεως με τον όρο «γονιμοποιημένο ώαριο». Αυτό δεν συμβαδίζει με την δική μας πρόταση, η όποια ήταν να ονομασθεί «προεμφυτευτικό έμβρυο» ή «έμβρυο in vitro» που χρησιμοποιείται διεθνώς. Η έμμονη του Υπουργείου στη χρήση μη ακριβών, παραπλανητικών και έσφαλμένων όρων, την στιγμή που υπάρχουν οι ακριβείς, υποψιάζει για έσκεμμένη συγκάλυψη της αλήθειας.

Ἐμεῖς ἐπιμένουμε στὸν ὀρθὸ ὄρο ποῦ, σύμφωνα μὲ τὴν γνωμοδότησή μας πρὸς τὸ Ὑπουργεῖο Δικαιοσύνης, εἶναι διεθνῶς ἀποδεκτός.

β) Τὸ δικαίωμα στὴν «παρένθετη μητρότητα» τὸ ἔχουν μόνον γυναῖκες ποῦ ἀποδεδειγμένα κατοικοῦν στὴν Ἑλλάδα, ὥστε νὰ ἀποφευχθεῖ τὸ φαινόμενο τοῦ «ἀναπαραγωγικοῦ τουρισμοῦ». Αὐτὸ τὸ σημεῖο ἀποτελεῖ, παρουνυχίδα στὸ ὅλο νομοσχέδιο, ἡ ὁποία συγκαλύπτει τὴν οὐσία του.

Χθὲς στὴν Ἐπιτροπὴ τῆς Βουλῆς, ἐκπρόσωποι Κομμάτων ἐτάχθησαν κάθετα ἀντίθετοι μὲ ὅλο τὸ ἄρθρο ποῦ ἀναφέρεται στὴν παρένθετη μητρότητα.

γ) Τὸ Ὑπουργεῖο, σύμφωνα μὲ δική μας πρόταση, ἀντικατέστησε τὸ συμβολαιογραφικὸ ἔγγραφο μὲ δικαστικὴ ἀπόφαση, στὴν περίπτωση τῆς μεταθανάτιας γονιμοποίησης.

Ἡ δική μας πρόταση ἦταν αὐτὸ νὰ συμβαίνει μόνον στὶς περιπτώσεις «πλεοναζόντων ἐμβρύων, προκειμένου αὐτὰ νὰ μὴν καταστραφοῦν.

Στὴν οὐσία, τὸ ἄρθρο ποῦ ἀναφέρεται στὴν μεταθανάτια γονιμοποίηση παραμένει ὡς εἶχε, μὲ ἀπλῶς πιὸ σφιχτούς ὅρους.

δ) Χωρὶς νὰ ἔχουμε τὸ κείμενο τοῦ νόμου μὲ τὴν τελικὴ του ὡς τώρα μορφή, διότι ἀκόμη δὲν δόθηκε στὴ δημοσιότητα, θὰ θέλαμε νὰ Σᾶς ἐνημερώσουμε ὅτι στὴν χθεσινὴ ὁμιλία του ὁ Ὑπουργὸς Δικαιοσύνης διεβεβαίωσε ὅτι ὁ νόμος μὲ σαφήνεια θὰ ἀποκλείει τὸ ἐνδεχόμενο χρήσης τῶν μεθόδων τῆς τεχνητῆς γονιμοποίησης ἀπὸ ζεύγη ὁμοφυλοφίλων.

ε) Σχετικὰ μὲ τὸ μέλλον τῶν κρυσυντηρημένων ἐμβρύων, ὁ νόμος μὲ σαφήνεια προσδιορίζει ὅτι θὰ διατίθενται κατὰ προτεραιότητα γιὰ τεκνοποίηση ἄλλων προσώπων, θὰ ἔπεται ἡ χρῆση τους γιὰ ἐρευνητικούς σκοπούς καὶ στὴν ἔσχατη περίπτωση θὰ καταστρέφονται.

Τελικά:

α) Ὁ ὄρος ποῦ προσδιορίζει τὸ ἔμβρυο ἐμᾶς δὲν μᾶς ἱκανοποιεῖ.

β) Ἡ ἄγαμη γυναῖκα μπορεῖ νὰ κάνει χρῆση τῶν μεθόδων τῆς τεχνητῆς γονιμοποίησης.

γ) Ἡ παρένθετη μητρότητα θεσμοθετεῖται ὑπὸ αὐστηροῦς βέβαια, ἀλλὰ οὕτως ἢ ἄλλως μὴ ἐπαρκεῖς ὄρους.

δ) Ἡ ἑτερόλογη γονιμοποίηση νομοθετεῖται.

ε) Οἱ προϋποθέσεις δημιουργίας πλεοναζόντων ἐμβρύων ἐπίσης διατηροῦνται.

στ) Νομιμοποιεῖται ἡ τεκνοποίηση μονίμων συντρόφων ἐκτὸς θεσμοθετημένου γάμου.

Ἡ Ἐκκλησία:

α) Ἐμμένει στὴν καθυστέρηση τῆς ψήφισης τοῦ νομοσχεδίου ἀπὸ τὴν ὀλομέλεια τῆς Βουλῆς, προκειμένου νὰ δοθεῖ περισσότερος χρόνος ἐπεξεργασίας τῶν λεπτομερειῶν του, ὥστε νὰ ἀφομοιωθεῖ ἡ ἀπαιτούμενη κοινωνικὴ καὶ ἐπιστημονικὴ γνώση καὶ νὰ υπάρξει ἡ ἀπαραίτητη κατανόηση τῶν ἐπὶ μέρους περιπτώσεων γιὰ νὰ μπορέσουν αὐτὲς νὰ βοηθηθοῦν ἢ προληφθοῦν ἐγκαίρως.

β) Ζητεῖ: νὰ προσδιορισθοῦν μὲ σαφήνεια οἱ ἠθικὲς ἀρχές, ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ὁποίων θὰ γίνεῖ ἡ νομοθετικὴ ρύθμιση.

Νὰ μὴν παραθεωρηθεῖ ἀπὸ τὸν κοινὸ νομοθέτη ἡ συνταγματικὴ ἐπιταγὴ (ἄρθρο 21 παρ. 1) γιὰ τὴν προστασία ἀπὸ τὴν πολιτεία τοῦ θεσμοῦ τοῦ γάμου καὶ τῆς οἰκογένειας.

Νὰ υπάρξει κατὰ τὸ δυνατόν εὐρύτερη κάλυψη ἀπόψεων.

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΥΠΟΥ τῆς 22ας Νοεμβρίου 2002

Ἐνώπιον τοῦ Προέδρου τῆς Δημοκρατίας κ. Κωνσταντίνου Στεφανόπουλου καὶ παρουσίᾳ τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου ἔδωσαν σήμερα στὶς 13.00 τὶς Διαβεβαιώσεις τους οἱ νέοι Μητροπολίτες Νέας Σμύρνης κ. Συμεών, Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. Νεκτᾶριος, Γλυφάδας κ. Παῦλος καὶ Ἐδέσσης Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ.

Οἱ ἐνθρονίσεις τῶν νέων Μητροπολιτῶν, στὶς ὁποῖες θὰ παραστεῖ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, θὰ πραγματοποιηθοῦν κατὰ τὴν ἐξῆς σειρά:

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κ. Νεκταρίου τὸ Σάββατο 23 Νοεμβρίου.

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ τὴν Κυριακὴ 24 Νοεμβρίου.

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης κ. Συμεών στὶς 30 Νοεμβρίου.

Τοῦ Σεβασμιωτάτου Μητροπολίτου Γλυφάδας τὴν 1ην Δεκεμβρίου.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου τῆς Ἱερᾶς Συνόδου)

ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ

Η ΕΝ PASADENA ΚΑΛΙΦΟΡΝΙΑΣ Η.Π.Α.
ΔΙΑΣΚΕΨΗ ΤΟΥ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΥ FORUM

Ἀπὸ 15-20 Ἰουνίου 2002 συνήλθε στὴν Pasadena τῆς

Καλιφόρνια τῶν Η.Π.Α. ἡ πρώτη διάσκεψη μὲ σκοπὸ τὴν δημιουργία ἑνὸς Διεθνoῦς Χριστιανικοῦ Forum.

Σ' αὐτὴν μετεῖχαν 55 ἐκπρόσωποι διαφόρων ἐκκλησιῶν καὶ ὀργανώσεων ὅπως Ὁρθόδοξοι, Ρωμαιοκαθολικοὶ, Ἀγγλικανοί, Προτεστάντες, Πεντηκοστιανοί, Εὐαγγελικοὶ, καὶ μέλη διαφόρων Ἀφρικανικῶν ἐκκλησιῶν.

Σκοπὸς τῆς Διασκέψεως ἦτο ἡ ὑλοποίησης ἀποφάσεως ποὺ πάρθηκε στὴν τελευταία Γενικὴ Συνέλευση τοῦ Π.Σ.Ε. στὸ Χαράρε νὰ δημιουργηθεῖ, ἕνα Φόρουμ στὸ ὁποῖο νὰ συμμετέχουν Εὐαγγελικὲς καὶ Πεντηκοστιανὲς καὶ ἄλλες Ἐκκλησίες καὶ ὀργανώσεις ποὺ δὲν εἶναι μέλη τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου Ἐκκλησιῶν. Σκοπὸς δὲν ἦτο τόσο νὰ δημιουργηθεῖ ἕνας ἀκόμη διεθνῆς ὀργανισμὸς, ὅσο τὸ νὰ διδεται μιὰ εὐκαιρία νὰ εὐρίσκονται γύρω ἀπὸ τὸ ἴδιο τραπέζι Χριστιανοὶ ἀπ' ὅλο τὸν κόσμον μὲ κοινούς προβληματισμούς. Ἀπαραίτητη προϋπόθεση διὰ τοὺς συμμετέχοντας θὰ εἶναι ἡ ὁμολογία πίστεως στὸν τριαδικὸν Θεὸν καὶ εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ ὡς τελείου Θεοῦ καὶ τελείου ἀνθρώπου.

Κατὰ τὴν ἐν λόγω διάσκεψη, ἐκτὸς ἀπὸ τοὺς διαφόρους προβληματισμούς ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ Ἐκκλησίες τους, συζητήθηκαν καὶ τὰ ἀκόλουθα θέματα:

- Οἱ διαφορετικοὶ τρόποι προσεγγίσεως τῆς Ἁγίας Γραφῆς.

- Ὁ ρόλος τῆς Ἱερᾶς Παραδόσεως καὶ κυρίως γιὰ ἐκεῖνες τὶς ἐκκλησίες ἢ χριστιανικὲς κοινότητες ποὺ δὲν γνωρίζουν τὴν Ἱ. Παράδοσιν.

- Ἡ ἀνάγκη ἀλληλοκατανοήσεως στὴν χρῆση τοῦ Χριστιανικοῦ λεξιλογίου καὶ τῶν θεολογικῶν ὄρων.

- Ἡ περὶ Ἁγίου Πνεύματος ἐννοια καὶ ἡ χρῆση αὐτῆς στὸ ποιμαντικὸ ἔργον.

- Προσηλυτισμὸς καὶ θρησκευτικὴ ἐλευθερία.

- Μιὰ ἐπὶ νέων βάσεων συνεργασία τῶν Ἐκκλησιῶν ποὺ μετέχουν τοῦ διαλόγου προκειμένου νὰ ἀντιμετωπισθοῦν σύγχρονες μορφὲς διώξεων ποὺ ἀσκοῦνται ἐναντίον τῶν Χριστιανικῶν ἐκκλησιῶν σὲ διαφόρους τόπους (Ἀφρικὴ κ.ἄ.).

- Ὁ Εὐαγγελισμὸς τοῦ σύγχρονου κόσμου καὶ ἡ ποικιλία τῶν προοπτικῶν τοῦ ἔργου αὐτοῦ στοὺς διαφόρους τόπους καὶ μάλιστα ἔχοντες ὑπ' ὄψη τὰ ἰδιάζοντα σύγχρονα προβλήματα (π.χ. ἀνεργία, πείνα, τρομοκρατία κ.λπ.).

- Οἱ δυνατότητες προσεγγίσεως τῶν Ἐκκλησιῶν καὶ ἡ ἄρση τῶν ἐμποδίων γιὰ τὴν συνεργασία.

Στὴν ἐν λόγω διάσκεψη τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος ἐξεπροσώπησαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτης Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας κ. Ἀμβρόσιος καὶ ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης.

GLOBAL CHRISTIAN FORUM CONSULTATION MEETS IN PASADENA, CALIFORNIA, U.S.A.

From the 15th to the 20th June 2002 a Consultation towards the establishment of a Global Forum of Christian Churches took place at Fuller Seminary.

Fifty-five representatives from various Orthodox, Anglican, Reformation Protestant, Pentecostal, Evangelical and African instituted churches as well as inter-church organisations participated.

The consultation met with a purpose to realize a decision taken at the last General Assembly of the World Council of Churches in Harare to create a Forum in which Evangelical, Pentecostal and other churches and organisations that are not members of the W.C.C. can participate. Its purpose was not so much to create yet another international organisation as to afford an opportunity for Christians from all over the world to gather around the same table in order to discuss common problems. A necessary prerequisite for participation in the Forum is belief in the Triune God and in the Person of Jesus Christ as perfect God and perfect man.

During the Consultation, besides the various and sundry problems faced by each individual church, the follow matters were discussed:

- Different approaches to the Holy Scriptures.

- The place of Sacred Tradition, often unacknowledged in different churches.

- The need to understand one another's use of Christian vocabulary and theological terminology.

- The movement of the Holy Spirit in today's world.

- Proselytism and religious freedom.

- The cooperation of churches in dialogue on a new basis in order to face contemporary forms of persecution against Christian churches in different parts of the world.

- The evangelisation of the contemporary world and the various perspectives of this work in different places in view of special contemporary problems (e.g. unemployment, famine, terrorism etc.).

- The possibilities of rapprochement between the churches and the overcoming of obstacles hindering cooperation.

The Church of Greece was represented at the above Consultation by the Most Rev. Metropolitan Ambrosios of Kalavryta and Aegialeia and the Rt. Rev. Bishop Ioannis of Thermopylae.

ΙΕΡΑ ΑΡΧΙΕΠΙΣΚΟΠΗ ΑΘΗΝΩΝ**Ἐκδήλωση ἀπόδοσης φόρου τιμῆς στους ἐπιζώντες Ἑλληνες πολεμιστὲς ἐξ Αἰγύπτου τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου**

Στὸν ἡρωισμό καὶ τὴ φιλοπατρία τῶν ὅπου γῆς Ἑλλήνων, οἱ ὅποιοι ἔδωσαν βροντερὸ παρὼν στὸ προσκλητήριο τῆς πατρίδας τὸ 1940 καταφθάνοντας στὰ πάτρια ἐδάφη γιὰ νὰ λάβουν μέρος στὸν ὑπὲρ πάντων ἀγώνα, ἀναφέρθηκε χθὲς τὸ ἀπόγευμα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, κατὰ τὴν ὁμιλία του σὲ ἐκδήλωση ἀπόδοσης φόρου τιμῆς ἀπὸ τὴν Ἱερά Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν στοὺς ἐπιζώντες Ἑλληνες πολεμιστὲς ἐξ Αἰγύπτου τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου.

«Εἶναι ἄξιο θαυμασμοῦ τὸ ὅτι οἱ Ἑλληνες τὸ βράδυ τῆς 27ης Ὀκτωβρίου τοῦ 1940 κοιμήθηκαν ὡς ἀπλοὶ πολῖτες καὶ τὸ ὅτι τὸ πρωῖ τῆς 28ης Ὀκτωβρίου ξύπνησαν ὅλοι μαζί, σὰν μία γροθιά, ἐναντίον τοῦ ἰταμοῦ εἰσβολέα» ἐπισήμανε ὁ Μακαριώτατος ἀναφερόμενος στὰ γεγονότα τῆς ἐποχῆς ἐκείνης. Παράλληλα ὑπογράμμισε τὴν ἀνάγκη τῆς ἐνότητας, σημειώνοντας πῶς «ὅ,τι κεδίζουμε στὸν πόλεμο ἐνωμένοι, τὸ χάνουμε στὴν εἰρήνη, καθὼς ἡ ἐνότητα διαφεύγει καὶ ἔρχεται ὁ διχασμός».

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας δὲν παρέλειψε νὰ τονίσει ὅτι οἱ Ἑλληνες Πολεμιστὲς ἐξ Αἰγύπτου ἔδωσαν μία συγκλονιστικὴ μαρτυρία καὶ ἀποτελοῦν παράδειγμα πρὸς μίμηση γιὰ τὶς νεότερες γενιές. «Καὶ αὐτὸ εἶναι ἀνάγκη νὰ τὸ προβάσουμε», συνέχισε ὁ Μακαριώτατος, «γιατὶ αὐτὸς ὁ τόπος διαθέτει ἥρωες καὶ μάρτυρες... καὶ ἀπ' αὐτὸν τὸν τόπο δὲν πρέπει ποτὲ νὰ λείψουν οἱ ἥρωες, ἰδιαίτερα στὴ σημερινὴ ἐποχὴ, καθὼς ἀποτελοῦν τὴν ἐλπίδα γιὰ τὸ μέλλον». Ἡ ἀγάπη πρὸς τὴν πατρίδα, τόνισε, ἀποτελεῖ χρέος ὅλων καὶ ἐμεῖς πρέπει νὰ παραμεινοῦμε Ἑλληνες καὶ Χριστιανοί. «Τὸν πλοῦτο καὶ τὸ κεφάλαιο τοῦ Γένους μας δὲν θὰ τὰ βγάλουμε σὲ πλειστηριασμό» ὑπογράμμισε.

Ἀναφερόμενος στὴν προσφορὰ τῆς Ἐκκλησίας, ὁ Μακαριώτατος σημείωσε ὅτι Αὐτὴ κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ πολέμου καὶ τῆς Κατοχῆς βρισκόταν σὲ κατάσταση διαρκοῦς ἐπιφυλακῆς, εἴτε μὲ τὸν ἀγώνα Τῆς κατὰ τῶν κατακτητῶν, εἴτε μὲ τὸ ποιμαντικὸ καὶ φιλανθρωπικὸ Τῆς ἔργο. «Ἡ Ἐκκλησία δὲν δίστασε νὰ πουλήσει πολύτιμα σκευή, ὀργάνωσε συσσίτια, ἐνῶ, στὸ πρόσωπο τοῦ Ἀρχιεπισκόπου Δαμασκηνοῦ καὶ πολλῶν ἄλλων Μη-

τροπολιτῶν, ἔσωσε ἑκατοντάδες ὁμήρων ἀπὸ τὸ θάνατο καὶ τὰ στρατόπεδα συγκέντρωσης. Ἡ Ἐκκλησία ὑπέμεινε μαζί μὲ τὸ λαὸ τὰ δεινὰ» ἐπισήμανε χαρακτηριστικά.

Τέλος, ὁ Μακαριώτατος βράβευσε 380 Αἰγυπτιώτες Ἑλληνες πολεμιστὲς τοῦ Β' Παγκοσμίου Πολέμου, ἀπονέμοντάς τους τιμητικὴ διάκριση.

Τὴν ἐκδήλωση προλόγισε ὁ Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος κ. Θωμᾶς Συνοδινός, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ἐνῶ χαιρετισμοὺς ἀπήθυσαν ἡ Πρέσβειρα τῆς Αἰγύπτου κ. Magda Shahin καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ Πανελληνίου Συνδέσμου Αἰγυπτιωτῶν Ἑλλήνων Πολεμιστῶν κ. Πανταζῆς Τσιτσιρίκος. (30.10.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐπίσκεψη στὸν Μακαριώτατο τοῦ Πρωθυπουργοῦ τῆς Βουλγαρίας κ. Συμεὼν Σαξκομπουργκότσκι

Ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος δέχθηκε σήμερα στίς 3.45 τὸ ἀπόγευμα στὸ Ἀρχιεπισκοπικὸ Μέγαρο σὲ ἔθμοτυπικὴ ἐπίσκεψη, διάρκειας περίπου σαράντα λεπτῶν, τὸν Πρωθυπουργὸ τῆς Βουλγαρίας κ. Συμεὼν Σαξκομπουργκότσκι. Τὸν κ. Σαξκομπουργκότσκι, ὁ ὁποῖος βρίσκεται σὲ ἐπίσημη ἐπίσκεψη στὴ χώρα μας, συνόδευαν ὁ Πρέσβης τῆς Βουλγαρίας στὴν Ἀθήνα κ. Στεφάν Στογιάνοβ καὶ ἄλλοι Βούλγαροι ἀξιωματοῦχοι.

Τὸν Πρωθυπουργὸ τῆς Βουλγαρίας ὑποδέχθηκαν οἱ Σεβ. Μητροπολίτες Ἀττικῆς κ. Παντελεήμων καὶ Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ κ. Δανιήλ, ὁ Αἰδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Θωμᾶς Συνοδινός, Πρωτοσύγκελλος τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν, ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης π. Ἰάκωβος Μπιζαοῦρτης, Διευθυντῆς Προσωπικοῦ τῆς Ι.Α.Α., ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης π. Ἐπιφάνιος Οἰκονόμου, ἐκπρόσωπος Τύπου τοῦ Μακαριωτάτου, ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης π. Χρυσόστομος Παπαθανασίου, Ἱεροκήρυκας τῆς Ι.Α.Α. καὶ ὁ Πανοσ. Ἀρχιμανδρίτης π. Ἰγνάτιος Σωτηριάδης, Γραμματέας τῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐπὶ τῶν Διορθοδόξων καὶ Διαχριστιανικῶν Σχέσεων.

Στὴν κατ' ἴδιαν συνάντησή του μὲ τὸν Μακαριώτατο, ὁ κ. Σαξκομπουργκότσκι ἐξέφρασε τὸ σεβασμὸ του πρὸς τὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος καὶ τὸ πρόσωπο τοῦ Προκαθήμενου Τῆς, ἀναγνωρίζοντας τὸ σημαντικὸ πνευματικὸ, κοινωνικὸ καὶ φιλανθρωπικὸ Τῆς ἔργο. Ἐπίσης, ὑπο-

γράμμισε την ανάγκη άμεσης επίλυσης του έκκλησιαστικού προβλήματος στη Βουλγαρία, με καθαρά έκκλησιαστικά κριτήρια και χωρίς την παρέμβαση της Πολιτείας, προκειμένου η Όρθοδοξία να μπορέσει να επιτελέσει ένωμένη την ευεργετική για το λαό αποστολή Της.

Οι δύο άνδρες συζήτησαν για το ρόλο τόν οποίο μπορεί να διαδραματίσει στη σύγχρονη κοινωνία ή Έκκλησία, σε άγαστή πάντοτε συνεργασία με την Πολιτεία, αλλά και για την ευρωπαϊκή προοπτική της Βουλγαρίας. Ο Μακαριώτατος μάλιστα, αναφερόμενος και στο προσχέδιο Συντάγματος της Εύρωπαϊκής Ένωσης, πού παρουσίασε πρόσφατα ο Πρόεδρος της Συντακτικής Επιτροπής κ. Βαλερί Ζισκάρ Ντ' Έστέν, υπογράμμισε τη σημασία, για κάθε κράτος-μέλος και για κάθε λαό, της διατήρησης της ταυτότητας και ιδιοπροσωπίας του στο κοινό ευρωπαϊκό σπίτι, ενώ επισήμανε την ανάγκη ενίσχυσης της παρουσίας του Όρθοδόξου πολιτισμού στην Ε.Ε. (1.11.2002)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

**Έπίσκεψη στον Μακαριώτατο του Προέδρου
της Συντονιστικής Επιτροπής της ΔΟΕ
κ. Ντένις Όσβαλντ**

Ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος δέχθηκε σήμερα στις 5.30 το απόγευμα στο Αρχιεπισκοπικό Μέγαρο σε επίσκεψη, διάρκειας περίπου 40 λεπτών, τόν Πρόεδρο της Συντονιστικής Επιτροπής της ΔΟΕ κ. Ντένις Όσβαλντ, τόν οποίο συνόδευε ή Πρόεδρος της Οργανωτικής Επιτροπής Όλυμπιακών Αγώνων «Αθήνα 2004» κ. Γιάννα Άγγελουπούλου-Δασκαλάκη.

Τόν κ. Όσβαλντ υποδέχθηκαν ο Σεβ. Μητροπολίτης Ναυπάκτου και Αγίου Βλασίου κ. Ιερόθεος, Πρόεδρος της Συνοδικής Υποεπιτροπής επί τών Όλυμπιακών Αγώνων, και ο Αίδεσιμ. Πρωτοπρεσβύτερος π. Θωμάς Συνοδινός, Πρωτοσύγκελλος της Ιεράς Αρχιεπισκοπής Αθηνών.

Κατά τη διάρκεια της συνάντησης ο κ. Όσβαλντ αναφέρθηκε στη σημασία, αλλά και στη δυσκολία διοργάνωσης τών Όλυμπιακών Αγώνων του 2004 στη χώρα πού γέννησε την ιδέα του Όλυμπισμού, ενώ υπογράμμισε την ανάγκη συστράτευσης όλων τών φορέων του τόπου μας πρός την κατεύθυνση της επιτυχίας του όλου έγχειρήματος, τόν οποίο θα άποτελέσει μία μοναδική ευκαιρία προβολής του πολιτισμού μας. Ο κ. Όσβαλντ

μάλιστα έξηρε την προσφορά της Έκκλησίας της Ελλάδος στην έθνική προσπάθεια, με την όποια, όπως είπε, ή προσοχή όλου του κόσμου θα επικεντρωθεί στην Αθήνα.

Άπό την πλευρά του, ο Μακαριώτατος, άφου αναφέρθηκε στο σχετικό Μνημόνιο Συνεργασίας και Συναντίληψης, πού υπεγράφη μεταξύ της Έκκλησίας της Ελλάδος και της Ο.Ε.Ο.Α. «Αθήνα 2004», υπογράμμισε τη συστηματική έργασία της Έκκλησίας στους τομείς του έθελοντισμού και της φιλοξενίας. Παράλληλα, τόνισε ότι ή Έκκλησία θα μεταφέρει με ιδιαίτερη έμφαση, κατά τις ήμέρες διεξαγωγής τών Όλυμπιακών Αγώνων, μήνυμα ειρήνης και καταλλαγής για όλον τόν κόσμο και καταδίκης του φονταμενταλισμού και της τρομοκρατίας. Επιπρόσθετα, έθεσε στον κ. Όσβαλντ πρόταση συμμετοχής της Έκκλησίας μας στην τελετή έναρξης τών Όλυμπιακών Αγώνων με την παρουσία χορωδίας 2004 νέων. Όπως τέλος είπε, «ή επιτυχία τών Αγώνων είναι ένα έθνικό ζήτημα, για τόν οποίο πρέπει όλοι να έργασθούμε».

(6.11.2002)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

Τόν κοινωνικό έργο της Έκκλησίας

Μέ άφορμή τη σημερινή Ευαγγελική περικοπή του Καλού Σαμαρείτη, αλλά και τά έγκαινία του Πνευματικού Κέντρου του Ιερού Ναού Αναλήψεως του Κυρίου Βριλησίων, ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος Αθηνών και πάσης Ελλάδος κ. Χριστόδουλος αναφέρθηκε, μεταξύ άλλων, στο κοινωνικό έργο της Έκκλησίας, αλλά και στα χαρακτηριστικά της Χριστιανικής αγάπης.

«Οί συνθήκες της έποχής μας επιβάλλουν στην Έκκλησία να αναλάβει ένα ευρύ κοινωνικό έργο, παράλληλα με τόν άκραιφνές πνευματικό και ιεραποστολικό έργο πού επιτελεί» τόνισε ο Μακαριώτατος, σημειώνοντας ότι ή Έκκλησία άγκαλιάζει τόν άνθρωπο ως ψυχοσωματική όντότητα. «Μερικές φορές, όμως, μας πιάνει τόν παράπονο, μπροστά στην άδικία, την περιφρόνηση, την άπόκριψη της αλήθειας. Γι' αυτό αναγκαζόμαστε να λέμε τί κάνουμε ως Έκκλησία, για να γνωρίζει ο λαός μας, να καυχάται για την Έκκλησία του και να είναι υπερήφανος γι' Αύτήν» σημείωσε.

Στη συνέχεια ο Μακαριώτατος αναφέρθηκε στις δραστηριότητες τών Πνευματικών Κέντρων πού, όπως επισήμανε, «προσφέρουν διεξόδους στους νέους, συσπία στους άπόρους, χωρίς καμία διάκριση σε φυλή,

χρῶμα ἢ θρήσκευμα, ὀμίλιες ποὺ συμβάλλουν στὴν ἀνοδο τοῦ ἐπιπέδου τοῦ λαοῦ μας, ὁ ὁποῖος, δυστυχῶς, τρέφεται καθημερινὰ μὲ σκουπίδια». «Τὸ γεγονός αὐτό», συνέχισε, «καθιστᾷ ἀκόμη μεγαλύτερη τὴν ἀνάγκη νὰ ἀκούγεται καθαρὰ ὁ φερέγγυος καὶ φέρελπις λόγος τῆς Ἐκκλησίας... Γι' αὐτὸ καὶ ἓνας ἀπὸ τοὺς πρώτους στόχους ποὺ ἔθεσα, ξεκινώντας τὴν προσπάθειά μου, ἦταν κάθε Ἑνορία νὰ ἀποκτήσει τὸ δικό της Πνευματικὸ Κέντρο».

Ἀκολουθῶς, ὁ Μακαριώτατος ἐξήγησε τὶς κοινωνικὲς δραστηριότητες τοῦ Ἰδρύματος «Σταυρὸς Νιάρχος», χάρη στὴν οικονομικὴ συμβολὴ τοῦ ὁποῖου – καὶ ὕστερα ἀπὸ πρόταση τοῦ μέλους τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου του κ. Κωνσταντίνου Δρακόπουλου – ὁλοκληρώθηκε ἡ ἀνέγερση τοῦ Πνευματικοῦ Κέντρου, ἐνῶ εὐχήθηκε αὐτὸ νὰ ἐξακολουθήσει νὰ προσφέρει στὴν κοινωνία. Στὸ σημεῖο αὐτὸ, ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε καὶ στὴν καλὴ συνεργασία τοῦ Δήμου Βριλησσιῶν μὲ τὴν Ἐκκλησία, ὑπογραμμίζοντας ὅτι, πλὴν ἐλαχίστων ἐξαιρέσεων, οἱ ἄρχοντες τῆς Τοπικῆς Αὐτοδιοίκησης στέκονται στὸ πλευρὸ τῆς Ἐκκλησίας. «Ὅπως ἐμεῖς, ἀναγνωρίζουμε τὴν ἐξουσία τῶν Δήμων καὶ τῶν Νομαρχιῶν, ἔτσι θέλουμε κι οἱ ἐκπρόσωποί τους νὰ ἀναγνωρίζουν τὸ θεσμικὸ ρόλο τῆς Ἐκκλησίας. Εἶναι ἄλλωστε πολυτέλεια νὰ ἐρίζουμε μεταξύ μας», εἶπε. Καὶ κατέληξε: «Ὅποιος ἀγαπᾷ αὐτὸν τὸν τόπο ἀγαπᾷ καὶ τὴν Ἐκκλησία. Γιατὶ ἡ Ἐκκλησία οὐδέποτε ἀδίκησε αὐτὸν τὸν τόπο. Ἀντίθετα μάλιστα, θυσιάστηκε γιὰ τὸ Ἔθνος. Δὲν δίστασε, ὅταν οἱ ἀνάγκες τὸ ἀπαιτοῦσαν, ὅπως, γιὰ παράδειγμα, στὸν πόλεμο τοῦ '40 καὶ τὴν Κατοχή, νὰ πουλήσει τὰ ἱερά σκεύη Της γιὰ νὰ βοηθήσει τὴν πατρίδα. Ὅλοι ἐμεῖς εἴμαστε ἡ Ἐκκλησία. Γι' αὐτὸ ἄλλωστε μοῦ κάνει ἐντύπωση ὅτι ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ πολεμοῦν τὴν Ἐκκλησία. Ὅταν πλήττει τὴν Ἐκκλησία, χτυπᾷ τὸν ἴδιο σου τὸν ἑαυτό».

(10.11.2002)

(Ἐκ τοῦ ἱ. Ν. Ἀναλήψεως τοῦ Κυρίου Βριλησσιῶν)

«Ὁ κόσμος ξαναγυρίζει στὴν Ἐκκλησία»

«Ὁ κόσμος ξαναγυρίζει στὴν Ἐκκλησία. Εἶχε ἀπομακρυνθεῖ, ἀλλὰ τελικὰ ἀντιλαμβάνεται ὅτι δὲν πρέπει νὰ ἀπαρνεῖται τὴν Παράδοσή του». Τὴν ἐπισημάνση αὐτὴ ἔκανε, μεταξύ ἄλλων, σήμερα τὸ πρωτὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, κατὰ τὴ διάρκεια τοῦ κηρύγματός του ἀπὸ τὸν Παναγυρίζοντα ἱ. Ναὸ Ἀγ. Αἰκατερίνης στὴν Πλάκα.

Ὁ Μακαριώτατος ἀναφέρθηκε στὸ πολύπλευρο ἔργο ποὺ συντελεῖται στὸν ἱ. Ναὸ Ἀγίας Αἰκατερίνης, ὑπογραμμίζοντας ὅτι οἱ Ἑνορίες πρέπει νὰ γίνουν κέντρα πνευματικότητας, στὰ ὁποῖα θὰ μπορεῖ νὰ καταφεύγει κάθε ἄνθρωπος ποὺ ἔχει ἀνάγκη. «Ὡστόσο», ὅπως σημείωσε, «στὴν Ἐκκλησία, ποὺ ἀποτελεῖ τόπο συνάντησης καὶ χώρο ἐπικοινωνίας τῶν ἀνθρώπων μὲ τὸ Θεό, πολλὲς φορές δὲν συμπεριφερόμαστε ὅπως θὰ ἔπρεπε». Καὶ συνέχισε: «Ἴσως αὐτὸ νὰ συμβαίνει, γιατί αἰσθανόμαστε ὅτι μπαίνουμε στὸ σπίτι τοῦ Πατέρα μας. Μπορεῖ νὰ ἀκούγεται ὑπερβολικὸ, εἶναι ὅμως συγχωρητέο, γιατί δείχνει τὴν οἰκειότητα ποὺ αἰσθάνονται οἱ Ὁρθόδοξοι μέσα στὸ Ναὸ».

Μὲ ἀφορμὴ τῆ σημερινῆ ἑορτῆ τῆς Ἀγίας Αἰκατερίνης, ὁ Μακαριώτατος ἐπισημάνει τὴν ἀξία τῆς Πίστης, ἡ ὁποία, ὅπως ἀνέφερε, εἶναι ὅ,τι πολυτιμότερο ἔχουμε. «Γιατὶ ἂν χάσουμε τὴν Πίστη μας, ἔχουμε χάσει τὰ πάντα» ὑπογράμμισε. Καὶ συνέχισε: «Δυστυχῶς, ὑπάρχουν καὶ σήμερα αὐτοὶ ποὺ νοθεύουν ἢ πολεμοῦν τὴν Πίστη. Τὴν ἴδια στιγμὴ ὅμως ὑπάρχουν ἄνθρωποι ποὺ πιστεύουν καὶ προσεύχονται. Πρέπει νὰ εὐχαριστοῦμε τὸ Θεὸ ποὺ γεννηθήκαμε Ὁρθόδοξοι Χριστιανοὶ στὴν πατρίδα μας».

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀναφέρθηκε καὶ στὶς ἀναπλάσεις ποὺ ἔχουν πραγματοποιηθεῖ τὰ τελευταῖα χρόνια στὴν Πλάκα καὶ ἔχουν ἀλλάξει τὴν ὄψη τῆς περιοχῆς. «Εἶναι ἀπαραίτητο νὰ φροντίσουμε καὶ τὶς παλαιὲς Ἐκκλησίες, ὅπου αὐτὲς ὑπάρχουν», σημείωσε τονίζοντας ὅτι ἡ ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν μεριμνᾷ ιδιαίτερα γιὰ τὴ διάσωση τῆς πολιτιστικῆς μας κληρονομιάς.

Στὴ συνέχεια, ὁ Μακαριώτατος μετέβη στὸν Καθεδρικὸ ἱ. Ναὸ Ἀθηνῶν, ὅπου προεξῆρχε τῆς Ἐξόδου Ἀκολουθίας ποὺ ἐψάλη γιὰ τὸν μακαριστὸ Ἐπίσκοπο Κερνίτσης κυρὸ Λεόντιο.

Ἐξάλλου χθὲς, ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας τέλεσε τὸν Ἑσπερινὸ στὸν ἱ. Ναὸ Ἀγίας Αἰκατερίνης Πετραλώνων. Ὁ Μακαριώτατος ὑπογράμμισε τὸν ἐνδιαφέρον ποὺ δείχνει ὁ λαὸς γιὰ τὴν ἐκλογή τῶν Ἐπισκόπων του, ἐνῶ σημείωσε τὴν παλλαϊκὴ συμμετοχὴ στὶς τελετὲς ἐνθρόνισής των.

Ἀναφερόμενος στὴν ἐνθρόνιση τοῦ νέου Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας κ. Ἰωήλ, τόνισε ὅτι στὴ Βόρεια Ἑλλάδα πνέει ἓνας ἐθνικὸς ἄνεμος, καθὼς ὁ λαὸς ποὺ κατοικεῖ κοντὰ στὰ σύνορα ἔχει ἐπίγνωση τῶν κινδύνων ποὺ ὑπάρχουν καὶ παραμένει προσηλωμένος στὴν Ὁρθοδοξία. Ὁ Μακαριώτατος δὲν παρέλειψε νὰ μιλήσει καὶ γιὰ τὸ δημογραφικὸ πρόβλημα τὸ

ὁποῖο, ὅπως ὑπογράμμισε, «εἶναι ἓνα ἀπὸ τὰ μεγαλύ-
τερα ποῦ ἀντιμετωπίζει ἡ πατρίδα μας καὶ δὲν μπορεῖ
νὰ λυθεῖ, ὅταν κάθε χρόνο γίνονται 400.000 ἐκτρώσεις». Καὶ συνέχισε: «Τὸ δημογραφικὸ πρόβλημα θὰ ἔπρεπε
νὰ ἀπασχολεῖ τοὺς ὑπευθύνους, ἀφοῦ ἀπὸ τὴ λύση του
ἐξαρτᾶται ἡ ἐπιβίωση τῆς φυλῆς μας». Καταλήγοντας ὁ
Μακαριώτατος τόνισε πῶς ἀπὸ τὴ στιγμή τῆς σύλλη-
ψης, ὑπάρχει ἄνθρωπος μὲ ψυχὴ ζῶσα.

(25.11.2002)

(Ἐκ τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγ. Αἰκατερίνης Πλάκας)

Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου στὴ «Στέγη Μητέρας»

Τὴ «Στέγη Μητέρας», τὸν ξενώνα τοῦ Κέντρου Στή-
ριξης Οἰκογένειας τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Ἀθηνῶν
γιὰ ἄγαμες μητέρες καὶ κακοποιημένες γυναῖκες, ἐπι-
σκέφθηκε χθὲς τὸ ἀπόγευμα ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπί-
σκοπος Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος,
μὲ τὴν εὐκαιρία τῆς Παγκόσμιας Ἡμέρας τοῦ Ο.Η.Ε. κατὰ
τῆς Βίας.

Ὁ Μακαριώτατος, ὁ ὁποῖος εἶναι καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ
Κ.Ε.Σ.Ο., χαρακτήρισε τὸ ἔργο ποῦ ἀναπτύσσεται στὴ
«Στέγη Μητέρας» πρωτοποριακὸ καὶ εὐεργετικὸ γιὰ τὴν
ἴδια τὴν κοινωνία μας καὶ τὸ συνεκτικὸ ἰστό της, δηλαδὴ
τὴν οἰκογένεια. Καυτηρίασε δὲ τὸ θλιβερὸ φαινόμενο
τῆς κακοποίησης τῶν γυναικῶν, ποῦ τὰ τελευταῖα χρό-
νια ἔχει προσλάβει διαστάσεις ἐπιδημίας καὶ στὴν πα-
τρίδα μας. Καὶ ἀναρωτήθηκε: «Ἐξέρετε τί σημαίνει νὰ μὴν
ἔχει ποῦ νὰ πάει ἡ κακοποιημένη γυναῖκα; Ποιὸς θὰ τὴ
βοηθήσει;». «Στὸν ξενώνα τοῦ Κέντρου» ὑπογράμμισε
«οἱ κακοποιημένες γυναῖκες θὰ βροῦν φιλοξενία, προ-
στασία, ἀγάπη, θαλπωρὴ, στοργὴ καὶ στήριξη ἀπὸ ἐξει-
δικευμένο προσωπικὸ καὶ δεκάδες ἐθελόντριες».

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας ἀνα-
φέρθηκε καὶ στὶς ἄγαμες μητέρες ποῦ φιλοξενοῦνται
στὸν ξενώνα «γιὰ νὰ μὴ φονεύονται», ὅπως εἶπε, «τὰ
παιδιά τους πρὶν γεννηθοῦν». «Ἡ ἔκτρωση εἶναι οὐσια-
στικὰ ἔγκλημα» τόνισε. Καὶ συνέχισε: «Ὅποιος ἀγαπᾶ
αὐτὸν τὸν τόπο, πρέπει νὰ ἀγαπᾶ καὶ τὴν οἰκογένεια, ἡ
ὁποία δὲν ἔχει τὴ συγκρότηση ποῦ εἶχε παλιά. Ἡ Ἐκκλη-
σία ἀγωνίζεται νὰ συγκρατήσῃ καὶ νὰ συγκροτήσῃ τὴν
οἰκογένεια, γιατί αὐτὴ ἀποτελεῖ τὴ βάση τῆς κοινωνίας».

Ἀξίζει νὰ σημειωθεῖ ὅτι ἀπὸ τὴν ἑναρξὴ τῆς λει-
τουργίας τοῦ ξενώνα στὶς 18 Ὀκτωβρίου 2001 μέχρι καὶ
σήμερα, στὴ «Στέγη Μητέρας» ἔχουν φιλοξενηθεῖ 89
ἄγαμες μητέρες καὶ κακοποιημένες γυναῖκες (61 Ἑλλη-

νίδες, 6 ἀπὸ τὴ Μολδαβία, 5 ἀπὸ τὴν Ἀλβανία, 5 ἀπὸ τὴ
Νιγηρία, 3 ἀπὸ τὴ Ρωσία, 3 ἀπὸ τὴν Κύπρο, 2 ἀπὸ τὴν
Οὐκρανία, 2 ἀπὸ τὴν Ἀγγλία καὶ 2 ἀπὸ τὴν Κόστα Ρίκα)
μὲ τὰ παιδιά τους. Στὶς φιλοξενούμενες στὴ «Στέγη», ἡ
ὁποία θεωρεῖται πρότυπο ξενώνα, παρέχονται στέγαση,
σίτιση, ἰατροφαρμακευτικὴ περίθαλψη, ψυχοθεραπευ-
τικὴ καὶ νομικὴ στήριξη, καθὼς καὶ δημιουργικὴ ἀπασχό-
ληση καὶ ψυχαγωγία, ἐνῶ κύριος στόχος τῆς εἶναι ἡ οἰκο-
γενειακὴ ἐπανασύνδεση καὶ ἡ ἐπαγγελματικὴ ἀποκατά-
σταση καὶ κοινωνικὴ ἐπανένταξή τους, σὲ συνεργασία μὲ
τὴ Γενικὴ Διεύθυνση Χριστιανικῆς Ἀλληλεγγύης τῆς
Ι.Α.Α., τὸ Κίνημα Ἀγάπης, τὰ Ἐνοριακὰ Φιλόπτωχα Τα-
μεῖα καὶ τὶς ἐθελόντριες τοῦ Κ.Ε.Σ.Ο.

(27.11.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἐπίσκεψη τοῦ Μακαριωτάτου στὴ Θεολογικὴ Σχολὴ τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν

«Ἡ Ἐκκλησία ἔχει λόγο καὶ στὰ ἔθνη καὶ στὰ κοι-
νωνικὰ ζητήματα, ὅσο καὶ ἂν ὀρισμένοι ἐπιθυμοῦν νὰ
παραμείνει Αὐτὴ καὶ ὁ Προκαθήμενός Της στὸ περιθώ-
ριο, χωρὶς φωνή, μὲ παρουσία μόνο σὲ φολκλορικὲς
ἐκδηλώσεις». Τὴν ἐπισήμανση αὐτὴ ἔκανε σήμερα τὸ
πρωτὶ ὁ Μακαριώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Ἀθηνῶν καὶ πά-
σης Ἑλλάδος κ. Χριστόδουλος, κατὰ τὴ διάρκεια τῆς τε-
λετῆς ὑποδοχῆς τῶν πρωτοετῶν φοιτητῶν τῆς Θεολο-
γικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν.

Ὁ Προκαθήμενος τῆς Ἑλλαδικῆς Ἐκκλησίας, στὴν
ὀμιλία του πρὸς τοὺς φοιτητὲς, ὑπογράμμισε τὸ ρόλο
ποῦ καλεῖται νὰ διαδραματίσει ἡ Ἐκκλησία στὴ σύγχρο-
νὴ ἐποχὴ. Ὅπως τόνισε, καμία θρησκεία δὲν πρέπει νὰ
χρησιμοποιεῖται γιὰ τὴν ἐξυπηρέτηση πολιτικῶν ἢ ἄλλων
σκοπιμοτήτων καὶ σὲ καμία περίπτωση δὲν εἶναι δυνατὸν
στὸ ὄνομά της νὰ διεξάγονται πόλεμοι, οἱ ὁποῖοι οὐσια-
στικὰ στρέφονται ἐναντίον της. Τὴν ἴδια στιγμή, ὁμως,
συνέχισε, ἡ θρησκεία δὲν μπορεῖ νὰ βρίσκεται στὴ γω-
νία καί, μάλιστα στὴν πατρίδα μας, ὅπου ἡ Ἐκκλησία, ὡς
μᾶνα τοῦ λαοῦ, διατήρησε σὲ δύσκολα χρόνια τὴν ἐθνικὴ
συνείδηση καὶ τὴν ταυτότητα τοῦ Γένους. Καὶ συνέχι-
σε: «Αὐτὴ ἡ προσφορά Της δὲ σβήνεται μὲ μιὰ μονο-
κονδυλιά, ἐπειδὴ τὸ θέλουν κάποιοι, ποῦ συχνὰ λαιδο-
ροῦν τὴν Ἐκκλησία, διότι Αὐτὴ ἐνδιαφέρεται γιὰ τὸ λαὸ
καὶ τὶς εὐαισθησίες του καὶ ἀσχολεῖται μὲ τὰ προβλήμα-
τα τῆς κοινωνίας μας».

Ἄναφερόμενος στὸ δυναμισμό καὶ τὸν ἐνθουσιασμό

τών νέων ανθρώπων, ο Μακαριώτατος κάλεσε τους πρωτοετείς φοιτητές να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή των έθνικων και κοινωνικών αγώνων και να μην έφησυχάζουν. Τους κάλεσε ακόμη να μνηθούν στην Όρθοδοξη πνευματικότητα και στη συμμετοχή στην εκκλησιαστική ζωή. Όπως είπε, την Όρθόδοξη Θεολογία δεν την μαθαίνει κανείς με έγκεφαλικό τρόπο, γιατί αυτή δεν είναι υπόθεση θεωρητικών σχημάτων, αλλά έμπειρία. (27.11.2002)

(Έκ του Γραφείου Τύπου)

ΙΕΡΑΙ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙΣ

Ίερά Μητρόπολις Δημητριάδος

Έγκαινιάζεται τὸ Ίνστιτούτο Ἀλτσχάιμερ

Τὴν Δευτέρα 25 Νοεμβρίου 2002 ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Δημητριάδος κ. Ἰγνάτιος θὰ τελέσει τὸν Ἁγιασμό τῶν ἐγκαινίων τοῦ Ίνστιτούτου Ἀλτσχάιμερ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Δημητριάδος ποῦ βρίσκεται στὴν διεύθυνση Χατζηαργύρη 110. Μὲ τὸ Ίνστιτούτο αὐτὸ ἡ Ἱερά Μητρόπολη Δημητριάδος κάνει ἓνα σημαντικό βῆμα στὴν φιλανθρωπία της καὶ τὸ ἐνδιαφέρον της γιὰ τοὺς πάσχοντες ἀδελφούς μας. (22.11.2002)

(Έκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ίερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων

Ἡ Ἱερά Μητρόπολις Θεσσαλιώτιδος καὶ Φαναριοφερσάλων στὰ πλαίσια τοῦ πολυσήμαντου ποιμαντικοῦ της ἔργου γιὰ τὴν πνευματικὴν καλλιέργεια καὶ ἀναβάθμισιν τοῦ ὀρθοδόξου φρονήματος τοῦ Χριστεπωνύμου Αὐτῆς πληρώματος θέτει εἰς λειτουργίαν γιὰ 3ην χρονιά τὴν Σχολὴν Γονέων, ἡ ὁποία εἶναι καρπὸς ἀγάπης καὶ εὐθύνης τοῦ Ποιμενάρχου μας πρὸς τοὺς γονεῖς.

Ἡ Σχολὴ Γονέων συνιστᾶ μιὰ συστηματικὴ προσπάθεια γιὰ ποιμαντικὴ καθοδήγηση τῶν ἤδη γονέων, ἀλλὰ καὶ τῶν ὑποψηφίων στὴν σωστὴ ἀντιμετώπιση τῶν δυσκολιών τοῦ ἐγγάμου βίου. Σ' αὐτὴν τὴν προσπάθεια ὁδηγὸς εἶναι ἡ ἐμπειρία πατέρων ποῦ μεταστοιχείωνται σὲ πράξη καὶ ζωὴ. Μὲ τὴν προσπάθεια αὐτὴν ἡ Ἱερά Μητρόπολις μας προετοιμάζει τοὺς νέους γιὰ νὰ γίνουν

εὐτυχημένοι σύζυγοι καὶ ἐπιτυχημένοι Χριστιανοὶ γονεῖς.

Ἡ λειτουργία τῆς Σχολῆς πλαισιώνεται ἀπὸ πολὺτιμους συνεργάτες μὲ ἐπιστημονικὴ εἰδίκευση σὲ ἐνδιαφέροντα θέματα. Τὰ θέματα ποῦ πρόκειται νὰ διαπραγματευθοῦν εἶναι κοινωνικοῦ, ἰατρικοῦ, φιλοσοφικοῦ, θεολογικοῦ, παιδαγωγικοῦ καὶ νομικοῦ χαρακτῆρος.

(7.11.2002)

(Έκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ίερά Μητρόπολις Νεαπόλεως καὶ Σταυρουπόλεως

Μὲ θέμα «Ἐκκλησία καὶ ἐνότητα» πραγματοποιήθηκε στὸν Ἱ. Καθεδρικοῦ Ναὸ Τιμίου Προδρόμου Νεαπόλεως ἡ πρώτη ἱερατικὴ σύναξη γιὰ τὴν περίοδο 2002-2003.

Ὁμιλητὴς ἦταν ὁ Θεοφ. Ἐπίσκοπος Θερμοπυλῶν κ. Ἰωάννης, Ἡγούμενος τῆς Ἱερᾶς Μονῆς Πεντέλης. Κύρια σημεῖα ἀναφορᾶς ἦταν:

1. Ἡ ἐνότητα στὴν προοπτικὴ κατάσταση ἦταν ἔκφραση τῆς σχέσεως Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου.

2. Ἀποτέλεσμα τῆς ἀνυπακοῆς ἦταν ἡ διάσπαση τῆς ἐνότητος μὲ τὰ γνωστὰ ἐπίπονα ἐπακόλουθα τῆς ἀμαρτίας (φθόνος, φόνος, ἐχθρική συμπεριφορὰ τῆς φύσης καὶ τοῦ ζωικοῦ βασιλείου, κ.λπ.).

3. Στὴν Παλαιὰ Διαθήκη οἱ προφῆτες προκαταγγέλουσαν τὴν ἔλευση τοῦ Χριστοῦ ὡς προσώπου καταλλαγῆς Θεοῦ καὶ ἀνθρώπου.

4. Στὴν Καινὴ Διαθήκη σὲ πλῆθος χωρίων (Πεντηκοστή, Ἀρχιερατικὴ προσευχή, Πράξεις τῶν Ἀποστόλων κ.ἄ.) ὑπάρχουν σαφεῖς ἀναφορὲς γιὰ τὴν ἐνότητα.

Ὡς μέσα ἐνότητος ἀναφέρθηκαν:

1. Ἡ Ἁγία Γραφή καὶ ἡ πατερικὴ σοφία.

2. Ἡ ἐνότητα στὸ πρόσωπο τοῦ Ἐπισκόπου ἢ τῆς Συνόδου.

3. Τὰ Μυστήρια (ἓνα βάπτισμα, μία Ἐκκλησία).

4. Ἡ Θεία Εὐχαριστία (ἓνα σῶμα, ἓνα ποτήριον).

5. Οἱ εὐχὲς καὶ ὕμνοι τῆς Ἐκκλησίας (σὲ ἀ' πληθ. Πρόσωπο).

6. Οἱ ἀποφάσεις τῶν Οἰκουμενικῶν Συνόδων καὶ τῶν Ἱερῶν Κανόνων.

Ἀκολούθησε διαλογικὴ συζήτηση μὲ ἐντονους προβληματισμούς.

(29.10.2002)

(Έκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ίερά Μητρόπολις Σύρου

Ὑπὸ τὴν αἰγίδα τοῦ Μακαριωτάτου Ἀρχιεπισκόπου

Από τη χειροτονία εις διάκονον του Ἀθανασίου Λατσοῦδη, πτυχιούχου Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Παντείου Παν/μίου, ὑπὸ τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Φθιώτιδος κ. Νικολάου (Ὀκτώβριος 2002).

Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδοῦλου καὶ μὲ τὴν συμμετοχὴ Ἐντεταλμένων τῶν Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ περισσοτέρων ἀπὸ 60 Ἱερῶν Μητροπόλεων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, πραγματοποιήθηκαν ἀπὸ τὴν 30ῆ παρριπεύσαντος μηνὸς Ὀκτωβρίου ἕως τὴν 1ῆ Νοεμβρίου ἐ.ἔ. στὸ νεόφυτο Ἴδρυμα Τηνιακοῦ Πολιτισμοῦ, στὴν Ἱερὰ νῆσο Τήνο οἱ ἐργασίες τῆς ΙΔ' Συνδιάσκεψης Ἐντεταλμένων Ὁρθοδόξων Ἐκκλησιῶν καὶ Ἱερῶν Μητροπόλεων γιὰ θέματα αἰρέσεων καὶ παραθρησκείας, μὲ θέμα: «Ποιμαντικοὶ τρόποι ἀντιμετωπίσεως τῶν νεοφανῶν αἰρέσεων».

(6.11.2002)

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Ἱερὰ Μητρόπολις Φθιώτιδος

Τὴν ἑβδομὴ ἐπέτειο τῆς ἐνθρονίσεώς του στὴν Ἱερὰ

Μητρόπολη Φθιώτιδος (17 Νοεμβρίου 1996) θὰ ἐορτάσει ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης μας κ. Νικόλαος μὲ τις ἀρχές, τὸν Ἱερὸ Κλῆρο καὶ τὸν λαὸ τῆς Ἀταλάντης, τὴν προσεχῆ Κυριακὴ 17 Νοεμβρίου στὸν Μητροπολιτικὸ Ἱερὸ Ναὸ τῶν Ἁγίων Θεοδώρων μὲ Ἀρχιερατικὴ θεία Λειτουργία, στὴν ὁποία θὰ συμμετάσχουν πολλοὶ Διάκονοι καὶ Ἱερεῖς.

Ἡ Ἀρχιερατικὴ θεία Λειτουργία συνδυάζεται μὲ τὴν παρουσία στὴν Ἀταλάντη τῆς θαυματουργοῦ Εἰκόνας τῶν Ἁγίων Ἀναργύρων τῆς ὁμωνύμου Ἱερᾶς Μονῆς, ἡ ὁποία μετὰ τὴ θεία Λειτουργία θὰ παραληφθεῖ ἀπὸ τις Μοναχὲς καὶ πεζῆ θὰ ἐπιστρέψει στὴν Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίων Ἀναργύρων.

(11.11.2002)

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

Πέντε, καὶ μάλιστα μορφωμένους, Διακόνους χειροτόνησε ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Φθιώτιδος κ. Νικόλαος μέσα στὸ ἔτος 2002. Τὸν διάκονο *Νικόλαο Κατσαρέλη*, ἀπόφοιτο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Λαμίας, τὸν διάκονο *Νικόλαο Τσέλο*, ἀπόφοιτο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Λαμίας καὶ πτυχιούχο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, τὸν διάκονο *Νικόλαο Τσάμη*, ἀπόφοιτο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Λαμίας καὶ πτυχιούχο τῆς Θεολογικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν, τὸν διάκονο *Νικόλαο Καρανάσιο*, ἀπόφοιτο τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς Λαμίας καὶ τὸν διάκονο *Ἀθανάσιο Λατσοῦδη*, πτυχιούχο Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Παντείου Πανεπιστημίου.

Οἱ νέοι διάκονοι ἀπὸ τοὺς ὁποίους οἱ τέσσερις, κατὰ σύμπτωση ἢ Θεοῦ εὐλογία, φέρουν τὸ ὄνομα «*Νικόλαος*», εἶναι ἐγγαμοὶ καὶ πνευματικοὶ βλαστοὶ τῆς Φθιώτιδος. Ὁ Σεβασμιώτατος πρόκειται σύντομα νὰ εἰσαγάγει στὸν κλῆρο καὶ ἄλλους νέους θεολόγους, ἀπὸ τοὺς ὁποίους θὰ στελεχωθοῦν οἱ ἐνορίες τῶν Κωμοπόλεων.

(11.11.2002)

(Ἐκ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως)

ΟΙΚΟΥΜΕΝΙΚΟΝ ΠΑΤΡΙΑΡΧΕΙΟΝ

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀμερικῆς

«Γιὰ τὴν ἀδιάλειπτη προσφορὰ του στὴν Ἐκκλησίαν καὶ τὴν ἐξαίρετη συμβολὴ του στὴν Ἐπιστῆμη τῆς Θεολογίας» τιμήθηκε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Ἀμερικῆς κύριος Δη-

μήτριος από τον καθηγητή κ. Μιχάλη Παπαδόπουλο, Πρύτανη του Άριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, την Τρίτη 19 Νοεμβρίου 2002, στα πλαίσια της δημόσιας αναγόρευσης του κ. Δημητρίου σε Έπίτιμο Διδάκτορα του Τμήματος Θεολογίας του ίδιου Πανεπιστημίου.

Στην κατάμεστη αίθουσα τελετών του ΑΠΘ, ο Πρόεδρος του Τμήματος Θεολογίας καθ. κ. Μιλτιάδης Κωνσταντίνου κήρυξε τη δημόσια συνεδρίαση του τμήματος, με μοναδικό θέμα την απονομή Διδακτορικού Διπλώματος τιμής ένεκεν (honoris cause) προς τον Άρχιεπίσκοπο Άμερικής κ. Δημήτριο, μία προσωπικότητα της Εκκλησίας και της θεολογικής έρευνας, με πολυετή δράση και διεθνή ακτινοβολία.

Στη συνέχεια, στο ήθος και τη διεθνή αναγνώριση του τιμώμενου, αλλά και την άριστη επιλογή του Τμήματος, αναφέρθηκαν εν συντομία ο πρύτανης του ΑΠΘ και ο κοσμήτορας της Θεολογικής Σχολής του ΑΠΘ καθηγητής κ. Ιωάννης Ταρνανιδής.

Τον καθιερωμένο έπαινο (laudatio) του τιμωμένου ιεράρχη και ακαδημαϊκού διδασκάλου εκφώνησε ο καθηγητής της Καινής Διαθήκης κ. Ιωάννης Καραβιδόπουλος, ο οποίος τόνισε την επιστημονική του διεισδυτικότητα, την καταξίωσή του στο χώρο της βιβλικής έρευνας, τις διδακτικές του ικανότητες, αλλά και την αφοσίωσή του στην ιερατική και ποιμαντική του κλήση, επικαλούμενος και τη μαρτυρία διακεκριμένων Θεσσαλονικέων συμμαθητών του ότι «από τα παιδικά του χρόνια ήταν πάντοτε με απλότητα και φυσικότητα, σε όλα όσα έπεδίωκε πρώτος των πρώτων»!

Άκολούθησε η ανάγνωση και η επίδοση των ψηφισμάτων από τον πρόεδρο του Τμήματος, η επένδυση με τα διακριτικά διάσημα του ΑΠΘ και η επίδοση τιμητικής πλακέτας από τον Πρύτανη.

Ο Άρχιεπίσκοπος κ. Δημήτριος φανερά συγκινημένος για την τιμή που του έγινε από το Άνώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα της γενέτειράς του, ενώπιον των χιλίων και πλέον προσκεκλημένων, αναφέρθηκε στους δεσμούς του με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης από τα μαθητικά του χρόνια στο Πειραματικό Σχολείο του ΑΠΘ και αργότερα λόγω του αδελφού του καθηγητού της Ιατρικής Σχολής και τ. Πρύτανη και του έπεσήμανε την οργανική πλέον ένταξή του σε αυτό.

Στο κύριο θέμα του υπογράμμισε τις ποιμαντικές προκλήσεις της πολυφωνικής κοινωνίας της Άμερικής για τους Έλληνορθόδοξους Χριστιανούς, όπου αποτελούν μία ελάχιστη μειονότητα 0,6% (1,5% συνολικό πο-

σοστό Όρθοδόξων στις ΗΠΑ), αλλά και την αίσθηση ασφάλειας, που τους προσφέρει ο σύνδεσμός τους με το Οικουμενικό Πατριαρχείο και με τους υπόλοιπους ανά τη γη Όρθοδόξους.

«Το χρέος της Εκκλησίας μας είναι να εύρισκεται διαρκώς εν άποστολή», κατέληξε ο κ. Δημήτριος, αναφερόμενος σε σχετικό χωρίο του Άπ. Παύλου, ώστε να διατηρείται το όρθόδοξο ήθος και οι ελληνικές πολιτιστικές καταβολές να άπαντούν δημιουργικά ακόμη και στα «πιό άδιανόητα και ασύλληπτα ένδεχόμενα (think the unthinkable).

Η τελετή έκλεισε με ύμνους από την έορτή του Μεγαλομάρτυρος Άγίου Δημητρίου και τη φήμη του Άρχιεπισκόπου Άμερικής.

Το πρωί της ίδιας ημέρας, ύστερα από πρόσκληση των τελειοφοίτων φοιτητών των δύο Τμημάτων, Θεολογίας και Ποιμαντικής και Κοινωνικής Θεολογίας, ο Άρχιεπίσκοπος Άμερικής κ. Δημήτριος παρέστη στις δύο άλληλοδιάδοχες επίσημες τελετές όρκωμοσίας τους. Μέσα σε μία συγκινησιακά φορτισμένη άτμόσφαιρα από την παρουσία των καθηγητών, των συγγενών και των φίλων των τελειοφοίτων, ο Άρχιεπίσκοπος κ. Δημήτριος απέκάλεσε τους άπαστράπτοντες από χαρά νεαρούς θεολόγους «συναδέλφους», τους τόνισε την άνάγκη δυναμικής θεολογικής μαρτυρίας στην σύγχρονη παγκόσμια κοινότητα, όπως επίσης και το χρέος να άναζητώνται νέοι τρόποι ποιμαντικής προσέγγισης.

Μετά την τελετή αναγορεύσεώς του σε Έπίτιμο Διδάκτορα, ο Άρχιεπίσκοπος Δημήτριος άπαντώντας σε έρώτηση δημοσιογράφου σχετικά με το Κυπριακό δήλωσε:

«Το ζήτημα της Κύπρου είναι πρόκληση που σχετίζεται με ανθρώπινα δικαιώματα και μία πρόκληση που σχετίζεται με κατάφωρη άδικία. Ο Έλληνισμός της Άμερικής είναι έξαιρετικά ευαίσθητος σε θέματα άδικίας, σε θέματα καταπατήσεως ανθρώπινων δικαιωμάτων και σε θέματα μη παροχής έλευθερίας στους ανθρώπους, οι όποιοι μιá φορά ζούν σε δισεκατομμύρια χρόνια και δέν έχει κανείς το δικαίωμα να τους στερήσει, στον κάθε, στον τελευταίο άνθρωπο, αυτής της μοναδικής δυνατότητας.

Αυτός ο Έλληνισμός έχει πολύ μεγάλη αίσθηση αυτού του πράγματος. Παλεύει ο έλληνισμός. Δέν περιμέναμε να γίνουν άπλως γεγονότα ή σημαντικές έξελξεις για να έχουμε μιá άνάμιξη. Είμαστε σε μιá συνεχή πορεία με τα γεγονότα, εν προσευχή αλλά και εν άγωνιστικότητα σε όλα τα επίπεδα.

Οἱ Ὁμογενεῖς ἔχουν ἀνάμεικτα αἰσθήματα, ὑπάρχει πάντοτε ἡ ἐλπίδα, ὑπάρχει πάντοτε ἡ πίστη στοῦ Θεοῦ καὶ ἡ βεβαιότητα γιὰ τὴν ἐπικράτηση τοῦ Δικαίου, ὑπάρχει πάντοτε ὁ σκεπτικισμὸς λόγω μακροχρόνιας παραμονῆς αὐτῆς τῆς νοσηρῆς καταστάσεως χωρὶς λύση, ὅλα αὐτὰ μαζί.

Καὶ ἐπομένως τὰ συναισθήματα εἶναι ἓνα μίγμα ἐλπίδας, ἓνα μίγμα ἐπιφυλακτικότητος, ἓνα μίγμα ἐξαιρετικῆς ἐγρήγορης ἀλλὰ καὶ ἓνα μίγμα διαθέσεως νὰ κἀνουν τὸ πᾶν γιὰ νὰ οἰκοδομήσουν ἔστω καὶ στοῦ παραμικρότερο στοιχείου ποῦ δίδεται, γιὰ νὰ οἰκοδομήσουμε καὶ μὴ χαθεῖ ἡ εὐκαιρία ποῦ δίδεται».

(20.11.2002)

(Ἐκ τοῦ Γραφείου Τύπου)

Ἱερὰ Ἀρχιεπισκοπὴ Αὐστραλίας

Ὡς πληροφοροῦμεθα ἐκ τῆς ἐφημερίδος «Τὸ Βῆμα» τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας, τὴν 2α Ὀκτωβρίου ἐ.ἔ. πραγματοποιήθηκε σεμνοπρεπῶς ἡ ἐκταφὴ ἐκ τοῦ Κοιμητηρίου στοῦ Botany τοῦ ἐν ἔτει 1958 ἐκεῖ ἐνταφιασθέντος μακαριστοῦ Μητροπολίτου Αὐστραλίας καὶ Ν. Ζηλανδίας κυροῦ Θεοφυλάκτου (Παπαθανασοπούλου). Τὴν 19η τοῦ αὐτοῦ μηνὸς τελέσθηκε στὸν Ἑλληνορθόδοξο Κοιμητηριακὸ Ναὸ Ἁγίου Ἀθανασίου (Rockwood) εἰδικὴ θ. Λειτουργία μὲ τὰ σεπτὰ λείψανα τοῦ μακαριστοῦ Ἱεράρχου ἐν τῷ μέσῳ τοῦ Ναοῦ, παρόντων τῶν Κληρικῶν καὶ πλήθους πιστῶν. Τῆς θ. Λειτουργίας προέστη ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ. Στυλιανός. Μετὰ τὸ ψαλὲν Τρισάγιον κατετέθησαν τὰ τίμια λείψανα τοῦ πρὸ 50 περίπου ἐτῶν εἰς αὐτοκινητιστικὸν ἀτύχημα φονευθέντος Ποιμενάρχου εἰς εἰδικῶς ἐτοιμασθέντα τάφον πρὸ τοῦ Ἱ. Βήματος τοῦ Κοιμητηριακοῦ Ναοῦ.

Σὲ ἄρθρο του στὴν ἐφημ. «Τὸ Βῆμα» ὁ Σεβασμιώτατος Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας ἐπεσήμανεν ὅτι «μὲ τὴν ἀνακομιδὴ αὐτῆ ἐπιμαρτυρήθηκε καὶ ὑπογραμμίσθη ἐν τῇ πράξει μία θεμελιώδης ἐκκλησιολογικὴ ἀλήθεια... Πρόκειται γιὰ τὴν ἀλήθεια ὅτι ὁ Ποιμενάρχης ἀνήκει ἐξ ὁλοκλήρου στὴν Ἐπαρχία του. Γι' αὐτὸ μόνον σ' αὐτὴν πρέπει νὰ ἐνταφιάζεται, ἐφ' ὅσον αὐτὴ εἶναι πιά τὸ «σῶμα» του. Αὐτὴ ἄλλωστε εἶχε γίνει καὶ τὸ ἐπίσημο ὄνομά του (ὁ Αὐστραλίας)...».

— Ἡ αὐτὴ ἐφημερὶς πληροφορεῖ ὅτι «ἡ Ἐπιτροπὴ Millennium Heritage τῆς Ἱερᾶς Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας ἐπέλεξε τὸν χώρο στοῦ Σύδνεϋ γιὰ τὴν ἐγκατάστασι δύο πρωτοποριακῶν ἐκδηλώσεων. Πρόκειται γιὰ τὴν

«Αἶθουσα Δόξας Ἑλληνοαυστραλῶν Ἀθλητῶν» καὶ ἀφ' ἑτέρου τὸ «Κέντρο Πληροφοριῶν "Ἀθήνα 2004"» πρὸς προβολὴν τῆς Ὀλυμπιάδος. «Σὲ συνεργασία μὲ τὸν Δῆμο τοῦ Rockdale ἔχει ἐπιλεγεῖ ἓνας χώρος στὴν κοσμοπολίτικη παραλία τοῦ Brighton—στὸν ἱστορικὸ Κόλπο τοῦ Μπότανι στοῦ Σύδνεϋ— γιὰ τὴν στέγαση τῶν δύο συναρπαστικῶν αὐτῶν πρωτοβουλιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Ὀρθοδόξου Ἀρχιεπισκοπῆς Αὐστραλίας.

Ἡ πρόταση γιὰ τὸ Κέντρο ἔχει ἐξασφαλίσει ἤδη τὴν ἐγκριση τῆς Ὀργανωτικῆς Ἐπιτροπῆς τῶν Ὀλυμπιακῶν Ἀγώνων τοῦ 2004 στὴν Ἀθήνα, ποῦ ἐξέφρασε μὲ ἐνθουσιασμὸ τὴν ὑποστήριξή της στὴν ἰδέα καὶ θὰ προσφέρει βοήθεια ὥστε τὸ Κέντρο νὰ εἶναι ἀντάξιο τοῦ σκοποῦ ποῦ θὰ ὑπηρετεῖ.

Διακεκριμένοι ἀθλητικοὶ παράγοντες, ἀθλητὲς καὶ παίκτες, θὰ κληθοῦν γιὰ νὰ ὀργανώσουν ἓνα Σύλλογο Ἀρωγῶν (Patrons' Club) ποῦ θὰ ἔχει ὡς στόχο τὴν περαιτέρω προβολὴ τῶν δύο πρωτοβουλιῶν.

Ἡ Ἐπιτροπὴ σκοπεύει νὰ προσφέρει πλήρη ἀπασχόληση σὲ ἔμπειρο ἄτομο ὥστε νὰ συντονίσει τὶς πολυσχιδεῖς ὑπηρεσίαις τοῦ Κέντρου.

Χωρὶς ἀμφιβολία, τὸ Κέντρο θὰ γίνῃ μιὰ ἀτραξιὸν τῆς πόλεως τοῦ Rockdale, ἐφόσον θὰ τὸ ἐπισκέπτονται σχεδὸν καθημερινὰ σχολεῖα, ὀργανώσεις ἠλικιωμένων, ἀθλητικοὶ ὀργανισμοί, ἐπιχειρηματίαι καὶ τὰ μαζικὰ μέσα ἐνημερώσεως».

Ὁ Σεβ. Ἀρχιεπίσκοπος Αὐστραλίας κ. Στυλιανός δήλωσε σχετικῶς τὰ ἐξῆς: «Οἱ Αὐστραλοὶ φημίζονται σὲ ὅλο τὸν κόσμον γιὰ τὴν ἰδιαίτερη ἀγάπη ποῦ τρέφουν πρὸς τὸν ἀθλητισμὸ. Ἡ Ἐκκλησία ἐπίσης ἐκφράζει τὴν πεποίθησιν ὅτι ὁ ἀθλητισμὸς ἀναπτύσσει ὑγιεῖς καταστάσεις ὄχι μόνον γιὰ τὸ σῶμα, ἀλλὰ ἐπίσης γιὰ τὴν ψυχὴ καὶ τὸ πνεῦμα. Δὲν εἶναι ἀσήμαντο ὅτι, κυριολεκτώντας, ἡ λέξις «ἀσκήσις» (exercise) εἶναι ἡ ρίζα τῆς λέξεως «ἀσκητισμὸς» — ἡ ἀνώτερη μορφή μοναστικοῦ βίου. Μὲ τὴν εὐκαιρία λοιπόν, ἐκφράζω τὶς θερμὰς εὐχαριστίαις μου στὴν Δήμαρχο καὶ τοὺς Δημοτικοὺς Συμβούλους τοῦ Rockdale γιὰ τὸν ἐνθουσιασμὸ ποῦ ἐπέδειξαν σ' αὐτὰς τὶς δύο πρωτοβουλίας».

ΡΩΜΑΙΟΚΑΘΟΛΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ

Ὁ Πάπας Ἰωάννης Παῦλος Β' σὲ μῆνυμά του πρὸς τὴν 50ῆ Γενικὴ Συνέλευσι τῶν Ρωμαιοκαθολικῶν Ἱεραρχῶν τῆς Ἰταλίας ἐπαίνεσε τὴ δέσμευσι τῶν ἰταλῶν ἐπισκόπων πρὸς προώθησιν τῆς ἐνοποιήσεως τῆς Εὐρώ-

της. Οἱ ἐπίσκοποι αὐτοί, ὅπως τόνισε, πρέπει ν' ἀγωνισθοῦν γιὰ τὴ διαφύλαξι τῶν χριστιανικῶν ριζῶν τοῦ εὐρωπαϊκοῦ πολιτισμοῦ. Τὸ θέμα τῆς γενικῆς συνελύσεως, ποῦ ἦταν «Τί εἶναι ὁ ἄνθρωπος;», εἶναι ἰδιαίτερα πρόκλησις σὲ μιὰ ἐποχή, κατὰ τὴν ὁποία ἐκδηλώνεται ἡ τάσις τῆς θεωρήσεως τοῦ ἀνθρώπου ὑπὸ τὴν ὀπτικὴ γωνία τῶν μεθόδων τῶν ἐμπειρικῶν ἐπιστημῶν. Γι' αὐτό, ἰδιαίτερος σήμερα, εἶναι ἀνάγκη νὰ μείνωμε σταθεροὶ στὴν πεποίθησι περὶ τῆς ἀξιοπρεπείας τοῦ κατ' εἰκόνα καὶ καθ' ὁμοίωσιν Θεοῦ πλασθέντος ἀνθρώπου, γιὰ ν' ἀντιμετωπίσωμε τοὺς κινδύνους ἀπὸ ἀπαράδεκτα «μα- νιπουλαρίσματα».

— Ἡ «Ἁγία Ἐδρα» συνῆψε διπλωματικὲς σχέσεις μὲ τὸ ἀραβικὸ κράτος Qatar. Στὸ ἐμιράτο αὐτό, ποῦ ἔχει 800.000 κατοίκους ζοῦν περίπου 45.000 ΡΚαθολικῶν, οἱ ὁποῖοι κατὰ τὸ πλεῖστον ἦλθαν ὡς φιλοξενούμενοι ἐργάτες ἀπὸ τὶς Φιλιππίνες καὶ ἄλλα ἀσιατικὰ κράτη. Ἐκεῖ ὑπάρχουν τώρα 4 ΡΚαθολικοὶ ἱερεῖς καὶ σχεδιάζεται ἡ ἀνέγερσις ποιμαντικοῦ Κέντρου μὲ χώρους ἐκδηλώσεων. Τὸ Qatar εἶναι μετὰ τὸ Bahrain καὶ τὸ Kuwait τὸ τρίτο ἰσλαμικὸ κράτος τῆς ἀραβικῆς χερσονήσου, μὲ τὸ ὁποῖο ἡ «Ἁγία Ἐδρα» ἔχει συνάψει διπλωματικὲς σχέσεις.

— Ὁ Πάπας ἀπηύθυνε γραπτὸ μήνυμα στὶς ἀνήκουσες στὸ Τάγμα τῶν «Παρθένων θεραπεινίδων τῆς Μαρίας / Ὑπηρετριῶν τῶν Ἀσθενῶν», μὲ τὸ ὁποῖο συνηθιστὰ αὐτὲς νὰ ἀσκοῦν τὸ ἔργο τους πρὸς τοὺς ἀσθενεῖς μὲ τὴ «δημιουργικὴ δύναμι τῆς ἀγάπης πρὸς τὸν πλησίον». Ἐπὶ πλεόν, συνέστησε νὰ χρησιμοποιοῦν μὲ ἰδιαιτέρο ζήλο τὴν προσευχὴ τοῦ «ροδαρίου», τὰ λόγια τοῦ «Ave Maria» καὶ τὴν ὑπόμνησι τῶν σταθμῶν τῆς ζωῆς τοῦ Ἰησοῦ κατὰ τίς στιγμὲς τῆς ἐπαφῆς μὲ πάσχοντες ἀνθρώπους, οἱ ὁποῖοι ἔτσι νοιώθουν ὅτι ὁ Θεὸς ἰδιαίτερος τοὺς ἀγαπᾷ.

— Ὁ Ἰωάννης Παῦλος Β' στὴ προσφώνησί του πρὸς τοὺς βραζιλιανούς ἐπισκόπους, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐπισκέφθηκαν στὴν Ρώμη, συνέστησε νὰ κηρύττουν μὲ ποιμαντικὴ ἀποφασιστικὴ τὴν χριστιανικὴ ἀλήθεια γιὰ τὸν γάμο καὶ τὴν οἰκογένεια. Ἡ στερεὰ κοινωνία ἀγάπης μεταξὺ ἀνδρὸς καὶ γυναικός, ἡ ὁποία θεμελιώνεται στὸ γάμο καὶ συντελεῖ στὴ δημιουργία καινούριας ζωῆς, εἶναι «σχολὴ τῆς ἀγάπης» καὶ ἓνα «φυσικὸ περιβάλλον γιὰ τὴν ἀνθρωπίνην καὶ χριστιανικὴν ἀνάπτυξι τῶν νέων γενεῶν».

— Ὁ Πάπας, σὲ γραπτὸ μήνυμά του πρὸς τοὺς συμ-

μετασχόντες στὴ 3ῃ Γενικὴ Συνέλευσι τῆς Παπικῆς Ἀκαδημίας τοῦ ἁγίου Θωμᾶ τοῦ Ἀκινάτου, τόνισε ὅτι ἡ τραγωδία τοῦ ἀθεϊστικοῦ Οὐμανισμοῦ δημιουργεῖ στοὺς Χριστιανούς τὸ πρῶτιστο καθῆκον νὰ κηρύττουν καὶ μαρτυροῦν μὲ τὴν ἐμπρακτὴ ζωὴ τους ἐκεῖνον τὸν Οὐμανισμό, ὁ ὁποῖος ἀποκαλύφθηκε «ἐν Χριστῷ».

— Ὁ Πρόεδρος τοῦ Παπικοῦ Συμβουλίου γιὰ τὸν διαθρησκειακὸν διάλογο, Ἀρχιεπίσκοπος Michael L. Fitzgerald, ἐξ ἀφορμῆς τῆς λήξεως τοῦ μηνὸς τῆς μουσουλμανικῆς νηστείας Ramadan, ἔστειλε πρὸς τοὺς μουσουλμάνους ὁλοκλήρου τοῦ κόσμου χαιρετιστήριον μήνυμα. Στὸ μήνυμα αὐτὸ τόνισε τὰ κοινὰ σημεῖα Χριστιανῶν καὶ Μουσουλμάνων κατὰ τὴν ἀναζητήσι τῆς εἰρήνης. Τὶς διαρκεῖς συγκρούσεις στὴν Ἑγγύς Ἀνατολή, στὴν Ἀφρική καὶ στὴν Ἀσία χαρακτήρισε ὡς «ἀνοικτὴ πληγὴ στὴν καρδιά τῆς ἀνθρωπότητος». Τὰ αἰτία τους εἶναι ἡ ἀνικανότης ν' ἀνοιξώμε τίς ψυχές μας στὸν Θεόν, ὁ ἐγωῖσμός καὶ ἡ ἐπιδίωξις δυνάμεως καὶ πλοῦτου, ὡς τόνισε ὁ Ἀρχιεπίσκοπος Fitzgerald.

— Τὴν 13ῃ Νοεμβρίου ἐ.ἔ. ὁ Πάπας εὐλόγησε νέον ἄγαλμα, ποῦ τοποθετήθηκε σὲ κόγχη τῆς νοτίας πλευρᾶς τοῦ ἁγίου Πέτρου Ρώμης. Τὸ ἄγαλμα παρουσιάζει τὴν ἰσπανίδα ἁγία Maria Soledad Torres Acosta (1826-1887), ἰδρύτρια τοῦ τάγματος τῶν «Θεραπεινίδων Παρθένων τῆς Μαρίας / Ὑπηρετριῶν τῶν ἀσθενῶν». Ἡ τιμηθεῖσα μὲ τὸ ἄγαλμα ἀνακηρύχθηκε τὸ μὲν ἔτος 1950 μακαρία, τὸ δὲ ἔτος 1970 ἁγία.

— Νέος Πρόεδρος τοῦ γερμανικοῦ τμήματος τῆς Ρωμαιοκαθολικῆς Κινήσεως γιὰ τὴν Εἰρήνην (Pax Christi) ἐξελέγη ὁ ἐπίσκοπος (στὴν Fulda) Heinz Josef Algermissen, ὁ ὁποῖος δήλωσε ὅτι ἓνας πόλεμος τῶν ΗΠΑ ἐναντίον τοῦ Ἰράκ θὰ ἦταν δεκτὸς μόνον μὲ ἀπόφασιν τοῦ ΟΗΕ ὡς «ultima ratio» πρὸς προστασίαν τῆς ἀνθρωπότητος ἀπὸ ἀτομικά, βιολογικά καὶ χημικά ὄπλα.

— Οἱ Ρωμαιοκαθολικοὶ ἐπίσκοποι τῆς Ἑλβετίας κατὰ τὸ πρόσφατον δημοψήφισμα, ποῦ ἐγένετο στὴ χώρα αὐτὴ γιὰ τὸ ἂν θὰ γίνουν ἢ δὲν θὰ γίνουν αὐστηρότερα τὰ μέτρα, ποῦ ἀφοροῦν στοὺς μετανάστες καὶ πρόσφυγες, τάχθηκαν ἀναφανδὸν ὑπὲρ αὐτῶν καὶ ἐπηρέασαν τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημοψηφίσματος, ποῦ ἀπέρριψε τὴν πρότασιν γιὰ νὰ γίνουν αὐστηρότερες οἱ διατάξεις, ποῦ ἀφοροῦν στοὺς μετανάστες καὶ πρόσφυγες, ποῦ καταφεύγουν στὴν Ἑλβετία.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Η ΙΕΡΑ ΣΥΝΟΔΟΣ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

**Προκηρύξεις
Ίεράς Συνόδου**

**Έκκλησιαστικής Κεντρι-
κής Υπηρεσίας Οικονομι-
κών**

Ίεράων Μητροπόλεων:

**Κεφαλληνίας
Καλαβρύτων και Αιγιαλείας
Νέας Κρήνης και Καλαμα-
ριάς
Σερβίων και Κοζάνης
Αιτωλίας και Ακαρνανίας
Κορίνθου
Μονεμβασίας και Σπάρτης
Δημητριάδος
Σιδηροκάστρου
Μεσσηνίας
Έδεσσης, Πέλλης και
Άλμωπίας
Πειραιώς**

Η Έκκλησιαστική Κεντρική Υπηρεσία Οικονομικών γνωστοποιεί ότι προτί-
θεται να προσλάβη ένα (1) Πολιτικόν Μηχανικόν και ένα (1) Οικονομολόγον.

Οί ενδιαφερόμενοι καλούνται να υποβάλουν εις τὰ Γραφεῖα μας (Ιαοίου
1, 4ος ὄροφος, Ἀθήναι) Αἴτησιν, Βιογραφικὸν Σημείωμα καὶ τὰ κατὰ νόμον προ-
βλεπόμενα δικαιολογητικά μέχρι τῆς 10-12-2002.

Γενικά Προσόντα:

– Ἡλικία μέχρι 35 ἐτῶν.

– Πτυχίον Ἀνωτάτης Σχολῆς (Πολυτεχνείου ἢ Πανεπιστημίου) ἀντιστοίχου
εἰδικότητος.

– Ἀποδεδειγμένη ἐμπειρία ἐπὶ τοῦ ἀντικειμένου ἐκάστης εἰδικότητος.

– Ἐκπλήρωσις στρατιωτικῶν ὑποχρεώσεων (διὰ τοὺς ἄρρενας ὑποψηφίους)

– Λευκὸν Ποινικὸν Μητρώον

– Προϋπηρεσία

– Γνώσις Ξένης Γλώσσης

Εἰδικὰ Προσόντα:

Πολιτικοῦ Μηχανικοῦ

• Ἀρίστη γνώσις τῶν ἰσχυόντων Κανονισμῶν (Γ.Ο.Κ., ΕΑΚ 2000, κ.τλ.)

• Ἐμπειρία εἰς ἐπιβλέψεις οἰκοδομικῶν ἔργων

• Ἐμπειρία εἰς στατικὰς μελέτας κτιριακῶν ἔργων

• Ἐμπειρία εἰς συντηρήσεις - ἐπισκευὰς - ἀνακαινίσεις κτιρίων ἐν γένει

• Γνώσις Η/Υ (EXCEL - προγράμματα τῆς εἰδικότητός του - WORD -
AUTOCAD)

• Ἐμπειρία εἰς σύνταξιν τευχῶν δημοπρατήσεων (οἰκονομικῶν τευχῶν) προ-
ϋπολογισμῶν οἰκοδομικῶν ἔργων, συμφώνως πρὸς τὴν νομοθεσίαν δη-
μοσίων ἔργων (ΑΤΟΕ κτλ.).

Εἰδικὰ Προσόντα:

Οἰκονομολόγου

• Ἀρίστη γνώσις τοῦ Γενικοῦ Λογιστικοῦ Σχεδίου (Γ.Λ.Σ.)

• Γνώσις Η/Υ (EXCEL - WORD - ACCESS)

• Ἐμπειρία εἰς τὴν διαχείρισιν διαθέσιμων

• Γνώσις τοῦ Κώδικος Βιβλίων καὶ Στοιχείων

• Ἐμπειρία Μηχανογραφημένου Λογιστηρίου [Προγράμματα Singular -
Eurofasma (Γενικὴ Λογιστικὴ) - Manpower (Μισθοδοσία)

• Γνώσις Φοροτεχνικῶν καὶ Φορολογικῶν θεμάτων

• Ἐμπειρία καταρτίσεως Προϋπολογισμοῦ καὶ Ἀπολογισμοῦ

Διὰ πλείονας πληροφορίας εἰς τὸ Γρ. Διοικητικοῦ τῆς Ε.Κ.Υ.Ο. (τηλ. 72.72.905
- 912)

Ἐν Ἀθήναις τῇ 12ῃ Νοεμβρίου 2002

Ὁ Διευθυντὴς τῆς Ε.Κ.Υ.Ο.
ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Δ. ΠΥΛΑΡΙΝΟΣ

ΠΡΟΚΗΡΥΞΕΙΣ ΙΕΡΩΝ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΝ**Ίερά Μητρόπολις Κεφαλληνίας**

Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῶ

Ταξιαρχῶν Ἀργοστολίου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ υπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἀργοστολίῳ, τῇ 30ῇ Σεπτεμβρίου 2002

† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Προκειμένου νὰ προβῶμεν εἰς τὴν κατ' ἐπιλογὴν πλήρωσιν μιᾶς (1) θέσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπαλλήλου κλάδου **ΔΕ 1** τῆς Ἱεράς ἡμῶν Μητροπόλεως ἐγκριθεῖσα διὰ τῆς υπ' ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ. ΕΓΚΡ. 10/οικ. 5839/13-3-2001 Π.Υ.Σ., καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «ΑΛΗΘΕΙΑ», ὑποβάλωσι τὰ προβλεπόμενα δικαιολογητικὰ εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱεράς ἡμῶν Μητροπόλεως, διὰ τὴν κάλυψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως.

Ἐν Ἀργοστολίῳ, τῇ 13ῃ Νοεμβρίου 2002

† Ὁ Κεφαλληνίας ΣΠΥΡΙΔΩΝ

Ίερά Μητρόπολις Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας

Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ υπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Γεωργίου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ

καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Αἰγίῳ, τῇ 18ῃ Ὀκτωβρίου 2002

+ Ὁ Καλαβρύτων καὶ Αἰγιαλείας ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς

Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἄρθρων 33-37 τοῦ υπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱεράς Συνόδου «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἔφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Ἁγίου Νικολάου Ἀρετσοῦς

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμαριᾷ, τῇ 24ῃ Ὀκτωβρίου 2002

+ Ὁ Νέας Κρήνης καὶ Καλαμαριᾶς ΠΡΟΚΟΠΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Σερβίων καὶ Κοζάνης

Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἄρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῶ

Ἁγίων Κωνσταντίνου καὶ Ἐλένης Κοζάνης

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ υπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἑνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Κοζάνῃ, τῇ 30ῇ Ὀκτωβρίου 2002

+ Ὁ Σερβίων καὶ Κοζάνης ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ

Ίερά Μητρόπολις Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας

Έχοντες υπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 38 παρ.

2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Εἰσοδίων τῆς Θεοτόκου Κωνωπίνης
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Μεσολογγίῳ, τῆ 7ῆ Νοεμβρίου 2002

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις· α) τῶν ἀρθρῶν 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973, γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίου πρὸς πλήρωσιν τῆς κενῆς θέσεως τακτικοῦ Διακόνου ἐν τῷ ἰ. ναῶ

Ἁγίας Παρασκευῆς Μεσολογγίου
καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὴν Διακονικὴν ταύτην θέσιν καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικὰ διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Μεσολογγίῳ, τῆ 7ῆ Νοεμβρίου 2002

† Ὁ Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας ΘΕΟΚΛΗΤΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Κορίνθου, Σικυῶνος, Ζεμένου, Ταρσοῦ καὶ Πολυφέγγους

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

α) Καθεδρικοῦ Ἱ. Ναοῦ Ἀποστόλου Παύλου Κορίνθου,

β) Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Κορίνθου

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δη-

μοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Κορίνθῳ, τῆ 12ῆ Νοεμβρίου 2002

† Ὁ Κορίνθου ΠΑΝΤΕΛΕΗΜΩΝ

Ἱερὰ Μητρόπολις Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρῶν 33-34 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημερίων», προκειμένου νὰ πληρώσωμεν τὰς κενὰς ὀργανικὰς θέσεις τακτικῶν ἐφημερίων τῶν Ἱερῶν Ναῶν

1) Ἁγίου Δημητρίου Βαρβίτσας, 2) Ἁγίου Ἰωάννου Προδρόμου Ἀγόριανης, 3) Ὑπαπαντῆς τοῦ Κυρίου

Γεωργιτσίου, 4) Τριῶν Ἱεραρχῶν Χάρακος,

5) Ζωοδόχου Πηγῆς Ἀγριάνων καὶ

6) Εὐαγγελισμοῦ τῆς Θεοτόκου Φαρακλοῦ

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρούσης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικὰ διὰ τὴν κατάληψιν τῶν ἀνωτέρω κενῶν θέσεων.

Ἐν Σπάρτῃ, τῆ 12ῆ Νοεμβρίου 2002

† Ὁ Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης ΕΥΣΤΑΘΙΟΣ

Ἱερὰ Μητρόπολις Δημητριάδος

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 817/1978 (ΦΕΚ 170, Α', 8.10.1978) «Περὶ ρυθμίσεως ἐνίων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων», ὡς καὶ τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα 582/1980 (ΦΕΚ, 158, Α', 11.7.1980) «Περὶ κατανομῆς θέσεων Ἱεροκηρύκων εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἀποφασίζομεν ὅπως προκηρύξωμεν διὰ τῆς παρούσης τὴν πλήρωσιν μιᾶς θέσεως Ἱεροκήρυκος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καὶ καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλλουν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ δικαιολογητικῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὰς περαιτέρω ὑπηρεσιακὰς ἐνεργείας πρὸς τοποθέτησίν των.

Ἐν Βόλῳ, τῆ 20ῆ Νοεμβρίου 2002

† Ὁ Δημητριάδος ΙΓΝΑΤΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Σιδηροκάστρου

Προκειμένου νά προβῶμεν εἰς τήν κατ' ἐπιλογὴν πλήρωσιν μιᾶς (1) θέσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ὑπαλλήλου κλάδου **ΥΕ κλητήρος-ὁδηγοῦ** τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως ἐγκριθεῖσα διὰ τῆς ὑπ' ἀριθμ. ΔΙΠΠ/Φ. ΕΓΚΡ. 10/οικ. 5839/13-3-2001 Π.Υ.Σ., καλοῦμεν τοὺς ἐνδιαφερομένους καὶ ἔχοντας τὰ νόμιμα προσόντα, ὅπως, ἐντὸς εἴκοσι (20) ἡμερῶν ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης εἰς τὸ Περιοδικὸν «ΕΚΚΛΗΣΙΑ» καὶ τὴν Ἐφημερίδα «ΑΛΗΘΕΙΑ», ὑποβάλλουν τὰ προβλεπόμενα δικαιολογητικά εἰς τὰ Γραφεῖα τῆς Ἱερᾶς ἡμῶν Μητροπόλεως, διὰ τὴν κάλυψιν τῆς ὡς ἄνω θέσεως.

Ἐν Σιδηροκάστρω, τῆ 3ῃ Δεκεμβρίου 2002

† Ὁ Σιδηροκάστρου ΜΑΚΑΡΙΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Μεσσηνίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 38 παρ. 2 τοῦ Ν. 590/1977 «Περὶ Καταστατικοῦ Χάρτου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος» καὶ τῶν ἀρθρων 33-37 τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου «Περὶ ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν», προκειμένου νά πληρῶσωμεν τὴν κενὴν ὀργανικὴν θέσιν τακτικοῦ ἐφημερίου τοῦ Ἱεροῦ Ναοῦ

Γενεθλίου τῆς Θεοτόκου Νέας Κορώνης, καλοῦμεν τοὺς βουλομένους καὶ ἔχοντας τὰ κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ ἀπαιτούμενα δικαιολογητικά διὰ τὴν κατάληψιν τῆς ἀνωτέρω κενῆς θέσεως.

Ἐν Καλαμάτῃ, τῆ 29ῃ Νοεμβρίου 2002

† Ὁ Μεσσηνίας ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

Ἱερά Μητρόπολις Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις: α) τῶν ἀρθρων 38, παράγρ. 2 καὶ 67 τοῦ Ν. 590/1977, β) τοῦ Ν.Δ. 1398/1973,

γ) τοῦ Ν. 673/1977 καὶ προκειμένου ἵνα προβῶμεν εἰς ἀνακήρυξιν ὑποψηφίων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν θέσεων τακτικῶν Διακόνων ἐν τοῖς ἰ. ναοῖς

Ἁγίας Σκέπης Ἐδέσσης, Ἁγίου Δημητρίου Ἐδέσσης, Ἁγίων Πάντων Ἐδέσσης, Ἁγίου Νεκταρίου Ἐδέσσης,

Κοιμήσεως τῆς Θεοτόκου Γιαννιτσῶν,

Ἁγίου Γεωργίου Γιαννιτσῶν,

Ἁγίων Κων/νου καὶ Ἐλένης Γιαννιτσῶν

καλοῦμεν τοὺς βουλομένους ἵνα καταλάβωσι τὰς Διακονικὰς ταύτας θέσεις καὶ ἔχοντας τὰ ὑπὸ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 2/1969 Κανονισμοῦ «Περὶ Ἱερῶν Ναῶν, Ἐνοριῶν καὶ Ἐφημεριῶν» προβλεπόμενα κανονικὰ καὶ νόμιμα προσόντα, ὅπως ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως τῆς παρουσίης ὑποβάλλωσιν ἡμῖν τὰ νενομισμένα δικαιολογητικά διὰ τὰ περαιτέρω.

Ἐν Ἐδέσσει, τῆ 2ῃ Δεκεμβρίου 2002

† Ὁ Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας ΙΩΗΛ

Ἱερά Μητρόπολις Πειραιῶς

Ἐχοντες ὑπ' ὄψει τὰς διατάξεις τοῦ Νόμου 817/1978 (ΦΕΚ 170, Α', 8.10.1978) «Περὶ ρυθμίσεως ἐνίων ἐκπαιδευτικῶν καὶ ἐκκλησιαστικῶν θεμάτων», ὡς καὶ τὸ Προεδρικὸν Διάταγμα 582/1980 (ΦΕΚ, 158, Α', 11.7.1980) «Περὶ κατανομῆς θέσεων Ἱεροκλήρικων εἰς τὰς Ἱερὰς Μητροπόλεις τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», ἀποφασίζομεν ὅπως προκηρύξωμεν διὰ τῆς παρουσίης τὴν πλήρωσιν κενῆς θέσεως Ἱεροκλήρικος τῆς καθ' ἡμᾶς Ἱερᾶς Μητροπόλεως, καὶ καλοῦμεν τοὺς ἔχοντας τὰ ὑπὸ τῶν Ἱερῶν Κανόνων καὶ Νόμων προβλεπόμενα προσόντα, ὅπως ὑποβάλλουν ἡμῖν σχετικὴν αἴτησιν μετὰ δικαιολογητικῶν, ἵνα προβῶμεν εἰς τὰς περαιτέρω ὑπηρεσιακὰς ἐνεργείας πρὸς τοποθέτησίν των.

Ἐν Πειραιεῖ, τῆ 3ῃ Δεκεμβρίου 2002

† Ὁ Πειραιῶς ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Ἐκδόθησαν καὶ κυκλοφοροῦνται ἀπὸ τὴν Ἀποστολικὴν Διακονία:

Νέο «**ΙΕΡΑΤΙΚΟΝ**», σχῆμα μεγάλο, ἔκδοση βελτιωμένη, καλαισθητὴ
μὲ νέα στοιχειοθεσία. Τιμὴ 16€.

Ἡ Ἀκολουθία τοῦ Μεγάλου Ἀγιασμοῦ τῶν Θεοφανείων,
σχῆμα μεγάλο, νέα καλαισθητὴ ἔκδοση. Τιμὴ 4,40€.

ΕΟΡΤΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΗΜΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ –
ΜΗΝΥΜΑΤΑ – ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝΤΑΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ
«ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ»
ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΟΘ'
(2002)

Οικουμενικοῦ Πατριάρχου **Βαρθολομαίου**, Ἀπόδειξις ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις, σελ. 9. – Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν **Χριστοδούλου**, Μήνυμα Πρωτοχρονιάς, σελ. 9. – Τοῦ **ιδίου**, Μήνυμα πρὸς τὴ Διαθρησκειακὴ Συνάντηση τῆς Κύπρου, σελ. 169. – **Ἱεράς Συνόδου**, Ἡ ἐπίσημη Ἐπίσκεψη ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ Βατικανό, σελ. 170. – Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν **Χριστοδούλου**, Ἐπείγουσα Ἐκκλησιολογία πρὸς τὸν ἐν Ἀθήναις Πρέσβη τοῦ Ἰσραὴλ, σελ. 244. – Τοῦ **ιδίου**, Δήλωση γιὰ τὸ Ναὸ τῆς Γεννήσεως στὰ Ἱεροσόλυμα, σελ. 246. – Τοῦ **ιδίου**, Μήνυμα ἐπὶ τῷ Εὐαγγελισμῷ τῆς Θεοτόκου καὶ τῇ ἐνάρξει τοῦ ἀγῶνος τῆς Ἀνεξαρτησίας, σελ. 247. – Τοῦ **ιδίου**, Προσφώνηση πρὸς τὸν Ἰρανοὺ Πρόεδρο Μοχαμέτ Χαμαντί κατὰ τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ στὴν Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, σελ. 249. – Οἰκουμενικοῦ Πατριάρχου **Βαρθολομαίου**, Ἀπόδειξις ἐπὶ τῷ Ἁγίῳ Πάσχα, σελ. 323. – Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν **Χριστοδούλου**, Μήνυμα ἐπὶ τῇ Ἀναστάσει, σελ. 325. – Μακαριωτάτου Πατριάρχου Ἱεροσολύμων **Εἰρηναίου**, Προσφώνησις, σελ. 329. – Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν **Χριστοδούλου**, Ἀντιφώνησις, σελ. 330. – Τοῦ **ιδίου**, Μήνυμα πρὸς τοὺς μαθητὲς καὶ τὶς μαθήτριες ἐνόψει τῶν ἐξετάσεων, σελ. 389. – Τοῦ **ιδίου**, Γιὰ τὴν παγκόσμια ἡμέρα κατὰ τοῦ καπνίσματος, σελ. 390. – Τοῦ **ιδίου**, Γιὰ τὴν παγκόσμια ἡμέρα τοῦ Περιβάλλοντος, σελ. 391. – **Ἱεράς Συνόδου**, Γιὰ τὴν παγκόσμια ἡμέρα κατὰ τῶν ναρκωτικῶν, σελ. 477. – Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν **Χριστοδούλου**, Πρὸς τὸ διεθνὲς συνέδριον «Christianesimo e Democrazia nel futuro dell'Europa», σελ. 569. – Τοῦ **ιδίου**, Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῶν ἐκδηλώσεων μνήμης τοῦ ἔθνικοῦ εὐεργέτου Π. Βαλλιάνου ἐν Κεφαλληνίᾳ, σελ. 572. – Τοῦ **ιδίου**, Πρὸς τὴν Ἑλληνικὴ Ἐταιρεία Καστριτῶν, σελ. 574. – Τοῦ **ιδίου**, Μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς Παγκόσμιας Συνδιάσκεψης Κορυφῆς γιὰ τὸ περιβάλλον στὸ Γιόχανεσμπουργκ, σελ. 639. – Τοῦ **ιδίου**, Δέησις μὲ τὴν εὐκαιρίαν τῆς συμπληρώσεως ἐνὸς ἔτους ἀπὸ τὸ τρομοκρατικὸ χτύπημα τῆς 11ης Σεπτεμβρίου 2001 στὶς ΗΠΑ, σελ. 640. – Τοῦ **ιδίου**, Ἐπὶ τοῖς Χριστουγέννοις 2002, σελ. 843. – Τοῦ **ιδίου**, Ἐπ' εὐκαιρίαν τῆς Παγκοσμίου Ἡμέρας κατὰ τοῦ AIDS, σελ. 845. – Τοῦ **ιδίου**, Ἐόρτιον Μήνυμα πρὸς τὸν Οἰκουμενικὸν Πατριάρχην Βαρθολομαῖον, σελ. 843.

ΕΓΚΥΚΛΙΟΙ – ΕΠΙΣΗΜΑ ΕΓΓΡΑΦΑ

Ἱεράς Συνόδου, Ἐγκύκλιος 2731 περὶ διοργανώσεως «Ἑβδομάδος Ἐξωτερικῆς Ἱεραποστολῆς», σελ. 87. – Ἐγκύκλιον **Σημείωμα**, σελ. 88. – Ἐγκύκλιον **Σημείωμα** περὶ χρηματοδοτήσεως τῶν μελετῶν τῶν ἔργων τοῦ προγράμματος, τὸ ὁποῖον ὑπέβαλε ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος διὰ τὴν ἐνταξίν αὐτῆς εἰς τὰ Ἐπιχειρησιακὰ Προγράμματα τοῦ 3ου Κ.Π.Σ., σελ. 166. – Ἐγκύκλιον **Σημείωμα**, σελ. 167. – Ἐγκύκλιον **Σημείωμα** περὶ προσλήψεως ἐκκλησιαστικῶν ὑπαλλήλων, σελ. 168. – Ἐγκύκλιον **Σημείωμα** ὑπὲρ ἐπικρατήσεως καὶ παγιώσεως τῆς Εἰρήνης εἰς τὴν Μέσην Ἀνατολήν, σελ. 243. – Ἐγκύκλιος 2734 περὶ Ταφῆς ἡ Καύσεως τῶν Νεκρῶν, σελ. 326. – Ἐγκύκλιος 2736 περὶ τῆς ἐμφανίσεως κληρικῶν ἀπὸ τῶν Μ.Μ.Ε., σελ. 327. – Ἐγκύκλιον **Σημείωμα** περὶ συμπαραστάσεως εἰς τὴν

Ἱερᾶν Μονὴν Σινᾶ καὶ τοῦ Παναγίου Τάφου, σελ. 328. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα**, σελ. 328. – **Ἐγκύκλιος 2740** με θέμα τὸ «μέλλον τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος», σελ. 467. – **Ἐγκύκλια Σημειώματα**, σελ. 470, 471. – **Ἐγκύκλιος 2741** περὶ τῆς ἀνάγκης τῆς πνευματικῆς ἐργηγορίας καὶ προσοχῆς τῶν κληρικῶν πρὸς ἀποφυγὴν σκανδάλων, σελ. 547. – **Ἐγκύκλιος 2742** περὶ τῆς μὴ μεταδόσεως τῶν Ἀχράντων Μυστηρίων εἰς μὴ ὀρθοδόξους, σελ. 548. – **Ἐγκύκλιος 2743** περὶ τῆς προστασίας τοῦ περιβάλλοντος ἐκ τῶν θερινῶν πυρκαϊῶν, σελ. 551. – **Ἐγκύκλιος 2744** περὶ τῆς συστάσεως τῆς νέας Ἱ. Μητροπόλεως Γλυφάδας, σελ. 552. – **Ἐγκύκλιος 2745** περὶ τῆς ἐκδόσεως Νέου Ἱερατικοῦ, σελ. 553. – **Ἐγκύκλιος 2746** παραινετικὴ περὶ προσοχῆς καὶ συνεπειᾶς, σελ. 554. – **Ἐγκύκλιος 2747** εἰς τὴν ἐπέτειον 80 χρόνων ἀπὸ τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς, σελ. 557. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα** περὶ τοῦ οἰκονομικοῦ ἐλέγχου τῶν Νομικῶν Προσώπων τῆς Ἐκκλησίας, σελ. 559. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα** περὶ ἀποστολῆς τῆς ὑπ' ἀρ. 2743/3.6.02 Συνοδικῆς Ἐγκυκλίου, σελ. 560. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα** περὶ τῶν «υἱοθεσιῶν» παιδιῶν τῆς Μαύρης Θαλάσσης, σελ. 560. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα** περὶ τῆς ἸΔ' Πανορθοδόξου Συνδιασκέψεως ἐντεταλμένης διὰ θέματα αἰρέσεων καὶ παραθρησκείας, σελ. 561. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα** περὶ τῶν ἐκδηλώσεων ἐπὶ τῇ 80ετηρίδι τῆς Μικρασιατικῆς Καταστροφῆς, σελ. 562. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα** περὶ πειθαρχικῶν ποινῶν κατὰ κληρικῶν τοῦ Οἰκουμενικοῦ Πατριαρχείου, σελ. 562. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα** περὶ τοῦ Προγράμματος «Νεολαία», σελ. 563. **Ἐγκύκλιον Σημείωμα** περὶ ἀγιοκατατάξεως τῶν ἐν τῇ νήσῳ Λειψῶ ἀσκησάντων, σελ. 563. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα** περὶ συγλήψεως τοῦ 4ου Πανελληνίου Λειτουργικοῦ Συμποσίου, σελ. 564. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα** περὶ τῆς διευκολύνσεως τῆς προσφορᾶς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Διακονίας εἰς τοὺς ἀσθενεῖς, σελ. 635. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα**, σελ. 636. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα** περὶ διοργανώσεως σεμιναρίου Ἐκκλησιαστικοῦ Ραδιοφώνου, σελ. 636. – **Ἐγκύκλιον Σημείωμα**, σελ. 637. – **Ἐγκύκλια Σημειώματα**, σελ. 755.

ΝΟΜΟΙ, ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΙ, ΠΡΑΞΕΙΣ ΣΥΣΤΑΣΕΩΝ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΩΝ ΙΔΡΥΜΑΤΩΝ

Κανονισμὸς λειτουργίας τοῦ Πνευματικοῦ Ἐνοριακοῦ Κέντρου Εὐαγγελιστρίας Χαλέπας Χανίων, σελ. 68.

– Κανονισμὸς λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία: «Ἐκκλησιαστικὴς κατασκηνώσεις γιὰ ἄτομα με εἰδικὴς ἀνάγκες» τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, σελ. 143. – Κανονισμὸς «Κέντρου ἀποθεραπείας καὶ ἀποκατάστασης ἡμερήσιας νοσηλείας τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μονεμβασίας καὶ Σπάρτης, σελ. 147. – Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθμ. 149/2002, «Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς ὀργανώσεως καὶ λειτουργίας τοῦ Γραφείου τῆς Ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὴν Εὐρωπαϊκὴ Ἐνωση, στὸ Συμβούλιο τῆς Εὐρώπης καὶ στὴν UNESCO», σελ. 300. – Ἐσωτερικὸς Κανονισμὸς τῆς Ἱ. Ἀνδρώας Κοινοβιακῆς Μονῆς «Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτήρος» Δρυοβούνου Σιατίστης, σελ. 307. – Κανονισμὸς λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία «Ὄργανισμὸς Νεότητος καὶ Πολιτισμοῦ Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ξάνθης καὶ Περιθεωρίου», σελ. 312. – Ἱερᾶς Συνόδου, Τροποποίηση καὶ συμπλήρωση τῆς Ἀποφάσεως αὐτῆς (ΦΕΚ 145/Α/12.7.1999), σελ. 542. – Ἀπόφαση τροποποίησης καὶ συμπλήρωσης Κανονισμοῦ περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Μορφωτικὸν καὶ Ἐπικοινωνιακὸν Κέντρον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Καστορίας», σελ. 621. – Κανονισμὸς περὶ συστάσεως Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμίαν «Γενικὸν Φιλόπτωχον Ταμεῖον τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Κασσανδρείας», σελ. 622. – Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθμ. 150/2002 «Περὶ τροποποιήσεως καὶ συμπληρώσεως τοῦ ὑπ' ἀριθμ. 69/1994 Κανονισμοῦ περὶ “Ὄργανισμοῦ Διοικήσεως καὶ Λειτουργίας τοῦ Ταμείου Προνοίας Ὁρθοδόξου Ἐφημεριακοῦ Κλήρου Ἑλλάδος” (Τ.Π.Ο.Ε.Κ.Ε.) Ν.Π.Δ.Δ.», σελ. 707. – Κανονισμὸς ὑπ' ἀριθμ. 151/2002 «Περὶ τακτικῆς καὶ ἐκτάκτου οἰκονομικῆς ἐνισχύσεως Ἱερῶν Μητροπόλεων καὶ Ἱερῶν Μονῶν τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», σελ. 708. – Ἀπόφασις «Περὶ ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας “Σχολῆς Βυζαντινῆς Ἐκκλησιαστικῆς Μουσικῆς” τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Μαντινείας καὶ Κυνουρίας», σελ. 711. – Κανονισμὸς λειτουργίας τοῦ Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Ἀλεξανδρουπόλεως ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία «ΙΣΑΚΕΙΜΕΙΟ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟ ΓΗΡΟΚΟΜΕΙΟ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥΠΟΛΕΩΣ – ΜΟΝΑΔΑ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΩΝ – Μ.Κ.», σελ. 786. – Κανονισμὸς λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Ἰδρύματος ὑπὸ τὴν ἐπωνυμία «“ΣΤΕΓΗ ΑΓΑΠΗΣ” ΙΕΡΟΥ ΝΑΟΥ ΑΝΑΛΗΨΕΩΣ ΤΟΥ ΧΡΙΣΤΟΥ ΣΠΕΤΣΩΝ ΤΗΣ ΙΕΡΑΣ

ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΩΣ ΥΔΡΑΣ, ΣΠΕΤΣΩΝ ΚΑΙ ΑΙΓΙΝΗΣ», σελ. 792. — Κανονισμός υπ' αριθμ. 152/2002 «Περί συστάσεως Ἀνωτάτης Ἐλεγκτικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος», σελ. 795. — Πράξις ἐπαναγωγῆς τῆς Ἐνορίας Μεταμορφώσεως τοῦ Σωτῆρος Λεωφόρου Συγγροῦ (Ἅγιος Σώστης) τῆς Νομαρχίας Ἀθηνῶν τοῦ Νομοῦ Ἀττικῆς εἰς τὴν Ἱερὰν Μητροπολιν Νέας Σμύρνης, σελ. 797. — Κανονισμός υπ' αριθμ. 154/2002 «Περί συστάσεως καὶ λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Βυζαντινοῦ Μουσείου τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν», σελ. 798. — Κανονισμός υπ' αριθμ. 155/2002 «Περί συστάσεως καὶ λειτουργίας Ἐκκλησιαστικοῦ Μουσείου Λαϊκῆς Τέχνης καὶ Πολιτισμοῦ τῆς Ἱερᾶς Μητροπόλεως Τρίκκης καὶ Σταγῶν», σελ. 804. — Κανονισμός υπ' αριθμ. 153/2002 «Περί συστάσεως καὶ λειτουργίας τῆς Εἰδικῆς Συνοδικῆς Ἐπιτροπῆς τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος “Περί Γυναικείων Θεμάτων”», σελ. 809. — Κανονισμός λειτουργίας Ἱερᾶς Κοινοβιακῆς Μονῆς Εὐαγγελιστρίας Ἀλιάρτου, σελ. 890. — Ἀπόφαση ἐγκρίσεως τοῦ ὑποβληθέντος στὴν Ἱερὰ Σύνοδο κειμένου ὑπὸ τὸν τίτλο «Σχόλια-Προτάσεις ἐπὶ τοῦ νόμου διὰ τὴν Ἱατρικὴν Ὑποβοήθησιν τῆς Ἀνθρωπίνης Ἀναπαραγωγῆς» τοῦ Πανσο. Ἀρχιμ. Νικολάου Χατζηνικολάου, σελ. 895. — Ἀπόφαση ἐκφράσεως διαμαρτυρίας διὰ τὴν ἐξαιρέση τῶν Κληρικῶν ἀπὸ τῆ χορήγησιν τοῦ ἐπιδόματος «Εἰδικὴ Παροχὴ» ὕψους 176€, σελ. 895.

ΚΥΡΙΑ ΑΡΘΡΑ

(Τοῦ Διευθυντοῦ Συντάξεως τῆς «Ἐκκλησίας»

Εὐαγγέλου Δ. Θεοδώρου)

Τὸ βεληνεκὲς τῶν Διαθρησκειακῶν Διαλόγων, σελ. 29, 101, 186. — Ἐπίσκεψις ἀντιπροσωπείας τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος στὸ Βατικανό, σελ. 252. — Ἡ ἐπίσημη ἐπίσκεψις τοῦ Γεν. Γραμματέως τοῦ Παγκοσμίου Συμβουλίου τῶν Ἐκκλησιῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα, σελ. 331. — Ἡ ἐπίσκεψις τοῦ Μακ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας καὶ πάσης Πολωνίας εἰς τὴν Ἐκκλησίαν τῆς Ἑλλάδος, σελ. 392. — Διαλεκτικὲς σχέσεις Χριστιανισμοῦ καὶ Ἑλληνισμοῦ, σελ. 473, 576, 661, 765, 875.

ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ — ΟΜΙΛΙΑΙ — ΛΟΓΟΙ

Ἀνδρέου Ἰωάν. **Φυτράκη**, Ὁρθόδοξος λειτουργικὴ παράδοσις καὶ σύγχρονος ζωὴ, σελ. 48, 133. — Ἀρχιμ.

Ἰγνατίου **Σωτηριάδη**, Βυζάντιο: Μῆτρα πολιτισμοῦ καὶ παράγων ἰδεολογικῆς ἐνοποίησης τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ὁμοσπονδίας Κρατῶν (ΕΟΚ), σελ. 56. — Δημητρίου Ζ. **Σοφριανοῦ**, Ἐγκαίνια νεόδμητου ἱεροῦ ναοῦ στὴν Τήνο, σὲ ἀνάμνησιν τῆς Β' εὐρέσεως τῆς εἰκόνας τῆς Μεγαλόχαρης, σελ. 62. — Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν **Χριστοδούλου**, Ἡ διαπολιτισμικὴ ἀγωγή στὰ πλαίσια τῆς Ὁρθόδοξης πίστεως καὶ διδασκαλίας, σελ. 94. — Ἰωάννου Χρ. **Ταρνανίδη**, Ὁ Πατριάρχης Φώτιος καὶ ὁ κόσμος τῶν Σλάβων, σελ. 222. — Εὐαγγέλου **Καρακοβούνη**, Ἡ Παλαιὰ Διαθήκη καὶ οἱ ἐπικριτές της, σελ. 234. — Μητροπολίτου Παραμυθίας, Φιλαπῶν καὶ Γηρομερίου **Τίτου**, Ἡ Ὁρθοδοξία καὶ ὁ διαχρονικὸς ρόλος της στὴν Ἱστορία, σελ. 255. — Ἐπισκόπου Σαλώνων **Θεολόγου**, Εἰς τὸν ἀοίδιμον Μητροπολίτην Κερκύρας καὶ Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κυρὸν Τιμόθεον (Τριβιζᾶν), σελ. 259. — Γρηγορίου **Στάθης**, Ἡ ψαλτικὴ ἔκφρασις τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, σελ. 262. — Τοῦ **ἰδίου**, Ἐκφωνητικὴ Σημειογραφία καὶ Πράξις, σελ. 339. — Κωνσταντίνου **Ζορμπᾶ**, Ἡ Συντακτικὴ Συνέλευσις τῆς Εὐρωπαϊκῆς Ἐνωσης. Προβλήματα-Προοπτικὲς, σελ. 353. — Χριστοῦ **Κριζῶνη**, Παῦλος καὶ Ἑλλάδα, σελ. 424. — Ἐπισκόπου Ἀχαΐας **Ἀθανασίου**, Θέματα σχετικὰ μὲ τὸ μέλλον τῆς Εὐρώπης, σελ. 419. — Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν **Χριστοδούλου**, Ἡ Ἐκκλησία καὶ τὸ πρόβλημα τῆς Εὐθανασίας, σελ. 379. — Τοῦ **ἰδίου**, Νέοι καὶ Ἐκκλησία: Ὑπάρχει σημεῖο ἐπαφῆς; σελ. 384. — Τοῦ **ἰδίου**, Ὁμιλία εἰς τὸ Ἑλληνοαμερικανικὸ Ἐπιμελητήριον, σελ. 478. — Τοῦ **ἰδίου**, Προστασία καὶ ἀποκατάστασις τοῦ Περιβάλλοντος, σελ. 481. — Πρωτοπρ. Θωμᾶ **Συνοδινοῦ**, Ὁ ἅγιος Παῦλος, ὁ Μεγάλος Ἀποστολὸς τῶν Δακρυῶν καὶ τῆς Θουσίας, σελ. 485. — Χρήστου Κ. **Οἰκονόμου**, Συνάντησις Θρησκειακῶν καὶ Πολιτισμῶν, σελ. 508. — Ἀρχιμ. Παύλου **Ἰωάννου**, Λόγος Ἐγκωμιαστικὸς εἰς τὸν Μέγιστον τῶν Ἀποστόλων Παῦλον, σελ. 583. — Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν **Χριστοδούλου**, Στὸν Καθεδρικὸ Ἱ. Ναὸ Ἀθηνῶν μὲ θέμα τὴν 11η Σεπτεμβρίου κατὰ τὴν ἐπιμνημόσυνην δέσησιν ὑπὲρ τῶν θυμάτων τῆς 11.9.2001, σελ. 641. — Τοῦ **ἰδίου**, Τὸ μαρτύριον τοῦ Ἁγίου Χρυσοστόμου Σμύρνης, σελ. 644. — Τοῦ **ἰδίου**, Στὸ Διεθνὲς Συνέδριον «Οἰκογένεια στὴν 3η χιλιετία» ποὺ ὀργάνωσε ἡ Ἱ. Ἀρχιεπισκοπὴ Ἀθηνῶν, σελ. 651. — Μητροπολίτου Δημητριάδος καὶ Ἀλμυροῦ, Ἀπόσπασμα ἀπὸ τὴν εἰσήγησιν: «Ὁρθοδοξία καὶ ἑτερότητα», σελ. 658. — Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν **Χριστοδούλου**, Κατὰ τὴν παρουσίαν τοῦ καταλόγου τῆς ἐκθέσεως

«Μυστήριο μέγα καὶ παράδοξον», σελ. 756. — Τοῦ **ἰδίου**, «Ὁ καθηγητὴς τῆς Ἐκκλησιαστικῆς Ἐκπαιδεύσεως πρότυπο γιὰ τὸν μαθητὴ», σελ. 760. — Τοῦ **ἰδίου**, «Ἐτυπη μετανάστευση: μιὰ πρόκληση γιὰ τῆς Εὐρωπαϊκῆς πολιτικῆς μετανάστευσης καὶ ἀσύλου», σελ. 846. — Μητροπολίτου Καισαριανῆς, Βύρωνος καὶ Ὑμηττοῦ **Δανιὴλ**, «Μικρὰ Ἀσία: Ἡ γῆ τῶν Πατέρων ἡμῶν», σελ. 851. — Μητροπολίτου Χαλκίδος **Χρυσοστόμου**, Κατὰ τὴν θείαν Λειτουργίαν ἐπὶ τῇ μνήμῃ τοῦ ὁσίου πατρὸς ἡμῶν Χριστοδούλου τοῦ ἐν Πάτμῳ, σελ. 859. — Κωνσταντίνου **Χολέβα**, Ἡ Ἐκκλησία καὶ οἱ ἐξελίξεις στὸ Κυπριακὸ, σελ. 880. — Ἀρχιμ. Χρυσοστόμου **Παπαθανασίου**, Τὰ Ἀρσάκεια σχολεῖα, ὁ Ἀρχιεπίσκοπος καὶ ὁ Πρύτανης, σελ. 882.

ΕΚΛΟΓΑΙ — ΧΕΙΡΟΤΟΝΙΑΙ, ΕΝΘΡΟΝΙΣΕΙΣ

Ἡ ἐκλογή καὶ χειροτονία τῶν Μητροπολιτῶν Σύρου, Σιδηροκάστρου καὶ Χαλκίδος, σελ. 10. — Μητροπολίτου Σύρου **Δωροθέου**, Χειροτονητήριος Λόγος (15. Δεκ. 2001), σελ. 11. — Μητροπολίτου Σιδηροκάστρου **Μακαρίου**, Χειροτονητήριος Λόγος, σελ. 15. — Μητροπολίτου Χαλκίδος **Χρυσοστόμου**, Χειροτονητήριος Λόγος, σελ. 20. — Μητροπολίτου Νέας Σμύρνης **Συμεῶν** πού ἐξεφώνησε κατὰ τὴν εἰς ἐπίσκοπον χειροτονία του, στὸν Ἱ. Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν (12 Ὀκτωβρίου 2002), σελ. 773. — Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξῶν & Διαποντίων Νήσων **Νεκταρίου**, πού ἐξεφώνησε κατὰ τὴν εἰς ἐπίσκοπον χειροτονία του, στὸν Ἱ. Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν (13 Ὀκτωβρίου 2002), σελ. 776. — Μητροπολίτου Γλυφάδας **Παύλου**, πού ἐξεφώνησε κατὰ τὴν εἰς ἐπίσκοπον χειροτονία του, στὸν Ἱ. Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν (14 Ὀκτωβρίου 2002), σελ. 780. — Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας **Ἰωὴλ**, πού ἐξεφώνησε κατὰ τὴν εἰς ἐπίσκοπον χειροτονία του, στὸν Ἱ. Καθεδρικό Ναὸ Ἀθηνῶν (15 Ὀκτωβρίου 2002), σελ. 783. — Μητροπολίτου Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων, **Νεκταρίου**, Ἐνθρονιστήριος Λόγος, σελ. 862. — Μητροπολίτου Ἐδέσσης, Πέλλης καὶ Ἀλμωπίας **Ἰωὴλ**, Ἐνθρονιστήριος Λόγος, σελ. 869.

ΠΙΝΑΚΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΡΟΣ ΑΡΧΙΕΡΑΤΕΙΑΝ ΕΚΛΟΓΙΜΩΝ

Προκαταρκτικὸς Πίναξ ὑποψηφίων δι' ἐγγραφὴν εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων, σελ. 26. —

Τελικὸς πίναξ τῶν ὑποψηφίων δι' ἐγγραφὴν εἰς τὸν κατάλογον τῶν πρὸς Ἀρχιερατεῖαν ἐκλογίμων, σελ. 565.

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΕΙΣ

Παναγιώτη **Ι. Μπούμη**, Γνωμοδότηση γιὰ τὴ διχοτόμηση Μητροπόλεως, σελ. 176. — Γεωργίου **Κρίππα**, Ἀνθρώπινα δικαιώματα, αἱρέσεις καὶ Ἐκκλησία, σελ. 179. — Ἡλία Νικ. **Σεφερίδη**, Οἱ Μάρτυρες τοῦ Ἰεχωβά δὲν εἶναι Χριστιανοί, σελ. 350. — Βλασίου Ἰω. **Φειδᾶ**, Περί τῶν ὁρίων τῆς ἐποπτείας τοῦ Ἐπισκόπου στὶς Ἱερές Μονές, σελ. 512. — Ἀναστασίου **Ν. Μαρίνου**, Δυνατότητα ἀσκήσεως διώξεως κληρικοῦ διὰ παράπτωμα, ὅταν ὁ καταγγέλλων τοῦτο προσάγῃ ὡς μόνον ἀποδεικτικὸν μέσον κασσέτα περιέχουσα συνομιλίαν μαγνητοφωνημένην ἐν ἀγνοίᾳ καὶ χωρὶς τὴν συγκατάθεση τῶν συνομιλούντων, σελ. 514. — Τοῦ **ἰδίου**, Προσφυγὴ κατὰ Ψηφίσματος τοῦ Εὐρωπαϊκοῦ Κοινοβουλίου «Γυναῖκες καὶ Φονταμενταλισμός», σελ. 588. — Τοῦ **ἰδίου**, Περί ὑποβολῆς δηλώσεων (κατ' ἄρθρον 2Ν.1256/82), σελ. 690. — Τοῦ **ἰδίου**, Πρὸς τὴν Ἁγίαν καὶ Ἱερὰν Σύνοδον τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 691. — Γεωργίου **Κρίππα**, Ἀπάντησις εἰς τὸ ἐρώτημα, ἐὰν ἡ ὁργάνωσις τῶν Σιαντολόγων ἔχει θρησκευτικὸν χαρακτῆρα, σελ. 694.

ΥΜΝΟΛΟΓΙΚΑ — ΑΓΙΟΛΟΓΙΚΑ — ΙΣΤΟΡΙΚΑ

Πρωτοπρ. Δημητρίου **Β. Τζέρπου**, Νέαι ἀσματικαὶ Ἀκολουθίαι ἐγκριθεῖσαι ὑπὸ τῆς Ἱερᾶς Συνόδου τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὸ σωτήριο ἔτος 2001, σελ. 100. — Γρηγορίου **Στάθης**, Ἡ ψαλτικὴ ἔκφραση τοῦ μυστηρίου τῆς Θείας Εὐχαριστίας, σελ. 262. — Τοῦ **ἰδίου**, Ἐκφωνητικὴ Σημειογραφία καὶ Πρόαξις, σελ. 339. — Μιχαὴλ **Τρίτου**, Ἡ Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία στὰ Βαλκάνια σήμερα, σελ. 491.

ΝΕΚΡΟΛΟΓΙΑΙ

Θεοφ. Ἐπισκόπου Σαλώνων **Θεολόγου**, Εἰς τὸν αἰόδιμον Μητροπολίτην Κερκύρας, Παξῶν καὶ Διαποντίων Νήσων κυρὸν Τιμόθεον (Τριβιζᾶν), σελ. 259. — Τοῦ **ἰδίου**, Εἰς τὸν αἰόδιμον Μητροπολίτην Ἐδέσσης, Πέλλης

καὶ Ἀλμωπίας κυρὸν Χρυσόστομον Κακουλίδη (1931-2002), σελ. 580.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Συμβόλαιο Ἀσφαλίσεως τῶν Μοναχῶν καὶ Μοναζουσῶν τῶν Ἱερῶν Ὁρθόδοξων μοναστικῶν Καθιδρυμάτων τῆς Ἐκκλησίας τῆς Ἑλλάδος, σελ. 520.

ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

Στις σελίδες: 37, 112, 194, 274, 358, 435, 529, 595, 720, 818, 898.

ΕΠΙΣΗΜΟΙ ΕΠΙΣΚΕΨΕΙΣ

Ἰωάννου Μ. **Χατζηφώτη**, Ἐπίσημη εἰρηνικὴ ἐπίσκεψη τοῦ Προκαθημένου τῆς Ὁρθόδοξης Πολωνικῆς Ἐκκλησίας Μακ. Μητροπολίτου Βαρσοβίας κ. Σάββα στὴν Ἐκκλησία τῆς Ἑλλάδος (13-20 Μαΐου 2002), σελ. 395. — Ἀρχιμ. Ἐπιφανίου **Οἰκονόμου**, Χρονικὸ τῆς ἐπισήμου ἐπισκέψεως τοῦ Μακ. Ἀρχιεπισκόπου Ἀθηνῶν καὶ πάσης Ἑλλάδος κ. Χριστοδούλου στὴν Ὁρθόδοξη Ἐκκλησία τῆς Γεωργίας, σελ. 665.

ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ ΚΑΙ ΣΧΟΛΙΑ (Συντάκτης: Εὐάγγελος Δ. Θεοδώρου)

Στις σελίδες: 33, 107, 190, 270, 334, 429, 524, 591, 716, 812, 885.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Προκηρύξεις πληρώσεως κενῶν θέσεων, σελ. 76, 156, 239, 318, 374, 461, 543, 626, 745, 835, 918.

Ἀποφάσεις Ἐκκλησιαστικῶν Δικαστηρίων, σελ. 76, 626, 745, 747, 835.

Κλητήρια Ἐπιγράμματα, σελ. 318, 374, 461, 462, 543.

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΑΙ

Εὐαγγέλου Π. **Λέκκου**, «... τιμὴ πρὸς τὸν διδάσκαλον...», σελ. 432. — Τοῦ **ἰδίου**, «Τὸ Ἀλφαβητάριον τῆς Οἰκογένειας», σελ. 434. — Κωνσταντίνου **Παπαθανασίου**, Χρήστου Βούλγαρη: Ὑπόμνημα εἰς τὴν πρὸς Ἑβραίους Ἐπιστολήν, σελ. 527.

**ΔΕΙΤΕ ΣΤΗΝ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ
ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ
ΤΑ ΤΕΥΧΗ ΤΟΥ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΥ «ΕΚΚΛΗΣΙΑ»**

<http://ecclesia.gr/greek/press/ekklisia/index.htm>

ΕΚΚΛΗΣΙΑ

ΕΠΙΣΗΜΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ ΤΗΣ ΕΚΚΛΗΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Το περιοδικό υπάγεται στον
Κλάδο Εκδόσεων της Επικοινωνιακής και Μορφωτικής Υπηρεσίας
της Εκκλησίας της Ελλάδος

Χρειάζεστε Adobe acrobat reader
για να διαβάσετε τα αρχεία.

Ενεργοποιήστε την ένδειξη Web
browser Integration στον Acrobat
reader (File/General/Preferences).
Αν παρ' όλα αυτά δεν μπορείτε να
διαβάσετε απ' ευθείας μέσω του
browser, κάντε δεξί κλικ στο αρχείο
και επιλέξτε "Αποθήκευση
προορισμού ως...", ("Save target
as...") για να το αποθηκεύσετε..

ΕΤΟΣ 2002

- Ιανουάριος
- Φεβρουάριος
- Μάρτιος
- Απρίλιος
- Μάιος
- Ιούλιος
- Αύγουστος-
Σεπτέμβριος

ΕΤΟΣ 2001

- Ιανουάριος
- Φεβρουάριος
- Μάρτιος
- Απρίλιος
- Μάιος
- Ιούνιος
- Ιούλιος
- Αύγουστος-
Σεπτέμβριος
- Οκτώβριος
- Νοέμβριος
- Δεκέμβριος

ΕΤΟΣ 2000

- Απρίλιος
- Μάιος
- Ιούνιος
- Ιούλιος

Παραγγείλετε το περιοδικό ΕΚΚΛΗΣΙΑ